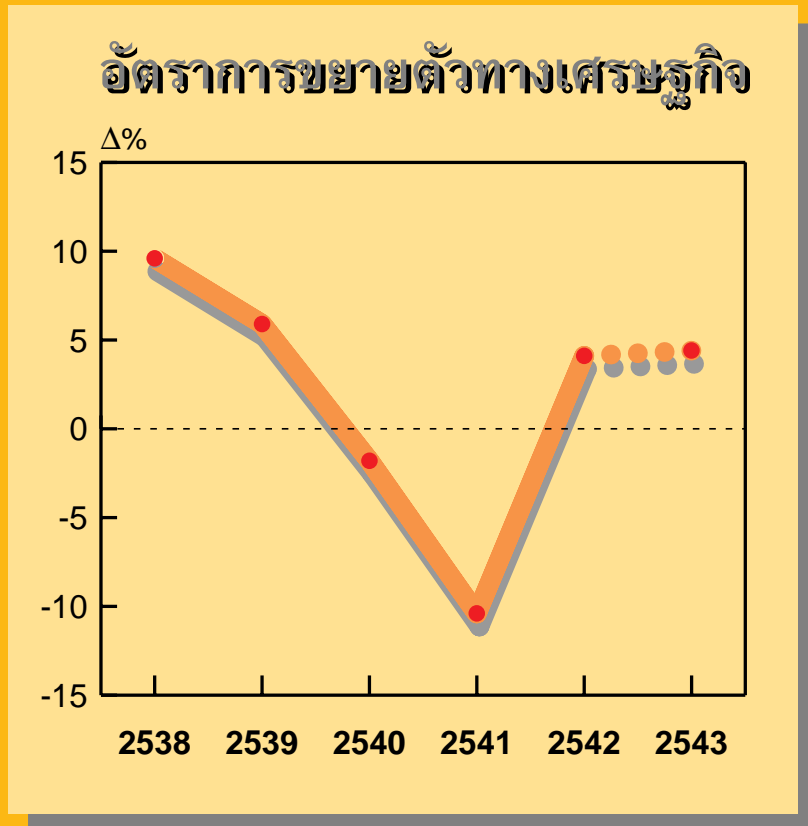
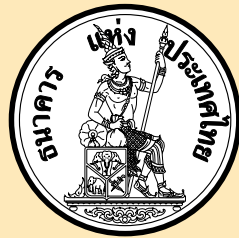

รายงานเศรษฐกิจและการเงิน 2542

ธนาคารแห่งประเทศไทย

รายงานเศรษฐกิจและการเงิน
๒๕๔๒

B **T** มุ่งมั่นพัฒนา สร้างคุณค่าเพื่อไทย

สารบัญ

สารจากผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทย	1
------------------------------------	---

ภาคสรุป

ภาวะเศรษฐกิจปี 2542	11
แนวโน้มเศรษฐกิจไทยปี 2543	15
แนวโน้มขยายเศรษฐกิจปี 2543	16

ภาวะเศรษฐกิจปี 2542

ภาวะเศรษฐกิจทั่วไป	19
ภาคการผลิต	19
ภาคเกษตร	19
ภาคอุตสาหกรรม	20
ภาคเหมืองแร่และย่อยหิน	24
ภาคก่อสร้าง	24
ภาคการค้า	24
ภาคการธนาคาร การประกันภัย และอสังหาริมทรัพย์	25
ภาคการบริการ	25
ภาวะแรงงาน	25
ประชากร กำลังแรงงาน การมีงานทำ การว่างงาน	25
แรงงานถูกเลิกจ้าง	26
อัตราค่าจ้างขั้นต่ำ	27
การใช้จ่ายในประเทศ	27
ระดับราคา	29
ภาวะเศรษฐกิจรายภาค	32
ภาคใต้	32
ภาคเหนือ	33
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	35

ภาวะการเงินและการดำเนินงานของสถาบันการเงินและตลาดทุน	37
ภาวะการเงินและอัตราดอกเบี้ย	37
ฐานเงินและปริมาณเงิน	42
ความเคลื่อนไหวของเงินตราต่างประเทศและราคาทองคำ	44
ความเคลื่อนไหวของเงินตราต่างประเทศในตลาดกรุงเทพฯ	44
ราคาทองคำ	48
การดำเนินงานของธนาคารพาณิชย์	49
การดำเนินงานของบริษัทเงินทุนและบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์	53
การดำเนินงานของบริษัทเครดิตฟองซิเอร์	56
ภาวะตลาดทุน	56
ตลาดแรก	56
ตลาดรอง	58
ภาวะการคลัง	61
ฐานะการคลัง	61
ฐานะหนี้สินภาครัฐ	62
แผนนโยบายปี 2543	62
ภาคต่างประเทศ	66
ภาวะเศรษฐกิจโลก	66
การค้าระหว่างประเทศและดุลการชำระเงิน	67
สินค้าออก	67
สินค้าเข้า	69
ดัชนีราคาสินค้าเข้า-สินค้าออก	71
ทิศทางการค้า	71
ดุลบริการและบริจาด	72
การเคลื่อนย้ายเงินทุน	72
ฐานะเงินสำรองระหว่างประเทศ	74
ฐานะเงินตราต่างประเทศล่วงหน้าสุทธิของธนาคารแห่งประเทศไทย	75
หนี้ต่างประเทศ	75
หนี้ต่างประเทศภาคเอกชน	75
หนี้ต่างประเทศภาคทางการ	76
โครงสร้างหนี้ต่างประเทศ	77
การชำระหนี้ต่างประเทศ	78

ประเด็นพิเศษ	79
NPL ของสถาบันการเงิน	79
มาตรการการฟื้นฟูสถาบันการเงิน	80
การปรับปรุงโครงสร้างหนี้	83
มาตรการสำคัญปี 2542	87
มาตรการการเงิน	87
มาตรการดอกเบี้ย	87
มาตรการสภาพคล่อง	88
มาตรการสินเชื่อ	89
มาตรการแก้ไขปัญหาสถาบันการเงิน	90
มาตรการกำกับและพัฒนาสถาบันการเงิน	94
มาตรการอัตราแลกเปลี่ยน	96
การให้ความอนุเคราะห์ทางการเงินแก่ภาคเศรษฐกิจสำคัญ	96
มาตรการพัฒนาตลาดเงิน	98
มาตรการตลาดทุน	100
มาตรการการคลัง	101
มาตรการที่มีผลต่อภาคเศรษฐกิจจริง	102
มาตรการรัฐวิสาหกิจ	103
มาตรการด้านการก่อหนี้และบริหารหนี้	104
มาตรการสนับสนุนการแก้ไขปัญหาในระบบสถาบันการเงิน	104
มาตรการอสังหาริมทรัพย์	105
กฎหมายอสังหาริมทรัพย์	105
มาตรการฟื้นฟูธุรกิจอสังหาริมทรัพย์	106
การสนับสนุนการดำเนินงานของบริษัทบริหารสินทรัพย์	106
การขยายระยะเวลาการถือครองอสังหาริมทรัพย์ของสถาบันการเงิน	106
มาตรการแรงงาน	107
มาตรการเพิ่มการใช้จ่ายภาครัฐเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจ โดยเน้นการจ้างงาน และบรรเทาผลกระทบทางสังคม	107
มาตรการลดผลกระทบทางลบต่อสังคม	107
มาตรการส่งเสริมการพัฒนาฝีมือแรงงาน	108
มาตรการแก้ไขแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมาย	108

มาตรการราคา	108
การปรับอัตราค่าไฟฟ้า	108
การปรับอัตราค่าน้ำประปา	108
มาตรการอุตสาหกรรม	108
การจัดทำแผนแม่บทการพัฒนาอุตสาหกรรมเครื่องใช้ไฟฟ้า อิเล็กทรอนิกส์ และเทคโนโลยีสารสนเทศ	109
การจัดตั้งสถาบันพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม	109
การปรับโครงสร้างภาษีอากรอุตสาหกรรมยานยนต์และชิ้นส่วนรถยนต์	109
มาตรการเกษตร	109
มาตรการแทรกแซงราคาสินค้าเกษตรและการช่วยเหลือด้านปัจจัยการผลิต	109
การจัดตั้งตลาดซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า	110
การลาออกจากสมาชิกองค์การยางธรรมชาติระหว่างประเทศ	110
มาตรการการค้าระหว่างประเทศ	110
มาตรการการส่งออก	110
มาตรการการนำเข้า	111
มาตรการการบริการ	112

รายงานของผู้สอบบัญชี

รายงานของผู้สอบบัญชี	115
หมายเหตุประกอบงบการเงินประจำปี 2542	117
งบดุล	118
บัญชีกำไรขาดทุน	120

การบริหารและการพนักงาน

โครงสร้างองค์กรและระบบงาน	121
สถานะด้านกำลังคน	121
การบริหารทรัพยากรบุคคล	122
คณะกรรมการ	123
คณะผู้บริหาร	124
ผังการแบ่งส่วนงาน	128

สารบัญตาราง

เครื่องชี้ภาวะเศรษฐกิจปี 2541-2543	5
อัตราการเปลี่ยนแปลงผลผลิตภาคเกษตร	19
ดัชนีราคาสินค้าเกษตรที่เกษตรกรขายได้	20
ดัชนีผลผลิตสินค้าอุตสาหกรรม	23
อัตราการใช้จ่ายกำลังการผลิต	23
กำลังแรงงาน การมีงานทำ และการว่างงาน	26
ความเคลื่อนไหวของราคาน้ำมันและอัตราแลกเปลี่ยนปี 2542	30
ดัชนีราคาผู้บริโภคและอัตราเพิ่มจากระยะเดียวกันปีก่อน	30
ดัชนีราคาขายส่งและอัตราเพิ่มจากระยะเดียวกันปีก่อน	31
ฐานะการลงทุนสุทธิของสถาบันการเงินในตลาดซื้อคืนพันธบัตร	37
การเปลี่ยนแปลงสภาพคล่องของภาคเอกชนที่ไม่ใช่สถาบันการเงิน	38
ภาวะการเงิน	40
อัตราดอกเบี้ยของธนาคารพาณิชย์	41
ผลกำไรของธนาคารพาณิชย์และกิจการวิเทศธุรกิจ	52
เงินกองทุนและสินทรัพย์เสี่ยงของธนาคารพาณิชย์ตามระบบ BIS	52
จำนวนธนาคารพาณิชย์และกิจการวิเทศธุรกิจที่เปิดดำเนินการแล้ว	53
ยอดคงค้างเงินกู้และเงินรับฝากจากประชาชนของบริษัทเงินทุน	55
ยอดคงค้างสินเชื่อบริษัทเงินทุน	55
ผลการดำเนินงานของบริษัทเงินทุน 22 แห่ง	55
การระดมทุนในตลาดแรกในปี 2542	57
ภาวะตลาดทุน	59
ฐานะการคลัง	63
รายได้ของรัฐบาล	64
ฐานะหนี้สินในประเทศ	64
ฐานะหนี้สินของภาครัฐ	65
รายจ่ายลงทุนและแหล่งเงินทุนของรัฐวิสาหกิจ	65
ข้อมูลทางเศรษฐกิจของกลุ่มประเทศต่างๆ	66
ยอดหนี้คงค้างต่างประเทศ	75
หนี้ภาคเอกชน	75
หนี้คงค้างต่างประเทศภาคทางการ	76
หนี้ของธนาคารแห่งประเทศไทย	77
โครงสร้างหนี้ต่างประเทศ	77
การชำระหนี้ต่างประเทศ	77
NPL แยกตามประเภทธุรกิจ	80

สารจากผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทย

ในปีที่ผ่านมา ถือเป็นปีที่มีการเปลี่ยนแปลงในทิศทางที่ดีขึ้นของเศรษฐกิจโลก ทั้งในกลุ่มประเทศพัฒนาแล้ว และกลุ่มประเทศกำลังพัฒนา โดยกองทุนการเงินระหว่างประเทศประมาณว่า เศรษฐกิจโลกจะขยายตัวเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 2.5 ในปี 2541 เป็นร้อยละ 3.3 ในปี 2542 โดยเฉพาะประเทศในแถบเอเชียหลายประเทศปรับตัวดีขึ้นมากหลังจากได้รับผลกระทบอย่างรุนแรงจากวิกฤตเศรษฐกิจและการเงินในภูมิภาค ในขณะที่เศรษฐกิจของกลุ่มประเทศที่พัฒนาแล้วขยายตัวเพิ่มขึ้นเช่นกันจากร้อยละ 2.4 เป็นร้อยละ 3.1 ตามภาวะเศรษฐกิจของสหรัฐฯ ที่ยังขยายตัวได้ดี และเศรษฐกิจญี่ปุ่นที่เริ่มฟื้นตัว

สำหรับประเทศไทย ในช่วงต้นปี 2542 มีการถกเถียงและวิพากษ์วิจารณ์กันทั้งในแวดวงวิชาการ นักการเงินการธนาคาร นักธุรกิจ และประชาชนทั่วไปว่า เศรษฐกิจไทยผ่านจุดต่ำสุดแล้วหรือยัง และฟื้นตัวได้หรือไม่ในปีนี้ และเมื่อระยะเวลาผ่านไป พร้อมกับการประกาศตัวเลขการขยายตัวทางเศรษฐกิจของทางการที่มีการเปลี่ยนแปลงดีขึ้นตั้งแต่ไตรมาสแรกจนถึงไตรมาสสุดท้ายของปี ส่งสัญญาณให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้นในระดับหนึ่ง กล่าวคือเศรษฐกิจโดยรวมขยายตัวเพิ่มขึ้น หลังจากหดตัว 2 ปีติดต่อกัน โดยมีปัจจัยบวกที่สำคัญ คือ อุปสงค์ในประเทศที่ปรับตัวดีขึ้นทั้งการใช้จ่ายภาคเอกชนและการใช้จ่ายภาครัฐตามมาตรการเร่งการใช้จ่ายเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจเป็นสำคัญ การผลิตขยายตัวขึ้นเกือบทุกสาขา โดยการผลิตภาคอุตสาหกรรมเร่งตัวขึ้นในเกือบทุกหมวด โดยเฉพาะหมวดยานยนต์และอุปกรณ์ขนส่ง หมวดเครื่องดื่ม หมวดอาหาร หมวดเหล็กและผลิตภัณฑ์เหล็ก รวมทั้งหมวดอื่นๆ ในประเภทอุตสาหกรรมผลิตเพื่อการส่งออก ทั้งนี้เนื่องจากการได้รับแรงเสริมจากภาคการส่งออก จากการปรับเปลี่ยนกลยุทธ์ของธุรกิจไปสู่ตลาดต่างประเทศที่ปรับตัวดีขึ้น กอปรกับปัญหาการปรับโครงสร้างหนี้ที่คลี่คลายลงได้ระดับหนึ่ง ส่งผลให้การผลิตของหลายธุรกิจกลับมาดำเนินการได้อีกครั้ง และแม้แต่การผลิตในภาคการเกษตรก็ปรับตัวเพิ่มขึ้นตามสภาพดินฟ้าอากาศที่เอื้ออำนวย

ด้านเสถียรภาพทางเศรษฐกิจอยู่ในเกณฑ์ที่มั่นคงขึ้น โดยอัตราเงินเฟ้ออยู่ในระดับต่ำสุดในรอบหลายปี แม้จะมีแรงกดดันบ้างจากการเพิ่มขึ้นของราคาน้ำมันในตลาดโลกในช่วงครึ่งหลังของปี รวมถึงเสถียรภาพด้านการเงินจากการมีอัตราเงินเฟ้อที่ต่ำและสภาพคล่องทั้งระบบยังคงอยู่ในเกณฑ์สูง ส่งผลให้อัตราดอกเบี้ยอยู่ในระดับต่ำทั้งอัตราดอกเบี้ยเงินฝากและเงินให้กู้ยืม เป็นปัจจัยที่เอื้อต่อการฟื้นตัวทางเศรษฐกิจและการปรับโครงสร้างหนี้ ส่วนเสถียรภาพด้านต่างประเทศปรับตัวดีขึ้นเช่นกัน การขยายตัวของการส่งออก และการนำเข้าของเงินลงทุนโดยตรงที่มีมากขึ้น ส่งผลให้ดุลบัญชีเดินสะพัด และดุลการชำระเงินยังคงเกินดุลต่อเนื่อง และแม้ว่าจะเกินดุลลดลงบ้างจากปีก่อน ก็เป็นผลจากการชำระคืนเงินกู้ในส่วนของกิจการวิเทศธนกิจและหันมากู้เงินบาทแทนจากอัตราดอกเบี้ยในประเทศที่ถูกลง ทำให้หนี้ต่างประเทศมีจำนวนลดลง ขณะเดียวกันเงินสำรองระหว่างประเทศอยู่ในระดับที่มั่นคงขึ้นทำให้ขาดความจำเป็นที่ทางการไทยต้องเบิกเงินกู้จากกองทุนการเงินเพิ่มเติมอีก

สำหรับแนวโน้มในปี 2543 หลายองค์กรคาดว่าจะขยายตัวสูงขึ้นทั้งเศรษฐกิจและการค้าของโลกและในเกือบทุกภูมิภาค ทำให้เศรษฐกิจไทยจะได้รับผลด้วย โดยคาดว่าเศรษฐกิจจะขยายตัวในอัตราที่สูงขึ้นกว่าปี 2542 ตามการฟื้นตัวของภาคการผลิตอุตสาหกรรม โดยเฉพาะอุตสาหกรรมเพื่อการส่งออก ในขณะที่ความต้องการภายในประเทศจะชะลอลดตัวลงตามการลดลงของบทบาทภาครัฐในการกระตุ้นเศรษฐกิจ ด้านเสถียรภาพทางเศรษฐกิจคาดว่าจะยังคงมั่นคงต่อเนื่องทั้งด้านอัตราเงินเฟ้อที่ยังคงอยู่ในเกณฑ์ต่ำแม้จะเพิ่มขึ้นบ้างตามราคาสินค้าโภคภัณฑ์และราคาน้ำมันในตลาดโลก ส่วนเสถียรภาพภายนอก การฟื้นตัวของการนำเข้าที่เป็นไปอย่างต่อเนื่องและในอัตราที่สูงกว่าการส่งออก จะทำให้ดุลการค้าและดุลการชำระเงินเกินดุลลดลง แต่ฐานะเงินสำรองระหว่างประเทศจะยังคงอยู่ในเกณฑ์ที่มั่นคง อย่างไรก็ตาม ปัจจัยเสี่ยงคงมีอยู่และอาจส่งผลกระทบต่อ การฟื้นตัวของเศรษฐกิจไทย ได้แก่ ความตึงเครียดในการปฏิรูประบบสถาบันการเงิน การปรับโครงสร้างหนี้ภาคเอกชน การแก้ไขปัญหาหนี้ภาครัฐที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ปัญหาการว่างงานที่ต้องใช้เวลาในการแก้ไข รวมทั้งปัจจัยเสี่ยงจากภายนอก ได้แก่ เศรษฐกิจของประเทศคู่ค้า เป็นต้น

ในปีที่ผ่านมา ภาระสำคัญประการหนึ่งของธนาคารแห่งประเทศไทย คือ การสร้างศรัทธาให้กลับคืนมา เนื่องจากธนาคารกลางของประเทศจะอยู่ได้ด้วยดีด้วยความเชื่อถือ ความเชื่อมั่น และความศรัทธาของประชาชน และมีอยู่วิธีเดียว คือ สร้างผลงานให้สำเร็จเป็นที่ยอมรับ เป็นประโยชน์ต่อประเทศ และแก้ไขปัญหาให้ประเทศเดินหน้าไปได้ และที่สำคัญต้องเร่งดำเนินการสร้างความสำเร็จในการขจัดจุดบอดที่เกิดขึ้นให้ได้ นั่นคือ การที่ประเทศมีอัตราดอกเบี้ยสูง ในขณะที่อัตราเงินเฟ้อต่ำ หรือมีอัตราดอกเบี้ยที่แท้จริง (real interest rate) สูงนั่นเอง เป็นตัวบั่นทอนอย่างมากต่อการลงทุนและการค้าแม้แต่ผู้ไม่มีปัญหาหนี้เสีย ในการแก้ไขปัญหาดอกเบี้ยสูงดังกล่าวต้องมีทั้ง การชี้แจงกับผู้ลงทุนต่างประเทศรวมทั้งเจ้าหน้าที่ของไทยเพื่อสร้างความเข้าใจถึงความจำเป็นที่จะต้องลดดอกเบี้ยเพื่อให้เศรษฐกิจเดินต่อไปได้ ถ้าดอกเบี้ยลด เศรษฐกิจเจริญ ก็จะเป็นประโยชน์ต่อผู้นำเงินเข้ามาลงทุน ต่างจากแนวความคิดเดิมที่ขึ้นดอกเบี้ยเพื่อให้นำเงินเข้ามา ซึ่งเป็นนโยบายที่ใช้ได้เพียงชั่วขณะในระยะสั้นเท่านั้น ถ้าอัตราดอกเบี้ยแพงอยู่นานจนทำให้ธุรกิจทำต่อไปไม่ได้ นักลงทุนก็จะนำเงินออกเพราะเกรงจะไม่ได้คืนทั้งเงินต้นและดอกเบี้ยจากการล้มละลายเพราะดอกเบี้ยแพง ซึ่งปรากฏว่าได้รับการตอบรับด้วยดีและขยายวงออกไปเป็นที่น่าพอใจ ขณะเดียวกันได้ทำสิ่งควบคู่กันไป คือ การวางระบบเพื่อควบคุมมหภาคให้ได้ โดยมีการจัดตั้งคณะกรรมการนโยบายตลาดเงิน ประกอบด้วยทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มีการหารือกันอย่างใกล้ชิด มีการสร้างฐานข้อมูลที่มีความแม่นยำ กว้างขวาง และแท้จริง จนสามารถติดตามข้อมูลด้านการเงินที่ผิดปกติได้อย่างทันทั่วทั้งที่ เมื่อเกิดผิดปกติก็สามารถรู้และเข้าไปจัดการได้ทันที ผลคือตลาดเริ่มมีเสถียรภาพ ดังนั้น เมื่อกระบวนการต่างๆ เริ่มใช้ได้ การลดดอกเบี้ยก็ได้ผลดังที่ต้องการ เศรษฐกิจเริ่มเดินได้

ในส่วนของการเปลี่ยนแปลงภายในธนาคารแห่งประเทศไทยเอง ได้ตระหนักถึงบทบาทความสำคัญและภาระหน้าที่การเป็นธนาคารกลางของประเทศในการรักษาเสถียรภาพของระบบการเงินและระบบสถาบันการเงิน ดังนั้น เพื่อให้บรรลุเป้าหมายดังกล่าว ธนาคารแห่งประเทศไทยได้มุ่งมั่นที่จะพัฒนาตนเองให้พร้อมรับมือต่อการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์เศรษฐกิจการเงินของโลก โดยได้ดำเนินการที่สำคัญหลายประการ

การปรับโครงสร้างองค์กร เป็นโครงการที่มีความสำคัญเป็นอย่างมาก และได้เริ่มโครงการเมื่อเดือนมีนาคม 2542 เริ่มต้นด้วยการมุ่งเน้นการกำหนดทิศทางให้มีความชัดเจนยิ่งขึ้น มีการกำหนดวัตถุประสงค์หลัก วิสัยทัศน์ และค่านิยมร่วม ตามด้วยการทำให้องค์กรมีโครงสร้างที่มีลักษณะแบนราบ มีขั้นตอนการรายงานและสายการบังคับบัญชาที่สั้นลง ทำให้มีการตัดสินใจที่รวดเร็วขึ้น มีการจัดกลุ่มงานที่มีความสัมพันธ์กันเข้าไว้ด้วยกัน ผลคือมีการจัดแบ่งเป็นธุรกิจหลัก 6 ด้าน ได้แก่ ด้านเสถียรภาพการเงิน ด้านเสถียรภาพสถาบันการเงิน ด้านบริหาร ด้านฟื้นฟูสถาบันการเงิน ด้านกฎหมาย และด้านวางแผน ซึ่งตอนนี้องค์กรใหม่ได้เริ่มใช้แล้วมี 25 สายปฏิบัติการ ประกอบด้วย 21 สายงาน 1 สำนักงาน 3 สำนักงานภาค และ 1 ฝ่าย โดยมีการจัดตั้งสายงานใหม่ขึ้นมา คือ สายฐานข้อมูล สายสารสนเทศและประชาสัมพันธ์ และสายวางแผน พร้อมกันนี้ได้มีการดำเนินการโครงการต่างๆ เพื่อส่งเสริมสนับสนุนต่อการวางรากฐานการปรับปรุงองค์กรที่สำคัญได้แก่ การปรับปรุงองค์กรตามโครงสร้างใหม่ การปรับปรุงระบบการจัดเก็บข้อมูลและจัดตั้งสายฐานข้อมูล การพัฒนากลยุทธ์การบริหารทรัพยากรบุคคล การปรับปรุงระบบการมอบอำนาจหน้าที่ในการตัดสินใจภายในธนาคาร การปรับเปลี่ยนวัฒนธรรมองค์กร การปรับปรุงเทคโนโลยี และการบริหารความเสี่ยงของระบบงานด้านการบริหารเงินสำรองทางการ การปรับปรุงระบบการตรวจสอบสถาบันการเงิน การจัดตั้งโรงเรียนผู้ตรวจสอบ และการพัฒนาระบบสัญญาณเตือนภัยล่วงหน้าจากรายงานข้อมูลการเงินต่างๆ เป็นต้น ส่วนระยะต่อไปที่จะเริ่มดำเนินการในปีหน้า จะเน้นหนักเรื่องการปรับระบบงาน หรือ “Reengineering” โดยในเบื้องต้นจะดำเนินการใน 4 สายงานหลัก ได้แก่ **สายกำกับสถาบันการเงิน** เพื่อเสริมสร้างความน่าเชื่อถือของระบบงานกำกับตรวจสอบสถาบันการเงิน **สายตลาดการเงิน** เพื่อเพิ่มความสามารถในการดำรงเสถียรภาพทางการเงินภายใต้ภาวะการณ์ที่มีการเปลี่ยนแปลงทางการเงินอย่างรวดเร็ว การเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน และการเสริมสร้างความเชื่อมั่นต่อสาธารณชน **สายเงินฝากและตราสารหนี้** เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน สามารถตอบสนองต่อความต้องการของระบบการเงินได้อย่างรวดเร็ว และเสริมสร้างความพึงพอใจของลูกค้าด้วยบริการที่ถูกต้อง รวดเร็ว และโปร่งใส และ**สายออกบัตรธนาคาร** เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการทำงาน การนำเทคโนโลยีที่เหมาะสมมาใช้ในกระบวนการบริหารธนบัตรและบริหารข้อมูล การปรับปรุงสภาพแวดล้อมในการทำงาน และเพิ่มบทบาทของธนาคารพาณิชย์ในกระบวนการนับคัตธนบัตร

ในการเพิ่มประสิทธิภาพงานกำกับดูแลสถาบันการเงินในหลายๆ ด้าน และเป็นการมองผลในระยะยาว ทั้งในด้านการพัฒนาบุคลากร ตลอดจนเป็นการสร้างความเชื่อมั่นที่ดีในสายตาของภายนอก จึงได้ริเริ่มให้มีการจัดตั้งสถาบันฝึกอบรมผู้ตรวจสอบสถาบันการเงินขึ้น โดยตั้งคณะที่ปรึกษา และเชิญคณะผู้เชี่ยวชาญจากต่างประเทศมาพัฒนาหลักสูตรร่วมกับเจ้าหน้าที่ของธนาคารแห่งประเทศไทย และได้ทำการเปิดโรงเรียนผู้ตรวจสอบขึ้นอย่างเป็นทางการเมื่อวันที่ 18 กุมภาพันธ์ 2542 ณ สำนักงานสุรวงศ์ โดยกำหนดหลักสูตรมาตรฐานเป็นการเรียนรู้ทั้งวิชาการและทักษะควบคู่กันไปทั้งสิ้น 5 หลักสูตร ในปี 2542 ได้จัดหลักสูตรที่ 1 (ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการตรวจสอบสถาบันการเงิน) ไปแล้ว โดยมีผู้เข้ารับการอบรมมาจากทั้งภายในธนาคารแห่งประเทศไทยและหน่วยงานภายนอก ได้แก่ สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง สำนักงานกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์

ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร บรรษัทเงินทุนอุตสาหกรรมขนาดย่อม บรรษัท
เงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ธนาคารออมสิน และธนาคารอาคารสงเคราะห์ ส่วนที่เหลือ
อีก 4 หลักสูตร จะดำเนินการได้ในปี 2543 และจะเปิดโอกาสให้สถาบันการเงินส่งเจ้าหน้าที่
เข้าร่วมรับการอบรมด้วย

สำหรับการดำเนินนโยบายการเงินของไทยในศตวรรษต่อไปนั้น จากการปรับเปลี่ยนระบบ
อัตราแลกเปลี่ยนจากระบบตรึงมาสู่ระบบอัตราแลกเปลี่ยนลอยตัว ทำให้กรอบการดำเนิน
นโยบายการเงินที่มุ่งติดตามฐานเงินและปริมาณเงินมีประสิทธิภาพน้อยลง เมื่อวิเคราะห์กันแล้ว
จึงเห็นควรนำกรอบนโยบายการเงินใหม่ คือ Inflation Targeting หรือให้ชัดเจนคือ Flexible
Inflation Targeting มาใช้ เพื่อสนับสนุนการเติบโตของเศรษฐกิจได้อย่างต่อเนื่องและมีเสถียรภาพ
ทั้งนี้ ทางกรมจะกำหนดเป้าหมายเงินเฟ้อในระยะ 1-2 ปีข้างหน้า พร้อมกับใช้แบบจำลองทำนาย
ภาวะเงินเฟ้อในระยะเดียวกัน หากอัตราเงินเฟ้อที่ทำนายไม่เป็นไปตามเป้าหมาย ก็หมายถึงต้องมี
การดำเนินนโยบายการเงินที่เข้มงวดหรือผ่อนคลายน้อยลงเพื่อให้บรรลุเป้าหมายของภาคเศรษฐกิจ
ให้เจริญอย่างมีประสิทธิภาพและสามารถปรับตัวรับการเปลี่ยนแปลงของระบบเศรษฐกิจในด้านต่างๆ
ที่จะเกิดขึ้นได้ อย่างไรก็ตาม ความสำเร็จของนโยบายการเงินตามกรอบของ Inflation Targeting
ขึ้นอยู่กับปัจจัยสนับสนุน 4 ประการ **ประการแรก** ธนาคารกลางจะต้องมีอิสระ และผู้บริหารที่ดี
จะต้องได้รับเกราะป้องกันที่จะปรับเปลี่ยนเครื่องมือทางการเงิน **ประการที่สอง** รัฐบาลจะต้องไม่ม
ีการกั๊ย้มจากธนาคารกลางโดยตรง เพื่อชดเชยปัญหาหนี้และการขาดดุลเป็นจำนวนมากของภาครัฐ
เพื่อให้การดำเนินนโยบายการเงินไม่มีพันธะเพื่อวัตถุประสงค์อื่นใด นอกจากการรักษาเสถียรภาพ
ของราคา **ประการที่สาม** ธนาคารกลางต้องมีความสามารถในการพยากรณ์อัตราเงินเฟ้อและ
สามารถดำเนินนโยบายการเงินเพื่อให้บรรลุถึงเป้าหมายที่กำหนดไว้ และ**ประการที่สี่** ต้องมี
โครงสร้างพื้นฐาน (Institutional backgrounds) ในด้านต่างๆ ที่จะเอื้ออำนวยต่อการดำเนิน
นโยบายการเงินและการทำ open market operation เช่น ตลาดรองตราสารหนี้ เป็นต้น ดังนั้น
การดำเนินนโยบายการเงินในระยะต่อไปจึงควรจะมุ่งเน้นการส่งสัญญาณผ่านอัตราดอกเบี้ย ซึ่งจะ
เป็นตัวแปรสำคัญที่ตลาดควรจับตามองทิศทางนโยบายทางการเงิน และปรับสภาพคล่องและ
พื้นฐานการดำเนินงานให้สอดคล้องกับภาวะต้นทุนที่จะเกิดขึ้น ไม่ว่าจะเป็นการกั๊ย้มระยะสั้นหรือ
ระยะยาว ในตอนท้ายนี้ขอกล่าวโดยสรุปก็คือ การที่ประเทศมีธนาคารกลางที่เป็นอิสระ มั่นคง
และเป็นที่ยอมรับทั้งในและนอกประเทศ ย่อมทำให้การพัฒนาเศรษฐกิจและการเงินของประเทศ
เจริญเติบโตได้อย่างมีประสิทธิภาพ อันเป็นประโยชน์สูงสุดของทุกชาติบ้านเมืองนั่นเอง

(ม.ร.ว. จิตุมงคล โสณกุล)

23 พฤษภาคม 2543

ภาคสรุป

เครื่องชี้ภาวะเศรษฐกิจปี 2541-2543

%Δ เทียบกับปีก่อน	2541	2542 ^P	2543 ^E
GDP ณ ราคาปีปัจจุบัน	-1.9	1.1	6.6
GDP ณ ราคาปี 2531	-10.2	4.2	4.5
- ภาคการเกษตร	-1.4	3.9	2.1
- ภาคนอกการเกษตร	-11.2	4.2	5.4
- อุตสาหกรรม	-10.8	11.1	7.0
- อุปสงค์ภายในประเทศ	-23.9	5.4	7.0
- การลงทุนรวม	-44.2	-3.7	8.5
- การบริโภครวม	-10.5	3.4	5.3
- การส่งออกสินค้าและบริการ	6.7	8.9	6.8
- การนำเข้าสินค้าและบริการ	-22.3	20.2	12.7
ระดับราคา			
- อัตราเงินเฟ้อเฉลี่ยทั้งปี	8.1	0.3	2.5-3.0
ภาคต่างประเทศ			
- มูลค่าสินค้าออก (ในรูปดอลลาร์ สรอ.)	-6.8	7.4	9.6
- ปริมาณสินค้าออก	8.1	11.5	8.0
- ราคาสินค้าออก	-13.8	-3.7	1.5
- มูลค่าสินค้าเข้า (ในรูปดอลลาร์ สรอ.)	-33.8	17.7	19.0
- ปริมาณสินค้าเข้า	-27.4	23.8	16.3
- ราคาสินค้าเข้า	-8.8	-4.9	2.3
ภาคการเงิน			
- สินเชื่อ ธพ. (รวมกิจการวิเทศธุรกิจ)*	-3.2	-2.8	2.0
- เงินฝาก ธพ.	8.8	-0.5	3.0
- ปริมาณเงิน (M2a)	6.1	1.3	7.5
- ฐานเงิน	0.3	30.8	-10.5
ภาคการคลัง			
- งบประมาณรายจ่าย (พันล้านบาท)	830.0	825.0	860.0
% การเปลี่ยนแปลง	-10.3	-0.6	4.2
- ดุลเงินสดภาครัฐปีงบประมาณ (% ของ GDP)	-5.2	-5.3	-5.0

P = เบื้องต้น

E = ประมาณการ

* ไม่รวมผลที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงอัตราแลกเปลี่ยนสำหรับสินเชื่อกิจการวิเทศธุรกิจ (ใช้อัตราแลกเปลี่ยน ณ 30 มิถุนายน 2540)

เครื่องชี้ภาวะเศรษฐกิจปี 2541-2543 (ต่อ)

	2541	2542 ^P	2543 ^E
GDP ณ ราคาปี 2531 (พันล้านบาท)	2,746.1	2,860.3	2,989.0
%Δ	-10.2	4.2	4.5
GDP ณ ราคาปัจจุบัน (พันล้านบาท)	4,635.9	4,688.4	4,997.8
%Δ	-1.9	1.1	6.6
- อุปสงค์ภายในประเทศ	3,969.2	4,118.5	4,406.8
- การลงทุนรวม	1,027.9	998.7	1,083.6
- การบริโภครวม	3,030.0	3,148.6	3,315.5
- การส่งออกสินค้าและบริการ	2,717.5	2,683.0	2,865.4
- การนำเข้าสินค้าและบริการ	1,977.7	2,141.9	2,413.9
ภาคต่างประเทศ (พันล้านดอลลาร์ สรอ.)			
- มูลค่าสินค้าออก	52.9	56.8	62.2
- มูลค่าสินค้าเข้า	40.6	47.8	56.9
- ดุลการค้า	12.2	8.9	5.3
- ดุลบัญชีเดินสะพัด	14.3	11.3	7.7
- ดุลการชำระเงิน	1.7	4.6	0.2
- ยอดคงค้างหนี้ต่างประเทศ	86.2	75.6	68.8
- เงินสำรองทางการ	29.5	34.8	35.0
ภาคการเงิน (พันล้านบาท)			
- สินเชื่อ ธพ. (รวมกิจการวิเทศธนกิจ)*	5,244.5	5,096.1	5,198.0
- เงินฝาก ธพ.	4,595.9	4,575.0	4,712.3
- ปริมาณเงิน (M2a)	5,118.1	5,182.5	5,571.2
- ฐานเงิน	475.3	621.8	556.5
ภาคการคลัง (พันล้านบาท) (ปีงบประมาณ)			
- งบประมาณรายจ่าย	830.0	825.0	860.0
- ดุลเงินสดภาครัฐปีงบประมาณ	-223.1	-212.2	-248.8
อัตราแลกเปลี่ยน (บาทต่อดอลลาร์ สรอ.)	41.37	37.84	n.a

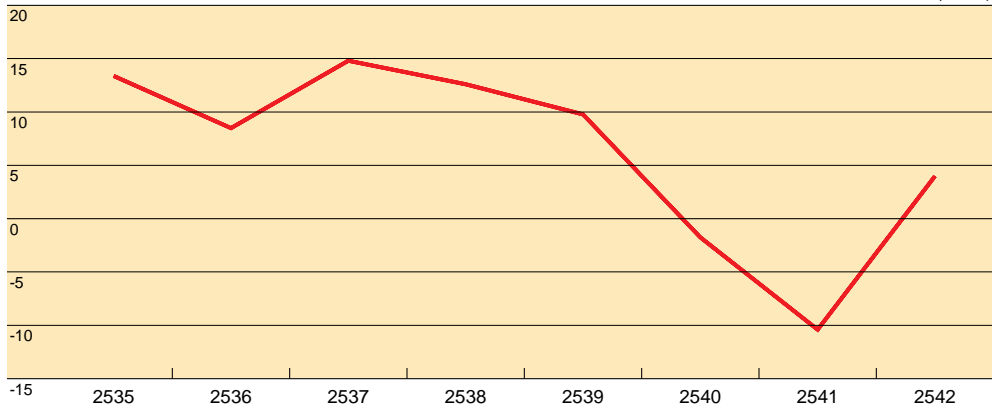
P = เบื้องต้น

E = ประมาณการ

* ไม่รวมผลที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงอัตราแลกเปลี่ยนสำหรับสินเชื่อกิจการวิเทศธนกิจ (ใช้อัตราแลกเปลี่ยนคงที่ ณ 30 มิถุนายน 2540)

อัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจ (ราคาคงที่ ปีฐาน 2531)

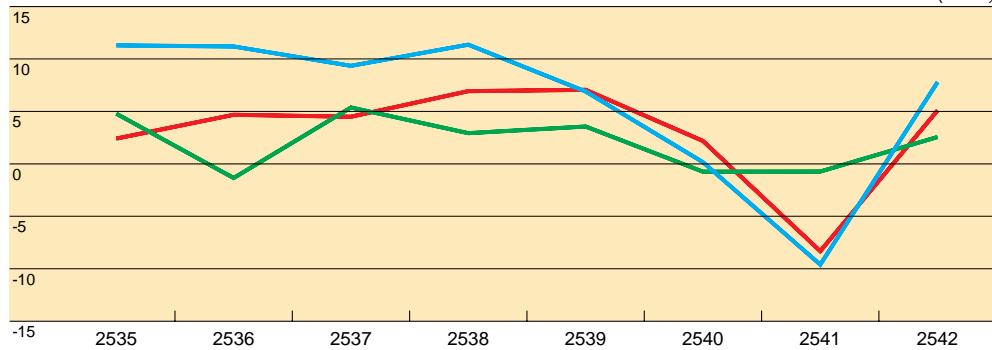
(ร้อยละ)

การขยายตัวของภาคการผลิตที่สำคัญ

- อุตสาหกรรม
- เกษตร
- บริการ

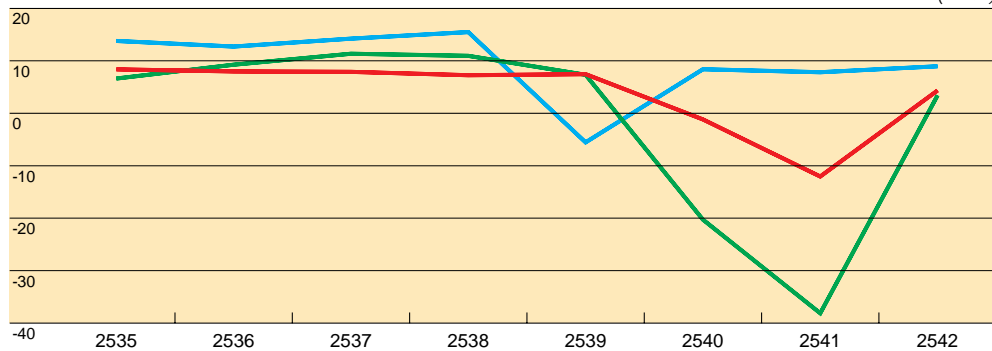
(ร้อยละ)

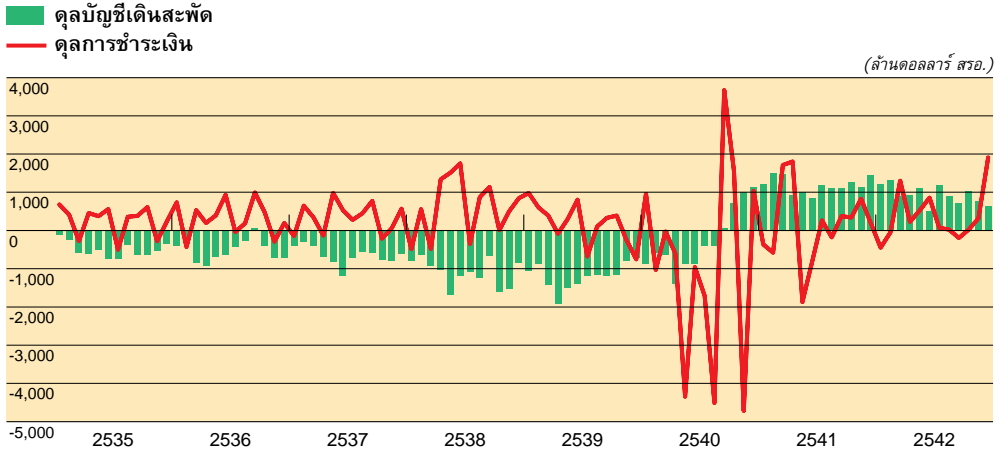
การขยายตัวของการใช้จ่ายที่สำคัญ

- การอุปโภคบริโภค
- การลงทุน
- การส่งออก

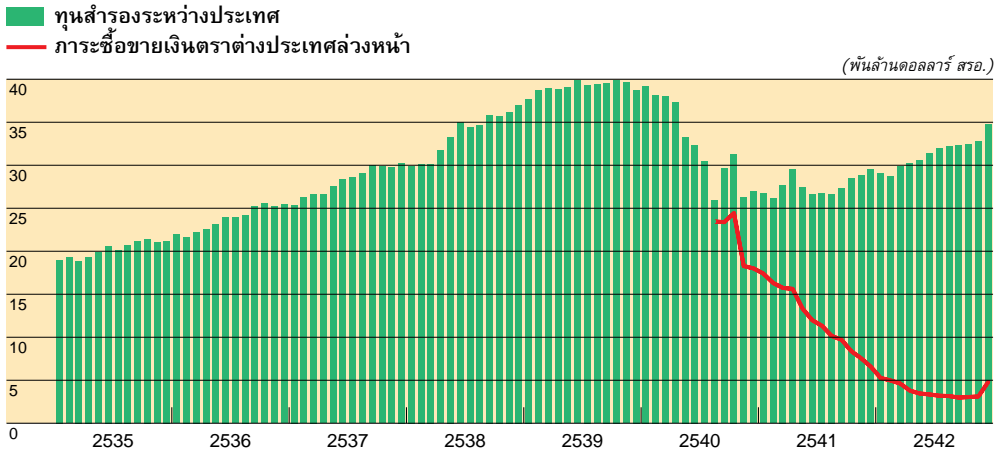
(ร้อยละ)

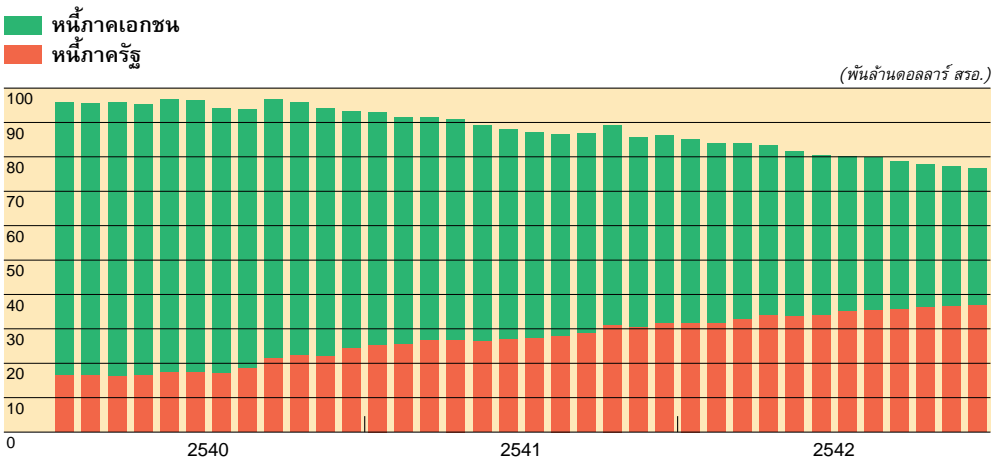
เสถียรภาพด้านต่างประเทศ

เงินทุนสำรองระหว่างประเทศและการระดมเงินตราต่างประเทศล่วงหน้า

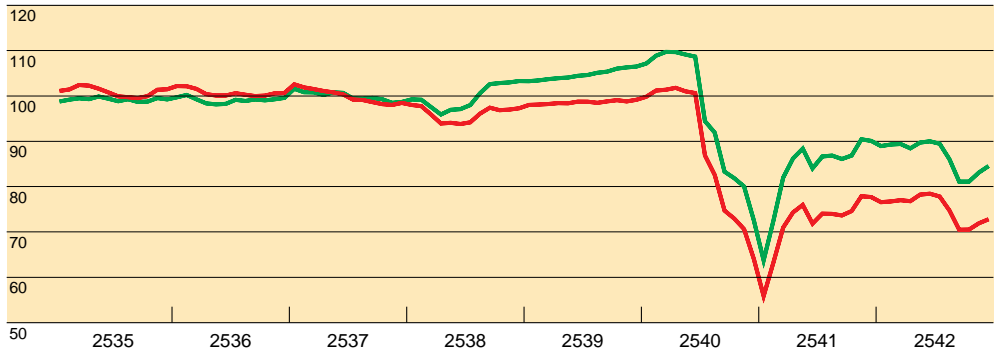

หนี้ต่างประเทศ

ดัชนีค่าเงินบาท (ถ่วงน้ำหนักประเทศคู่ค้า, ปีฐาน 2537 = 100)

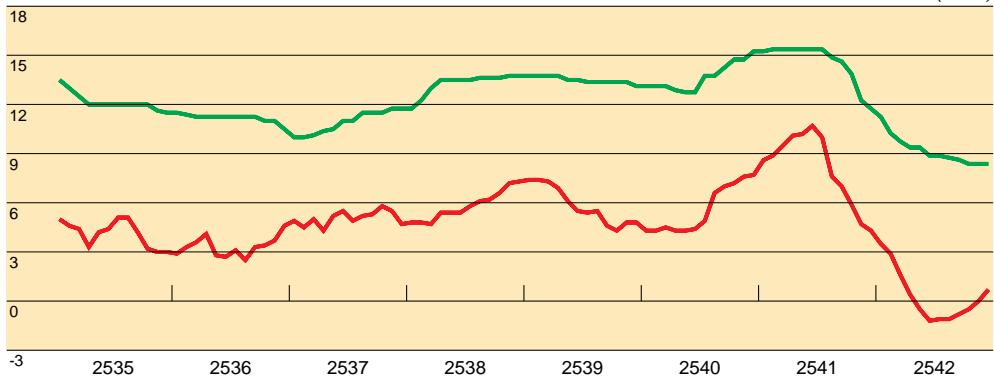
- ดัชนีค่าเงิน (NEER)
- ดัชนีค่าเงินที่แท้จริง (REER)

อัตราเงินเฟ้อและอัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืม MLR

- อัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืม MLR (ร้อยละต่อปี)
- อัตราเงินเฟ้อ (เทียบกับระยะเดียวกันปีก่อน)

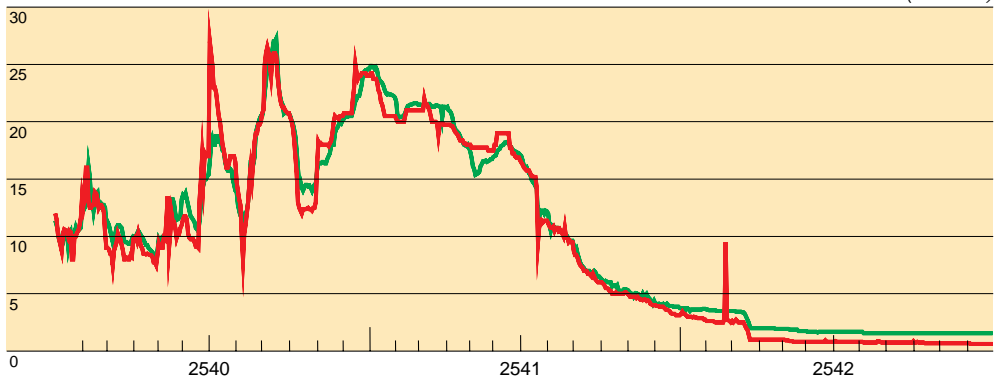
(ร้อยละ)

อัตราผลตอบแทนในตลาดซื้อคืนพันธบัตร

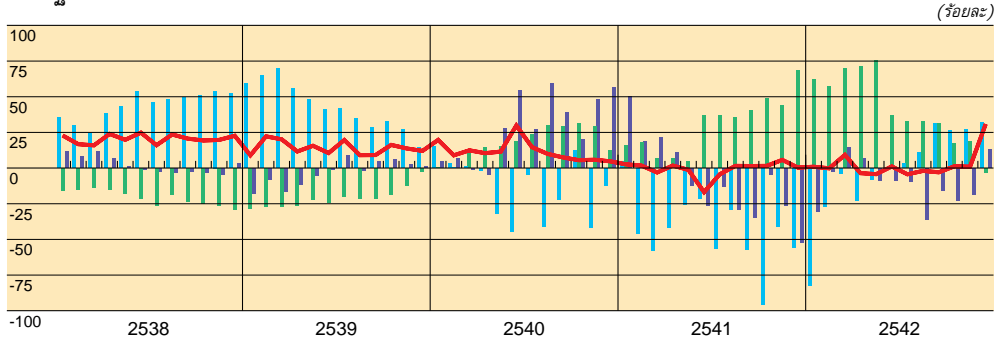
- อัตราผลตอบแทนในตลาดซื้อคืนพันธบัตร อายุ 1 วัน
- อัตราผลตอบแทนในตลาดซื้อคืนพันธบัตร อายุ 14 วัน

(ร้อยละต่อปี)

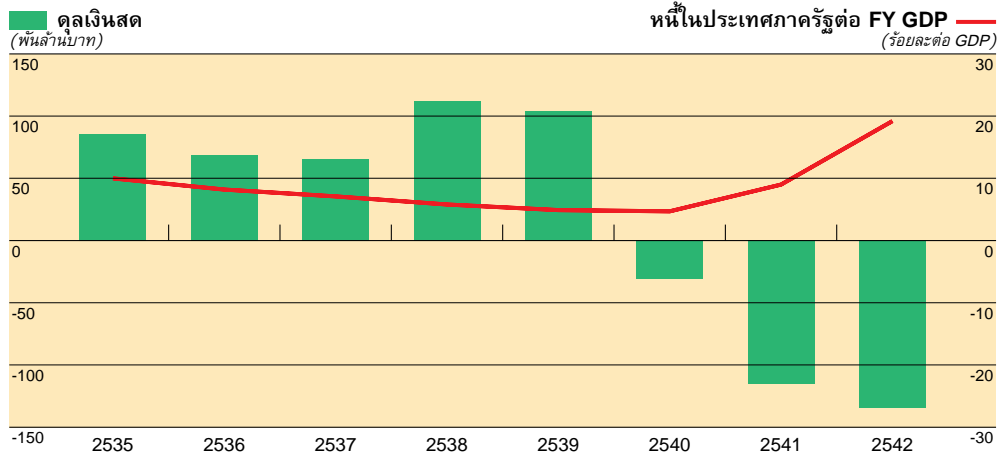

อัตราเพิ่มของฐานเงินและปัจจัยที่ทำให้ฐานเงินเปลี่ยนแปลง

- สินทรัพย์ต่างประเทศสุทธิ
- สินเชื่อสุทธิแก่รัฐบาล
- สินเชื่อสุทธิแก่สถาบันการเงิน
- ฐานเงิน

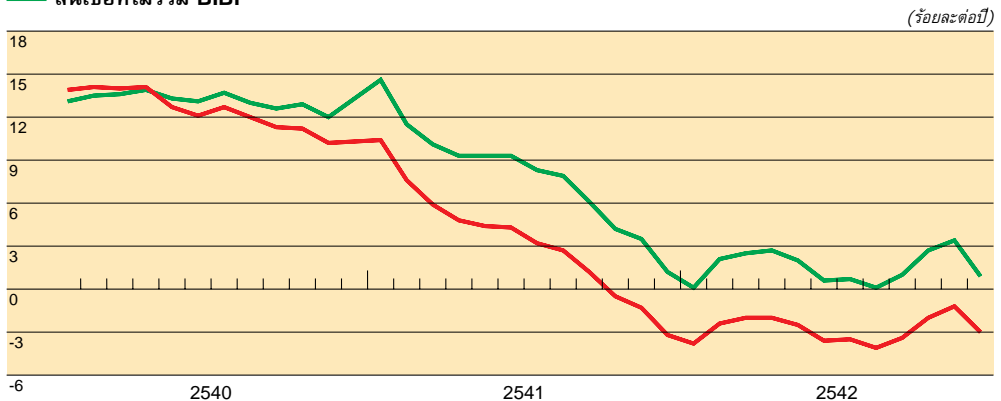

ดุลเงินสดและหนี้ในประเทศภาครัฐต่อ GDP ปีงบประมาณ

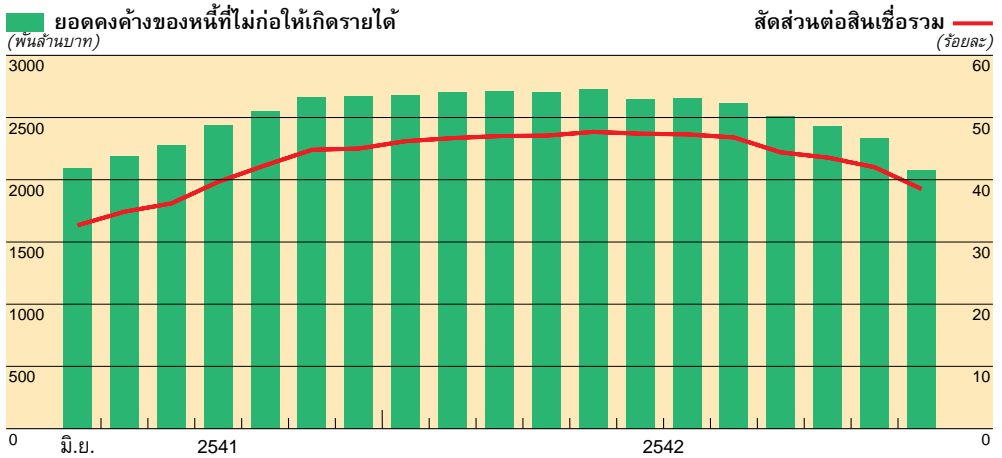

อัตราการเปลี่ยนแปลงของสินเชื่อธนาคารพาณิชย์

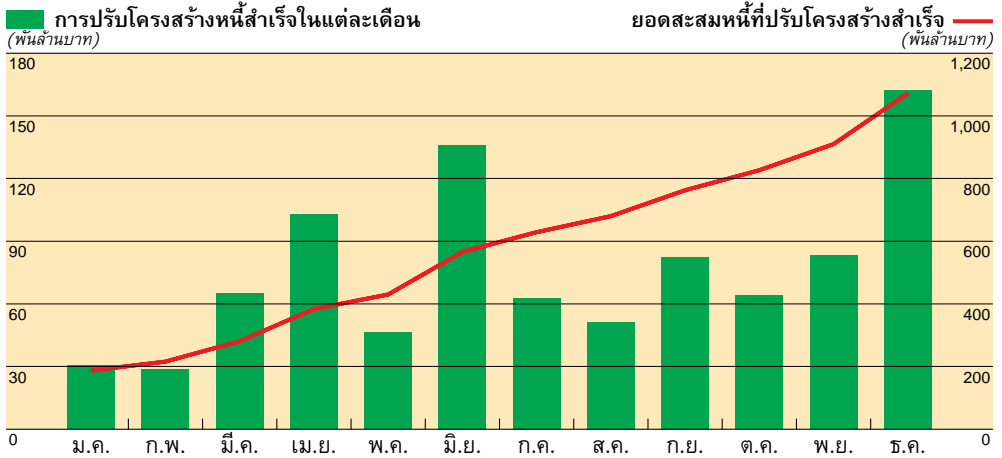
- สินเชื่อธนาคารพาณิชย์รวม BIBF (ปรับผลของอัตราแลกเปลี่ยนแล้ว)
- สินเชื่อที่ไม่รวม BIBF

หนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ของสถาบันการเงิน (NPL)

หนี้ที่ปรับปรุงโครงสร้างหนี้สำเร็จของสถาบันการเงิน ปี 2542

ภาวะเศรษฐกิจปี 2542*

1. เศรษฐกิจไทยโดยรวมในปี 2542 ขยายตัวในอัตราร้อยละ 4.2 เป็นการปรับตัวดีขึ้นต่อเนื่อง ภาคการผลิตเกือบทุกสาขาได้รับแรงกระตุ้นจากการส่งออก ประกอบกับแรงเสริมจากการฟื้นตัวของอุปสงค์ภายในประเทศซึ่งเป็นผลจากมาตรการกระตุ้นการใช้จ่ายภาครัฐเป็นสำคัญ ขณะเดียวกัน การลงทุนและการบริโภคภาคเอกชนก็ปรับตัวดีขึ้น และในปีนี้ปรากฏปัจจัยที่ช่วยเสริมการฟื้นตัวที่สำคัญอีกสองประการ คือ **ประการแรก** ความสามารถของธุรกิจเอกชนที่จะปรับเปลี่ยนกลยุทธ์ด้านธุรกิจไปสู่ตลาดที่ขยายตัวดี โดยเฉพาะการส่งออกไปตลาดต่างประเทศ **ประการที่สอง** คือการผลิตในหลายธุรกิจที่เคยชะงักงันในช่วงก่อนหน้าได้หันกลับมาดำเนินการอีก ภายหลังจากที่มีความคืบหน้าในการปรับโครงสร้างหนี้ สำหรับการส่งออกแม้จะขยายตัวได้ดีแต่รายได้สุทธิของประเทศจากการส่งออกสินค้าและบริการ หรือการเกินดุลการค้าและดุลบัญชีเดินสะพัดลดลง เนื่องจากการนำเข้าขยายตัวในอัตราที่สูงกว่าการส่งออก โดยเฉพาะการนำเข้าวัตถุดิบและสินค้าขั้นกลางเพื่อใช้ในการผลิตเพื่อส่งออกและเพื่อบริโภคภายในประเทศ ด้านตลาดแรงงานนั้น แม้ว่าเศรษฐกิจโดยรวมจะปรับตัวดีขึ้น แต่แนวโน้มการจ้างงานยังปรับตัวอย่างช้าๆ อัตราการว่างงานในปี 2542 เท่ากับร้อยละ 4.2 ซึ่งเป็นข้อจำกัดในการขยายตัวของการใช้จ่ายภาคเอกชน

2. **เสถียรภาพ** อยู่ในเกณฑ์มั่นคง แม้จะได้รับแรงกดดันจากราคาน้ำมันในตลาดโลกที่สูงขึ้นในช่วงครึ่งหลังของปี อัตราเงินเฟ้อเฉลี่ยทั้งปีเท่ากับร้อยละ 0.3 อัตราเงินเฟ้อที่ต่ำช่วยให้อัตราดอกเบี้ยเงินฝากและเงินกู้ลดลงต่อเนื่อง เอื้อต่อการฟื้นตัวทางเศรษฐกิจ การปรับโครงสร้างหนี้ และการปรับตัวของภาคการเงินที่มีเสถียรภาพมากขึ้น อย่างไรก็ตาม อัตราดอกเบี้ยแท้จริงนับว่ายังอยู่ในเกณฑ์สูง

สำหรับเสถียรภาพภาคต่างประเทศนั้น ดุลบัญชีเดินสะพัดและดุลการค้าชำระเงิน ยังเกินดุลต่อเนื่องจากปีก่อน ตามการขยายตัวของการส่งออก ประกอบกับมีเงินทุนนำเข้าในรูปแบบเงินลงทุนโดยตรงในจำนวนค่อนข้างสูง และเงินทุนนำเข้าภาครัฐ อย่างไรก็ตาม การนำเข้าก็เร่งตัวขึ้นเช่นกัน และการชำระคืนเงินกู้ต่างประเทศยังคงมีต่อเนื่องโดยเฉพาะในส่วนของกิจการวิเทศธนกิจ

แม้มีการกีดกันต่างประเทศภาครัฐเพิ่มขึ้น แต่หนี้ต่างประเทศโดยรวมลดลงจากการชำระคืนเงินกู้ต่างประเทศของภาคเอกชน โครงสร้างอายุหนี้ต่างประเทศปรับเป็นระยะยาวมากขึ้น เงินสำรองระหว่างประเทศอยู่ในระดับมั่นคง ทำให้ทางการไทยไม่มีความจำเป็นต้องเบิกเงินกู้จากกองทุนการเงินระหว่างประเทศเพิ่มเติม

3. **ภาวะการผลิต** ภาคการเกษตรขยายตัวร้อยละ 3.9 ตามการขยายตัวของผลผลิตพืชผลและปศุสัตว์ ภาคอุตสาหกรรมขยายตัวร้อยละ 11.1 ตามการฟื้นตัวของการส่งออกและอุปสงค์

* รายงานภาวะเศรษฐกิจ ธนาคารแห่งประเทศไทย จัดทำขึ้นโดยใช้ข้อมูลถึงวันที่ 20 มีนาคม 2543 การประมาณการและข้อมูลต่างๆ มีการปรับปรุงอย่างต่อเนื่องเป็นประจำ สามารถดูได้จาก <http://www.bot.or.th>

ในประเทศ โดยเร่งตัวขึ้นในเกือบทุกหมวดอุตสาหกรรม ได้แก่ หมวดยานยนต์และอุปกรณ์ขนส่ง หมวดอาหาร หมวดเครื่องดื่ม หมวดวัสดุก่อสร้าง และหมวดผลิตภัณฑ์เหล็ก รวมทั้งหมวดอุตสาหกรรมอื่นๆ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นอุตสาหกรรมที่ผลิตเพื่อการส่งออก เช่น แผงวงจรไฟฟ้า เครื่องประดับ เป็นต้น การใช้กำลังการผลิต^{1/} ของภาคอุตสาหกรรมเฉลี่ยประมาณร้อยละ 60 เทียบกับร้อยละ 52.1 ในปีก่อน

4. **อุปสงค์ภายในประเทศ** ขยายตัวร้อยละ 5.4 เป็นการขยายตัวของการอุปโภคและบริโภคภาคเอกชนร้อยละ 3.5 ซึ่งเป็นผลจากมาตรการลดภาษีมูลค่าเพิ่ม ตลอดจนจูงใจอัตราดอกเบี้ยและอัตราเงินเฟ้อที่ต่ำ อย่างไรก็ตาม ความเสี่ยงต่อการถูกเลิกจ้างและรายได้เกษตรกรที่ลดลงยังเป็นอุปสรรคสำคัญต่อการขยายตัวของบริโภค ส่วนการลงทุนภาคเอกชนหดตัวในอัตราร้อยละ 7.0 ตามการลดลงของทั้งการลงทุนในเครื่องจักรและอุปกรณ์ และการลงทุนด้านการก่อสร้าง

5. **นโยบายการคลังเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจและฐานะการคลัง** ในปีงบประมาณ 2542 รัฐบาลขาดดุลเงินสด 134.3 พันล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 2.9 ของผลผลิตมวลรวมในประเทศ สอดคล้องกับเป้าหมายการใช้นโยบายการคลังแบบขาดดุลเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจ ทั้งนี้ ผลของการขาดดุลการคลังในปีนี้เป็นช่องทางอัดฉีดสภาพคล่องเข้าสู่ระบบเศรษฐกิจ ในขณะที่สินเชื่อภาคสถาบันการเงินยังไม่ฟื้นตัว

รัฐบาลได้ใช้เงินคงคลังเพื่อชดเชยการขาดดุล รวมทั้งออกพันธบัตรและตั๋วเงินคลัง แต่การใช้นโยบายการคลังแบบขยายตัวดังกล่าวยังไม่ส่งผลแยงชิงเงินทุนจากภาคเอกชน (Crowding-out effect) ในปีนี้ เนื่องจากระบบธนาคารยังมีสภาพคล่องส่วนเกิน ซึ่งส่งผลให้อัตราดอกเบี้ยทั้งในระดับธุรกรรมระหว่างสถาบันการเงิน และระหว่างสถาบันการเงินกับภาคธุรกิจ ยังคงลดลงต่อเนื่อง

ด้านรายได้สามารถจัดเก็บได้ตามเป้าหมายมีจำนวน 709.9 พันล้านบาท ลดลงจากปีก่อนร้อยละ 2.4 โดยเป็นผลจากมาตรการ 30 มีนาคม และ 10 สิงหาคม 2542 และการเลื่อนส่งภาษีเงินได้นิติบุคคล ส่งผลให้การจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มลดลง กอปรกับการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาลดลงตามรายได้ดอกเบี้ยเงินฝาก สำหรับรายจ่าย มีการเบิกจ่ายจริงจำนวน 821.5 พันล้านบาท ลดลงจากปีก่อนร้อยละ 1.7 ประกอบด้วยการเบิกจ่ายจากงบประมาณปีนี้นับจำนวน 690.8 พันล้านบาท คิดเป็นอัตราการเบิกจ่าย (ไม่รวมรายจ่ายชำระคืนต้นเงินกู้) ร้อยละ 85.5 จากวงเงินงบประมาณรายจ่าย

6. **ภาวะการเงิน** สภาพคล่องของระบบยังอยู่ในเกณฑ์สูงต่อเนื่อง ส่งผลให้อัตราดอกเบี้ยในตลาดเงินอยู่ในระดับต่ำ และอัตราดอกเบี้ยเงินฝากและดอกเบี้ยเงินกู้ปรับลดลงเป็นลำดับ ตามนโยบายการเงินและการคลังแบบผ่อนคลาย โดยอัตราดอกเบี้ยตลาดซื้อคืนลดลงต่อเนื่อง ดังเช่นกรณีประเภทอายุ 7 และ 14 วัน ลดลงจากร้อยละ 3.75 และ 3.98 เมื่อสิ้นปีก่อน เป็นร้อยละ 0.94 และ 1.48 ต่อปี ตามลำดับ ณ สิ้นปี 2542 อัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืม MLR ของธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่ 5 แห่ง ปรับลดจากร้อยละ 11.5-12.0 ณ สิ้นปีก่อน เป็นร้อยละ 8.25-8.75

1/ *ครอบคลุมกลุ่มสินค้าอุตสาหกรรมที่มีน้ำหนักร้อยละ 44.5 ของมูลค่าเพิ่มภาคอุตสาหกรรม*

ณ สิ้นปี 2542 เช่นเดียวกับอัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำ 3 เดือน ซึ่งลดลงจากร้อยละ 6.0-6.25 เป็นร้อยละ 3.75 ต่อปี ในช่วงเดียวกัน

เงินฝากของธนาคารพาณิชย์ ในปี 2542 ลดลงในอัตราร้อยละ 0.5 เทียบกับที่ขยายตัวร้อยละ 8.8 ในปี 2541 เนื่องจากมีการโยกย้ายเงินฝากไปลงทุนในตราสารการเงินที่ให้ผลตอบแทนสูงกว่า **สินเชื่อบริษัท** (ไม่รวมผลที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงอัตราแลกเปลี่ยนของสินเชื่อบริษัท) ณ สิ้นปีนี้ ลดลงร้อยละ 2.8 เป็นผลจากการลดลงของสินเชื่อกิจการวิเทศธุรกิจ ซึ่งลดลงร้อยละ 37.8 ต่อปี เนื่องจากอัตราดอกเบี้ยในประเทศอยู่ในระดับต่ำทำให้มีการชำระหนี้ต่างประเทศของกิจการวิเทศธุรกิจและหันมากู้สินเชื่อเงินบาทแทน นอกจากนี้ ธนาคารพาณิชย์มีการตัดหนี้สูญเป็นจำนวนมาก รวมทั้งมีการโอนสินทรัพย์ต่อคุณภาพบางส่วนไปยังบริษัทบริหารสินทรัพย์ อย่างไรก็ตาม สินเชื่อในประเทศเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.2 ต่อปี นอกจากนี้ ธุรกิจบางส่วนที่ยังมีศักยภาพได้หันมาระดมทุนโดยตรงภายในประเทศมากขึ้น ปริมาณเงินตามความหมายกว้าง (M2a) เพิ่มขึ้นร้อยละ 1.3 แม้จะชะลอตัวเทียบกับปีก่อน แต่ยังคงพอเพียงที่จะหล่อเลี้ยงการขยายตัวของรายได้ประชาชาติในรูปราคาปัจจุบัน (nominal GDP) ที่ขยายตัวร้อยละ 1.1

7. ความคืบหน้าในการเพิ่มทุนและกันสำรองหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ ในปีนี้ ระบบสถาบันการเงินไทยได้เพิ่มทุนไปแล้วจำนวน 896 พันล้านบาท ส่วนหนึ่งภายใต้โครงการสนับสนุนจากรัฐบาล และคาดว่าจะจำเป็นต้องมีการเพิ่มทุนอีกจำนวนหนึ่ง ด้านการกันสำรอง มีการกันสำรองแล้วมากกว่าร้อยละ 60 ของหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ สูงกว่าที่ทางการกำหนดร้อยละ 40 ณ สิ้นงวดบัญชีปี 2542 นอกจากนี้ ได้มีความก้าวหน้าในการจัดตั้งบริษัทบริหารสินทรัพย์ เพื่อบริหารหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ ณ สิ้นปี 2542 ได้มีการจัดตั้งบริษัทบริหารสินทรัพย์เอกชนแล้ว 5 แห่ง และจัดตั้งศูนย์ข้อมูลสินเชื่อของสถาบันการเงิน ซึ่งจะช่วยให้ธนาคารพาณิชย์มีความพร้อมที่จะขยายสินเชื่อเมื่อเศรษฐกิจฟื้นตัว

8. **การค้าต่างประเทศ** มูลค่าส่งออกสินค้า (ในรูปเงินดอลลาร์ สหรัฐ) เพิ่มขึ้นร้อยละ 7.4 ตามปริมาณการส่งออกที่ขยายตัวร้อยละ 11.5 เนื่องจากเศรษฐกิจประเทศคู่ค้าฟื้นตัว โดยเฉพาะในแถบเอเชีย ขณะเดียวกันมูลค่าการนำเข้า (ในรูปเงินดอลลาร์ สหรัฐ) เพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 17.7 โดยปริมาณการนำเข้าขยายตัวร้อยละ 23.8 ตามการฟื้นตัวของเศรษฐกิจ และการผลิตเพื่อการส่งออก ทำให้ดุลการค้าเกินดุล 8.9 พันล้านดอลลาร์ สหรัฐ. ส่วนดุลบริการบริจาดเกินดุลเพิ่มขึ้นเล็กน้อยตามการเพิ่มขึ้นของรายได้จากการท่องเที่ยวเป็นสำคัญ โดยรวม ดุลบัญชีเดินสะพัดเกินดุล 11.3 พันล้านดอลลาร์ สหรัฐ. หรือประมาณร้อยละ 9.1 ของผลผลิตมวลรวมภายในประเทศ

9. **เงินทุนเคลื่อนย้าย** ทั้งปีขาดดุล 6.1 พันล้านดอลลาร์ สหรัฐ. จากการชำระคืนหนี้ต่างประเทศของธนาคารพาณิชย์โดยเฉพาะกิจการวิเทศธุรกิจเป็นสำคัญ ส่งผลให้ยอดคงค้างหนี้ต่างประเทศลดลงต่อเนื่องจาก 86.2 พันล้านดอลลาร์ สหรัฐ. ณ สิ้นปีก่อน เป็น 75.6 พันล้านดอลลาร์ สหรัฐ. ณ สิ้นปี 2542 โดยสัดส่วนหนี้ระยะสั้นลดลงเหลือร้อยละ 18.1 เทียบกับร้อยละ 27.3 ณ สิ้นปีก่อน โดยรวมแล้วดุลการชำระเงินยังเกินดุล 4.6 พันล้านดอลลาร์ สหรัฐ. เงินสำรองระหว่างประเทศเพิ่มขึ้นเป็น 34.8 พันล้านดอลลาร์ สหรัฐ. ณ สิ้นปี 2542

10. อัตราแลกเปลี่ยน ค่าเงินบาทในช่วงครึ่งแรกของปีเคลื่อนไหวอยู่ในช่วงแคบ 36.59-37.60 บาทต่อดอลลาร์ สรอ. ส่วนหนึ่งเป็นผลจากการที่วิกฤตเศรษฐกิจของไทยและของประเทศในภูมิภาคได้คลี่คลายไปในทางที่ดีขึ้น ในครึ่งหลังของปีค่าเงินบาทโน้มอ่อนตัวลงอย่างต่อเนื่องเนื่องจากดอลลาร์สหรัฐ แข็งตัว และตลาดมีความกังวลต่อการลดค่าเงินหยวน และต่อปัญหาสินเชื่อซึ่งไม่ก่อให้เกิดรายได้ของธนาคารพาณิชย์ไทย รวมถึงความไม่สงบในติมอร์ตะวันออก อัตราแลกเปลี่ยนเฉลี่ยทั้งปีเท่ากับ 37.84 บาทต่อดอลลาร์ สรอ. แข็งค่าขึ้นร้อยละ 9.3 จากปีก่อน

11. การแปรรูปธนาคารที่ทางการแทรกแซง มีความคืบหน้าเป็นลำดับ โดยได้ดำเนินการแปรรูปแล้วเสร็จ 2 ธนาคาร จากทั้งหมด 6 ธนาคาร คือ ธนาคารนครธนจำหน่ายให้กับธนาคารสแตนดาร์ดชาร์เตอร์ด และธนาคารรัตนสินให้แก่ธนาคารยูไนเต็ดโอเวอร์ซีส์ แห่งประเทศสิงคโปร์ ส่วนที่เหลือจะดำเนินการต่อไป โดยคาดว่าจะแล้วเสร็จภายในครึ่งแรกของปี 2543

12. สำหรับการปรับโครงสร้างหนี้ มีความคืบหน้าเช่นกัน ณ สิ้นเดือนธันวาคม 2542 สถาบันการเงินรายงานยอดหนี้ที่ปรับโครงสร้างแล้ว 1,072.1 พันล้านบาท เพิ่มขึ้น 915.2 พันล้านบาท จากปลายปีก่อน หรือเพิ่มขึ้นเฉลี่ยเดือนละ 76.3 พันล้านบาท รวมลูกหนี้จำนวน 173,709 ราย เพิ่มขึ้นจาก 164,694 ราย ส่งผลให้ปริมาณสินเชื่อค้างชำระเกิน 3 เดือน (Non-performing loans - NPL) ของสถาบันการเงินทั้งระบบ ณ สิ้นเดือนธันวาคม 2542 มีจำนวน 2,074 พันล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 38.54 ของสินเชื่อรวม ลดลงสุทธิ 600.6 พันล้านบาท จากสิ้นปีก่อน โดยการลดลงสุทธิดังกล่าวเป็นผลจากปัจจัยสี่ประการ ได้แก่ (1) ความคืบหน้าในการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ (2) การตัดหนี้สูญ (ของหนี้จัดชั้นสูญ และสงสัยจะสูญที่กันสำรองครบถ้วนร้อยละ 100 และตัดออกจากบัญชีแล้ว) (3) การโอน NPL ไปบริษัทบริหารสินทรัพย์ (4) ลูกหนี้กลับมาชำระ

13. สำหรับความคืบหน้าในการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ของลูกหนี้กลุ่มเป้าหมาย ซึ่งอยู่ในความดูแลของคณะกรรมการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ (คปน.) นั้น ณ สิ้นปี 2542 มีลูกหนี้กลุ่มเป้าหมายทั้งที่เป็นรายใหญ่และรายเล็ก ซึ่งอยู่ในความดูแลของ คปน. มีจำนวนทั้งสิ้น 5,570 ราย มูลหนี้ประมาณ 2,325.3 พันล้านบาท ในจำนวนนี้เป็นลูกหนี้กลุ่มเป้าหมายรายใหญ่ 1,694 ราย คิดเป็นร้อยละ 92 ของมูลหนี้ทั้งสิ้น และเป็นลูกหนี้กลุ่มเป้าหมายรายเล็กจำนวน 3,876 ราย คิดเป็นร้อยละ 8 ของมูลหนี้ทั้งสิ้น เมื่อรวมลูกหนี้รายใหญ่และรายเล็กที่เป็นกลุ่มเป้าหมายจะมีลูกหนี้ที่ปรับปรุงโครงสร้างหนี้สำเร็จทั้งสิ้น 1,088 ราย รวมมูลหนี้ทั้งสิ้น 511.8 พันล้านบาท

14. ตลาดทุน ในช่วงปีนี้ มูลค่าหลักทรัพย์ออกใหม่ในประเทศมีจำนวน 1,172.4 พันล้านบาท (ตัวเลขเบื้องต้น) เพิ่มขึ้นจากระยะเดียวกันปีก่อนร้อยละ 42.9 ในจำนวนนี้เป็น การออกหลักทรัพย์ของภาครัฐจำนวน 505.8 พันล้านบาท โดยส่วนใหญ่เป็นพันธบัตรรัฐบาลกรณีพิเศษเพื่อชดเชยความเสียหายและปรับโครงสร้างแหล่งเงินทุนของกองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาระบบสถาบันการเงิน และพันธบัตรรัฐบาลเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงของระบบสถาบันการเงิน สำหรับหลักทรัพย์ภาคเอกชนที่สำคัญได้แก่ หุ้นบุริมสิทธิ และหุ้นกู้ด้อยสิทธิและไม่ด้อยสิทธิ ในรูป SLIPS และ CAPS ซึ่งออกโดยภาคธนาคารพาณิชย์ในช่วงครึ่งปีแรก รวมทั้งการแปลงหนี้เป็นทุนของธนาคาร ขณะที่ภาคธุรกิจบางส่วนก็ได้หันมาออกหุ้นกู้แทนการกู้ยืมจากสถาบันการเงินมากขึ้น

การฟื้นตัวของเศรษฐกิจไทยนั้นเป็นไปได้โดยลำดับ แต่ยังคงมีปัจจัยที่เป็นความเสี่ยง ซึ่งทางการจะต้องมุ่งเน้นกรอบนโยบายเพื่อดูแลอย่างจริงจัง คือ (1) ความคืบหน้าในการปฏิรูประบบสถาบันการเงิน และการปรับโครงสร้างหนี้ภาคเอกชนที่จะต้องควบคู่กับการปรับโครงสร้างธุรกิจที่แท้จริง (2) หนี้ภาครัฐมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น (3) ปัญหาการว่างงานที่จะต้องใช้เวลาแก้ไข (4) การฟื้นตัวของภาคการผลิตที่ต้องพึ่งพาการฟื้นตัวของการใช้จ่ายภายในประเทศมากขึ้นภายใต้สภาวะปัญหาการว่างงานดังกล่าว และ (5) ปัจจัยเสี่ยงจากภายนอก ได้แก่ ความผันผวนของระบบเศรษฐกิจโลก ทั้งในส่วนของการค้าระหว่างประเทศและในตลาดการเงิน รวมทั้งผลกระทบจากราคาน้ำมันต่อการขยายตัวของเศรษฐกิจโลก และอัตราเงินเฟ้อ

แนวโน้มเศรษฐกิจไทยปี 2543

1. **แนวโน้มเศรษฐกิจไทยในปี 2543** คาดว่าจะขยายตัวร้อยละ 4.5 ตามภาคการผลิตที่มีทิศทางฟื้นตัวที่ชัดเจน โดยเฉพาะอุตสาหกรรมที่สามารถส่งออกได้ ถึงแม้ภาครัฐบาลลดบทบาทในการกระตุ้นเศรษฐกิจลงบ้าง แต่คาดว่าจะการบริโภคและการลงทุนภาคเอกชนจะเริ่มขยายตัวเพิ่มขึ้น ตามการฟื้นตัวของอุตสาหกรรม โดยเฉพาะอุตสาหกรรมเพื่อการส่งออกที่คาดว่าจะมีความต้องการปรับปรุงศักยภาพให้ทันคู่แข่ง อันจะช่วยกระตุ้นการฟื้นตัวของการลงทุน นอกจากนี้ เศรษฐกิจโลกคาดว่าจะขยายตัวเร่งขึ้นเป็นร้อยละ 3.8 โดยขยายตัวต่อเนื่องในเกือบทุกภูมิภาค และปริมาณการค้าโลกคาดว่าจะขยายตัวสูงขึ้นมากเป็นร้อยละ 6.5 ซึ่งจะเป็นผลดีต่อสินค้าออกของไทย

2. **ด้านเสถียรภาพ** ยังคงมั่นคงต่อเนื่อง โดยคาดว่าอัตราเงินเฟ้อจะอยู่ในเกณฑ์ต่ำ ร้อยละ 2.5-3.0 โดยจะเพิ่มขึ้นบ้างตามการเพิ่มขึ้นของราคาสินค้าโภคภัณฑ์และราคาน้ำมันในตลาดโลก ในด้านเสถียรภาพภายนอกนั้น แม้การส่งออกจะขยายตัวเร่งขึ้นอีก แต่การฟื้นตัวของการนำเข้าที่เป็นไปอย่างต่อเนื่องจะส่งผลให้ดุลบัญชีเดินสะพัดเกินดุลลดลงเป็น 7.7 พันล้านดอลลาร์ สรอ. และดุลการชำระเงินเกินดุลลดลงเล็กน้อย แต่ฐานะเงินสำรองระหว่างประเทศจะมั่นคง โดยอยู่ในระดับประมาณ 35 พันล้านดอลลาร์ สรอ.

3. **การค้าระหว่างประเทศ** มูลค่าการส่งออกในรูปดอลลาร์ สรอ. คาดว่าจะขยายตัวในอัตราเร่งขึ้นเป็นร้อยละ 9.6 ตามการฟื้นตัวของประเทศคู่ค้าโดยเฉพาะในภูมิภาคและข้อได้เปรียบทางด้านราคาเนื่องจากอัตราเงินเฟ้อของไทยอยู่ในเกณฑ์ต่ำ ขณะที่มูลค่าการนำเข้าขยายตัวในอัตราสูงกว่าคือร้อยละ 19.0 ส่งผลให้ดุลการค้าและดุลบัญชีเดินสะพัดเกินดุลลดลงเมื่อเทียบกับปีก่อน

4. **ภาวะการเงิน** สภาพคล่องทางการเงินจะยังคงมีอยู่มากโดยเฉพาะครึ่งแรกของปี ส่งผลให้การปล่อยสินเชื่อของสถาบันการเงินไม่เป็นอุปสรรคต่อการฟื้นตัว ในครึ่งหลังของปี คาดว่าความต้องการเงินทุนจะเพิ่มขึ้น ซึ่งส่วนหนึ่งจะถูกรองรับจากการขยายตัวของสินเชื่อ และอีกส่วนหนึ่งประมาณเท่าๆ กันจะอาศัยการออกหลักทรัพย์ประเภทหนี้และทุน นอกจากนี้ ปัญหาสถาบันการเงิน

จะคลี่คลายไปในทางที่ดีขึ้น โดยมีการเร่งรัดการเพิ่มทุนของสถาบันการเงิน และการปรับโครงสร้างหนี้ของภาคเอกชนอย่างต่อเนื่อง ซึ่งจะช่วยสนับสนุนการฟื้นตัวของเศรษฐกิจได้ดียิ่งขึ้น

แนวนโยบายเศรษฐกิจปี 2543

1. นโยบายการเงินและอัตราแลกเปลี่ยน มุ่งส่งเสริมการฟื้นตัวของเศรษฐกิจอย่างเต็มที่ โดยจะดูแลให้มีสภาพคล่องอย่างเพียงพอและเหมาะสมแก่ภาคเศรษฐกิจจริง ซึ่งควบคู่กันนี้ธนาคารแห่งประเทศไทยพยายามดูแลให้ระบบสถาบันการเงินมีความแข็งแกร่ง และกลับมาทำหน้าที่ตามปกติ เพราะจะเป็นปัจจัยสำคัญที่จะเอื้อให้กลไกการจัดสรรทรัพยากรทางการเงินที่สำคัญ อันได้แก่สินเชื่อและการลงทุนเอื้อต่อการฟื้นตัวของเศรษฐกิจอย่างชัดเจนและต่อเนื่อง โดยหลักการนี้นโยบายการเงินของทางการจะยังให้ความสำคัญกับการควบคุมแรงกดดันด้านอัตราเงินเฟ้อ รวมทั้งดูแลให้อัตราแลกเปลี่ยนภายใต้ระบบอัตราแลกเปลี่ยนลอยตัวปรับตัวตามกลไกตลาดในทิศทางที่สอดคล้องกับพื้นฐานเศรษฐกิจของประเทศ และการปรับตัวเป็นไปอย่างราบรื่นและอย่างมีเสถียรภาพ สำหรับอัตราดอกเบี้ยธนาคารพาณิชย์นั้น ทางการจะดูแลกลไกตลาดเพื่อให้อัตราดอกเบี้ยปรับตัวได้อย่างมีประสิทธิภาพ และจะดำเนินนโยบายที่ลดความแตกต่างระหว่างดอกเบี้ยเงินกู้และเงินฝากของธนาคารพาณิชย์ อาทิ ดูแลให้ NPL ลดลง ประกอบกับมีมาตรการช่วยลดต้นทุนด้านอื่นของธนาคารพาณิชย์ เช่น การปิดสาขาที่ไม่ทำกำไรเพื่อสนับสนุนให้ธนาคารพาณิชย์สามารถปรับลดอัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมตามต้นทุนทางการเงินที่ต่ำลง ซึ่งจะเอื้ออำนวยให้การฟื้นตัวทางเศรษฐกิจเป็นไปอย่างต่อเนื่อง

ควบคู่กันนี้ ธนาคารแห่งประเทศไทยกำลังพัฒนากรอบการดำเนินนโยบายการเงินใหม่ โดยมีเป้าหมายมุ่งเสริมสร้างความน่าเชื่อถือ (Credibility) โดยการเพิ่มความโปร่งใส มีการรับผิดชอบ (Accountability) ความมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล (Efficiency and effectiveness) โดยจะมุ่งไปสู่กรอบการกำหนดเป้าหมายอัตราเงินเฟ้อ (Inflation Targeting) ทั้งนี้ การดำเนินนโยบายภายใต้กรอบ Inflation Targeting นี้ จะช่วยลดความผันผวนในระบบการเงินอันเกิดจากความไม่แน่นอน (Uncertainty) ซึ่งนำไปสู่ความเสี่ยงจากการคาดการณ์อย่างผิดพลาด ทั้งนี้ เมื่อสามารถลดความเสี่ยงที่ไม่จำเป็นและต้นทุน (Dead-weight loss) ที่เกิดจากความไม่แน่นอนดังกล่าวแล้ว จะเป็นการสร้างสภาวะแวดล้อมด้านเศรษฐกิจที่เอื้อต่อการคาดการณ์ และการวางแผนระยะยาวของภาคเอกชนและภาครัฐ ซึ่งในที่สุดจะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพและยกระดับศักยภาพการเจริญเติบโตของเศรษฐกิจในระยะยาว ดังนั้น ในระยะยาวเสถียรภาพทางเศรษฐกิจจึงเป็นเงื่อนไขจำเป็นสำหรับการขยายตัวของเศรษฐกิจอย่างมีคุณภาพและยั่งยืน ซึ่งควบคู่กันนี้จะมีการแก้ไขกฎหมายและโครงสร้างองค์กร ที่สำคัญคือ การแต่งตั้งคณะกรรมการนโยบายการเงิน อันเป็นส่วนหนึ่งของการยกระดับธรรมาภิบาลขององค์กรซึ่งควบคู่กันนี้จะมีการปรับปรุงใช้กฎหมายธนาคารแห่งประเทศไทยใหม่ซึ่งคาดว่าจะแล้วเสร็จภายในกลางปี 2543

2. **นโยบายการคลัง** ทาง การควรมุ่งสนับสนุนการฟื้นตัวของเศรษฐกิจภายในประเทศ ต่อเนื่องจากปีก่อน ทั้งนี้ ควรเร่งการใช้จ่ายจากงบประมาณและจากเงินกู้ต่างประเทศให้เป็นไปตามแผนงานเพื่อหลีกเลี่ยงความเสี่ยงที่แรงกระตุ้นด้านการคลังจากภาครัฐจะเริ่มลดลงก่อนเวลาที่เหมาะสมสำหรับในส่วนของรัฐวิสาหกิจควรเร่งรายจ่ายลงทุนที่ไม่สามารถเบิกจ่ายได้ในปีก่อนเพิ่มขึ้น แต่ทั้งนี้ในช่วงครึ่งหลังของปี เมื่อความต้องการเงินทุนจากภาคเอกชนมีแนวโน้มเร่งตัวขึ้น จำเป็นต้องมีการติดตามพลวัตการฟื้นตัวของเศรษฐกิจอย่างใกล้ชิดเพื่อหลีกเลี่ยงมิให้การขยายตัวของภาคการคลังก่อให้เกิดปัญหาแย่งชิงเงินทุนกับภาคเอกชน (Crowding-out) ทั้งนี้ จึงจำเป็นต้องมีการบริหารนโยบายการคลัง การเงิน และนโยบายการบริหารหนี้ภาครัฐ อย่างเหมาะสม และสมควรเพิ่มความระมัดระวังดูแลให้ฐานะการคลังในระยะปานกลางมีความมั่นคงและไม่เป็นภาระเมื่อเศรษฐกิจฟื้นตัว และเริ่มพัฒนากลับไปสู่ศักยภาพในระยะยาว

3. **นโยบายการพัฒนาตลาดทุน** เนื่องจากรัฐบาลได้มีการออกพันธบัตรเป็นจำนวนมาก และจำเป็นต้องดำเนินมาตรการการคลังขาดดุลไปอีกระยะหนึ่ง ทำให้มีพันธบัตรหมุนเวียนในตลาดเป็นจำนวนมาก ดังนั้น ทาง การจึงจำเป็นต้องให้ความสำคัญกับการพัฒนาตลาดแรกและตลาดรอง และอัตราดอกเบี้ยอ้างอิง เพื่อเป็นพื้นฐานสำคัญสำหรับการดำเนินนโยบายการเงินผ่านการซื้อขายพันธบัตร (Open market operation) ตลอดจนเชื่อมต่อการระดมทุนของภาคเอกชน ซึ่งจะเพิ่มประสิทธิภาพภาคการเงิน รวมทั้งพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานอื่น เช่น ระบบบัญชี ระบบจรรยาบรรณ การเผยแพร่ข่าวสาร ระบบการซื้อขาย และการชำระเงิน เป็นต้น

4. **นโยบายแก้ไขปัญหาโครงสร้างเศรษฐกิจและโครงสร้างระบบการเงิน** นโยบายในการแก้ปัญหาในระดับจุลภาค (Sectoral) และปรับโครงสร้างเศรษฐกิจเพื่อยกระดับความสามารถในการแข่งขัน จำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องเร่งดำเนินการต่อไป โดยเฉพาะการปฏิรูประบบการเงิน และการปรับโครงสร้างหนี้และธุรกิจภาคเอกชน รวมทั้งการแก้ปัญหาหนี้ด้วยคุณภาพ ทั้งนี้ หากพิจารณาถึงแนวโน้มของระบบการเงินประเทศไทยในระยะต่อไป วิกฤตการณ์เศรษฐกิจและการเงินในภูมิภาคเอเชียนับจากปี 2540 เป็นต้นมา ได้ชี้ให้เห็นปัญหาพื้นฐานของระบบสถาบันการเงินของภูมิภาค ประเทศต่าง ๆ รวมทั้งไทย จึงได้ผลักดันการแก้ไขปัญหาระบบสถาบันการเงินโดยเสริมสร้างความสามารถและศักยภาพในการแข่งขัน ยกกระดับมาตรฐานการกำกับดูแลสถาบันการเงิน และเสริมสร้างความมั่นคงของสถาบันการเงินในประเทศ เพื่อให้สถาบันการเงินกลับมาทำหน้าที่การเป็นตัวกลางระหว่างผู้ออมกับผู้ลงทุนและการจัดสรรทรัพยากรทางการเงินของประเทศต่อไป

ในส่วนของธนาคารแห่งประเทศไทยได้เตรียมความพร้อมและปรับรูปแบบการกำกับดูแลสถาบันการเงิน โดยมุ่งเน้นที่การกำกับระบบการบริหารความเสี่ยงของธุรกิจ และกระตุ้นให้ผู้บริหารของสถาบันการเงินตระหนักถึงความสำคัญของการบริหารธุรกิจที่ดีอย่างมีจรรยาบรรณตามหลักบริษัทภิบาล (Good Governance) การกำกับความเสี่ยงของการประกอบธุรกิจจะมุ่งที่ความเพียงพอของเงินกองทุนของแต่ละสถาบันเพื่อรองรับความเสี่ยงจากการดำเนินการตามแนวทางสากล นอกจากนี้ ธนาคารแห่งประเทศไทยได้เตรียมการเพื่อวางรากฐานของการประกอบธุรกิจการเงินในระยะต่อไปซึ่งจะอยู่ภายใต้พระราชบัญญัติสถาบันการเงินฉบับใหม่ที่การกำกับดูแลสถาบันการเงิน

ประเภทต่างๆ จะมีความเป็นเอกภาพมากขึ้น และมีขั้นตอนการแก้ไขปัญหาที่รวดเร็ว ชัดเจน และในส่วนของการประกอบธุรกิจของสถาบันการเงิน จะขยายขอบเขตการดำเนินธุรกิจของธนาคารพาณิชย์ให้กว้างขวางขึ้น เช่น การประกอบธุรกิจเช่าซื้อหรือลีสซิ่ง เพื่อเป็นทางเลือกให้กับผู้บริโภค การดำเนินการดังกล่าวจะช่วยให้เกิดการฟื้นตัวของภาคธุรกิจอย่างมีเสถียรภาพ โดยมีระบบสถาบันการเงินที่แข็งแกร่ง และพร้อมที่จะแข่งขันกับสถาบันการเงินต่างชาติได้

นอกจากนั้น ธนาคารแห่งประเทศไทยยังเห็นควรให้มีการแก้ไขปัญหาค่าเงินบาทที่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาตลาดเงินและตลาดทุน อาทิเช่น ปัญหาเกี่ยวกับภาษี และกระบวนการในการควบ/รวมกิจการ ซึ่งเป็นกระแสที่เกิดขึ้นในระบบเศรษฐกิจโลก เพื่อสร้างความแข็งแกร่งในเชิงธุรกิจ ปัญหาและอุปสรรคเหล่านี้ควรได้รับการพิจารณาเพื่อเตรียมการรองรับการขยายตัวของภาคเศรษฐกิจในอนาคต หลังจากที่ประเทศไทยผ่านพ้นภาวะเศรษฐกิจตกต่ำมาแล้ว

5. **นโยบายด้านการค้าระหว่างประเทศ** แม้ว่าเศรษฐกิจการค้าโลกจะขยายตัวสูงขึ้น การแข่งขันยังคงมีสูง ประกอบกับทิศทางการค้าโลกแม้จะเป็นการเปิดเสรีมากขึ้น แต่มีแนวโน้มการกีดกันการค้าในรูปแบบอื่นสูงขึ้น เช่น การกำหนดมาตรฐานผลิตภัณฑ์ มาตรฐานสิ่งแวดล้อม และมาตรฐานแรงงาน เป็นต้น และทางการไทยจะต้องลดอัตราภาษีนำเข้าตามพันธกรณี เช่น ภายใต้กรอบเขตการค้าเสรีอาเซียน (AFTA) เป็นต้น ดังนั้น ทางการจึงต้องเร่งดำเนินการให้ผู้ผลิตลดต้นทุนและปรับปรุงคุณภาพสินค้าให้สามารถแข่งขันในตลาดโลกได้ รวมทั้งยังคงให้ความสำคัญต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม

6. **นโยบายยกระดับศักยภาพของเศรษฐกิจ** วิกฤตเศรษฐกิจชี้ให้เห็นถึงความเปราะบางในบางภาคของเศรษฐกิจและสังคม ซึ่งในช่วง 2 ปีที่ผ่านมา ภาคเอกชนและภาครัฐได้มีการปรับตัวเพื่อแก้ปัญหาความอ่อนแอในหลายๆ จุด อาทิ การแก้ไขกรอบกฎเกณฑ์ที่เป็นอุปสรรคต่อธุรกิจ และการปรับโครงสร้างธุรกิจ ดังนั้น จึงควรพัฒนาต่อเนื่องโดยมุ่งยกระดับศักยภาพของเศรษฐกิจและสังคมโดยเร่งปรับปรุงทรัพยากรมนุษย์ โดยการพัฒนาศึกษาอย่างจริงจัง การเร่งยกระดับฝีมือแรงงาน การยกระดับความสามารถดูดซับเทคโนโลยี (Technology absorption capacity) ของธุรกิจไทย การรีบแก้ไขปัญหาค่าเงินบาทที่อ่อนแอเพื่อหลีกเลี่ยงความเสี่ยงที่จะนำไปสู่ปัญหาสังคมที่ จะโยงไปสู่ปัญหาเศรษฐกิจได้อีก เร่งปรับปรุงธรรมาภิบาลของภาครัฐและเอกชนเพื่อให้การดำเนินการต่างๆ ทั้งภาครัฐและเอกชนมีความน่าเชื่อถือ (Credibility) อันจะช่วยให้ความเชื่อมั่นกลับคืนมาอย่างรวดเร็ว ซึ่งจะเป็นพื้นฐานที่สำคัญสำหรับการผลักดันให้กลไกทางเศรษฐกิจต่างๆ มีเฉพาะกลไกทางภาคการเงิน กลับมาทำงานได้อย่างเป็นปกติและมีประสิทธิภาพมากกว่าก่อนเกิดวิกฤต

ภาวะเศรษฐกิจปี 2542

ภาวะเศรษฐกิจและการเงิน

ภาวะเศรษฐกิจทั่วไป

ภาคการผลิต

ในปี 2542 การผลิตทั้งในภาคเกษตรและนอกภาคเกษตรกระเตื้องขึ้นอย่างน่าสังเกต ทั้งนี้เป็นผลมาจากสภาพอากาศที่เอื้ออำนวยส่งผลให้การผลิตในภาคเกษตรขยายตัวร้อยละ 3.9 ส่วนการผลิตนอกภาคเกษตรขยายตัวร้อยละ 4.2 หลังจากที่หดตัวลงในปีก่อน เนื่องจากได้รับผลดีจากนโยบายการเพิ่มการใช้จ่ายเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจของรัฐบาล มาตรการช่วยเหลือทางด้านเงินทุนสำหรับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ความคืบหน้าในการปรับโครงสร้างหนี้ของภาครัฐ รวมทั้งการส่งออกและการใช้จ่ายในประเทศที่ขยายตัวดีขึ้น โดยเฉพาะในช่วงครึ่งหลังของปี 2542 และการเพิ่มขึ้นของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศจากมาตรการส่งเสริมการท่องเที่ยว กอปรกับอัตราดอกเบี้ยที่แท้จริงปรับตัวลงมาตลอด ทั้งนี้ สาขาที่ขยายตัวได้ดี ได้แก่ อุตสาหกรรม การค้าปลีกและค้าส่ง ขนส่งและโทรคมนาคม และการบริการ โดยขยายตัวร้อยละ 11.1, 5.5, 4.4 และ 3.6 ตามลำดับ ส่วนสาขาที่ลดลงจากปีก่อน ได้แก่ สาขาการธนาคาร ประกันภัยและอสังหาริมทรัพย์ และสาขาก่อสร้าง โดยลดลงร้อยละ 30.0 และ 8.5 ตามลำดับ

ภาคเกษตร

ผลผลิตภาคเกษตร (รวมอุตสาหกรรมเกษตรขั้นต้น) ในปี 2542 ขยายตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.9 เป็นการขยายตัวของผลผลิตสาขาพืชผลและปศุสัตว์ เนื่องจากปริมาณน้ำฝนและสภาพอากาศที่เอื้ออำนวยต่อกิจกรรมทางการเกษตรทางด้านผลผลิตสาขาประมงและปศุสัตว์ลดลงตามความเสื่อมโทรมของทรัพยากรประมงทะเลและการต่อต้านการตัดไม้ในสวนป่าขององค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ของกลุ่มผู้นุรักษ์ป่าไม้

อัตราการเปลี่ยนแปลงผลผลิตภาคเกษตร (หน่วย : ร้อยละ)			
	2540	2541	2542 ^E
ภาคเกษตร	0.4	-1.4	3.9
พืชผล	2.5	-2.3	4.7
ปศุสัตว์	-1.1	-5.6	4.0
ประมง	-3.8	6.5	-3.0
ป่าไม้	-9.9	-14.3	-28.6

^E = ประมาณการ

ผลผลิตสาขาพืชผลในปี 2542 เพิ่มขึ้นร้อยละ 4.7 เนื่องจากสภาพอากาศที่เอื้ออำนวยต่อการเจริญเติบโต รวมถึงปริมาณน้ำฝนในปีนี้อยู่ในเกณฑ์สูงกว่าเกณฑ์เฉลี่ย 10 ปี ทำให้ปัญหาการขาดแคลนน้ำสำหรับการเพาะปลูกในช่วงต้นปีคลี่คลายลง ประกอบกับแรงจูงใจทางด้านราคาสินค้าเกษตรจากปีก่อน ทำให้เกษตรกรขยายพื้นที่ปลูกพืชผล โดยผลผลิตพืชผลสำคัญที่เพิ่มขึ้น ได้แก่ อ้อย มันสำปะหลัง ปาล์มน้ำมัน และผลไม้ ด้านการผลิตสาขาปศุสัตว์ขยายตัว

ร้อยละ 4.0 ตามการเพิ่มขึ้นของผลผลิตไก่เนื้อ และสุกร โดยปริมาณและมูลค่าการส่งออกของผลิตภัณฑ์ไก่เนื้อแปรรูปเพิ่มขึ้นจากปีก่อน เนื่องจากผู้ประกอบการไทยหันมาผลิตสินค้าที่มีมูลค่าเพิ่มเพื่อส่งออกมากขึ้น ขณะที่ผลผลิตสุกรเพิ่มขึ้นตามแรงจูงใจด้านราคา ส่วนผลผลิตกระบือและโคเนื้อลดลงตามปริมาณความต้องการของผู้บริโภคที่ลดลง

ด้านผลผลิตสาขาประมงลดลงร้อยละ 3.0 เนื่องจากการยกเลิกสัมปทานประมงของทางการเมียนมาร์ในช่วงไตรมาสที่ 4 กอปรกับ

ความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติจากการเร่งจับสัตว์น้ำ ส่วนสาขาป้าไม้ ลดลงร้อยละ 28.6 เนื่องจากกลุ่มผู้นุรักษ์ป่าไม้คัดค้านการตัดไม้ในสวนป่าขององค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ (ออป.)

ราคาสินค้าเกษตรที่เกษตรกรขายได้ในปี 2542 ลดลงจากปีก่อนร้อยละ 13.9 เป็นการลดลงของราคาในเกือบทุกหมวดสินค้า โดยเฉพาะราคาสินค้าในหมวดสัตว์น้ำ พืชผล และไม้ ซึ่งราคาลดลงตามราคาตลาดโลกเนื่องจากมีอุปทานส่วนเกิน และการที่ค่าเงินบาทแข็งค่าขึ้นเป็นสำคัญ ราคาสัตว์น้ำที่ลดลงมากได้แก่ กุ้ง ส่วนพืชผลที่ราคาลดลงมากได้แก่ มันสำปะหลัง ข้าวเปลือก ยางพารา ปาล์มน้ำมัน ข้าวโพด ผักและผลไม้ ด้านราคาในหมวดไม้ลดลง ซึ่งเป็นผลจากภาคก่อสร้างที่ยังไม่ฟื้นตัวยกเว้นราคาสินค้าในหมวดปศุสัตว์ที่เพิ่มขึ้นจากปีก่อนตามราคาสุกรเป็นสำคัญ เนื่องจากราคาสูงใจภายหลังจากการเกิดภาวะขาดแคลนผลผลิตสุกรในช่วงครึ่งแรกของปี 2542

รายได้ในภาคเกษตรลดลงร้อยละ 10.0 เทียบกับเพิ่มขึ้นร้อยละ 23.1 ในปีก่อน ซึ่งเป็นการลดลงของรายได้ในเกือบทุกหมวดสินค้า โดยรายได้จากการขายพืชผลสำคัญในปี 2542 ลดลงจากปีก่อนร้อยละ 20.7 เป็นผลจากราคาพืชผลหลักในปีนั้นลดลงมาก รายได้ของพืชผลที่ลดลงมาก ได้แก่ ปาล์มน้ำมัน (-48.4%) ข้าวนาปรัง (-33.5%) มันสำปะหลัง (-33.4%) ยางพารา (-19.5%) และข้าวนาปี (-16.9%) สำหรับรายได้จากการประมงลดลงร้อยละ 21.6 ตามรายได้จากการเพาะเลี้ยงกุ้งกุลาดำเนื่องจากภาวะการแข่งขันด้านราคากุ้งกุลาดำในตลาดส่งออกที่สำคัญ ขณะที่รายได้จากการทำป้าไม้ลดลงร้อยละ 36.8 ยกเว้นรายได้จากการขายสินค้าในหมวดปศุสัตว์ที่เพิ่มขึ้นร้อยละ 10.3 ตามการเพิ่มขึ้นของราคาสุกรเป็นสำคัญ

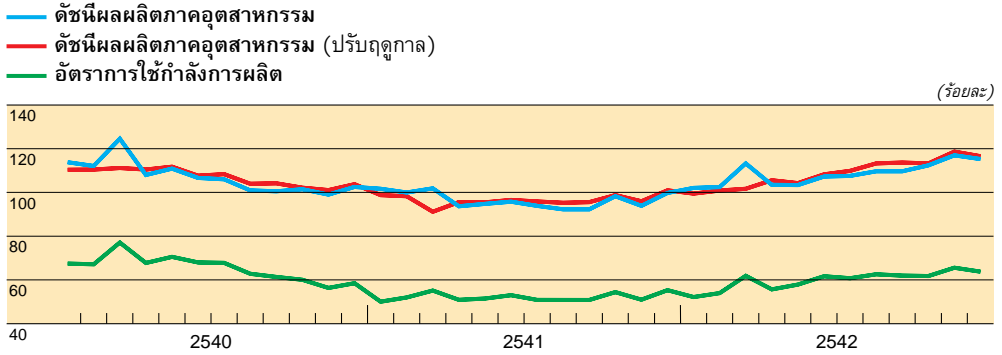
ภาคอุตสาหกรรม

การผลิตภาคอุตสาหกรรม (ไม่รวมอุตสาหกรรมเกษตรขั้นต้น) ในปี 2542 ขยายตัวในอัตราร้อยละ 11.1 จากที่ลดลงร้อยละ 10.8 ในปีก่อน ซึ่งสอดคล้องกับอัตราการใช้จ่ายทางการผลิตที่เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 52.1 ในปี 2541 มาเป็นร้อยละ 60.0 ในปีนี้ โดยผลผลิตเพิ่มขึ้นทุกหมวด

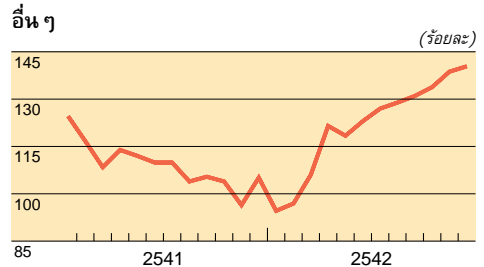
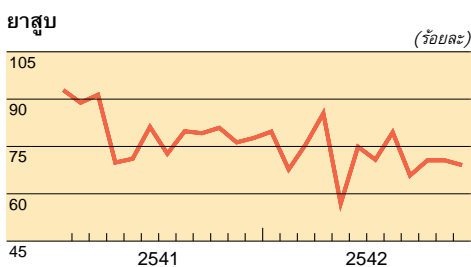
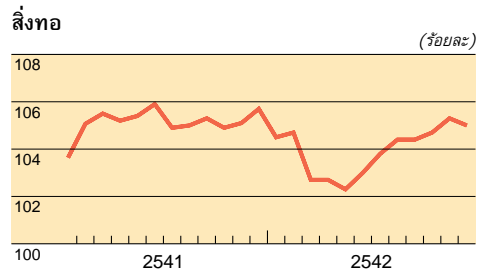
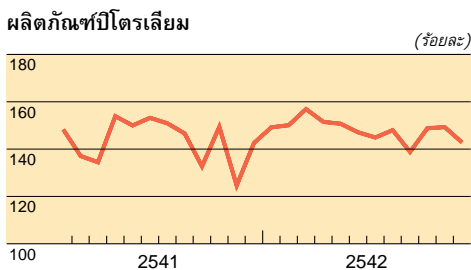
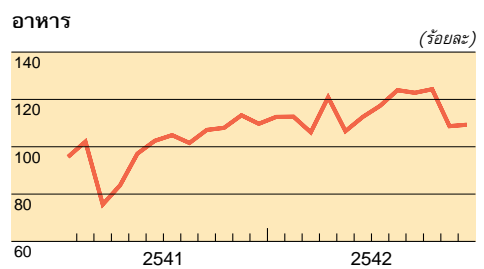
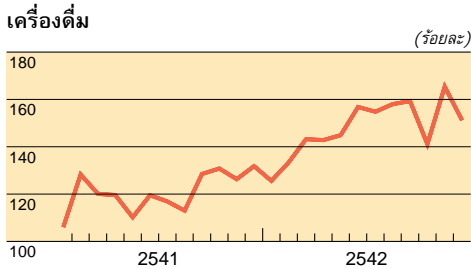
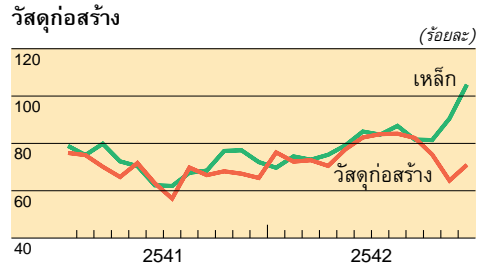
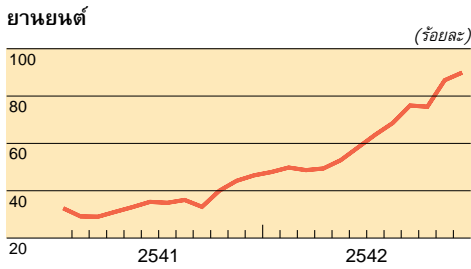
ดัชนีราคาสินค้าเกษตรที่เกษตรกรขายได้	การเปลี่ยนแปลง (%)		
	2540	2541	2542
ดัชนีราคา			
สินค้าเกษตร	1.5	24.5	-13.9
พืชผล	1.1	30.4	-17.6
ปศุสัตว์	1.7	6.9	6.3
ประมง	4.0	24.3	-16.2
ป้าไม้	0.7	-0.5	-8.2

เครื่องชี้ที่สำคัญภาคอุตสาหกรรม

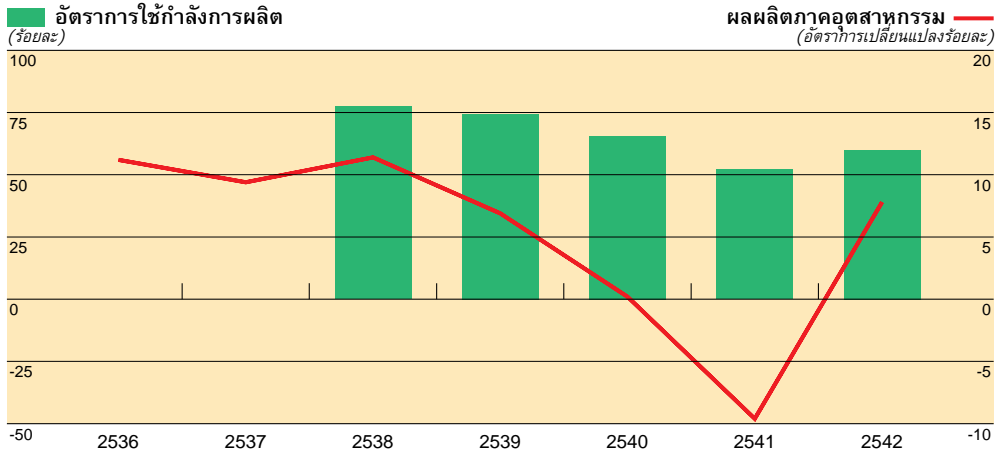
ดัชนีผลผลิตภาคอุตสาหกรรมและอัตราการใช้จ่ายการผลิต

ดัชนีผลผลิตอุตสาหกรรมปรับฤดูกาลจำแนกตามหมวด

อัตราการใช้จ่ายกำลังการผลิตและผลผลิตภาคอุตสาหกรรม

สินค้า ยกเว้นหมวดยาสูบและสิ่งทอ ทั้งนี้ เป็นผลจากการฟื้นตัวของ การส่งออก และความต้องการภายในประเทศที่ปรับตัวสูงขึ้นจากมาตรการกระตุ้นการใช้จ่ายภายในประเทศของภาครัฐดังกล่าว

หมวดการผลิตในดัชนีผลผลิตภาคอุตสาหกรรมที่ปรับตัวดีขึ้นในปี 2542 ได้แก่

หมวดยานยนต์และอุปกรณ์ขนส่ง การผลิตขยายตัวร้อยละ 78.8 ตามสภาพตลาดภายในประเทศที่ฟื้นตัวขึ้น ทั้งรถยนต์นั่งและรถยนต์เพื่อใช้ในการพาณิชย์ จากผลการลดอัตราภาษีมูลค่าเพิ่ม และการผ่อนคลายนโยบายการเข้าซื้อรถยนต์ของทางการ รวมทั้งได้รับความช่วยเหลือจากบริษัทแม่ในการหาตลาดส่งออกให้ ทำให้ปริมาณส่งออกรถยนต์เพิ่มขึ้นจากปีก่อนเกือบเท่าตัว อย่างไรก็ตาม อัตราการใช้จ่ายกำลังการผลิตของหมวดนี้ยังอยู่ในเกณฑ์ต่ำเพียงร้อยละ 35.4

หมวดวัสดุก่อสร้าง การผลิตขยายตัวร้อยละ 12.3 ตามความสามารถในการขยายตลาดไปสู่ต่างประเทศได้มากขึ้น โดยเฉพาะปูนซีเมนต์ที่สามารถส่งออกได้ประมาณร้อยละ 30 ของผลผลิต เนื่องจากได้รับความช่วยเหลือจากพันธมิตรร่วมทุน สำหรับอัตราการใช้จ่ายกำลังการผลิตได้ปรับตัวดีขึ้นมาสู่ระดับร้อยละ 49.8

หมวดเหล็กและผลิตภัณฑ์เหล็ก ขยายตัวร้อยละ 13.3 ตามความต้องการในอุตสาหกรรมต่อเนื่อง โดยเฉพาะอุตสาหกรรมชิ้นส่วนยานยนต์และเครื่องใช้ไฟฟ้า

หมวดอาหาร การผลิตขยายตัวร้อยละ 15.7 ตามวัตถุดิบที่เอื้อต่อการผลิตทั้งในด้านปริมาณและราคา โดยเฉพาะน้ำตาล อาหารทะเลกระป๋อง และสับปะรดกระป๋อง สำหรับอัตราการใช้จ่ายกำลังการผลิตปรับตัวดีขึ้นมาอยู่ที่ระดับร้อยละ 42.7 ในปี 2542

หมวดเครื่องตี การผลิตขยายตัวร้อยละ 22.4 และมีอัตราการใช้จ่ายกำลังการผลิตสูงถึงร้อยละ 101.9 เนื่องจากมีการเร่งผลิตสุราเพื่อเก็บสต็อกก่อนที่สัญญาสัมปทานจะสิ้นสุดลงในช่วงสิ้นปี และผู้ผลิตได้ประโยชน์จากการที่จะปรับขึ้นภาษีสรรพสามิตสำหรับสุรา 28 ดีกรี ในวันที่

ดัชนีผลผลิตสินค้าอุตสาหกรรม *
(อัตราเปลี่ยนแปลง : ร้อยละ)

	2540	2541	2542
อาหาร	1.8	-5.2	15.7
เครื่องดื่ม	14.3	2.1	22.4
ยาสูบ	-9.9	-20.3	-9.9
สิ่งทอ	1.8	2.9	-1.2
ปิโตรเลียม	15.9	-6.4	3.2
วัสดุก่อสร้าง	-3.2	-38.2	12.3
ผลิตภัณฑ์เหล็ก	-2.5	-30.5	13.3
ยานยนต์และอุปกรณ์ขนส่ง	-26.5	-54.1	78.8
อื่นๆ	1.1	-6.6	3.2
รวม	0.2	-9.6	7.8

หมายเหตุ * ครอบคลุมรายการสินค้าอุตสาหกรรมที่มีมูลค่าเพิ่มคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 62.4 ของมูลค่าเพิ่มภาคอุตสาหกรรม

อัตราการใช้จ่ายการผลิต *
(หน่วย : ร้อยละ)

	2540	2541	2542
อาหาร	37.5	33.7	42.7
เครื่องดื่ม	79.1	77.2	101.9
ยาสูบ	75.8	60.4	54.4
วัสดุก่อสร้าง	72.9	44.6	49.8
ผลิตภัณฑ์เหล็ก	51.9	33.1	34.4
ยานยนต์และอุปกรณ์ขนส่ง	48.6	23.4	35.4
ปิโตรเลียม	90.1	84.0	86.7
อื่นๆ	66.4	54.7	58.1
เฉลี่ย	65.5	52.1	60.0

หมายเหตุ * ครอบคลุมรายการสินค้าอุตสาหกรรมที่มีมูลค่าเพิ่มคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 44.5 ของมูลค่าเพิ่มภาคอุตสาหกรรม

1 มกราคม 2543 ประกอบกับผลผลิตเบียร์เพิ่มขึ้น เนื่องจากมีการแข่งขันช่วงชิงตลาดในภูมิภาคมากขึ้น

หมวดอื่นๆ การผลิตขยายตัวร้อยละ 3.2 ซึ่งส่วนใหญ่เป็นการเพิ่มขึ้นของสินค้าที่ผลิตเพื่อการส่งออก อาทิ ชิ้นส่วนคอมพิวเตอร์ คอมเพรสเซอร์ กระจก แผงวงจรไฟฟ้า อัญมณีและเครื่องประดับ

หมวดสินค้าที่มีการผลิตลดลง ได้แก่ หมวดยาสูบ ลดลงร้อยละ 9.9 เนื่องจากผู้บริโภคนิยมสูบบุหรี่นำเข้าจากต่างประเทศมากขึ้น และหมวดสิ่งทอ ลดลงร้อยละ 1.2 เนื่องจากไทยสูญเสียความสามารถในการแข่งขันในสินค้าระดับกลางและล่าง

ภาคเหมืองแร่และย่อยหิน

ผลผลิตปี 2542 เพิ่มขึ้นร้อยละ 6.8 โดยปริมาณผลผลิตก๊าซธรรมชาติ และน้ำมันดิบ ที่มีสัดส่วนสูงในสาขาขยายตัวถึงร้อยละ 9.5 และ 16.3 ตามลำดับ เนื่องจากมีการเปิดแหล่งผลิตใหม่ 3 แหล่ง คือ แหล่งผลิตเบญจมาศ ตราด และไฟลิน สำหรับปริมาณผลผลิตแร่อื่นๆ ส่วนใหญ่ก็เพิ่มขึ้นตามความต้องการทั้งตลาดในประเทศและต่างประเทศ โดยเฉพาะหินปูนเพื่อใช้ในอุตสาหกรรมซีเมนต์เพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 29.2 ตามการผลิตปูนซีเมนต์เพื่อการส่งออก รวมทั้งปริมาณผลผลิตปิโตรเคมีที่กระเตื้องขึ้นตามการฟื้นตัวของเศรษฐกิจของประเทศในแถบเอเชียซึ่งเป็นที่ตลาดส่งออกที่สำคัญของไทย ขณะที่แร่เพื่อใช้ในอุตสาหกรรมก่อสร้างและแร่ลิกไนต์ยังคงซบเซาต่อเนื่องจากปีก่อน

ภาคก่อสร้าง (ตามราคาคงที่)

การก่อสร้างปี 2542 ลดลงร้อยละ 8.5 เทียบกับหดตัวร้อยละ 38.3 ปีก่อน เป็นผลจากการลดลงของการก่อสร้างทั้งภาคเอกชนและภาครัฐ แม้ว่าส่วนหนึ่งจะได้ประโยชน์จากมาตรการแก้ไขปัญหาคอขวดของโครงสร้างพื้นฐานของรัฐบาล และจากโครงการกระตุ้นเศรษฐกิจและสร้างงานในชนบท

ภาคการค้า

ปริมาณการค้าในปี 2542 เพิ่มขึ้นจากปีก่อนในอัตราร้อยละ 5.5 เทียบกับที่หดตัวร้อยละ 14.6 ในปีก่อน ตามการขยายตัวของการผลิต และการใช้จ่ายทั้งในประเทศและส่งออก โดยเฉพาะตั้งแต่ไตรมาสที่ 2 เป็นต้นมา เนื่องจากผลของมาตรการกระตุ้นการใช้จ่ายภายในประเทศ การสนับสนุนการลงทุนภาคเอกชน รวมทั้งมาตรการแก้ไขปัญหาสถาบันการเงิน

ภาวะการค้าปลีกในปีนี้อ่อนซึ้งคึกคัก โดยเฉพาะในช่วงครึ่งหลังของปี โดยยอดขายห้างสรรพสินค้าในปี 2542 มีมูลค่าทั้งสิ้น 108,691.8 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากระยะเดียวกันปีก่อนร้อยละ 2.2 จากปีก่อนที่หดตัวร้อยละ 7.2 เนื่องจากมีผู้ประกอบการค้าปลีกรายใหญ่ของโลกทั้งจากอังกฤษ เนเธอร์แลนด์ และฝรั่งเศส เริ่มทยอยเข้ามาควมกิจการค้าปลีกในไทยตั้งแต่ปลายปีก่อน เพื่อสร้างฐานการค้าปลีกในภูมิภาคเอเชีย ทำให้เกิดการแข่งขันที่รุนแรงขึ้น นอกจากนี้ยังมีนักลงทุนจากต่างประเทศอีกหลายรายที่ให้ความสนใจการลงทุนในกิจการค้าปลีกในไทยอย่างต่อเนื่อง ประกอบกับผู้ประกอบการค้าปลีกหลายรายเร่งขยายสาขา รวมทั้งเร่งการส่งเสริมการขายในหลายรูปแบบ เพื่อแย่งชิงส่วนแบ่งทางการตลาด และเพื่อรองรับการบริโภคที่ขยายตัวจากการฟื้นตัวของเศรษฐกิจโดยรวม

ภาคการธนาคาร การประกันภัย และอสังหาริมทรัพย์

ลดลงร้อยละ 30.0 ตามการลดลงของสินเชื่อของธนาคารพาณิชย์และส่วนต่างดอกเบี้ยที่แคบลง (Interest Spread) ด้านอสังหาริมทรัพย์ยังไม่ฟื้นตัวเต็มที่ เพราะอุปสงค์ส่วนเกินยังไม่มีราคาซื้อขายที่เหมาะสม (Striking Price)

ภาคการบริการ

ภาคการบริการขยายตัวในอัตราร้อยละ 3.6 เทียบกับที่ลดลงร้อยละ 0.6 ในปีก่อน ตามการขยายตัวของธุรกิจโรงแรมและภัตตาคารเป็นสำคัญ ทั้งนี้ เป็นผลจากการส่งเสริมการท่องเที่ยวอย่างต่อเนื่อง กอปรกับภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ซึ่งเป็นตลาดหลักของไทยเริ่มปรับตัวดีขึ้น ส่งผลให้จำนวนนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 10.5 สำหรับสาขาบริการอื่นๆ อาทิ การบริการการศึกษา และสาธารณสุข ปรับตัวดีขึ้นตามเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศ กอปรกับส่วนหนึ่งเป็นผลมาจากการใช้จ่ายเงินในโครงการเงินกู้มีयाาชาวาของภาครัฐ

ภาวะแรงงาน

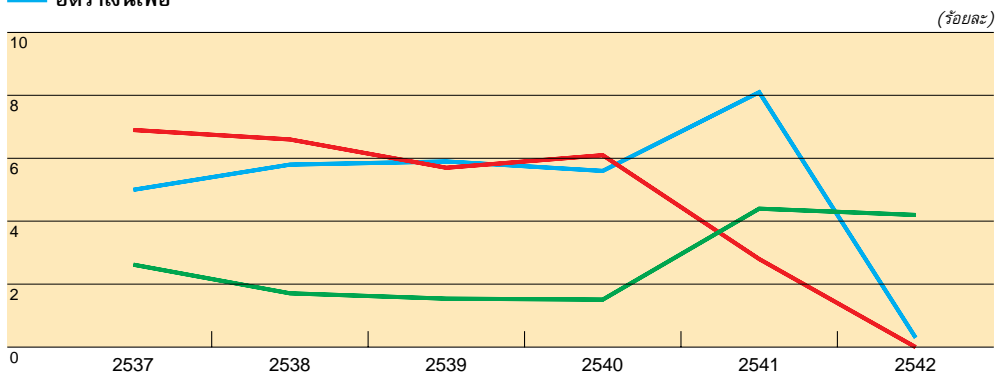
ประชากร กำลังแรงงาน การมีงานทำ การว่างงาน

จำนวนประชากรเฉลี่ยในปี 2542 มีประมาณ 61.8 ล้านคน เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 1.0 ซึ่งในจำนวนนี้เป็นผู้อยู่ในกำลังแรงงาน (อายุ 13 ปีขึ้นไป และพร้อมที่จะทำงาน) 32.9 ล้านคน เพิ่มขึ้นร้อยละ 1.0 จากปีก่อน

จากการปรับตัวดีขึ้นของเศรษฐกิจ ส่งผลให้จำนวนผู้มีงานทำเพิ่มขึ้นเป็น 30.8 ล้านคน เพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 1.9 จากปีก่อน ผู้มีงานทำนอกภาคเกษตรเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.8 โดยสาขาที่มีการจ้างงานขยายตัวสูงได้แก่ สาขาเหมืองแร่ การบริการ การขนส่ง พาณิชยกรรม และอุตสาหกรรม

อัตราการขยายตัวของค่าจ้างขั้นต่ำ อัตราเงินเฟ้อ และอัตราการว่างงาน

- อัตราการว่างงาน
- ค่าจ้างขั้นต่ำ
- อัตราเงินเฟ้อ

กำลังแรงงาน การมีงานทำ และการว่างงาน

(หน่วย : พันคน)

(ตัวเลขเฉลี่ยทั้งปี)	2540	2541	2542
ประชากร	60,500	61,174	61,779
กำลังแรงงาน	32,780	32,595	32,911
1. ผู้มีงานทำ	31,714	30,270	30,835
ผู้ทำงานต่ำระดับ (ทำงานต่ำกว่า 35 ชม. ต่อสัปดาห์และต้องการทำงานเพิ่ม)	761	1,035	1,216
2. ผู้ว่างงาน	495	1,423	1,383
อัตราการว่างงาน (ร้อยละ)	1.5	4.4	4.2
3. กำลังแรงงานที่รอดูฤกษ์	571	902	693

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ

หมายเหตุ : ปี 2540 เป็นข้อมูลเฉลี่ยของการสำรวจในเดือนกุมภาพันธ์และรอบเดือนสิงหาคม
ปี 2541-2542 เป็นข้อมูลเฉลี่ยจากการสำรวจ 4 รอบ

ขณะที่การจ้างงานในสาขาก่อสร้างและสาธารณูปโภคยังคงปรับตัวลดลง สำหรับผู้มีงานทำในภาคเกษตรเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.1 นอกจากนี้ **ผู้ทำงานต่ำระดับ** (ทำงานน้อยกว่า 35 ชั่วโมงต่อสัปดาห์และต้องการทำงานเพิ่ม) เฉลี่ยมีจำนวน 1.2 ล้านคน เพิ่มขึ้นจาก 1.0 ล้านคน ในปีก่อน

ผู้ว่างงาน เฉลี่ยมีจำนวน 1.38 ล้านคน ลดลงจาก 1.42 ล้านคน คิดเป็นอัตราการว่างงานร้อยละ 4.2 ของกำลังแรงงาน ลดลงจากร้อยละ 4.4 ในปีก่อน ซึ่งนับว่าอยู่ในเกณฑ์สูง เนื่องจากการปรับตัวของการจ้างงานจะมีความล่าช้ากว่าการฟื้นตัวของการผลิต ประกอบกับมีการปรับโครงสร้างองค์กรของธุรกิจทำให้งานมีการลดการจ้างงาน

แรงงานถูกเลิกจ้าง

ภาวะการเลิกจ้างแรงงานซึ่งได้ข้อมูลการเลิกจ้าง^{2/} จากการรับแจ้งของกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน และจากการรับแจ้งเฉพาะการปิดกิจการของสำนักงานประกันสังคม ปรากฏว่า ในปี 2542 แนวโน้มการถูกเลิกจ้างปรับลดลง โดยมีแรงงานถูกเลิกจ้างทั้งสิ้น 84,415 คน เทียบกับ 351,230 คน ในปีก่อน ตามภาวะเศรษฐกิจที่ปรับตัวดีขึ้นต่อเนื่อง ประกอบกับผลของมาตรการบรรเทาผลกระทบทางสังคม โดยเน้นการจ้างงาน และกระตุ้นการลงทุน และช่วยเหลือผู้ประกอบการรายย่อย

^{2/} ข้อมูลการเลิกจ้างมีการเปลี่ยนแปลงการจัดเก็บใหม่ตั้งแต่ปี 2542 เป็นต้นไป โดยเก็บจากการรับแจ้งของกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน และจากเฉพาะการแจ้งปิดกิจการของสำนักงานประกันสังคม โดยมีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา เนื่องจากมีการตรวจเช็คและรับแจ้งย้อนหลัง

อัตราค่าจ้างขั้นต่ำ

เพื่อสนับสนุนให้เกิดการฟื้นตัวทางเศรษฐกิจ คณะกรรมการค่าจ้างกลางเห็นชอบให้มีการปรับขึ้นอัตราค่าจ้างขั้นต่ำตลอดปี 2542 ซึ่งจะช่วยบรรเทาปัญหาการเลิกจ้างแรงงาน และส่งเสริมให้เกิดความสามารถในการแข่งขัน สำหรับในปี 2543 คณะกรรมการค่าจ้างกลางเห็นควรให้ชะลอการปรับขึ้นอัตราค่าจ้างขั้นต่ำออกไปอีก เพื่อมิให้เป็นอุปสรรคต่อการฟื้นตัวของภาคการผลิต

การใช้จ่ายในประเทศ

การใช้จ่ายในประเทศ (ตามราคาคงที่) ปี 2542 เพิ่มขึ้นร้อยละ 5.4 จากการฟื้นตัวของ การใช้จ่ายภาคเอกชน โดยเฉพาะการบริโภคและแรงกระตุ้นจากการใช้จ่ายภาครัฐ

การใช้จ่ายภาคเอกชน (ตามราคาคงที่)

การอุปโภคบริโภคภาคเอกชน ในปี 2542 ขยายตัวร้อยละ 3.5 จากปัจจัยสำคัญ คือ (1) มาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจของภาครัฐ เพื่อเพิ่มการบริโภคภาคเอกชน จากการลดภาษีมูลค่าเพิ่มและภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา และมาตรการกระตุ้นด้านรายจ่าย โดยเฉพาะเงินกู้ตามโครงการ มียาชาวาเพื่อกระตุ้นการจ้างงาน (2) อัตราดอกเบี้ยซึ่งมีแนวโน้มต่ำลง (3) แนวโน้มเศรษฐกิจ ซึ่งมีสัญญาณดีขึ้นเป็นลำดับ ซึ่งช่วยสร้างความเชื่อมั่นของผู้บริโภค

อย่างไรก็ตาม ยังมีปัจจัยลบซึ่งเป็นข้อจำกัดต่อการขยายตัวของการบริโภคภาคเอกชน คือ อัตราการว่างงานและการจ้างงานต่ำกว่าระดับ (underemployment) อยู่ในเกณฑ์สูง นอกจากนี้ ภาคเอกชนยังคงมีการปรับโครงสร้างทางธุรกิจเพื่อลดต้นทุนและเพิ่มประสิทธิภาพ ทำให้การจ้าง แรงงานเพิ่มไม่เกิดขึ้นเร็วนัก

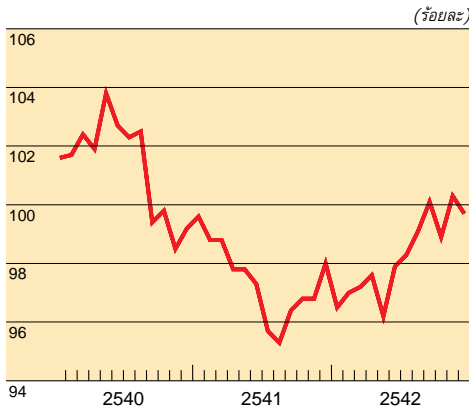
การลงทุนภาคเอกชน ปี 2542 ลดลงต่อเนื่องจากปีก่อนร้อยละ 7.0 หลังจากทีลดลง ร้อยละ 52.4 ในปีก่อน ทั้งในหมวดเครื่องจักรและอุปกรณ์ และการลงทุนด้านก่อสร้าง

การใช้จ่ายภาครัฐ (ตามราคาคงที่)

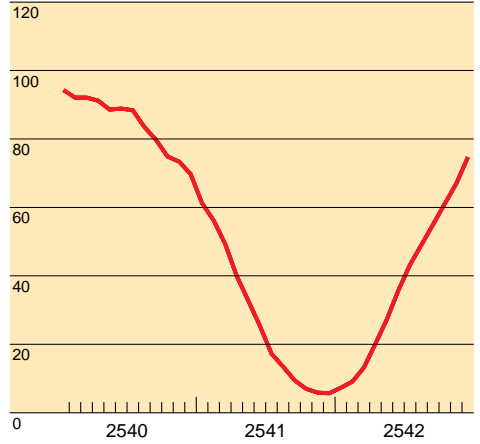
การใช้จ่ายเพื่อการบริโภคภาครัฐ ซึ่งมีสัดส่วนร้อยละ 50.3 ของรายจ่ายภาครัฐ เพิ่มขึ้น ร้อยละ 2.8 ต่อเนื่องจากที่เพิ่มขึ้นร้อยละ 1.9 ในปีก่อน จากการดำเนินนโยบายการคลังที่มุ่ง กระตุ้นการฟื้นตัวของเศรษฐกิจ โดยรัฐบาลได้จัดทำงบประมาณแบบขาดดุล และเร่งการใช้จ่าย จากงบประมาณและเงินกู้ต่างประเทศ

การลงทุนภาครัฐ เพิ่มขึ้นร้อยละ 0.5 หลังจากลดลงร้อยละ 28.4 ในปีก่อน ซึ่งมีการ ปรับลดงบประมาณและมีความเข้มงวดด้านการเบิกจ่ายเมื่อต้นปีงบประมาณ การขยายตัวของ รายจ่ายลงทุนของภาครัฐ เป็นผลสืบเนื่องจากนโยบายการใช้จ่ายมาตรการรายจ่ายเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจ

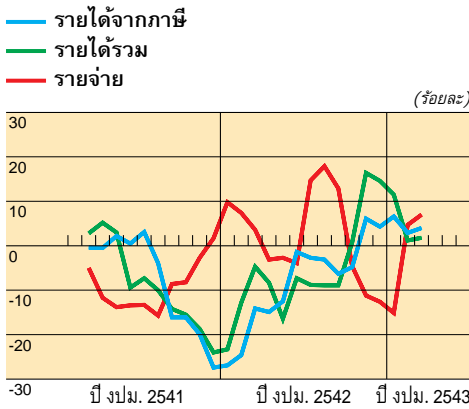
ดัชนีการบริโภคภาคเอกชน
 สร้างจากเครื่องชี้การบริโภค (ปรับฤดูกาล 10 รายการ)
 (ปรับฤดูกาล 2538=100)

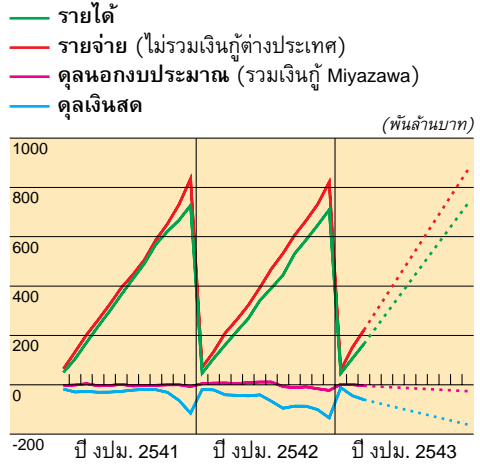
ดัชนีการลงทุนภาคเอกชน
 (ร้อยละ)

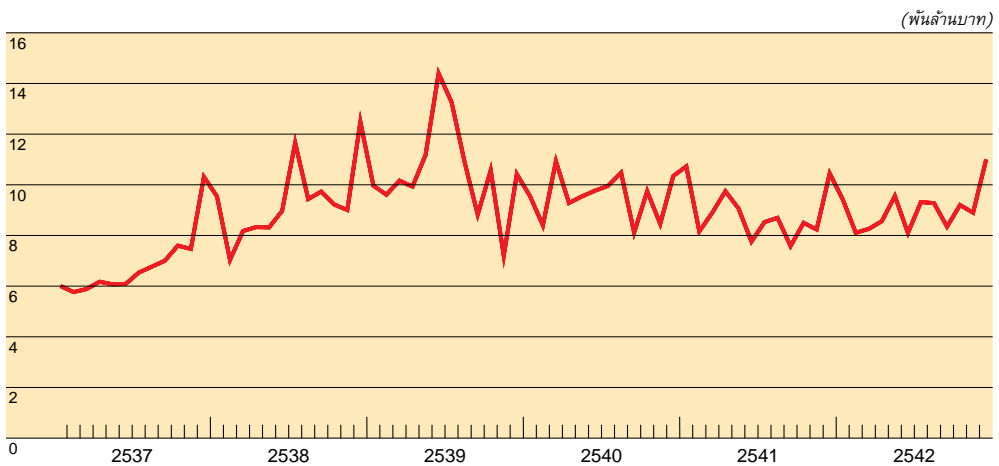
**อัตราการเปลี่ยนแปลงของรายได้
 และรายจ่ายรัฐบาล**
 (เฉลี่ยเคลื่อนที่ 3 เดือน)

ฐานะการคลังสะสม

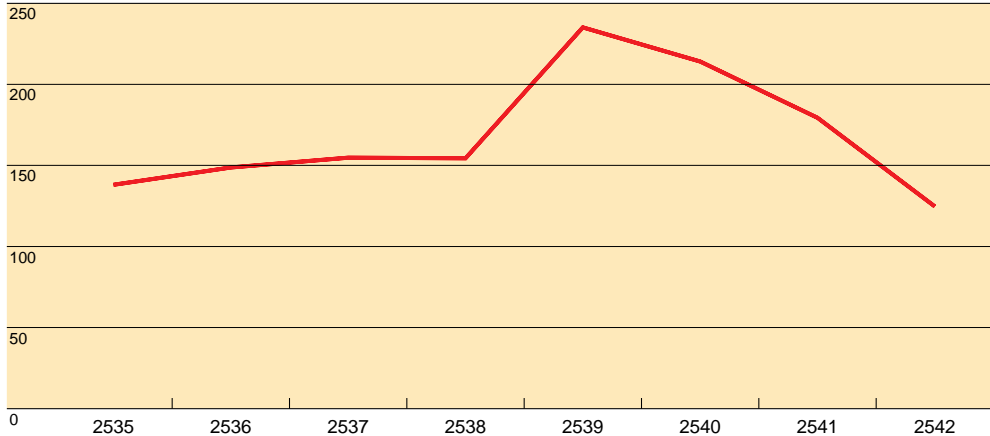

ยอดจำหน่ายห้างสรรพสินค้า

โครงการลงทุนขนาดใหญ่ภาคเอกชน

(พันล้านบาท)

ในส่วนรายจ่ายในงบประมาณได้มีการเร่งการเบิกจ่ายได้ถึงร้อยละ 85.7 ของวงเงินงบประมาณ ซึ่งเป็นอัตราที่สูงสุดในรอบ 10 ปี ทำให้งบรายจ่ายลงทุนสามารถใช้จ่ายเข้าสู่ระบบเศรษฐกิจได้ ในส่วนการเบิกจ่ายงบลงทุนของรัฐวิสาหกิจมีการเร่งเบิกจ่ายงบลงทุนได้ใกล้เคียงกับเป้าหมาย โครงการลงทุนภาครัฐส่วนใหญ่นอกจากเป็นโครงการลงทุนต่อเนื่องในหมวดพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน และการคมนาคมแล้วในปีนี้อย่างมุ่งเน้นโครงการลงทุนซึ่งบรรเทาผลกระทบทางสังคมด้วย

ระดับราคา

อัตราเงินเฟ้อ วัดโดยดัชนีราคาผู้บริโภคเฉลี่ยในปี 2542 เท่ากับร้อยละ 0.3 เทียบกับ ร้อยละ 8.1 ในปี 2541 โดยเป็นผลจากการเพิ่มขึ้นในสินค้าหมวดอื่นๆ ที่มีโชอาหารและเครื่องดื่ม ร้อยละ 1.0 ในขณะที่สินค้าหมวดอาหารและเครื่องดื่มลดลงร้อยละ 0.9 อัตราเงินเฟ้อได้น้ลดลง ตั้งแต่ต้นปี 2542 และได้ติดลบในช่วงเดือนพฤษภาคมถึงเดือนตุลาคม เหตุผลหลักสำคัญ เนื่องจากการปรับลดอัตราภาษีมูลค่าเพิ่มในเดือนเมษายน จากร้อยละ 10 เหลือร้อยละ 7 อย่งไรก็ตาม การที่อัตราเงินเฟ้อในปี 2542 ต่ำกว่าปี 2541 อย่างมากนั้น มีสาเหตุสำคัญอื่นๆ ซึ่งสามารถสรุปได้ ดังนี้

ประการแรก การแข็งขึ้นต่อเนื่องของค่าเงินบาทในครึ่งแรกของปี 2542 และมีเสถียรภาพ ต่อเนื่องตลอดทั้งปี ประกอบกับราคาน้ำมันในตลาดโลกในช่วงต้นปียังลดลงต่อเนื่องจากปลายปี 2541 ส่งผลให้ราคาสินค้านำเข้าในรูปเงินบาทปรับลดลง

ประการที่สอง อุปทานสินค้าเกษตรในปี 2542 เพิ่มขึ้นภายหลังจากเกิดภัยธรรมชาติ และ ผลผลิตในปีก่อนไม่ดีเท่าที่ควร ส่งผลให้ราคาสินค้าเกษตรในปี 2542 ปรับลดลง

ประการที่สาม ความซบเซาของอุปสงค์ภายในประเทศ ทำให้การจ้างงานยังมีปัจจัยเสี่ยง ดังนั้น จึงไม่มีแรงกดดันให้มีการปรับเพิ่มค่าจ้างแรงงาน

ความเคลื่อนไหวของราคาน้ำมัน และอัตราแลกเปลี่ยนปี 2542

	น้ำมันสำเร็จรูป สิงคโปร์ (US\$/บาเรล)	น้ำมันดิบ โอมาน (US\$/บาเรล)	เบนซิน 97 ในประเทศ (บาท/ลิตร)	อัตรา แลกเปลี่ยน (บาท/ดอลลาร์)
เฉลี่ยปี 2541	18.17	12.07	11.87	41.37
ปี 2542				
ไตรมาส 1	15.33	10.86	10.40	37.05
ไตรมาส 2	19.74	15.24	11.29	37.18
ไตรมาส 3	25.76	19.85	12.72	38.33
ไตรมาส 4	26.16	23.03	13.51	38.81
เฉลี่ยปี 2542	21.75	17.25	11.98	37.84

อย่างไรก็ตาม นับตั้งแต่กลุ่มประเทศผู้ผลิตและส่งออกน้ำมันได้มีข้อตกลงจำกัดปริมาณการผลิตตั้งแต่เดือนมีนาคม 2542 เป็นต้นมา ราคาน้ำมันในตลาดโลกได้เพิ่มขึ้น และส่งผลให้ต้นทุนเชื้อเพลิงภายในประเทศเพิ่มขึ้นเช่นกัน สังเกตได้จากราคาสินค้าหมวดอื่นๆ ที่มีเชื้ออาหารและเครื่องดื่มมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะตั้งแต่เดือนกรกฎาคมเป็นต้นมา แต่การขึ้นราคาน้ำมันดังกล่าวยังไม่ส่งผลกระทบต่อสินค้าประเภทอื่นมากเท่าใดนัก อัตราเงินเฟ้อเฉลี่ยทั้งปีจึงอยู่ในระดับต่ำมากดังกล่าว

สำหรับดัชนีราคาขายส่งในปี 2542 ลดลงโดยเฉลี่ยร้อยละ 6.5 เทียบกับการเพิ่มขึ้นร้อยละ 13.8 ในปี 2541 โดยเป็นผลจากการลดลงทั้งในหมวดสินค้าเกษตรกรรมและผลิตภัณฑ์อาหาร และหมวดสินค้าอุตสาหกรรมร้อยละ 12.1 และ 2.7 ตามลำดับ สาเหตุสำคัญในการลดลง

ดัชนีราคาผู้บริโภคและอัตราเพิ่มจากระยะเดียวกันปีก่อน

	2541	2542				เฉลี่ย
		ไตรมาส 1	ไตรมาส 2	ไตรมาส 3	ไตรมาส 4	
ดัชนีราคาผู้บริโภค (CPI)	127.8	128.6	127.5	127.9	128.7	128.2
ดัชนีราคาผู้บริโภค (% Δ)	8.1	2.6	-0.5	-1.0	0.1	0.3
หมวดอาหารและเครื่องดื่ม	9.6	3.0	-1.2	-2.9	-2.1	-0.9
หมวดอื่นๆ	7.3	2.4	0.0	0.2	1.4	1.0

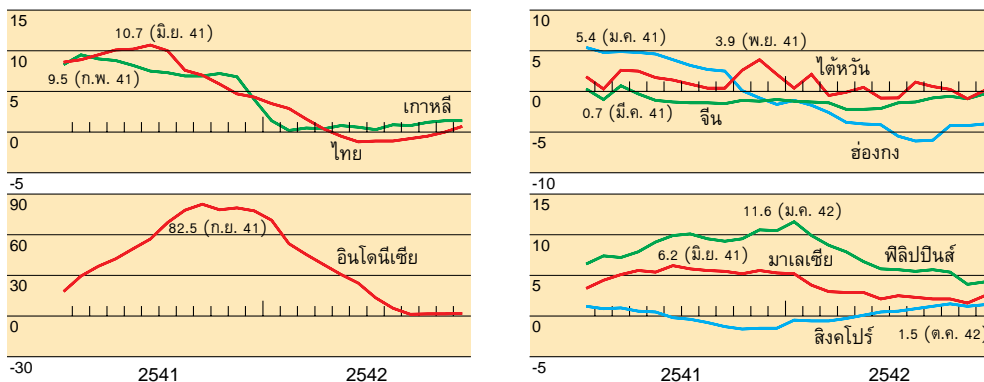
ดัชนีราคาขายส่งและอัตราเพิ่มจากระยะเดียวกันปีก่อน

	2541	2542				
		ไตรมาส 1	ไตรมาส 2	ไตรมาส 3	ไตรมาส 4	เฉลี่ย
ดัชนีราคาขายส่ง (WPI)	183.4	173.0	171.1	170.6	171.3	171.5
ดัชนีราคาขายส่ง (%Δ)	13.8	-6.5	-7.8	-8.0	-3.5	-6.5
สินค้าเกษตร	17.0	-7.8	-12.3	-16.1	-12.2	-12.1
สินค้าอุตสาหกรรม	11.6	-5.6	-4.8	-2.5	2.1	-2.7

ของดัชนีราคาขายส่งเนื่องจากปริมาณผลผลิตในสินค้าหมวดเกษตรกรรมเพิ่มขึ้นมากเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า จากสภาพอากาศที่เอื้ออำนวย ประกอบกับความต้องการสินค้าบางประเภทโดยเฉพาะสินค้าประเภทยางและผลิตภัณฑ์ยางลดลงต่อเนื่อง ประกอบกับผลต่อเนื่องของการแข็งขึ้นและมีเสถียรภาพของค่าเงินบาทในช่วงต้นปี 2542 ทำให้ต้นทุนสินค้าบางประเภทปรับลดลง

หากพิจารณาอัตราเงินเฟ้อของประเทศไทยเทียบกับอัตราเงินเฟ้อในต่างประเทศจะสังเกตเห็นว่า อัตราเงินเฟ้อของประเทศไทยในภูมิภาคมีแนวโน้มคล้ายคลึงกับไทย กล่าวคือ ส่วนใหญ่ลดลงต่อเนื่องตั้งแต่ในช่วงครึ่งหลังปี 2541 เป็นต้นมา ตามการแข็งขึ้นของค่าเงินในภูมิภาค และการอ่อนตัวของราคาสินค้าโภคภัณฑ์ในตลาดโลก แต่อัตราเงินเฟ้อของประเทศไทยส่วนใหญ่เพิ่มขึ้นเล็กน้อยตั้งแต่ช่วงครึ่งหลังของปี 2542 ตามภาวะราคาน้ำมันในตลาดโลกและการฟื้นตัวทางเศรษฐกิจของประเทศต่างๆ อย่างไรก็ตาม อัตราเงินเฟ้อของไทยในปี 2542 สูงกว่าของประเทศไต้หวัน ฮองกง และจีน ในขณะที่ต่ำกว่าอัตราเงินเฟ้อของประเทศสิงคโปร์ เกาหลี อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ และมาเลเซีย

เงินเฟ้อของประเทศไทยในภูมิภาค (อัตราเพิ่มของดัชนีราคาผู้บริโภคจากระยะเดียวกันปีก่อน)

หมายเหตุ : ตัวเลขข้อมูลที่กำกับรูปข้างต้นแสดงเงินเฟ้อสูงสุดในช่วงเวลา 2 ปีที่ผ่านมาพร้อมกับเดือนที่เกิดเหตุการณ์ดังกล่าว

ภาวะเศรษฐกิจรายภาค

ภาคใต้

ในปี 2542 เศรษฐกิจภาคใต้เริ่มขยายตัว โดยเฉพาะจากภาคอุตสาหกรรมและภาคการเกษตรเป็นสำคัญ เมื่อเทียบกับการหดตัวในอัตราร้อยละ 2.5 ในปี 2541

ผลผลิตภาคการเกษตร สภาพภูมิอากาศที่มีฝนตกต่อเนื่องตลอดทั้งปี ช่วงการผลิตใบของต้นยางพาราจึงไม่ยาวนานเหมือนปีที่ผ่านมา ขณะที่ปาล์มน้ำมันมีผลผลิตเข้าสู่ตลาดเป็นจำนวนมาก และเป็นปัจจัยสำคัญที่กดดันให้ราคาลดลง ส่วนผลผลิตข้าวและไม้ผลลดลง เนื่องจากเกิดภาวะน้ำท่วมในแหล่งเพาะปลูกสำคัญทำให้ไม้ผลแตกใบอ่อนแทนการติดดอก ประกอบกับช่วงปลายปีมีฝนตกหนักไม้ผลที่อยู่ในช่วงการเก็บผลผลิตได้รับความเสียหาย สำหรับผลผลิตประมงลดลง เนื่องจากภาวะมรสุม ต้นทุนการทำประมงสูงขึ้น และการทำประมงนอกน่านน้ำประสบปัญหาในทุกน่านน้ำที่เรือประมงของไทยเข้าไปทำการประมง

ผลผลิตนอกภาคการเกษตร เพิ่มขึ้นจากปีก่อนเล็กน้อย การผลิตอุตสาหกรรม ส่วนใหญ่ขยายตัวขึ้น ทั้งน้ำมันปาล์ม ยางพารา และตีบุก เว้นแต่อุตสาหกรรมที่ต่อเนื่องจากการประมงชะลอตัวลง ภาคการก่อสร้างลดลงตามการลดลงของพื้นที่ก่อสร้างทุกประเภท ยกเว้นพื้นที่ก่อสร้างเพื่อบริการ ภาคการค้าขยายตัวเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะการค้ารถยนต์ อัตราดอกเบี้ยของสถาบันการเงินที่ลดลงส่งผลให้ประชาชนนำเงินออกใช้จ่ายเพิ่มขึ้น ส่วนการท่องเที่ยวในเกณฑ์ดีเนื่องจากมีนักท่องเที่ยวทั้งจากภูมิภาคยุโรปและเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวเป็นจำนวนมาก สำหรับการผลิตภาคเหมืองแร่เพิ่มขึ้นโดยเฉพาะการผลิตแร่ตีบุก

การลงทุน การลงทุนภาคเอกชนมีการจดทะเบียนธุรกิจนิติบุคคลเพิ่มมากขึ้น ส่วนกิจการที่ได้รับการอนุมัติส่งเสริมการลงทุนมีจำนวนลดลงตามการลดลงของนักลงทุนชาวไทย สำหรับนักลงทุนชาวต่างชาติยังคงเข้ามาลงทุนอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากการอ่อนตัวลงของค่าเงินบาทส่งผลให้ต้นทุนการผลิตต่ำ

ดัชนีราคาผู้บริโภค มีอัตราลดลง โดยระดับราคาสินค้าหมวดอาหารและเครื่องดื่มปรับตัวลดลง ส่วนสินค้าหมวดที่มีโชอาหารและเครื่องดื่มปรับตัวเพิ่มขึ้น

ด้านการเงิน สินเชื่อธนาคารพาณิชย์ยังไม่มีขยายตัว เนื่องจากเกรงปัญหาสินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (NPL) สภาพคล่องในระบบสูง อัตราดอกเบี้ยเงินฝากลดลงอย่างต่อเนื่อง ส่วนการปรับโครงสร้างหนี้ได้ดำเนินการสำเร็จไปบ้างแล้วบางส่วน

แนวโน้มปี 2543

เศรษฐกิจของภาคใต้ในปี 2543 คาดว่าจะขยายตัว จากมาตรการการกระตุ้นเศรษฐกิจของทางการที่ดำเนินไปอย่างต่อเนื่อง ตลอดจนการเร่งรัดการเบิกจ่ายเงินงบประมาณเพื่อกระตุ้นอุปสงค์ภายในประเทศและเสริมสภาพคล่องให้กับระบบการเงินซึ่งเริ่มเห็นผลเป็นรูปธรรมในช่วงสิ้นปี

2542 ตลอดจนความคืบหน้าของการแก้ไขปัญหาสินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (NPL) อีกทั้งแนวโน้มที่ปริมาณและราคาสินค้าเกษตรจะสูงขึ้น

ภาคเหนือ

เศรษฐกิจภาคเหนือปี 2542 ขยายตัวจากปีก่อนประมาณร้อยละ 4.2 เทียบกับที่หดตัวร้อยละ 5.4 ปีก่อน ปัจจัยสำคัญที่ทำให้เศรษฐกิจภาคเหนือขยายตัวส่วนหนึ่งจากปัจจัยพื้นฐานทางเศรษฐกิจของภาคเหนือ ทางด้านการผลิตที่สำคัญส่วนใหญ่เพิ่มขึ้นได้แก่ **ภาคเกษตร** ซึ่งเป็นแหล่งรายได้สำคัญของประชากรในภาคเหนือ การผลิตยังคงเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.1 เทียบกับที่เพิ่มขึ้นร้อยละ 2.6 ปีก่อน โดยสาขาพืชผลซึ่งเป็นสาขาหลักเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.0 จากภาวะอากาศเอื้ออำนวยและฝนที่ตกมากอย่างต่อเนื่องเทียบกับที่เพิ่มขึ้นร้อยละ 2.2 ปีก่อน ส่วนราคาพืชผลส่วนใหญ่ตกต่ำลงทำให้รายได้เกษตรกรลดลงจากปีก่อนร้อยละ 16.6 แต่ยังคงอยู่ในเกณฑ์สูงเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า ส่วนการผลิตนอกภาคเกษตร เพิ่มขึ้นร้อยละ 4.8 เทียบกับที่ลดลงร้อยละ 7.3 ปีก่อน โดยการผลิตเพิ่มขึ้นเกือบทุกสาขาได้แก่ **ภาคอุตสาหกรรม** เพิ่มขึ้นร้อยละ 16.3 เทียบกับที่ลดลงร้อยละ 6.5 ในปีก่อน ตามการผลิตเพื่อการส่งออกและปริมาณวัตถุดิบที่เพิ่มขึ้นเป็นสำคัญ **ภาคเหมืองแร่** เพิ่มขึ้นร้อยละ 0.5 เนื่องจากผลผลิตสำคัญยังคงเพิ่มขึ้น ได้แก่ น้ำมันดิบ ยิปซัมและหินปูน **ภาคบริการ** ยังคงขยายตัวในอัตราสูงโดยเพิ่มขึ้นร้อยละ 6.7 ตามการขยายตัวของนักท่องเที่ยวต่างประเทศเป็นสำคัญ มีเพียง**ภาคการก่อสร้าง**ที่ยังคงลดลงต่อเนื่องร้อยละ 8.0 แต่ต่ำลงเมื่อเทียบกับที่ลดลงร้อยละ 17.7 ปีก่อน

นอกจากนั้น ยังมีปัจจัยสนับสนุนทางด้านการ**ใช้จ่ายภาคเอกชน** มีการปรับตัวดีขึ้นอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ไตรมาสที่สองเป็นต้นมา ผลจากมาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจของรัฐบาล อัตราดอกเบี้ยที่ต่ำลง การมีธุรกิจเช่าซื้อเพิ่มขึ้นทดแทนสินเชื่อจากธนาคารพาณิชย์ รวมทั้งภาวะการจ้างงานที่เพิ่มขึ้นตามการขยายตัวของภาคการผลิตและรายได้ของเกษตรกรยังอยู่ในเกณฑ์ดี ปัจจัยดังกล่าวส่งผลให้ภาวะการใช้จ่ายของประชาชนกระจายตัวทั้งผู้มีรายได้สูง ผู้มีรายได้ประจำและเกษตรกร **การใช้จ่ายภาครัฐ** มีการใช้จ่ายเงินในงบประมาณเพิ่มขึ้นจากปีก่อน

ข้อมูลเศรษฐกิจสำคัญ (อัตราการเปลี่ยนแปลง : ร้อยละ)			
	2540	2541	2542 ^E
อัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจ	3.2	-5.4	4.2
อัตราเงินเฟ้อ	5.6	8.0	0.7
สินเชื่อ	-2.0	-11.6	-7.7 ^{1/}
เงินฝาก	7.5	2.8	0.8 ^{1/}

หมายเหตุ : 1/ ข้อมูล ณ สิ้นเดือนพฤศจิกายน 2542
E ตัวเลขประมาณการ

ร้อยละ 1.8 และเมื่อรวมรายจ่ายตามมาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจของรัฐบาล (มิยาซาวา) ทำให้รายจ่ายรวมเพิ่มขึ้นจากระยะเดียวกันปีก่อนร้อยละ 8.3 ทางด้าน**การส่งออก** เพิ่มขึ้นทั้งในรูปดอลลาร์ สรอ. ร้อยละ 22.7 และในรูปเงินบาท ร้อยละ 13.2 จากการส่งออกผ่านท่าอากาศยานเชียงใหม่ โดยเฉพาะชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ตามความต้องการของตลาดต่างประเทศที่เพิ่มขึ้นหลังจากปรับเปลี่ยนการผลิตสินค้าที่ใช้เทคโนโลยีสูง และการส่งออกผ่านชายแดนโดยเฉพาะการส่งออกไปพม่า

แม้ว่าจะมีการปิดด่านในช่วงเดือนตุลาคม แต่ส่งผลกระทบต่อส่งออกไม่มาก เนื่องจากพม่ายังมีความต้องการสินค้าไทยมาก สำหรับภาคการลงทุน ยังคงซบเซาแต่เริ่มมีทิศทางดีขึ้นโดยเฉพาะการลงทุนภาคเอกชน โดยเครื่องชี้หลายชนิดเริ่มแสดงให้เห็นถึงการฟื้นตัว ส่วนการลงทุนภาครัฐใกล้เคียงปีก่อน จากนโยบายลดงบประมาณการลงทุนใหม่ ส่วนใหญ่เป็นการก่อสร้างโครงการต่อเนื่อง *ดัชนีราคาผู้บริโภค*ปรับตัวเพิ่มขึ้น เพียงร้อยละ 0.7 เทียบกับร้อยละ 8.0 ปีก่อน

ภาคการเงิน *สินเชื่อ*ของธนาคารพาณิชย์ ณ สิ้นเดือนพฤศจิกายน 2542 มียอดคงค้าง 204,256.9 ล้านบาท ลดลงร้อยละ 7.7 แต่ต่ำกว่าที่เคยลดลงร้อยละ 11.2 ในช่วงเดียวกันปีก่อน จากการเข้มงวดการปล่อยสินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ รวมทั้งผลจากอัตราดอกเบี้ยที่ต่ำลง ทำให้ลูกค้าบางส่วนถอนเงินฝากไปชำระหนี้ อย่างไรก็ตาม จากความคืบหน้าของการปรับโครงสร้างหนี้ ทำให้การปล่อยสินเชื่อผ่อนคลายเป็นบ้าง *เงินฝาก* ณ สิ้นเดือนพฤศจิกายน 2542 มียอดคงค้าง 267,291.5 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 0.8 เทียบกับที่เพิ่มขึ้นร้อยละ 4.7 ช่วงเดียวกันปีก่อน ผลจากอัตราดอกเบี้ยเงินฝากที่ต่ำลง

แนวโน้มเศรษฐกิจปี 2543

สำหรับปี 2543 คาดว่าเศรษฐกิจภาคเหนือจะขยายตัวในอัตราที่สูงกว่าปีนี้ จากปัจจัยพื้นฐานทางด้านการผลิตที่ดีขึ้น ได้แก่ *การผลิตภาคเกษตร* ซึ่งเป็นภาคเศรษฐกิจสำคัญ คาดว่า จะขยายตัวต่อเนื่องจากปีก่อน เนื่องจากปริมาณน้ำในเขื่อนสำคัญ 2 แห่ง ได้แก่ เขื่อนสิริกิติ์และเขื่อนภูมิพลมีปริมาณมากจากฝนที่ตกมากในปีนี้อย่างเพียงพอต่อการปลูกพืชฤดูแล้ง โดยเฉพาะข้าวนาปรัง และผลผลิตอ้อยที่จะเก็บเกี่ยวในปีต่อไปได้รับผลดีจากฝนที่ตกมากในปีที่ผ่านมา รวมทั้งข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ซึ่งเป็นผลผลิตสำคัญของภาคเหนือ ซึ่งขึ้นอยู่กับปริมาณฝนธรรมชาติมาก หากภาวะอากาศเป็นปกติคาดว่า ผลผลิตจะเพิ่มขึ้นตามราคาที่เริ่มสูงขึ้นช่วงปลายปีเนื่องจากความต้องการของโรงงานอาหารสัตว์จึงให้เกษตรกรขยายพื้นที่ปลูก ตลอดจนภาวะอากาศที่หนาวเป็นประวัตินการส่งผลดีต่อการติดลำไยและลิ้นจี่ ส่วนราคาพืชผลคาดว่าจะสูงขึ้นตามราคาเพื่อการส่งออกที่คาดว่าจะสูงขึ้นตามความต้องการของตลาดต่างประเทศที่คาดว่าจะเพิ่มขึ้นจากสต็อกสินค้าในตลาดโลกลดลงผลจากความเสียหายจากภาวะน้ำท่วมมากในปีนี้อย่างมาก *ภาคอุตสาหกรรม* คาดว่าการผลิตเพิ่มขึ้นตามปริมาณวัตถุดิบและเพื่อการส่งออก รวมทั้งการผลิตเพื่อจำหน่ายในประเทศที่เริ่มฟื้นตัวตามภาวะเศรษฐกิจ ทางด้าน*การส่งออก* ยังคงเพิ่มขึ้นตามความต้องการของตลาดต่างประเทศ โดยเฉพาะประเทศในแถบเอเชียที่เศรษฐกิจฟื้นตัว *ภาคบริการ* คาดว่าจะขยายตัวต่อเนื่องโดยเฉพาะนักท่องเที่ยวชาวไทย ตามการฟื้นตัวทางเศรษฐกิจและอากาศที่หนาวเย็นต่อเนื่องถึงต้นปี ส่วนนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศยังคงขยายตัวอย่างต่อเนื่อง ทั้งนักท่องเที่ยวจากยุโรปและเอเชีย

นอกจากนั้น ปัจจัยที่สนับสนุนการขยายตัวทางเศรษฐกิจที่สำคัญคือ รัฐบาลยังคงใช้นโยบายขาดดุลการคลังเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่อง และความคืบหน้าของการปรับโครงสร้างหนี้ ทำให้ธนาคารพาณิชย์สามารถขยายสินเชื่อได้มากขึ้น และอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ยังคงอยู่ในระดับต่ำที่เอื้ออำนวยต่อการผลิต

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

เศรษฐกิจภาคตะวันออกเฉียงเหนือในปี 2542 เริ่มกระเตื้องขึ้นจากที่หดตัวถึงร้อยละ 3.5 เมื่อปีที่แล้ว และจากผลกระทบของวิกฤตเศรษฐกิจ

ผลผลิตภาคการเกษตรยังคงขยายตัวร้อยละ 3.0 แม้ว่าประสบปัญหาาราคาพืชผลตกต่ำ สภาพภูมิอากาศในปีนี้อ่อนอำนวย การกระจายของฝนอยู่ในเกณฑ์ดี ไม่มีปัญหาฝนทิ้งช่วง ยกเว้นแถบตอนล่างของภาค

การผลิตนอกภาคการเกษตร ไม่เปลี่ยนแปลงจากปีก่อนมากนัก โดยเฉพาะสาขาอุตสาหกรรม การค้า มีการลงทุนเพิ่มการผลิตในกิจการเดิม แต่การลงทุนประกอบกิจการใหม่ยังมีน้อย ส่วนการก่อสร้างและธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ ยังคงค่อนข้างซบเซา ประชาชนในชนบทมีรายได้จากการเกษตรและมีรายได้จากเงินโอนกลับจากต่างประเทศสูงขึ้น ขณะที่เงินบาทมีเสถียรภาพมากขึ้น

การลงทุนภาคเอกชน จำนวนโรงงานอุตสาหกรรมที่ดั่งใหม่เพิ่มขึ้นน้อยกว่าปีก่อน แต่มีการขยายการลงทุนในกิจการเดิมมากขึ้น ทำให้มีการใช้กำลังการผลิตสูงขึ้น

ดัชนีราคาผู้บริโภคทั่วไป สูงขึ้นร้อยละ 0.1 เทียบกับปีก่อนสูงขึ้นร้อยละ 8.3 แม้อัตราค่าอาหารและเครื่องดื่มลดลงร้อยละ 1.0 ตามดัชนีราคาขายส่ง แต่หมวดอื่นที่มีใช้อาหารสูงขึ้นร้อยละ 0.7

ด้านการเงิน ณ สิ้นปี 2542 มีสาขาธนาคารพาณิชย์ทั้งสิ้น 526 แห่ง (รวมสาขาย่อย 56 แห่ง) มีการยุบรวมสาขาย่อยและถอนใบอนุญาตการประกอบธุรกิจธนาคารกรุงเทพพาณิชย์การจำกัด (มหาชน) เงินฝากคงค้างลดลงร้อยละ 0.3 ขณะที่สินเชื่อคงค้างลดลงจากปีก่อนร้อยละ 6.0 อัตราส่วนสินเชื่อต่อเงินฝากเท่ากับร้อยละ 102 ธนาคารพาณิชย์ยังเข้มงวดในการพิจารณาปล่อยสินเชื่อรายใหม่เพื่อป้องกันปัญหาหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ขณะเดียวกันยังต้องปรับปรุงโครงสร้างหนี้ซึ่งเป็นปัญหาเร่งด่วน

ณ สิ้นเดือนตุลาคม 2542 การปรับปรุงโครงสร้างหนี้ในภาค ส่วนที่อยู่ในความดูแลของสำนักงานคณะกรรมการเพื่อส่งเสริมการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ 228 ราย เป็นมูลหนี้ 12,710 ล้านบาท แยกเป็นลูกหนี้ต้องปฏิบัติตามข้อตกลงของ Debtor-Creditor Agreement จำนวน 21 ราย มูลหนี้ 10,398 ล้านบาท ทำสัญญาปรับปรุงโครงสร้างหนี้แล้ว 3 ราย มูลค่า 160 ล้านบาท ลูกหนี้ที่ต้องปฏิบัติตามข้อตกลงของ Simplified Agreement 207 ราย มูลหนี้ 2,312 ล้านบาท มีการปรับปรุงโครงสร้างหนี้แล้ว 63 ราย มูลหนี้ 642 ล้านบาท แต่ยังมีอุปสรรคสำคัญจากความ

ข้อมูลเศรษฐกิจสำคัญ (อัตราการเปลี่ยนแปลง : ร้อยละ)

	2540	2541	2542
อัตราการขยายตัว			
ทางเศรษฐกิจ	3.2	-3.5	1.0
อัตราเงินเฟ้อ	7.9	8.3	0.1
สินเชื่อ	2.2	-5.9	-6.0
เงินฝาก	5.1	3.5	-0.3

ร่วมมือในการเจรจา การประมาณกระแสเงินสดของกิจการส่งผลกระทบต่อความเพียงพอของรายได้ที่จะชำระค่าดอกเบี้ย

มูลค่าการค้าขายแดนไทย-ลาว ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือเพิ่มขึ้นประมาณร้อยละ 30 โดยการส่งออกยังเพิ่มขึ้นร้อยละ 25 การนำเข้าเพิ่มขึ้นร้อยละ 70 ไทยได้เปรียบดุลการค้าลาว 12,000 ล้านบาท สูงกว่าปีก่อนซึ่งเกินดุลการค้า 6,753 ล้านบาท

แนวโน้มปี 2543

สำหรับปี 2543 **ภาวะเศรษฐกิจภาคตะวันออกเฉียงเหนือ** คาดว่าจะขยายตัวสูงขึ้น เป็นผลจากการผลิตนอกภาคเกษตร ผู้ประกอบการมีความเชื่อมั่นมากขึ้น ต้นทุนการผลิตเพิ่มขึ้นน้อย สภาพคล่องทางการเงินสูงขึ้น อัตราดอกเบี้ยยังอยู่ในเกณฑ์ต่ำ ตลอดจนการเร่งดำเนินการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ รวมทั้งนโยบายการคลังที่เร่งการใช้จ่ายเพื่อกระตุ้นการบริโภคของประชาชน ส่วนผลผลิตภาคเกษตรชะลอลงเล็กน้อย เนื่องจากพืชผลสำคัญราคาไม่คงใจ แต่ยังมีกรขยายพื้นที่เพาะปลูกมากขึ้น รวมทั้งศักยภาพการผลิตปศุสัตว์และประมงยังสูง

ภาวะการเงินและการดำเนินงานของสถาบันการเงินและตลาดทุน

ภาวะการเงินและอัตราดอกเบี้ย

สภาพคล่องของสถาบันการเงิน ในปี 2542 โดยทั่วไปอยู่ในเกณฑ์สูงอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้ จากนโยบายการเงินและการคลังที่ผ่อนคลาย รวมทั้งการเกินดุลบัญชีเดินสะพัดในจำนวนสูง ทำให้ปริมาณเงินหมุนเวียนในระบบอยู่ในเกณฑ์สูง ส่งผลให้อัตราดอกเบี้ยตลาดเงินอยู่ในระดับต่ำและอัตราดอกเบี้ยเงินฝากและเงินให้กู้ยืมปรับลดลงเป็นลำดับ อย่างไรก็ตาม ภาวะสภาพคล่องในระบบ

ฐานะการลงทุนสุทธิของสถาบันการเงินในตลาดซื้อคืนพันธบัตร (หน่วย : พันล้านบาท)

	2541		2542		
	ธันวาคม	มีนาคม	มิถุนายน	กันยายน	ธันวาคม
1. ระบบธนาคารพาณิชย์					
- สาขาธนาคารต่างประเทศ	47.6	25.4	11.0	12.0	5.8
- ธนาคารไทยขนาดใหญ่ 5 แห่ง	259.5	220.4	223.5	228.4	72.6
- ธนาคารไทยขนาดกลางและเล็ก 8 แห่ง ^{1/}	46.1	40.7	48.1	1.2	-23.7
2. บริษัทเงินทุนที่เปิดดำเนินการ ^{2/}	5.4	2.3	0.1	-0.9	-0.5
3. บริษัทเงินทุน 56 แห่งที่ปิดดำเนินการถาวร	62.0	35.7	58.0	81.6	35.7
4. สถาบันการเงินเฉพาะกิจ ^{3/}	114.8	101.7	65.7	42.1	32.4
รวม	535.4	426.2	406.4	364.4	122.3

1/ ตั้งแต่เดือนธันวาคม 2541 ธนาคารไทยขนาดกลางและเล็กมีจำนวน 8 แห่ง

2/ - บริษัทเงินทุนรัตนทุน จำกัด (มหาชน) เปิดดำเนินการเดือนเมษายน 2541 ดังนั้น จำนวนบริษัทเงินทุนเท่ากับ 36 แห่ง ณ สิ้นธันวาคม 2541

- 12 บริษัทเงินทุนควบรวมกิจการกับสหธนาคารและดำเนินการภายใต้ชื่อธนาคารไทยธนาคาร จำกัด (มหาชน) เมื่อเดือนกุมภาพันธ์ 2542 ดังนั้น จำนวนบริษัทเงินทุนจึงเหลือ 24 แห่ง ในเดือนกุมภาพันธ์ 2542

- บริษัทเงินทุนมหาสมุทร จำกัด และบริษัทเงินทุนภัทรธนกิจ จำกัด (มหาชน) ปิดดำเนินการเดือนสิงหาคม และตุลาคม 2542 ตามลำดับ

- ณ สิ้นธันวาคม 2542 มีจำนวนบริษัทเงินทุนที่เปิดดำเนินการ 22 แห่ง

3/ ประกอบด้วย ธนาคารออมสิน ธนาคารอาคารสงเคราะห์ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ การเกษตร บรรษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย และธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย

การเปลี่ยนแปลงสภาพคล่องของภาคเอกชนที่ไม่ใช่สถาบันการเงิน (หน่วย : พันล้านบาท)

	2541	2542				ทั้งปี
		ไตรมาส1	ไตรมาส2	ไตรมาส3	ไตรมาส4	
1. การออกตราสารทุนในตลาดแรก ^{1/}	54.4	12.0	16.5	7.5	10.1	46.1
2. การออกตราสารหนี้ภายในประเทศ ^{2/}	8.7	10.5	24.6	12.8	77.9	125.8
3. เงินทุนไหลเข้าสู่หรือออกจากต่างประเทศของภาคเอกชนที่ไม่ใช่ธนาคาร: ประกอบด้วยเงินลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศสุทธิ	-92.2	-17.2 ^P	-30.9 ^P	-0.3 ^P	-12.6 ^P	-60.9 ^P
4. สินเชื่อธนาคารพาณิชย์	198.3	37.0	36.6	32.3	15.2	121.0
4.1 สินเชื่อที่ไม่ใช่กิจการวิเทศธนกิจ ^{3/}	-174.2	14.2	-103.1	-126.9	-140.4	-356.3
4.2 สินเชื่อกิจการวิเทศธนกิจ ^{4/}	102.6	80.9	-21.4	-50.3	-86.2	-76.9
5. สินเชื่อธนาคารพาณิชย์ที่โอนให้กับบริษัทบริหารสินทรัพย์ (AMC)	-276.8	-66.7	-81.7	-76.7	-54.3	-279.3
6. สินเชื่อธนาคารพาณิชย์ที่ตัดหนี้สูญ		153.6			97.1 ^P	250.7 ^P
7. สินเชื่อบริษัทเงินทุน ^{5/}		4.8	31.8	50.7	74.8 ^P	162.1 ^P
8. สินเชื่อของ 56 บริษัทเงินทุนที่ตัดบัญชีเนื่องจากการประมูลขายของ ปรส.	-172.6	-198.5 ^P	-172.8 ^P	-258.1 ^P	-145.7 ^P	-775.1 ^P
9. สินเชื่อบริษัทเงินทุนโอนให้กับ AMC		4.7	166.7	249.8	87.5	508.7
10. สินเชื่อบริษัทเงินทุนที่ตัดหนี้สูญ					42.5 ^P	42.5 ^P
11. สินเชื่อสถาบันการเงินเฉพาะกิจ ^{6/}					6.3 ^P	6.3 ^P
รวม (1.-11.) ตลาดการเงิน	10.4	4.0	1.7	3.0	-3.8 ^P	4.9 ^P
12. ดุลเงินตราต่างประเทศ (เกินดุล-, ขาดดุล+)	-365.4	-11.8	-65.4	-61.5	93.8	-45.0
13. ดุลบัญชีเดินสะพัด (เกินดุล+, ขาดดุล-)	129.0	0.1	45.7	47.7	60.8	154.3 ^P
รวม (1.-13.)	591.6	127.1 ^P	94.9 ^P	106.3 ^P	98.3 ^P	426.6 ^P
เฉลี่ยต่อเดือน	355.2	115.4	75.2	92.6	252.9	536.0
	29.6	38.5	25.1	30.9	84.3	44.7

P ข้อมูลเบื้องต้น

- 1/ เฉพาะการเพิ่มทุนของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย แต่ไม่รวมการเพิ่มทุนของสถาบันการเงินต่างๆ (ธนาคารพาณิชย์ บริษัทเงินทุน และบริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย (IFCT))
 - 2/ ไม่รวมการออกตราสารหนี้ของธนาคารพาณิชย์ บริษัทเงินทุน IFCT และรัฐวิสาหกิจ
 - 3/ - หักสินเชื่อของธนาคารกรุงเทพ พาณิชย์การที่โอนให้กับบริษัทบริหารสินทรัพย์กรุงเทพ พาณิชย์การ จำกัด ในเดือนกุมภาพันธ์ จำนวน 153.6 พันล้านบาท
- รวมสินเชื่อของ 12 บง. ที่ควรรวมกับกรุงเทพธนกิจและไทยธนาคารในเดือนกุมภาพันธ์ 2542 จำนวน 197.6 พันล้านบาท
 - 4/ สำหรับการเปลี่ยนแปลงของสินเชื่อกิจการวิเทศธนกิจ จะใช้ยอดการเปลี่ยนแปลงในแต่ละเดือนที่เป็นดอลลาร์ สรอ. คูณด้วยอัตราแลกเปลี่ยนเฉลี่ยในแต่ละเดือน
 - 5/ หักสินเชื่อของ 12 บง. ที่ควรรวมกับกรุงเทพธนกิจและไทยธนาคารในเดือนกุมภาพันธ์ 2542 จำนวน 197.6 พันล้านบาท
 - 6/ ประกอบด้วย ธนาคารอาคารสงเคราะห์ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้า ธนาคารออมสิน IFCT และบริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมขนาดย่อม
- หมายเหตุ :** สินเชื่อสถาบันการเงินเป็นสินเชื่อที่สถาบันการเงินให้กับภาคธุรกิจและครัวเรือน (Business and Household Sector) ไม่นับรวมเงินที่สถาบันการเงินเข้าไปซื้อหลักทรัพย์หรือหุ้น (Security Investment)

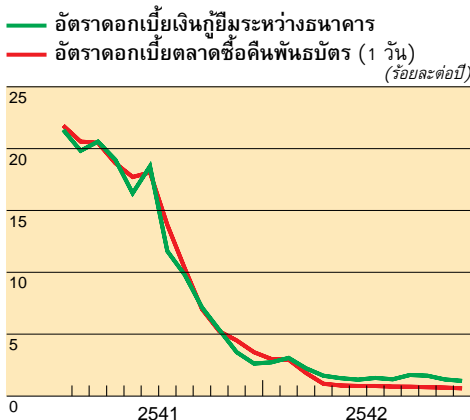
สถาบันการเงินดึงตัวขึ้นเป็นครั้งคราว และเป็นช่วงสั้นๆ โดยในช่วงเทศกาลตรุษจีนเดือนกุมภาพันธ์มีความต้องการเงินสูงกว่าปกติมาก และในช่วงสัปดาห์แรกของเดือนมิถุนายนมีการชำระภาษีเงินได้นิติบุคคลงวดประจำปี สำหรับในช่วงปลายปี ประชาชนและธุรกิจถอนเงินสดออกไปเพื่อใช้จ่ายและเตรียมพร้อมรับปัญหา Y2K ตั้งแต่ประมาณต้นเดือนธันวาคม ส่งผลให้สภาพคล่องในระบบการเงินดึงตัวขึ้น และธนาคารแห่งประเทศไทยได้เข้าไปเสริมสภาพคล่องผ่านตลาดซื้อคืนพันธบัตรและตลาด swap เงินตราต่างประเทศให้เพียงพอ ทำให้อัตราดอกเบี้ยตลาดเงินไม่ปรับตัวสูงขึ้นมากนัก ทั้งนี้ ธนาคารแห่งประเทศไทยประเมินว่าเงินสดหมุนเวียนที่เพิ่มขึ้นมากกว่าปกติ นั้น มีจำนวนสูงสุดถึงประมาณ 165 พันล้านบาท ในวันที่ 31 ธันวาคม (ในจำนวนนี้รวมเงินสดที่ธนาคารพาณิชย์ถืออยู่มากกว่าปกติด้วยส่วนหนึ่ง เพื่อเตรียมให้ประชาชนถอนออกไป)

สำหรับการลงทุนของสถาบันการเงินในตลาดซื้อคืนพันธบัตร ณ สิ้นปี 2542 สถาบันการเงินส่วนใหญ่มีฐานะเป็นผู้ลงทุนสุทธิ สะท้อนให้เห็นถึงสภาพคล่องส่วนเกินที่เหลืออยู่ อย่างไรก็ตาม ผลตอบแทนที่มีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่องทำให้สถาบันการเงินส่วนใหญ่ลดการลงทุนในตลาดซื้อคืนพันธบัตรลงเป็นลำดับตั้งแต่ปลายปี 2541 และหันไปลงทุนในพันธบัตรมากขึ้น

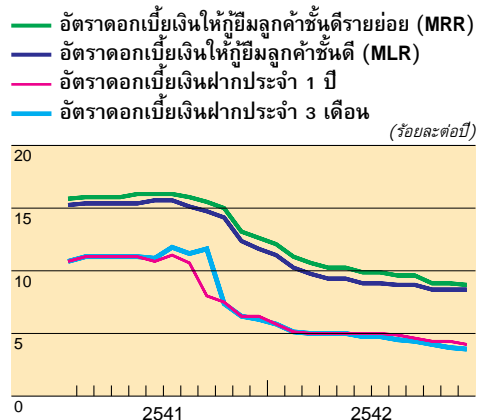
สำหรับสภาพคล่องของภาคเอกชนที่ไม่ใช่สถาบันการเงิน จากเดิมที่มีปัญหารุนแรงในช่วงปี 2541 เริ่มได้รับสภาพคล่องมากขึ้นในปี 2542 โดยแหล่งสภาพคล่องที่สำคัญมาจากการออกตราสารหนี้ภายในประเทศ เงินลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ การเกินดุลบัญชีเดินสะพัด และการขาดดุลเงินสดของรัฐบาล ทั้งนี้ การที่ภาคเอกชนสามารถออกหุ้นกู้เพื่อระดมทุนได้มากขึ้นนั้นเป็นผลจากการที่อัตราดอกเบี้ยในประเทศอยู่ในระดับต่ำและมีผลตอบแทนพันธบัตรรัฐบาลเพื่ออ้างอิงในการตั้งราคาซื้อขาย อย่างไรก็ตาม ยังคงมีการชำระคืนสินเชื่อกิจการวิเทศนอกเป็นจำนวนมาก และเงินทุนต่างประเทศไหลออกเพื่อชำระหนี้ แต่การขาดดุลเงินสดของภาครัฐอย่างต่อเนื่องและการเกินดุลบัญชีเดินสะพัดที่ยังคงมีสูงส่งผลให้สภาพคล่องของภาคเอกชนสุทธิเพิ่มขึ้นโดยในปี 2542 สภาพคล่องภาคเอกชนสุทธิเพิ่มขึ้นประมาณ 536.0 พันล้านบาท

อัตราดอกเบี้ย

อัตราดอกเบี้ยระยะสั้น

อัตราดอกเบี้ยธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่ 5 แห่ง

ภาวะการเงิน		
	การเปลี่ยนแปลง (ร้อยละ)	
	2541	2542 ^P
เงินฝากธนาคารพาณิชย์	8.8	-0.5
สินเชื่อธนาคารพาณิชย์ (รวมกิจการวิเทศธนกิจ) (ไม่รวมผลที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงอัตราแลกเปลี่ยน สำหรับสินเชื่อวิเทศธนกิจที่อยู่ในรูปเงินตราต่างประเทศ)	-3.2	-2.8
ฐานเงิน	0.3	30.8
ปริมาณเงิน M1	3.0	30.1
ปริมาณเงิน M2	9.5	2.1
ปริมาณเงิน M2A ^{1/}	6.1	1.3
อัตราดอกเบี้ยธนาคารพาณิชย์ (ณ สิ้นระยะเวลา) ^{2/}		
เงินฝากประจำ 3 เดือน	6.00-6.25	3.75
เงินฝากประจำ 1 ปี	6.00-6.25	4.00-4.25
เงินให้กู้ยืมแก่ลูกค้าขั้นดี (MLR)	11.50-12.00	8.25-8.75
เงินให้กู้ยืมแก่ลูกค้าขั้นดีรายย่อย (MRR)	12.00-13.25	8.50-9.25
P เบื้องต้น		
1/ ปริมาณเงินในระบบธนาคารและบริษัทเงินทุน		
2/ อัตราดอกเบี้ยของธนาคารพาณิชย์ไทยที่ใหญ่ที่สุด 5 แห่ง		

อัตราดอกเบี้ยตลาดเงินและอัตราดอกเบี้ยในตลาดซื้อคืนพันธบัตร ในปี 2542 อยู่ในระดับต่ำ และมีแนวโน้มลดลงตามภาวะสภาพคล่องที่ยังมีอยู่สูง โดยอัตราดอกเบี้ยตลาดซื้อคืนพันธบัตรประเภทอายุ 1 วัน ปรับตัวลดลงจากร้อยละ 3.55 ต่อปี เมื่อสิ้นปี 2541 เป็นร้อยละ 0.63 ต่อปี เมื่อสิ้นปี 2542 และอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ยืมระหว่างธนาคารลดลงจากร้อยละ 2.63 ต่อปี เป็นร้อยละ 1.23 ต่อปี ในช่วงระยะเวลาเดียวกัน ทั้งนี้ อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ยืมระหว่างธนาคารได้ปรับตัวเพิ่มขึ้นสูงสุดที่ร้อยละ 18.0 ต่อปี เมื่อวันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2542 เนื่องจากเงินยังไม่ไหลกลับเข้าสู่ระบบหลังช่วงเทศกาลตรุษจีน ประกอบกับเป็นช่วงสิ้นปีฯที่สถาบันการเงินต้องเร่งดำรงสินทรัพย์สภาพคล่องให้ได้ตามเกณฑ์ ทำให้ตลาดเงินตึงตัวขึ้นมาก อย่างไรก็ตาม อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ยืมระหว่างธนาคารได้ปรับลดลงมาอยู่ที่ระดับร้อยละ 3.125 ต่อปี เมื่อสิ้นเดือนกุมภาพันธ์ หลังจากที่ธนาคารแห่งประเทศไทยได้เสริมสภาพคล่องให้กับระบบอย่างเพียงพอ และเงินสดเริ่มไหลกลับเข้าสู่ระบบธนาคารพาณิชย์ ในช่วงเดือนธันวาคม อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ยืมระหว่างธนาคารปรับตัวสูงขึ้นเล็กน้อยเนื่องจากสถาบันการเงินต้องการสภาพคล่องเพื่อเตรียมพร้อมรับปัญหา Y2K แต่ได้ปรับตัวลงสู่ระดับปกติ หลังจากที่ทางการได้เข้าเสริมสภาพคล่องให้เพียงพอ

อัตราดอกเบี้ยของธนาคารพาณิชย์ ณ สิ้นระยะเวลา

2541

	ไตรมาสที่ 1	ไตรมาสที่ 2	ไตรมาสที่ 3	ไตรมาสที่ 4	ไตรมาสที่ 1	ไตรมาสที่ 2	ไตรมาสที่ 3	ไตรมาสที่ 4
อัตราดอกเบี้ยเงินฝาก (ธนาคารใหญ่ 5 แห่ง)								
- เงินฝากออมทรัพย์	5.0	5.0	5.0	4.5	4.5	4.0	3.50-3.75	3.0
(เพดานอัตราดอกเบี้ยเงินฝากออมทรัพย์)*	(-)	(-)	(7.0)	(6.5)	(6.5)	(6.0)	(5.75)	(5.00)
- เงินฝากประจำ 3 เดือน	10.0-12.25	10.0-12.0	7.25-9.0	6.0-6.25	5.0	4.75	4.25-4.50	3.75
(เพดานอัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำ 3 เดือน)**	(16.5)	(16.5)	(11.75)	(9.0)	(8.0)	(7.75)	(7.50)	(6.75)
- เงินฝากประจำ 1 ปี	10.0-12.25	10.0-11.5	7.0-9.0	6.0-6.25	5.0	5.0	4.5-4.75	4.0-4.25
(เพดานอัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำ 1 ปี)**	(16.0)	(16.0)	(11.75)	(9.0)	(8.0)	(8.0)	(7.75)	(7.25)
อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ยืม (ธนาคารขนาดใหญ่ 5 แห่ง)								
- ลูกค้ำันดี MLR	15.25-15.5	15.25-16.0	14.5-15.0	11.5-12.0	9.5-10.0	8.75-9.25	8.5-9.25	8.25-8.75
- ลูกค้ำันดี MOR	15.75-16.25	15.75-16.75	15.0-16.0	12.0-12.75	10.0-10.75	9.25-10.0	9.0-9.75	8.5-9.25
- ลูกค้ำันดีรายย่อย MRR***	15.5-16.25	15.5-16.75	15.0-16.0	12.0-13.25	10.0-11.25	9.25-10.5	9.0-10.25	8.5-9.25
อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ยืมระหว่างธนาคาร								
- เฉลี่ยในแต่ละไตรมาส	20.64	18.03	9.56	3.84	2.69	1.48	1.51	1.41
- ต่ำสุด-สูงสุด (อัตราปีใดในแต่ละวัน)	6.0-29.75	8.0-23.75	2.0-19.0	1.75-8.0	1.96-4.06	1.12-1.99	1.13-2.3	0.89-2.02
อัตราดอกเบี้ยตลาดซื้อคืนพันธบัตร (1 วัน)								
- เฉลี่ยในแต่ละไตรมาส	20.97	18.20	10.40	4.43	2.60	0.89	0.78	0.68
- ต่ำสุด-สูงสุด (อัตราปีใดในแต่ละวัน)	19.75-24.25	16.625-19.75	6.0-16.44	3.13-6.0	1.0-9.5	0.81-1.0	0.75-0.88	0.63-0.81

* เมื่อ 14 กรกฎาคม 2540 เริ่มกำหนดเพดานอัตราดอกเบี้ยเงินฝากออมทรัพย์ของธนาคารพาณิชย์ที่ไม่เกินอัตราดอกเบี้ยเงินฝากออมทรัพย์อ้างอิงที่ ธปท. ประกาศ บวกด้วยร้อยละ 2 ต่อปี

** เมื่อ 30 มิถุนายน 2540 เริ่มกำหนดเพดานอัตราดอกเบี้ยเงินฝากธนาคารพาณิชย์ที่มีระยะเวลา 3 เดือนขึ้นไปที่จะตั้งร้อยละ 12.0 ต่อปี และได้เปลี่ยนเป็นร้อยละ 14.0 ต่อปี

เมื่อ 18 กรกฎาคม 2540 ต่อมาเมื่อ 19 กันยายน ได้เปลี่ยนแนวปฏิบัติการให้คิดเพดานอัตราดอกเบี้ยเงินฝากจากอัตราดอกเบี้ยเงินฝากเฉลี่ย 5 ธนาคารใหญ่ บวกด้วยร้อยละ 3 ต่อปี

*** เมื่อ 26 พฤษภาคม 2540 มีการเปลี่ยนแปลงวิธีการกำหนดอัตราดอกเบี้ย MRR จากเดิมที่กำหนดจากต้นทุนเงินฝากรวม มาเป็นให้โยงกับส่วนตงสูงสุดที่ไม่เกินร้อยละ 4 ต่อปี

สำหรับลูกค้าทั่วไป

อัตราดอกเบี้ยเงินฝากและเงินให้กู้ยืมของธนาคารพาณิชย์ปรับตัวลดลงอย่างต่อเนื่อง ในปี 2542 สอดคล้องกับภาวะการเงินที่มีสภาพคล่องสูง และความต้องการเงินฝากของธนาคารพาณิชย์ที่ลดลง ทั้งนี้ เมื่อสิ้นปี 2542 อัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำระยะ 3 เดือน ในกลุ่มธนาคารพาณิชย์ไทยขนาดใหญ่ 5 แห่ง อยู่ที่ระดับร้อยละ 3.75 ต่อปี (ลดลงจากร้อยละ 6.0-6.25 ต่อปี เมื่อสิ้นปี 2541) ขณะที่อัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืม MLR ในกลุ่มธนาคารพาณิชย์ไทยขนาดใหญ่ 5 แห่ง อยู่ที่ระดับร้อยละ 8.25-8.75 ต่อปี (ลดลงจากร้อยละ 11.50-12.00 ต่อปี เมื่อสิ้นปี 2541)

เงินฝากธนาคารพาณิชย์ ในปี 2542 ลดลงในอัตราร้อยละ 0.5 ต่อปี เทียบกับที่เพิ่มขึ้นร้อยละ 8.8 ต่อปี ในปี 2541 ทั้งนี้ เนื่องจากอัตราดอกเบี้ยเงินฝากที่ลดลงอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้ประชาชนเคลื่อนย้ายเงินฝากไปยังสถาบันการเงินเฉพาะกิจบางแห่งที่เสนออัตราดอกเบี้ยที่สูงกว่า และประชาชนได้นำเงินฝากบางส่วนไปลงทุนในตราสารทางการเงินที่มีอัตราผลตอบแทนสูงกว่าดอกเบี้ยเงินฝาก นอกจากนี้ เงินฝากลดลงมากในเดือนธันวาคม เนื่องจากประชาชนถอนเงินสดออกจากบัญชีเงินฝาก เพื่อเตรียมใช้จ่ายวันหยุดปีใหม่และเตรียมพร้อมรับปัญหา Y2K

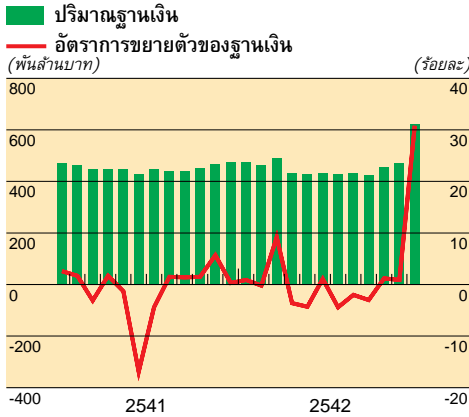
สินเชื่อบริษัทและธนาคารพาณิชย์ ณ สิ้นปี 2542 ลดลงร้อยละ 2.8 ต่อปี โดยแบ่งเป็นการเพิ่มขึ้นของสินเชื่อที่ไม่ใช่กิจการวิเทศธนกิจร้อยละ 1.2 ต่อปี และสินเชื่อกิจการวิเทศธนกิจลดลงร้อยละ 37.8 ต่อปี (ใช้อัตราแลกเปลี่ยนคงที่ ณ วันที่ 30 มิถุนายน 2540 เพื่อแปลงค่าสินเชื่อวิเทศธนกิจจากรูปสกุลเงินตราต่างประเทศเป็นรูปเงินบาท) การลดลงของสินเชื่อกิจการวิเทศธนกิจเป็นผลจากอัตราดอกเบี้ยในประเทศที่อยู่ในระดับต่ำ และค่าเงินบาทค่อนข้างมีเสถียรภาพ จูงใจให้มีการชำระคืนหนี้ต่างประเทศของกิจการวิเทศธนกิจ และการหันมาขอสินเชื่อที่ไม่ใช่กิจการวิเทศธนกิจบางส่วนแทน นอกจากนี้ ธนาคารพาณิชย์หลายแห่งได้มีโครงการปล่อยสินเชื่อที่อยู่อาศัยด้วยอัตราดอกเบี้ยต่ำแบบมีระยะเวลาแก่ลูกค้า อย่างไรก็ตาม ธนาคารพาณิชย์ยังคงมีความระมัดระวังในการปล่อยสินเชื่อหลังจากที่ประสบปัญหาหนี้เสียมากในปี 2541

ฐานเงินและปริมาณเงิน

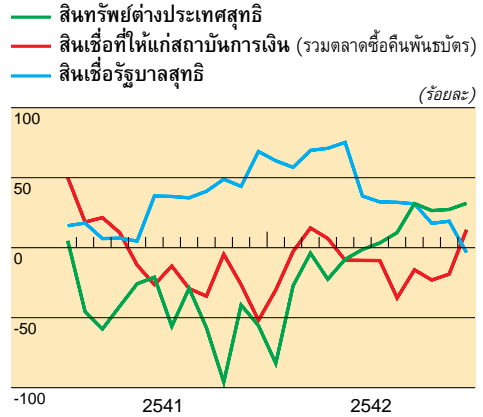
ฐานเงินเพิ่มขึ้น 13.8 พันล้านบาท ในไตรมาสแรกของปี 2542 ตามปัจจัยฤดูกาล และกลับลดลงมากถึง 56.5 พันล้านบาท ในเดือนเมษายน เนื่องจากทางการประกาศลดเกณฑ์การดำรงเงินฝากขั้นต่ำของธนาคารพาณิชย์ที่ฝากไว้ที่ ธปท. จากร้อยละ 2 เป็นร้อยละ 1 ของเงินฝากและเงินกู้ยืมระยะสั้นจากต่างประเทศของธนาคารพาณิชย์ เมื่อวันที่ 23 เมษายน ซึ่งส่งผลให้ความต้องการฐานเงินลดลงทันทีประมาณ 46 พันล้านบาท ธปท. จึงเข้าดูดซับสภาพคล่องส่วนเกินนั้นออกมาทันที หลังจากนั้น ฐานเงินค่อนข้างทรงตัวจนสิ้นไตรมาสที่สาม และเพิ่มสูงขึ้นมากในไตรมาสสุดท้ายของปี ซึ่งเป็นไปตามปัจจัยฤดูกาลการผลิตและการใช้จ่าย สำหรับในเดือนธันวาคมนั้นประชาชนมีความต้องการถอนเงินสดออกไปเพื่อเตรียมใช้จ่ายและเตรียมพร้อมรับปัญหา Y2K สูงมาก ธปท. จึงช่วยเสริมสภาพคล่องผ่านตลาดซื้อคืนพันธบัตรและตลาด swap เงินตราต่างประเทศ ส่งผลให้ฐานเงินเพิ่มสูงขึ้นถึงระดับ 622 พันล้านบาท ซึ่งสูงกว่าเป้าหมายที่ตั้งไว้ที่

ฐานเงิน

ปริมาณและอัตราเพิ่มของฐานเงิน

ปัจจัยที่ทำให้ฐานเงินเปลี่ยนแปลง

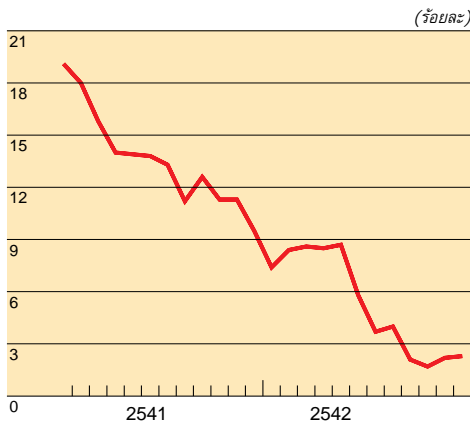

ระดับ 478 พันล้านบาท เป็นจำนวนถึง 144 พันล้านบาท และมีผลให้อัตราเพิ่มของฐานเงินเทียบระยะเดียวกันปีก่อนเร่งตัวจากร้อยละ 0.9 ในเดือนพฤศจิกายน เป็นร้อยละ 30.8 ในเดือนธันวาคม ทั้งนี้ ถ้าไม่นับรวมผลของการลดอัตราด่างเงินฝากที่ ธปท. ในเดือนเมษายน และไม่นับรวมผลของการปล่อยสภาพคล่องเพื่อรองรับปัญหา Y2K ในเดือนธันวาคมแล้ว ฐานเงินจะมียอดคงค้างประมาณ 524 พันล้านบาท ณ สิ้นปี 2542 หรือคิดเป็นอัตราเพิ่มร้อยละ 10.2

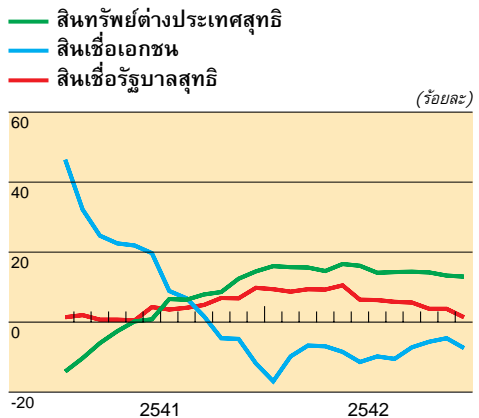
องค์ประกอบด้านอุปทานของฐานเงินที่มีการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญ ได้แก่ สินเชื่อสุทธิที่ให้แก่รัฐบาลลดลง 16.0 พันล้านบาท และสินเชื่อสุทธิที่ให้แก่สถาบันการเงินเพิ่มขึ้น 60.4 พันล้านบาท ในปี 2542 ในขณะที่สินทรัพย์ต่างประเทศสุทธิเพิ่มขึ้นมากถึง 150.6 พันล้านบาท เนื่องจากการที่รัฐบาลนำเงินกู้มียาชาวาที่เป็นเงินตราต่างประเทศมาขายให้ ธปท. ในเดือนมีนาคม 2542 และในเดือนธันวาคม ธปท. ได้ปล่อยเงินบาทผ่านตลาด swap เงินตราต่างประเทศเพิ่มขึ้น

ปริมาณเงิน

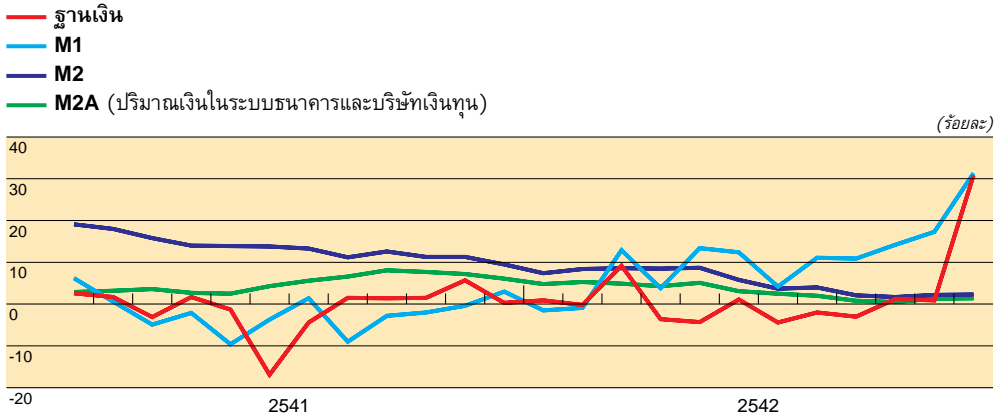
การขยายตัวของปริมาณเงิน M2

ปัจจัยที่ทำให้ปริมาณเงิน M2 เปลี่ยนแปลง

อัตราการขยายตัวของฐานเงินและปริมาณเงิน (เทียบกับระยะเดียวกันปีก่อน)

ปริมาณเงินตามความหมายแคบ (M1) ณ สิ้นปี 2542 ขยายตัวในอัตราร้อยละ 30.1 ต่อปี เทียบกับร้อยละ 3.0 เมื่อสิ้นปี 2541 องค์ประกอบของปริมาณเงิน M1 ที่เพิ่มขึ้นในช่วงไตรมาสแรกและไตรมาสที่ 2 ของปี 2542 ได้แก่ เงินฝากกระแสรายวันที่ระบบธนาคารพาณิชย์ เนื่องจากการโอนเงินมาฝากไว้ที่บัญชีดังกล่าวเพื่อการซื้อขายตราสารทางการเงิน สำหรับช่วงไตรมาสที่ 3 และไตรมาสที่ 4 ได้แก่ ปริมาณเงินสดในมือประชาชน โดยเฉพาะในช่วงเดือนธันวาคมประชาชนเบิกถอนเงินสดออกไปมาก เพื่อใช้จ่ายและรองรับปัญหา Y2K

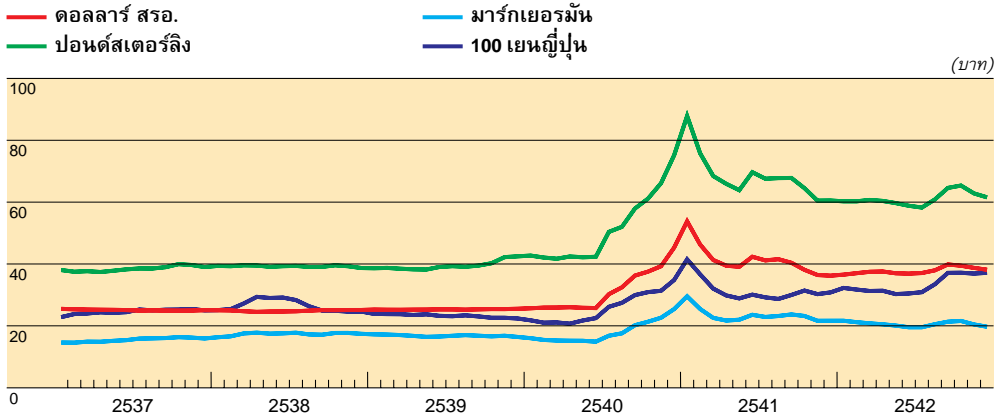
ปริมาณเงินตามความหมายกว้าง (M2) ณ สิ้นปี 2542 ขยายตัวในอัตราร้อยละ 2.1 ต่อปี เทียบกับร้อยละ 9.5 เมื่อสิ้นปี 2541 เนื่องมาจากการชะลอตัวของเงินฝากประจำและออมทรัพย์ ซึ่งเป็นไปตามภาวะอัตราดอกเบี้ยเงินฝากที่ปรับลดลงอย่างต่อเนื่อง ในขณะที่ปริมาณเงินในระบบธนาคารและบริษัทเงินทุน (M2A) เพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 1.3 ต่อปี เทียบกับร้อยละ 6.1 เมื่อสิ้นปี 2541 ตามการลดลงของเงินฝากธนาคารพาณิชย์และบริษัทเงินทุน

ความเคลื่อนไหวของเงินตราต่างประเทศและราคาทองคำ

ความเคลื่อนไหวของเงินตราต่างประเทศในตลาดกรุงเทพฯ

ค่าเงินบาทมีเสถียรภาพมากขึ้นในปี 2542 เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า โดยค่าเงินบาทเฉลี่ยรายเดือน (อัตราอ้างอิง) เคลื่อนไหวอยู่ระหว่าง 36.59-39.88 บาทต่อดอลลาร์ สรอ. และมีค่าเฉลี่ยตลอดทั้งปีเท่ากับ 37.84 บาทต่อดอลลาร์ สรอ. แข็งขึ้นมาก เมื่อเทียบกับค่าเฉลี่ย 41.37 บาทต่อดอลลาร์ สรอ. ในปี 2541 อย่างไรก็ตาม เงินบาทได้ปรับตัวอ่อนลงมากในเดือนกันยายน โดยได้ปรับตัวอ่อนสุดที่ระดับ 41.44 บาทต่อดอลลาร์ สรอ. ในวันที่ 29 กันยายน 2542 จากนั้นค่าเงินบาทเริ่มกลับมามีเสถียรภาพอีกครั้งในช่วงไตรมาสสุดท้ายของปี ค่าเงินบาท ณ สิ้นเดือนธันวาคม 2542 อยู่ที่ระดับ 37.18 บาทต่อดอลลาร์ สรอ.

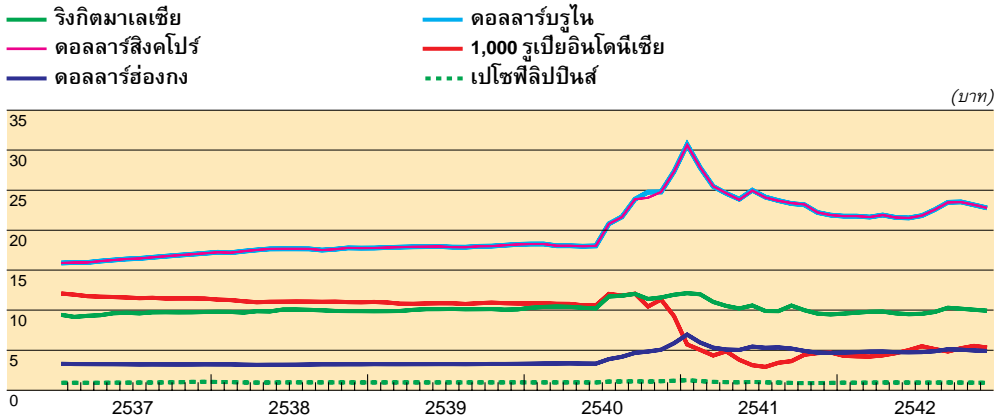
อัตราแลกเปลี่ยน (อัตรากลาง) (บาทต่อ 1 หน่วยเงินตราต่างประเทศ)

ในช่วงไตรมาสแรก เงินบาทปรับตัวอ่อนลงเล็กน้อย โดยได้รับผลกระทบจากปัจจัยภายนอกเป็นสำคัญ อาทิ วิกฤตการณ์การเงินในบราซิล และกระแสข่าวเกี่ยวกับการโจมตีดอลลาร์ฮ่องกงโดยนักเก็งกำไร และความกังวลที่เงินอาจลดค่าเงินหยวน ส่วนปัจจัยภายในที่มีผลลบต่อเงินบาทได้แก่ การคาดการณ์ของตลาดเกี่ยวกับหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (non-performing loans: NPLs) ของธนาคารพาณิชย์ไทยขนาดใหญ่จะเพิ่มเป็นร้อยละ 48 ในสิ้นปีนี้ และธนาคารพาณิชย์อาจถูกบังคับให้เพิ่มทุนโดยทางการอีกครั้ง

ในไตรมาสที่สอง เงินบาทปรับตัวดีขึ้นเนื่องจากสถาบันจัดอันดับความน่าเชื่อถือหลายแห่งได้ปรับมุมมอง (outlook) ของธนาคารพาณิชย์ไทยบางแห่งจาก negative เป็น stable โดยพิจารณาจากความคืบหน้าของการเพิ่มทุน และได้ประกาศเพิ่มแนวโน้มความน่าเชื่อถือของไทยจากระดับเชิงลบ (negative) มาอยู่ในระดับที่มีเสถียรภาพ (stable) ส่งผลให้มีเงินทุนระยะสั้นไหลเข้ามาลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ ทำให้ดัชนีตลาดหลักทรัพย์ไทยปรับตัวสูงขึ้นผ่านระดับ 500 จุด

อัตราแลกเปลี่ยน (อัตรากลาง) (บาทต่อ 1 หน่วยเงินตราต่างประเทศ)

อย่างไรก็ตาม การแข็งขึ้นของเงินบาทยังคงมีแรงต้านจากการซื้อดอลลาร์ สรอ. เพื่อชำระหนี้เงินกู้ก่อนปีดวงวับัญชีครึ่งปี

ในช่วงไตรมาสที่สาม เงินบาทปรับตัวอ่อนลงอย่างมาก เป็นผลจากปัจจัยภายนอกเป็นสำคัญ โดยนาย Lawrence Summers รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังสหรัฐฯ กล่าวว่า สหรัฐฯ ยังคงจะดำเนินนโยบายดอลลาร์แข็งต่อไป นอกจากนี้ ยังเกิดความขัดแย้งระหว่างจีนและไต้หวันในเรื่องของนโยบายจีนเดียว (One-China Policy) และความกังวลที่จีนอาจลดค่าเงินหยวนเนื่องจากมีรายงานของคณะกรรมการวางแผนรัฐ (State Planning Commission) เสนอว่า จีนควรจะใช้นโยบายอัตราแลกเปลี่ยนที่ยืดหยุ่นขึ้นในปี 2000 ประกอบกับความวิตกต่อการที่ธนาคารกลางสหรัฐฯ อาจปรับขึ้นอัตราดอกเบี้ยเพื่อลดแรงกดดันเงินเฟ้อ อีกทั้งเหตุการณ์ความไม่สงบในติมอร์ตะวันออก ได้ส่งผลกระทบต่อค่าเงินในภูมิภาคอีกครั้ง

ส่วนปัจจัยภายในที่ส่งผลกระทบต่อค่าเงินบาทในไตรมาสที่สาม คือ นักลงทุนวิตกต่อการเพิ่มของหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (NPLs) ของธนาคารพาณิชย์ไทย ซึ่งอยู่ที่ระดับประมาณเกือบร้อยละ 50 ประกอบกับปัญหาสถาบันการเงิน อาทิ ธนาคารกรุงไทย และบริษัทเงินทุนภัทรธนกิจ ได้ก่อให้เกิดความตื่นตระหนกในตลาดหลักทรัพย์ไทย จึงทำให้มีนักลงทุนต่างประเทศขายหลักทรัพย์และแปลงเป็นดอลลาร์ สรอ. นอกจากนี้ การที่มีการประกาศตัวเลขอัตราการขยายตัวของเศรษฐกิจในไตรมาสที่สองว่าขยายตัวร้อยละ 3.5 จากไตรมาสเดียวกันของปีก่อน ซึ่งต่ำกว่าการคาดการณ์ของตลาดจากกระแสข่าวที่ออกมาก่อนหน้านี้ว่าจะขยายตัวถึงร้อยละ 8.0

ในไตรมาสที่สี่ ค่าเงินบาทเริ่มกลับมามีเสถียรภาพอีกครั้ง โดยธนาคารแห่งประเทศไทย ได้มีหนังสือเวียนไปยังสถาบันการเงินต่างๆ ให้ยึดเกณฑ์ที่เข้มงวดขึ้นในการปล่อยสภาพคล่องเงินบาทให้กับผู้ที่ไม่มียุติฐานอยู่ในประเทศ (non-resident) ที่ไม่มีธุรกรรมรองรับ ซึ่งระเบียบดังกล่าวทำให้สภาพคล่องเงินบาทในตลาด offshore ถูกจำกัดมากขึ้น ประกอบกับสถาบันจัดอันดับความน่าเชื่อถือได้กล่าวถึงภาคการเงินของไทยว่า ขณะนี้ฐานะของสถาบันการเงินทั้งระบบของไทยเริ่มมีความมั่นคงแล้ว และสถาบันการเงินบางแห่งเริ่มมีผลกำไรในไตรมาสที่สาม นอกจากนี้ ความวุ่นวายทางการเมืองของอินโดนีเซียเริ่มลดลงหลังจากที่ได้รัฐบาลใหม่ ซึ่งปัจจัยดังกล่าวได้ส่งผลกระทบต่อค่าเงินบาทและค่าเงินอื่นๆ ในภูมิภาค ในช่วงใกล้สิ้นปี ธุรกรรมการซื้อขายเงินตราต่างประเทศลดลง เนื่องจากสถาบันการเงินต้องการลดความเสี่ยงซึ่งอาจเกิดจากปัญหา Y2K

ดอลลาร์ สรอ.

ในปี 2542 ค่าเงินดอลลาร์ สรอ. เฉลี่ยทั้งปีมีค่าแข็งขึ้นร้อยละ 4.35 และ 2.43 เมื่อเทียบกับมาร์กเยอรมันและปอนด์สเตอร์ลิง ตามลำดับ แต่อ่อนลงร้อยละ 13.05 เมื่อเทียบกับเยนญี่ปุ่น โดยมีค่าเฉลี่ย 1.836 มาร์กเยอรมันต่อดอลลาร์ สรอ. 113.8 เยนญี่ปุ่นต่อดอลลาร์ สรอ. และ 1.618 ดอลลาร์ สรอ. ต่อปอนด์สเตอร์ลิง ในปีนี้

ปัจจัยบวก ที่มีต่อค่าเงินดอลลาร์ สรอ. สรุปได้ดังนี้

1. การที่เศรษฐกิจสหรัฐฯ ยังคงขยายตัวในอัตราที่สูงในปี 2542 โดยขยายตัวอยู่ในระดับเกินกว่าร้อยละ 4.0 และไม่มีแรงกดดันด้านเงินเฟ้อมากนัก เนื่องจากมีการขยายตัวของประสิทธิภาพในการผลิต (productivity growth) ในระดับสูง

2. ดัชนีตลาดหลักทรัพย์ได้ปรับตัวสูงผ่านระดับ 11,000 จุด ซึ่งเป็นระดับสูงสุดเป็นประวัติการณ์ ส่งผลให้มีเงินลงทุนจากต่างประเทศเข้ามาลงทุนในตลาดหลักทรัพย์สหรัฐฯ แม้ว่าในระหว่างปีธนาคารกลางสหรัฐฯ จะปรับขึ้นอัตราดอกเบี้ย Fed Funds Rate และ Discount Rate ร้อยละ 0.75 และ 0.50 ต่อปี ตามลำดับ เพื่อชะลอเศรษฐกิจสหรัฐฯ และลดแรงกดดันจากการเพิ่มขึ้นของมูลค่าหลักทรัพย์แล้วก็ตาม

3. การที่ประเทศหลักในกลุ่มประเทศ EMU อาทิ เยอรมนี และฝรั่งเศส อยู่ในช่วงภาวะเศรษฐกิจชะลอตัว ซึ่งส่งผลให้ค่าเงินยูโรปรับตัวอ่อนลงประมาณร้อยละ 15.0 โดยค่าเงินยูโรอยู่ที่ระดับ 1.02 ดอลลาร์ สรอ. ต่อยูโร ณ สิ้นปี เทียบกับระดับ 1.17 ดอลลาร์ สรอ. ต่อยูโร ในช่วงต้นปี

เยนญี่ปุ่น

ในปี 2542 เงินเยนปรับตัวแข็งขึ้นประมาณร้อยละ 15.0 เมื่อเทียบกับดอลลาร์ สรอ. จากระดับเฉลี่ยทั้งปีที่ 130.91 เยนต่อดอลลาร์ สรอ. ในปี 2541 เป็น 113.93 เยนต่อดอลลาร์ สรอ. ในปีนี้ โดยเงินเยนได้ปรับตัวแข็งที่สุดที่ระดับ 101 เยนต่อดอลลาร์ สรอ. ในปลายเดือนธันวาคม อย่างไรก็ตาม ในระหว่างปีทางการญี่ปุ่นได้ออกมาแทรกแซงค่าเงินเยนมิให้แข็งเกินไป โดยธนาคารกลางญี่ปุ่นได้แถลงว่า ในปี 2542 ทางการได้ใช้เงินเข้าแทรกแซงค่าเงินเยนเป็นจำนวน 69.33 พันล้านดอลลาร์ สรอ.

ปัจจัยบวก ที่ส่งผลให้ค่าเงินเยนปรับตัวแข็งขึ้นในระหว่างปี ได้แก่

1. การเกินดุลการค้าและดุลบัญชีเดินสะพัดอย่างต่อเนื่องของญี่ปุ่น

2. การที่มีเงินทุนเข้ามาลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ญี่ปุ่นส่งผลให้ดัชนีหลักทรัพย์ Nikkei ปรับตัวสูงขึ้น เนื่องจากนักลงทุนต่างชาติเชื่อว่าเศรษฐกิจญี่ปุ่นได้ผ่านจุดต่ำสุดแล้วและจะฟื้นตัวอย่างช้าๆ ประกอบกับปัญหาสถาบันการเงินของญี่ปุ่นมีแนวโน้มปรับตัวดีขึ้น ซึ่งสร้างความมั่นใจแก่นักลงทุน

3. วิกฤตเศรษฐกิจในภูมิภาคได้คลี่คลายไปในทิศทางที่ดีขึ้น ส่งผลให้ประเทศคู่ค้าในเอเชียมีการนำเข้าสินค้าจากญี่ปุ่นเพิ่มมากขึ้นเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า

ยูโรและมาร์กเยอรมัน

ในปี 2542 มาร์กเยอรมันมีค่าเฉลี่ยอ่อนลงร้อยละ 4.17 เมื่อเทียบกับดอลลาร์ สรอ. โดยมีค่าเฉลี่ย 1.836 มาร์กต่อดอลลาร์ สรอ. เทียบกับ 1.759 มาร์กต่อดอลลาร์ สรอ. ในปี 2541 โดยในระหว่างปี 2542 ค่าเงินยูโรมีค่าต่ำสุดที่ระดับ 0.99 ดอลลาร์ สรอ. ต่อยูโร

ปัจจัยลบ ที่ส่งผลต่อค่าเงินยูโรและมาร์กเยอรมัน ได้แก่

1. ภาวะเศรษฐกิจในยุโรปชะลอตัวลง โดยเฉพาะเยอรมนี

2. ประเทศสมาชิกบางประเทศในกลุ่มยูโรไม่สามารถปฏิบัติตามนโยบายลดการขาดดุลการคลังได้ภายในระยะเวลาที่กำหนด ซึ่งระบุไว้ใน stability pact ปัจจัยดังกล่าวได้ส่งผลกระทบต่อความมั่นใจต่อค่าเงินยูโร และทำให้ตลาดต้องการทดสอบค่าเงินยูโรที่ระดับต่างๆ อย่างต่อเนื่อง

3. เหตุการณ์ความไม่สงบในโคโซโวในช่วงกลางปี ได้ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจในยุโรปตะวันออกและประเทศในกลุ่มสมาชิก EMU

ปอนด์สเตอร์ลิง

ในปี 2542 ปอนด์สเตอร์ลิงมีค่าเฉลี่ยอ่อนลงร้อยละ 2.36 โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.618 ดอลลาร์ สรอ. ต่อปอนด์สเตอร์ลิง เทียบกับ 1.657 ดอลลาร์ สรอ. ต่อปอนด์สเตอร์ลิง ในปี 2541

การที่ค่าเงินยูโรปรับตัวอ่อนลงอย่างต่อเนื่องได้ส่งผลกระทบต่อเชิงลบต่อปอนด์สเตอร์ลิง โดยมีสาเหตุจากการที่สหราชอาณาจักรและประเทศในกลุ่มสมาชิก EMU มีความใกล้ชิดและมีปริมาณการค้าระหว่างกันอยู่ในระดับสูง อย่างไรก็ตาม ความผันผวนของค่าเงินปอนด์สเตอร์ลิงยังน้อยกว่าค่าเงินสกุลท้องถิ่นของกลุ่มประเทศ EMU ซึ่งได้ผูกอัตราแลกเปลี่ยนของตนไว้กับค่าเงินยูโร

ราคาทองคำ

ในปี 2542 ราคาทองคำในตลาดลอนดอนเฉลี่ยลดลงร้อยละ 5.8 จาก 294.36 ดอลลาร์ สรอ. ต่อทรอยเอานซ์ ในปี 2541 เป็น 277.04 ดอลลาร์ สรอ. ต่อทรอยเอานซ์ โดยในเดือนสิงหาคม ราคาทองคำได้ปรับตัวต่ำสุดที่ระดับ 245.21 ดอลลาร์ สรอ. ต่อทรอยเอานซ์ ซึ่งเป็นการลดลงอย่างต่อเนื่องและเป็นระดับที่ต่ำสุดในรอบ 20 ปี

ปัจจัยสำคัญที่ส่งผลให้ทองคำมีราคาลดลงในช่วง 9 เดือนแรก คือ การที่ธนาคารกลางอังกฤษ ธนาคารกลางต่างๆ ในยุโรป และองค์กรการเงินระหว่างประเทศต่างๆ อาทิ กองทุนการเงินระหว่างประเทศ (International Monetary Fund : IMF) ได้ประกาศขายทองคำส่วนเกิน ซึ่งทำให้ตลาดคาดว่าปริมาณทองคำเพิ่มขึ้นในตลาดเป็นจำนวนมาก ในขณะที่อุปสงค์ของทองคำไม่เพิ่มขึ้น ทำให้นักลงทุนทำการขายทองคำล่วงหน้า (short sales)

อย่างไรก็ตาม ราคาทองคำได้ปรับตัวสูงขึ้นในช่วงไตรมาสสุดท้ายของปี โดยมีสาเหตุจากการที่ธนาคารกลางยุโรปประกาศจำกัดการขายทองคำของธนาคารกลางต่างๆ ในยุโรป ในเดือนตุลาคม โดยกล่าวว่าทองคำยังคงเป็นส่วนประกอบที่สำคัญของทุนสำรองทางการ (International Reserve) ส่งผลให้ราคาทองคำปรับตัวสูงขึ้นสู่ระดับสูงสุดในรอบ 24 เดือน ที่ระดับ 311.1 ดอลลาร์ สรอ. ต่อทรอยเอานซ์ เนื่องจากผู้ที่ขายทองคำล่วงหน้าทำการปิดฐานะขายล่วงหน้าเพื่อป้องกันการขาดทุนเพิ่ม (stop loss)

การดำเนินงานของธนาคารพาณิชย์

ผลกระทบจากวิกฤตการณ์เศรษฐกิจปี 2540 ที่มีต่อสถาบันการเงินได้เริ่มคลี่คลายในครึ่งหลังของปี 2542 โดยธนาคารพาณิชย์ไทยทำการเพิ่มทุนและกันสำรองหนี้ด้วยคุณภาพเป็นจำนวนมาก เพื่อเสริมสร้างความมั่นคงให้กับระบบธนาคาร ในขณะที่การดำเนินนโยบายการเงินที่ผ่อนคลายส่งผลให้อัตราดอกเบี้ยในประเทศปรับตัวลดลงอย่างต่อเนื่องเป็นปัจจัยสนับสนุนการฟื้นตัวของเศรษฐกิจ นอกจากนี้ การปรับปรุงโครงสร้างหนี้ของเอกชนที่ดำเนินการโดยคณะกรรมการเพื่อส่งเสริมและปรับปรุงโครงสร้างหนี้ได้เริ่มสัมฤทธิ์ผลในปี 2542 ทำให้ตัวเลขหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ของสถาบันการเงินมีแนวโน้มปรับตัวไปในทิศทางที่ดีขึ้นมากในช่วงไตรมาสสุดท้าย

ในปี 2542 การให้สินเชื่อในประเทศของธนาคารพาณิชย์ขยายตัวเพื่อตอบสนองนโยบายรัฐบาลในการสนับสนุนธุรกิจขนาดกลางและย่อม (SME) แต่ยังคงเป็นไปอย่างระมัดระวังเพื่อป้องกันปัญหาหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ ซึ่งปัจจัยดังกล่าวทำให้สภาพคล่องในระบบธนาคารพาณิชย์ยังคงอยู่ในระดับสูงในปีนี้ ในทางกลับกัน สินเชื่อกิจการวิเทศธนกิจกลับลดลงจากปีก่อนหน้า เนื่องจากผู้ที่มีภาระหนี้ต่างประเทศมีแรงจูงใจในการชำระ โดยมีส่วนเหตุจากการแข็งค่าขึ้นของค่าเงินบาท และการปรับตัวลดลงของอัตราดอกเบี้ยในประเทศ

1. การปล่อยสินเชื่อธนาคารพาณิชย์

ในปี 2542 สินเชื่อทั้งสินของธนาคารพาณิชย์ (ไม่รวมผลที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงอัตราแลกเปลี่ยนสำหรับสินเชื่อกิจการวิเทศธนกิจ) ลดลงจากปีก่อน 148.4 พันล้านบาท หรือปรับตัวลดลงร้อยละ 2.8 ในปีนี้ ใกล้เคียงกับปีก่อนหน้าซึ่งลดลงร้อยละ 3.2 โดยการลดลงส่วนใหญ่เกิดจากการลดลงของสินเชื่อกิจการวิเทศธนกิจ (Out-in) ซึ่งปรับตัวลดลงจาก 538.8 พันล้านบาท ณ สิ้น 2541 เป็นจำนวน 334.9 พันล้านบาท หรือลดลงร้อยละ 37.8 ในปี 2542 เทียบกับลดลงร้อยละ 30.0 ในปี 2541 โดยมีสาเหตุมาจากการที่สภาพคล่องในประเทศอยู่ในระดับสูงในปีนี้นี้สินเชื่อในประเทศขยายตัวเพิ่มขึ้นจาก 4,706 เป็น 4,761 พันล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 1.2 เท่ากับการขยายตัวในปีก่อน กล่าวโดยสรุป ปัจจัยที่ทำให้สินเชื่อรวมลดลง ในปี 2542 ได้แก่ การตัดบัญชีเป็นหนี้สูญของธนาคารพาณิชย์ และการชำระคืนหนี้ต่างประเทศ ประกอบกับมีธนาคารพาณิชย์บางแห่งโอนหนี้เสียบางส่วนไปยังบริษัทบริหารสินทรัพย์ (Asset Management Company: AMC)

2. การระดมเงินฝากของธนาคารพาณิชย์

เงินฝากของระบบธนาคารพาณิชย์ในปี 2542 ลดลงจากปีก่อน 20.9 พันล้านบาท หรือหดตัวลงในอัตราร้อยละ 0.5 ต่อปี ซึ่งเฉลี่ยลดลงเดือนละ 1.7 พันล้านบาท ลดลงจากปี 2541 ที่เงินฝากเพิ่มขึ้นเฉลี่ยเดือนละ 30.9 พันล้านบาท โดยในครึ่งปีแรกกลุ่มธนาคารรัฐมีเงินฝากเพิ่มขึ้นอย่างมาก ซึ่งเกิดจากการเปลี่ยนตัวสัญญาใช้เงินของลูกค้าประเภทธุรกิจและบุคคลธรรมดาของบริษัทเงินทุน 13 แห่ง ที่ถูกควบรวมกับธนาคารไทยธนาคาร โดยตัวสัญญาใช้เงินเมื่อครบกำหนด

จะถูกเปลี่ยนเป็นบัญชีเงินฝากประจำระยะสั้น กอปรกับกลุ่มธนาคารรัฐทำการระดมเงินฝากเพื่อไปชำระคืนเงินที่กู้จากกองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาระบบสถาบันการเงินโดยให้อัตราดอกเบี้ยสูงกว่าธนาคารอื่นประมาณร้อยละ 0.5 ส่วนเงินฝากของกลุ่มธนาคารเอกชนปรับตัวลดลงเนื่องจากธนาคารเอกชนบางแห่งได้ระดมทุนในรูปแบบของการออกหุ้นกู้ด้อยสิทธิ (SLIPS/CAPS) ซึ่งให้ผลตอบแทนสูงกว่าอัตราดอกเบี้ยเงินฝากซึ่งมีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้ผู้ฝากเงินของธนาคารพาณิชย์เอกชนบางส่วนได้ถอนเงินฝากจากบัญชีมาลงทุนในหุ้นกู้ด้อยสิทธิแทน

ในครึ่งหลังของปี เงินฝากของธนาคารพาณิชย์ไทยเพิ่มขึ้น ส่วนหนึ่งเกิดจากการเพิ่มขึ้นของเงินฝากจากกลุ่มธนาคารเอกชน เช่นกรณีธนาคารสแตนดาร์ดชาร์เตอร์ท์ เข้าซื้อกิจการของธนาคารนครธน ทำให้ประชาชนมีความมั่นใจมากขึ้นที่จะฝากเงินกับธนาคารดังกล่าว ในช่วงปลายปีประชาชนมีการเบิกถอนเงินสดเป็นจำนวนมากเพื่อใช้จ่ายในเทศกาลปีใหม่และเพื่อเตรียมรองรับปัญหา Y2K

สำหรับเงินฝากของสาขาธนาคารต่างประเทศ (Full Branches) ได้ปรับตัวลดลงในช่วงครึ่งปีแรก เนื่องจากลูกค้าได้นำเงินมาฝากในบัญชีระยะสั้นเกือบทั้งหมด และเมื่อครบกำหนดผู้ฝากเงินจึงได้ถอนเงินออก ในครึ่งหลังของปีเงินฝากของธนาคารต่างประเทศปรับตัวดีขึ้น โดยเป็นการเพิ่มขึ้นของบัญชีประเภทธุรกิจเป็นสำคัญ

3. ผลกำไรของระบบธนาคารพาณิชย์

ในปี 2542 ธนาคารพาณิชย์ไทยยังคงประสบผลขาดทุนสุทธิเป็นจำนวนมากต่อเนื่องจากปี 2541 โดยในปีนั้นธนาคารพาณิชย์ไทยมีรายได้จากดอกเบี้ยสุทธิจำนวน 33.84 พันล้านบาท ลดลงจาก 38.31 พันล้านบาท อย่างไรก็ตาม ในครึ่งหลังของปีผลประกอบการธนาคารพาณิชย์มีแนวโน้มดีขึ้นและมีธนาคารพาณิชย์บางแห่งเริ่มมีผลกำไร แม้ว่าดอกเบี้ยรายรับจากเงินให้สินเชื่อลดลง อีกทั้งธนาคารพาณิชย์ได้ปรับลดอัตราดอกเบี้ยเงินให้สินเชื่อและใช้เกณฑ์การหยุดรับรู้รายได้ดอกเบี้ยค้างรับ แต่ภาวะดอกเบี้ยจ่ายลดลงอย่างมาก เนื่องจากธนาคารพาณิชย์ได้เร่งลดอัตราดอกเบี้ยเงินฝากมาตั้งแต่ปลายปีก่อนหน้า และได้รับการชดเชยจากดอกเบี้ยรับที่ได้จากการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ต่อเนื่องมาตั้งแต่ต้นปี ยังเป็นปัจจัยที่สนับสนุนผลประกอบการของธนาคารพาณิชย์ไทยในปีนี้อย่างไรก็ดี แม้ผลดังกล่าวทำให้ Spread ดอกเบี้ยระหว่างดอกเบี้ยเงินกู้และเงินฝากของธนาคารพาณิชย์เพิ่มขึ้น ซึ่งส่วนหนึ่งเป็นผลมาจากการที่ธนาคารพาณิชย์เอกชนมีประสิทธิภาพในการบริหาร Spread และค่าใช้จ่ายในการดำเนินการได้ดีกว่าธนาคารของรัฐ โดยสามารถลดภาระดอกเบี้ยจ่ายลงได้ จึงทำให้ผลกำไร (ขาดทุน) จากการดำเนินงานปรับตัวดีขึ้นเล็กน้อยจากขาดทุน 58.5 พันล้านบาท ในปี 2541 เป็นขาดทุน 56.2 พันล้านบาท ในปี 2542

ในปี 2542 ธนาคารพาณิชย์ไทยได้กันสำรองเพิ่มขึ้นจำนวน 5.8 พันล้านบาท ส่งผลให้ผลประกอบการธนาคารพาณิชย์ไทยยังคงมีผลขาดทุนทั้งสิ้น 322.8 พันล้านบาท ลดลงจากปีก่อนหน้า 10.9 พันล้านบาท ซึ่งอยู่ที่ระดับ 333.7 พันล้านบาท

สำหรับผลประกอบการของสาขาธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศในปีนี้เป็นปีปรับตัวดีขึ้นมากแต่ยังคงขาดทุน โดยมีผลขาดทุนทั้งสิ้นประมาณ 1.8 พันล้านบาท ปรับตัวดีขึ้นเมื่อเทียบกับผลประกอบการในปี 2541 ซึ่งขาดทุนสุทธิ 8.2 พันล้านบาท ซึ่งเกิดจากการลดลงของจำนวนหนี้สูญ และหนี้สงสัยจะสูญในปี

4. ความมั่นคงของระบบธนาคารพาณิชย์

ธนาคารพาณิชย์ไทยยังคงกันสำรองต่อเนื่องจากปี 2541 เนื่องจากปริมาณหนี้เสีย และหนี้ที่ด้อยคุณภาพ โดยในปีนี้กลุ่มธนาคารพาณิชย์ไทยได้ทำการกันสำรองหนี้ด้อยคุณภาพแล้วทั้งสิ้นประมาณ 197.4 พันล้านบาท^{3/} เพิ่มจากระดับ 531.2 พันล้านบาท ในปีก่อนหน้า เป็น 728.6 พันล้านบาทในปีนี้ หรือคิดเป็นร้อยละ 70.1 เทียบกับร้อยละ 60 ของหนี้ด้อยคุณภาพซึ่งเป็นเกณฑ์ขั้นต่ำที่ทางการได้กำหนดให้ธนาคารพาณิชย์กันสำรองให้แล้วเสร็จภายในปี 2542 อย่างไรก็ตาม ยังมีธนาคารพาณิชย์บางแห่งที่ไม่สามารถกันสำรองหนี้ด้อยคุณภาพตามที่ทางการกำหนด ในปีนี้กองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาระบบสถาบันการเงินได้ประมวลขยายธนาคารพาณิชย์ไทยที่ถูกทางการแทรกแซงให้แก่ผู้ลงทุนรายใหม่ โดยทางกองทุนฯ ยังคงถือหุ้นของธนาคารดังกล่าวอยู่เป็นส่วนน้อย

สำหรับอัตราส่วนของเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยงตามระบบ BIS ของธนาคารพาณิชย์ไทยมีแนวโน้มดีขึ้น เนื่องจากธนาคารพาณิชย์เอกชนเพิ่มทุนโดยการออกหุ้นกู้ด้อยสิทธิ (SLIPS/CAPS) ส่งผลให้อัตราส่วนเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยงของระบบเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 10.5 เมื่อสิ้นปี 2541 เป็นร้อยละ 12.0 เมื่อสิ้นปี 2542 โดยเงินกองทุนชั้นที่ 1 ต่อสินทรัพย์เสี่ยงของธนาคารพาณิชย์ไทยเพิ่มขึ้นเล็กน้อยจากร้อยละ 7.9 ในปี 2541 เป็นร้อยละ 8.5 ในปี 2542 ขณะที่สาขาธนาคารต่างประเทศมีอัตราเงินกองทุนทั้งหมดต่อสินทรัพย์เสี่ยงลดลงเล็กน้อย จากร้อยละ 17.3 ในปี 2541 เป็นร้อยละ 17.2 ในปี 2542

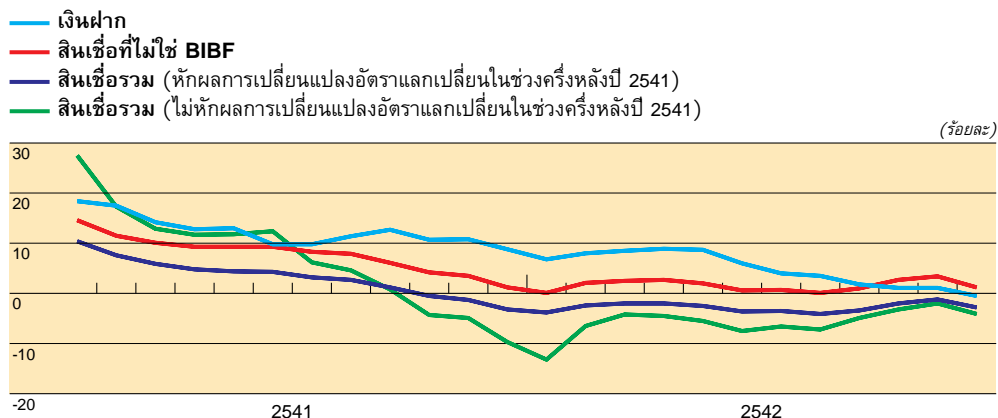
ในปีนี้ สถาบันจัดอันดับความน่าเชื่อถือได้เพิ่มอันดับความน่าเชื่อถือของธนาคารพาณิชย์ไทยบางแห่ง เนื่องจากสามารถกันสำรองสินเชื่อด้อยคุณภาพได้อย่างเพียงพอและเพิ่มทุนตามมาตรฐาน BIS ประกอบกับการปรับโครงสร้างหนี้ของธนาคารพาณิชย์ไทยเป็นไปอย่างต่อเนื่อง ซึ่งปัจจัยดังกล่าวได้ช่วยเสริมสร้างความมั่นใจของประชาชนที่มีต่อระบบสถาบันการเงิน

5. จำนวนสาขาธนาคารพาณิชย์และกิจการวิเทศธนกิจ

ในปี 2542 ธนาคารพาณิชย์ไทยมีจำนวนทั้งสิ้น 13 แห่ง และสาขาธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในประเทศเพิ่มขึ้น 31 แห่ง เทียบกับที่ลดลง 37 แห่งในปี 2541 โดยในปีนี้ กองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาระบบสถาบันการเงินได้ประมวลขยายธนาคารพาณิชย์ที่ถูกทางการเข้าแทรกแซงให้แก่ธนาคารนครธน และธนาคารรัตนสิน ให้แก่ผู้ร่วมลงทุนรายใหม่คือ ธนาคารสแตนดาร์ดชาร์เตอร์ด

3/ การสำรองหนี้ด้อยคุณภาพของธนาคารพาณิชย์ไทยคิดจากค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ

อัตราเพิ่มของเงินฝากและสินเชื่อระบบธนาคารพาณิชย์ (เทียบกับระยะเดียวกันปีก่อน)

ผลกำไรของธนาคารพาณิชย์และกิจการวิเทศธนกิจ (หน่วย : พันล้านบาท)

	2541			2542		
	มค.-มิย.	กค.-ธค.	ทั้งปี	มค.-มิย.	กค.-ธค.	ทั้งปี
ธนาคารพาณิชย์ไทย (รวมกิจการวิเทศธนกิจ)	-143.7	-190.0	-333.7	-174.6	-148.3	-322.8
สาขาธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศ (รวมกิจการวิเทศธนกิจ)	-1.3	-6.9	-8.2	-5.4	3.6	-1.8
กิจการวิเทศธนกิจของสถาบันการเงิน ต่างประเทศที่ไม่มีสาขาในประเทศไทย	-1.4	-2.5	-3.9	-1.7	-0.5	-2.2
รวม	-146.4	-199.4	-345.8	-181.7	-145.2	-326.8

เงินกองทุนและสินทรัพย์เสี่ยงของธนาคารพาณิชย์ตามระบบ BIS

	เงินกองทุนชั้นที่ 1 (พันล้านบาท)		เงินกองทุนทั้งหมด (พันล้านบาท)		สินทรัพย์เสี่ยง (พันล้านบาท)		อัตราส่วนเงินกองทุนชั้นที่ 1 ต่อสินทรัพย์เสี่ยง (ร้อยละ)		อัตราส่วนเงินกองทุนทั้งหมด ต่อสินทรัพย์เสี่ยง (ร้อยละ)	
	2541	2542	2541	2542	2541	2542	2541	2542	2541	2542
	ธนาคารพาณิชย์ไทย (รวมกิจการวิเทศธนกิจ)	339.4	342.9	448.4	484.2	4,287.0	4,024.8	7.92	8.52	10.46
สาขาธนาคารต่างประเทศ (ไม่รวมกิจการวิเทศธนกิจ)			48.3	55.1	279.6	320.7	-	-	17.29	17.19
							(4.25)	(4.25)	(8.5)	(8.5)
							-	-	(7.5)	(7.5)

หมายเหตุ : ตัวเลขในวงเล็บ คือ อัตราส่วนเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยงขั้นต่ำที่ทางการกำหนด

จำนวนธนาคารพาณิชย์และกิจการวิเทศธนกิจที่เปิดดำเนินการแล้ว

	2540	2541	2542
ธนาคารพาณิชย์ไทย	16	13	13
- สาขาธนาคารพาณิชย์ไทย (ไม่รวมสำนักงานใหญ่)	3,268	3,234	3,254
สาขาธนาคารต่างประเทศ	20	21	21
สำนักงานวิเทศธนกิจ			
- สำนักงานวิเทศธนกิจของธนาคารพาณิชย์ไทย			
BIBF	12	11	11
- สำนักงานวิเทศธนกิจของสาขาธนาคารต่างประเทศ			
BIBF	17	18	18
PIBF	10	17	8
- สำนักงานวิเทศธนกิจของสถาบันการเงินต่างประเทศ ที่ไม่มีสาขาในประเทศไทย			
BIBF	19	17	15
PIBF	20	6	0

หมายเหตุ : BIBF = Bangkok International Banking Facilities คือ กิจการวิเทศธนกิจในเขตกรุงเทพมหานคร

: PIBF = Provincial International Banking Facilities คือ กิจการวิเทศธนกิจในต่างจังหวัด

และธนาคารยูไนเต็ดโอเวอร์ซี (United Overseas Bank) และภายหลังได้เปลี่ยนชื่อเป็นธนาคารสแตนดาร์ดชาร์เตอร์ด นครธน จำกัด และธนาคาร UOB รัตนสิน จำกัด ตามลำดับ

ธนาคารพาณิชย์ไทยที่ประกอบกิจการวิเทศธนกิจมีจำนวน 11 แห่ง และสาขาธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศ (Full Branches) มีจำนวน 21 แห่ง แต่ได้รับอนุญาตประกอบกิจการวิเทศธนกิจได้จำนวน 18 แห่ง สำหรับกิจการวิเทศธนกิจใหม่มีจำนวนทั้งสิ้น 15 แห่ง ณ สิ้นธันวาคม 2542 ลดลงจาก 19 แห่ง ณ สิ้นธันวาคม 2541

การดำเนินงานของบริษัทเงินทุนและบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์

บริษัทเงินทุนที่เปิดดำเนินการ ณ สิ้นปี 2542 มีจำนวนทั้งสิ้น 22 แห่ง จากจำนวน 36 แห่ง ในปีก่อน เนื่องจากมีบริษัทเงินทุน 12 แห่งได้ควบรวมกิจการกับส่วนหนึ่งของบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์กรุงไทยธนกิจและธนาคารสหธนาคารเป็นธนาคารไทยธนาคาร นอกจากนี้ ยังมีบริษัทเงินทุนมหาสมุทรและบริษัทเงินทุนภัทรธนกิจหยุดดำเนินการ ในจำนวนบริษัทเงินทุนทั้งหมดนี้ แยกออกเป็นบริษัทเงินทุน 12 แห่ง บริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ 10 แห่ง ทางด้านความคืบหน้าในการแยกธุรกิจเงินทุนออกจากธุรกิจหลักทรัพย์ ในปี 2542 มีจำนวนบริษัทเงินทุนแยกออกจาก

บริษัทเงินทุนหลักทรัพย์เป็นจำนวน 5 แห่ง สำหรับบริษัทเงินทุนธนาชาติกำลังอยู่ระหว่างขอ
ดำเนินการเป็นธนาคารจำกัดธุรกิจ (Restricted Bank) โดยมีบริษัทเงินทุนเอกชาติเป็นแกนนำ

ในปี 2542 ภาวะการดำเนินงานของบริษัทเงินทุนที่เปิดดำเนินการอยู่ 22 แห่ง ยังประสบ
ผลขาดทุนสุทธิ จำนวน 25.1 พันล้านบาท ลดลงจากปีก่อนที่ขาดทุนสุทธิ 69.4 พันล้านบาท
(บริษัทเงินทุน 36 แห่ง) หรือลดลงร้อยละ 63.8 โดยเฉพาะในไตรมาสสุดท้ายซึ่งเป็นงวดปิดบัญชี
บริษัทเงินทุนต้องเร่งกันสำรองหนี้สงสัยจะสูญสูงถึง 13.6 พันล้านบาท เพื่อให้ได้ตามเกณฑ์ที่ทางการ
กำหนด (ร้อยละ 60 ของจำนวนที่ต้องกันสำรองทั้งหมด) แต่อย่างไรก็ตาม ผลประกอบการโดย
ทั่วไปมีแนวโน้มที่ดีขึ้นจากการที่รายได้ดอกเบี้ยสุทธิเพิ่มสูงขึ้นจากที่เคยติดลบมาเป็นบวกถึง 4
พันล้านบาท ในปี 2542 แม้ว่าดอกเบี้ยรับจะลดลง ซึ่งเป็นผลมาจากเงินให้สินเชื่อที่ลดลง แต่
ดอกเบี้ยจ่ายกลับลดลงมากกว่า อันเป็นผลมาจากเงินกู้ยืมจากประชาชนลดลง ประกอบกับอัตรา
ดอกเบี้ยที่ลดต่ำลงมาก นอกจากนี้ ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานลดลงจากปีก่อน 1.1 พันล้านบาท
รวมทั้งการขาดทุนจากการซื้อขายหลักทรัพย์และการปริวรรตก็ลดลงจากปีก่อนด้วย

สินทรัพย์รวมของบริษัทเงินทุนที่เปิดดำเนินการ 22 แห่ง ณ สิ้นปี 2542 มีจำนวน 293.1
พันล้านบาท (ลดลงจากปีก่อนที่มี 36 แห่ง ร้อยละ 51.8) โดยมียอดคงค้างสินเชื่อ ณ สิ้นปี 2542
เท่ากับ 187.1 พันล้านบาท (ลดลงจากปีก่อนที่มี 36 แห่ง ร้อยละ 59.7) สำหรับทางด้านหนี้สินนั้น
เงินกู้ยืมของบริษัทเงินทุน 22 แห่ง ดังกล่าว ณ สิ้นปี 2542 มีจำนวน 185.7 พันล้านบาท (ลดลง
จากปีก่อนที่มี 36 แห่ง ร้อยละ 59.1) โดยเป็นผลจากการที่บริษัทเงินทุนชำระคืนหนี้ต่างประเทศ
ค่อนข้างมาก ในขณะที่เงินกู้และเงินรับฝากจากประชาชน ณ สิ้นปี 2542 มียอดคงค้าง 158.7
พันล้านบาท (ลดลงจากปีก่อนที่มี 36 แห่ง ร้อยละ 38.9) จะเห็นได้ว่าบริษัทเงินทุนมีการปรับลด
ขนาดและความสำคัญลงเร็วกว่าธนาคารพาณิชย์ทั้งระบบมาก ซึ่งนอกจากจะเป็นไปตามการ
ปรับตัวลดลงตามปกติจากวิกฤตการณ์ทางการเงินแล้ว ส่วนหนึ่งยังเป็นการลดจำนวนลงจากการ
ควบรวมกิจการและยกฐานะเป็นธนาคารด้วย

ในด้านการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ของบริษัทเงินทุน ณ สิ้นธันวาคม 2542 มีลูกหนี้ของ
บริษัทเงินทุนที่ปรับโครงสร้างหนี้เสร็จแล้ว 1,860 ราย คิดเป็นมูลค่าหนี้ 59,926 ล้านบาท และมี
ลูกหนี้บริษัทเงินทุนที่กำลังอยู่ในระหว่างปรับโครงสร้างหนี้จำนวน 878 ราย คิดเป็นมูลค่าหนี้ 47,464
ล้านบาท

เพื่อสนับสนุนการแก้ไขปัญหาสถาบันการเงิน ทางการได้ออกมาตรการขยายขอบเขต
การประกอบธุรกิจของบริษัทเงินทุน โดยให้บริษัทเงินทุนประกอบธุรกิจให้เข้าชื่อและให้เข้าแบบ
สึซึ่งสำหรับสินทรัพย์ที่ได้รับโอนมาตามสัญญาการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ตั้งแต่วันที่ 23 เมษายน
ถึงธันวาคม 2542 และได้ขยายเวลาต่อไปอีก 2 ปีถึงสิ้นปี 2544 และให้ประกอบธุรกิจหลักทรัพย์
ประเภทกิจการยืมและให้ยืมหลักทรัพย์กรณีเป็นตัวแทนหรือนายหน้าได้แต่ต้องยื่นขอความเห็นชอบ
จากธนาคารแห่งประเทศไทยก่อน ทางด้านการกำกับสถาบันการเงินได้ปรับปรุงแก้ไขหลักเกณฑ์
การจัดชั้นสินทรัพย์และการกันสำรองสำหรับลูกหนี้อันเนื่องมาจากการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ตาม

**ยอดคงค้างเงินกู้และเงินรับฝากจากประชาชนของบริษัทเงินทุน
(พันล้านบาท)**

จำแนกตามกลุ่ม	2541				2542			
	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4
บริษัทเงินทุนที่เปิดดำเนินการอยู่ ^{1/}	301.8	246.5	260.6	259.7	222.9	212.4	195.3	158.7
บริษัทเงินทุนที่ปิดดำเนินการ (56 แห่ง)	214.1	205.5	202.9	202.6	201.7	201.2	201.1	201.1
บริษัทเงินทุนทั้งระบบ ^{2/}	515.9	452.0	463.5	462.3	424.6	413.6	396.4	359.8

1/ ในปี 2541 มีจำนวน 36 แห่ง ในปี 2542 เหลือ 22 แห่ง
2/ ในปี 2541 มีจำนวนบริษัทเงินทุน 92 แห่ง ปี 2542 เหลือจำนวน 78 แห่ง

**ยอดคงค้างสินเชื่อบริษัทเงินทุน
(พันล้านบาท)**

จำแนกตามกลุ่ม	2541				2542			
	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4
บริษัทเงินทุนที่เปิดดำเนินการอยู่ ^{1/}	513.1	489.8	483.9	465.2	263.6	254.0	244.0	187.1
บริษัทเงินทุนที่ปิดดำเนินการ (56 แห่ง)	721.2	708.2	696.1	668.0	661.9	513.3	305.3	311.0
บริษัทเงินทุนทั้งระบบ ^{2/}	1,234.31	1,198.01	1,180.01	1,133.2	925.5	767.3	549.3	498.1

1/ ในปี 2541 มีจำนวน 36 แห่ง ในปี 2542 เหลือ 22 แห่ง
2/ ในปี 2541 มีจำนวนบริษัทเงินทุน 92 แห่ง ปี 2542 เหลือจำนวน 78 แห่ง

**ผลการดำเนินงานของบริษัทเงินทุน 22 แห่ง
(พันล้านบาท)**

	ปี 2541			ปี 2542		
	มค.-มิย.	กค.-ธค.	ทั้งปี	มค.-มิย.	กค.-ธค.	ทั้งปี
กำไร (+)/ ขาดทุน (-) ^{1/}	-45.1	-24.3	-69.4	-10.1	-15.0	-25.1

1/ ในปี 2541 มีจำนวน 36 แห่ง ในปี 2542 เหลือ 22 แห่ง

เงื่อนไขที่กำหนด เช่น เมื่อลูกหนี้ปรับปรุงโครงสร้างหนี้ ให้สถาบันการเงินเปลี่ยนการจัดชั้นหนี้ เป็นหนี้ปกติได้ทันทีโดยไม่ต้องรอเวลา 3 เดือน เป็นต้น และได้ปรับปรุงหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการ ระวังการรับรู้ดอกเบี้ยค้างรับเป็นรายได้ ตลอดจนให้นำเงินสำรองสำหรับสินทรัพย์จัดชั้นปกติเข้า เป็นกองทุนชั้นที่ 2 ได้ทันที แต่ต้องไม่เกินร้อยละ 1.25 ของยอดสินทรัพย์เสี่ยง ส่วนมาตรการ

ทางด้านสินเชื่อได้ผ่อนผันการให้สินเชื่อของสถาบันการเงินที่มีตัวสัญญาใช้เงินที่ออกโดยบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์กรุงเทพธนกิจ หรือบัตรเงินฝากที่ออกโดยธนาคารกรุงเทพตามโครงการรับแลกเปลี่ยนตัวของบริษัทเงินทุน 56 แห่ง ให้ถือว่าการให้สินเชื่อดังกล่าวเป็นสินทรัพย์ประเภทที่มีน้ำหนักความเสี่ยงเท่ากับศูนย์ รวมทั้งได้ผ่อนคลายนโยบายการให้เข้าซื้อรถยนต์นั่งส่วนบุคคลไม่เกินเจ็ดคน โดยให้ผู้ดำเนินกิจการกำหนดจำนวนเงินดาวน์และระยะเวลาการผ่อนชำระ รวมทั้งขยายระยะเวลาการรับเงินรายงวดจากเดิม 2 งวดติดต่อกัน เป็น 3 งวดติดต่อกัน

การดำเนินงานของบริษัทเครดิตฟองซิเอร์

ในปี 2542 ธุรกิจเครดิตฟองซิเออร์มียอดสินทรัพย์รวม 4.8 พันล้านบาท ลดลงจากปีก่อนร้อยละ 31.4 โดยเป็นเงินให้กู้ยืมจำนวน 3.7 พันล้านบาท ลดลงร้อยละ 33.9 การให้กู้ยืมส่วนใหญ่เป็นสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยและการรับจำนองอสังหาริมทรัพย์ ส่วนเงินลงทุนในหลักทรัพย์มียอดคงค้าง 0.3 พันล้านบาท ลดลงร้อยละ 25 ส่วนใหญ่เป็นการลงทุนในหลักทรัพย์รัฐบาลสำหรับทางด้านหนี้สินนั้น ธุรกิจเครดิตฟองซิเออร์มีเงินที่กู้ยืมมาจำนวนทั้งสิ้น 3.8 พันล้านบาท ลดลงจากปีก่อนร้อยละ 17.4

ณ สิ้นปี 2542 จำนวนบริษัทเครดิตฟองซิเออร์ลดลงเหลือ 10 แห่ง จากจำนวน 12 แห่ง ในปีก่อน เนื่องจากบริษัทเครดิตฟองซิเออร์ แอล พี เอ็น จำกัด และ บริษัทเครดิตฟองซิเออร์ ธรรมชาติเลิกกิจการไป

ในปี 2542 นี้ ทางกรมได้ออกมาตรการในการกำกับบริษัทเครดิตฟองซิเออร์ โดยอนุญาตให้บริษัทเครดิตฟองซิเออร์ นำเงินสำรองที่ได้กันไว้เผื่อเป็นค่าหนี้สูญสำหรับสินเชื่อการเข้าซื้อหลักทรัพย์ และปรับปรุงแก้ไขหลักเกณฑ์การจัดชั้นสินทรัพย์ และการกันสำรองสำหรับลูกหนี้อื่นเนื่องมาจากการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ตลอดจนกำหนดหลักเกณฑ์ การให้สินเชื่อที่อยู่อาศัยให้โปร่งใสโดยให้บริษัทเครดิตฟองซิเออร์ต้องปิดประกาศอัตราดอกเบี้ยสินเชื่อ ที่อยู่อาศัยให้ลูกค้าทราบเป็นการทั่วไปอย่างชัดเจนและปิดประกาศไว้อย่างเปิดเผย ณ ที่ทำการของบริษัท

ภาวะตลาดทุน

ตลาดแรก

ในรอบปี 2542 มูลค่าหลักทรัพย์ออกใหม่ในประเทศเป็นตัวเลขเบื้องต้นเท่ากับ 1,172.4 พันล้านบาท เพิ่มขึ้นจากระยะเดียวกันปีก่อนร้อยละ 42.9 ในจำนวนนี้เป็นการออกหลักทรัพย์ของภาครัฐจำนวน 505.8 พันล้านบาท โดยส่วนใหญ่เป็นการออกพันธบัตรรัฐบาลเพื่อปรับโครงสร้างหนี้ พันธบัตรรัฐบาลกรณีพิเศษเพื่อชดใช้ความเสียหายและปรับโครงสร้างแหล่งเงินทุนของกองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาระบบสถาบันการเงิน ซึ่งครบกำหนดเดือนมิถุนายนและพันธบัตรรัฐบาลเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงของระบบสถาบันการเงิน ส่วนพันธบัตรรัฐวิสาหกิจ

การระดมทุนในตลาดแรกในปี 2542

การระดมทุนจำแนกตาม หลักทรัพย์	2541				2542				% เปลี่ยนแปลง จากระยะเดียวกัน ปีก่อน		
	Q1	Q2	Q3	Q4	ทั้งปี	Q1	Q2	Q3		Q4	ทั้งปี
หลักทรัพย์ออกใหม่ในประเทศ ^{1/}	112.6	262.4	116.7	328.8	820.5	239.5	505.3	222.1	205.5	1,172.4	42.9
— ภาครัฐ	12.9	165.8	55.5	210.1	444.3	127.4	257.4	69.1	51.9	505.8	13.8
— พันธบัตรรัฐบาล	—	150	50	200	400	102.4	207.7 ^{2/}	4.2	19.4	333.7	-16.6
— พันธบัตรรัฐวิสาหกิจ	12.9	15.8	5.5	10.1	44.3	25.0	49.7	64.9	32.5	172.1	288.5
— ภาคเอกชน	99.7	96.6	61.2	118.7	376.2	112.1	247.9	153.0	153.6	666.6	77.2
— หุ้นสามัญ	96.9	94.2	58.4	89.0	338.5	23.6	47.3	131.1	48.5	250.5	-26.0
— หุ้นบุริมสิทธิ์	—	—	—	—	—	39.4	153.0	—	17.5	209.9	n.a.
— ใ้หนี้	2.8	2.4	2.8	29.7	37.7	49.1	47.6	21.9	87.6	206.2	446.9
หลักทรัพย์ออกใหม่ต่างประเทศ	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	26.5	9.4	n.a.	n.a.	35.9	n.a.

1/ ได้มีการลงตัวเลขหุ้นบุริมสิทธิ์และหุ้นกู้ด้อยสิทธิที่เข้ามาแลกเปลี่ยนกับพันธบัตรรัฐบาลตามโครงการเพิ่มเงินกองทุนชั้น 1 และ 2 ชั่วกับตัวเลขพันธบัตรรัฐบาลที่ออกเพื่อการนี้ และเพื่อความครบถ้วนทั้งด้านหลักทรัพย์ประเภทของเอกชน และหลักทรัพย์ประเภทของรัฐวิสาหกิจ

2/ เป็นการออกพันธบัตรรัฐบาล ตามโครงการปรับโครงสร้างหนี้พันธบัตรรัฐบาลที่จะครบกำหนดในเดือนมิถุนายน จำนวน 150 พันล้านบาท

ส่วนใหญ่เป็นการออกพันธบัตรของการไฟฟ้าฝ่ายผลิต เพื่อทดแทนการกู้ยืมจากต่างประเทศ อย่างไรก็ตาม หลักทรัพย์ภาคเอกชนที่สำคัญ ได้แก่ หุ้นบุริมสิทธิ์ ที่ออกในรูปแบบ SLIPS และ CAPS หุ้นกู้ด้อยสิทธิ และไม่ด้อยสิทธิ ซึ่งออกโดยธนาคารพาณิชย์และบริษัทเงินทุน รวมทั้งการแปลงหนี้เป็นทุนของธนาคารของรัฐที่สำคัญคือ ธนาคารกรุงไทยและไทยธนาคาร สำหรับภาครัฐก็ได้หันมาออกหุ้นกู้แทนการกู้ยืมจากสถาบันการเงิน จากภาวะอัตราดอกเบี้ยต่ำ ในขณะที่สถาบันการเงินยังคงให้เวลากับการแก้ไขปัญหาคุณภาพสินทรัพย์และการเพิ่มทุน การออกหุ้นกู้ส่วนใหญ่เป็นการออกขายแบบ Private Placement (จำหน่ายในวงจำกัด) ซึ่งทำได้ทั้งบริษัทมหาชนจำกัด (บมจ.) และบริษัทจำกัด (บจ.) ทำให้บริษัทขนาดใหญ่ ในตลาดฯ ทอยออกหุ้นกู้ไม่มีประกันมาระดมทุน เช่น บริษัทปูนซีเมนต์ไทย ได้ออกหุ้นกู้จำนวน 50,000 ล้านบาท ส่วนบริษัทจำกัดและบริษัทมหาชนที่ไม่มีชื่อเสียงมากนักนิยมออกหุ้นกู้มีประกันเพื่อสร้างความเชื่อถือให้กับผู้ซื้อหุ้นกู้ โดยรวมอัตราการเพิ่มขึ้นของการออกหุ้นกู้ในปีนี้เป็นจำนวนจากปีก่อนกว่า 4 เท่าตัว โดยส่วนใหญ่เป็นการระดมทุนของภาคธุรกิจที่ไม่ใช่สถาบันการเงิน (Non-Bank Sectors)

ด้านพันธบัตรภาครัฐในปี 2542 ได้มีการออกพันธบัตรรัฐบาลจำนวน 333.7 พันล้านบาท เพื่อชดเชยความเสียหายและปรับโครงสร้างแหล่งเงินทุนของกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาสถาบันการเงิน และเพื่อชดเชยการขาดดุลของรัฐบาล รวมทั้งเพื่อเป็นทางเลือกในการออมของประชาชน ในจำนวนนี้เป็นการออกพันธบัตรเพื่อการเพิ่มเงินกองทุนชั้นที่ 1 จำนวน 41.4 พันล้านบาท เพื่อแลกกับหุ้นบุริมสิทธิ์และพันธบัตรเพื่อเพิ่มเงินกองทุนชั้นที่ 2 เพื่อแลกเปลี่ยนกับหุ้นกู้ด้อยสิทธิของสถาบันการเงินจำนวน 7.4 พันล้านบาท

ตลาดรอง

ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ในรอบปี 2542 นี้ ดัชนีราคาปิดที่ 481.92 จุด เพิ่มขึ้นจากระดับเดียวกันปีก่อนถึงร้อยละ 35.4 โดยดัชนีราคาปิดต่ำกว่า 400 จุดใน 4 เดือนแรก แต่กลับปรับตัวขึ้นในช่วงหลังของปี มูลค่าซื้อขายเฉลี่ยต่อวันเท่ากับ 6,570.56 ล้านบาท ซึ่งคึกคักกว่าระดับเดียวกันปีก่อน ส่วนหนึ่งเป็นเพราะราคาหลักทรัพย์ในตลาดอยู่ในเกณฑ์ต่ำจูงใจให้มีการลงทุน รวมทั้งเศรษฐกิจที่เริ่มฟื้นตัว และอัตราดอกเบี้ยอยู่ในเกณฑ์ต่ำ อย่างไรก็ตาม ภาวะตลาดฯ โดยทั่วไปยังอยู่ในเกณฑ์ที่ไม่น่าพอใจนัก เนื่องจากฐานะประกอบการของสถาบันการเงินยังไม่ฟื้นตัวเท่าที่ควรจากปัญหาหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ยังอยู่ในระดับที่ไม่น่าพอใจนัก แม้ว่าได้เริ่มลดลงบ้างแล้วก็ตาม และความวิตกจากราคาน้ำมันดิบในตลาดโลกที่ปรับตัวสูงขึ้น ซึ่งอาจเป็นอุปสรรคต่อการฟื้นตัวทางเศรษฐกิจ มาตรการตลาดทุนที่สำคัญในปีนี้ได้แก่ การเปิดตลาด MARKET FOR ALTERNATIVE INVESTMENT (MAI) เพื่อสนับสนุนธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม และการคำนวณดัชนีปิดโดยใช้วิธีสุ่มเลือกผสมวิธีจับคู่ ทำให้ตลาดฯ ต้องขยายเวลาปิดอีก 10 นาที เป็นปิดเวลา 16.40 น. ตั้งแต่วันที่ 6 กันยายน เพื่อป้องกันการส่งคำสั่งซื้อขายจำนวนมาก มีผลให้ดัชนีลดลงในวินาทีสุดท้าย รวมทั้งเพิ่มขนาดเงินทุน เป็น 200 ล้านบาท (เดิม 100 ล้านบาท) สำหรับบริษัทที่จะเข้ามาจดทะเบียน

ภาวะตลาดทุน
(ตลาดรอง)

	2541	2542
I. ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย		
หลักทรัพย์ภาคเอกชน		
หลักทรัพย์จดทะเบียน (ณ วันสิ้นเดือน/สิ้นปี)		
– จำนวนบริษัท ^{1/}	418	392
– จำนวนหลักทรัพย์	494	450
– มูลค่าหลักทรัพย์ตามราคาตลาด (ล้านบาท)	1,268,198.50	2,193,067.04
– มูลค่าซื้อขายเฉลี่ยต่อวันทำการ (ล้านบาท)	3,504.79	6,570.56
ดัชนีราคาหลักทรัพย์		
– ดัชนีราคาตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (30 เม.ย. 2518=100 ราคาปิด ณ สิ้นเดือน/ปี)	355.81	481.92
– ดัชนี SET 50 Index (16 ส.ค. 2538=100 ราคาปิด ณ สิ้นเดือน/ปี)	25.68	34.74
อัตราผลตอบแทน ^{2/} (%)	1.34	0.61
อัตราส่วนราคาต่อกำไรสุทธิ ^{3/} (เท่า)	10.04	14.70
สัดส่วนมูลค่าซื้อขายหลักทรัพย์ของชาวต่างประเทศ ต่อการซื้อขายหลักทรัพย์รวม (%)	34.62	29.18
II. ศูนย์ซื้อขายตราสารหนี้ไทย		
– จำนวนหลักทรัพย์	288	391
– มูลค่าหลักทรัพย์ตามราคาตลาด (ล้านบาท)	763,744.90	1,096,334.94
– มูลค่าซื้อขาย (ล้านบาท)	72,143.03	431,197.08
– มูลค่าซื้อขายเฉลี่ยต่อวันทำการ (ล้านบาท)	295.7	1,759.99
 <i>1/ ไม่รวมโครงการกองทุนรวม</i>		
<i>2/ อัตราผลตอบแทน = $\frac{\text{เงินปันผลรวม 12 เดือนล่าสุด}}{\text{มูลค่าหลักทรัพย์ตามราคาตลาด}} \times 100$</i>		
<i>(Market Dividend Yield)</i>		
<i>3/ อัตราส่วนราคาต่อกำไรสุทธิ = $\frac{\text{มูลค่าหลักทรัพย์ตามราคาตลาด}}{\text{กำไรสุทธิรวม}}$</i>		
<i>(Market P/E Ratio)</i>		

ในตลาดหลักทรัพย์ฯ นอกจากนั้น ในเดือนพฤศจิกายน สำนักงาน ก.ล.ต. มีมติแก้ไขอัตราความเสี่ยงในเงินลงทุน NCR ของบริษัทหลักทรัพย์ ด้วยการเพิ่มรายการอนุพันธ์ ได้แก่ ออฟชั่น ฟิวเจอร์ ฟอเวิร์ด และสวอป

ตลาดรองตราสารหนี้

ตลาดรองตราสารหนี้ในปี 2542 ปรับตัวดีขึ้นอย่างรวดเร็ว ดังจะเห็นได้จากปริมาณธุรกรรมในตลาดรองที่หนาแน่นขึ้นมากจากปี 2541 โดยมีปริมาณการซื้อขายทั้งปีเป็น 431,197.07 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2541 ถึงร้อยละ 498 ทั้งนี้ มีสาเหตุจาก

(1) สภาพคล่องในตลาดการเงินยังคงอยู่ในระดับสูง ส่งผลให้อัตราดอกเบี้ยในตลาดปรับตัวลดลงอย่างต่อเนื่อง นักลงทุนหาช่องทางในการลงทุนที่ได้รับผลตอบแทนที่ดีขึ้น เช่น การลงทุนในตราสารหนี้

(2) ภาวะเศรษฐกิจที่เริ่มฟื้นตัว

(3) ปริมาณตราสารหนี้ ณ สิ้นปี 2542 ขยายตัวเพิ่มขึ้นเมื่อเทียบกับปี 2541 ถึงร้อยละ 47.5 คิดเป็นปริมาณยอดคงค้างของตราสารหนี้ทั้งตราสารหนี้ภาครัฐและเอกชนในระบบทั้งสิ้น 1,388,606.71 ล้านบาท

ในปี 2542 ปริมาณการซื้อขายเฉลี่ยต่อวันเป็น 1,760.0 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2541 ซึ่งซื้อขายวันละ 295.7 ล้านบาทต่อวัน ถึง 5 เท่า เนื่องจากอัตรารีดดอกเบี้ยยังคงอยู่ในระดับที่ต่ำตลอดปี อัตราผลตอบแทนโดยรวมของพันธบัตรทุกรุ่นอายุปรับตัวลดลงอย่างต่อเนื่องในช่วง 2 ไตรมาสแรกของปี 2542 แต่ในช่วงไตรมาสที่ 3 อัตราผลตอบแทนของพันธบัตรอายุปานกลางถึงยาวปรับเพิ่มสูงขึ้นเมื่อเทียบกับไตรมาสแรกของปี 2542 เพราะความกังวลเกี่ยวกับการคาดการณ์ของแนวโน้มอัตราดอกเบี้ยในปี 2543 ที่คาดว่าจะปรับตัวสูงขึ้น อย่างไรก็ตาม การเคลื่อนไหวของเส้นอัตราผลตอบแทนทุกระดับในปี 2542 โดยรวมได้ปรับตัวลดลงเมื่อเทียบกับปี 2541

ภาวะการคลัง

ในปีงบประมาณ 2542 ภาครัฐขาดดุลรวมร้อยละ 5.3 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ แบ่งเป็นการขาดดุลของรัฐบาล (รวมรายจ่ายจากเงินกู้ต่างประเทศ และรายจ่ายเพื่อฟื้นฟูสถานการณ์การเงิน) และรัฐวิสาหกิจ ร้อยละ 3.4 และ 1.9 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ ตามลำดับ ทั้งนี้ การขาดดุลของรัฐบาลกลางแสดงทิศทางการคลัง (fiscal stance) ที่ชะลอตัวลงร้อยละ 1.1 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ และเมื่อเปรียบเทียบกับปีงบประมาณ 2541 พบว่าแรงกระตุ้นด้านการคลัง (fiscal impulse) หดตัวลงร้อยละ 1.2 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ^{4/} สะท้อนถึงการขาดดุลที่ต่ำกว่าระดับที่จะผลักดันให้เศรษฐกิจเติบโตได้ตามศักยภาพ

ฐานะการคลัง

รัฐบาล รายได้จัดเก็บได้ลดลงร้อยละ 2.4 จากปีงบประมาณก่อน ซึ่งเป็นผลจากมาตรการด้านรายได้เพื่อการกระตุ้นเศรษฐกิจเมื่อวันที่ 30 มีนาคม และ 10 สิงหาคม 2542 อย่างไรก็ดี การจัดเก็บรายได้จากฐานภาษีต่างๆ ได้ส่งสัญญาณของเศรษฐกิจที่เริ่มฟื้นตัว โดยเฉพาะเมื่อพิจารณาจากการเพิ่มขึ้นของรายได้จากฐานการบริโภคและการส่งออก ในขณะที่รายได้จากฐานรายได้ที่เก็บจากบุคคลธรรมดาและนิติบุคคลยังคงต่ำ เนื่องจากรายได้ดอกเบียเงินฝากที่ลดลงตามอัตราดอกเบี้ยที่ลดลงอย่างต่อเนื่อง และผลจากมาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจที่ทำให้สูญเสียรายได้ไปโดยเฉพาะจากภาษีมูลค่าเพิ่มและการเลื่อนระยะเวลาการชำระภาษีนิติบุคคล

ด้านรายจ่าย แม้รัฐบาลจะมีนโยบายเร่งการเบิกจ่ายจากทั้งงบประมาณและเงินกู้ต่างประเทศ แต่การเบิกจ่ายจริงพบว่ามีเพียงรายจ่ายจากงบประมาณเท่านั้นที่เร่งเบิกจ่ายได้เร็วและเป็นไปตามเป้าหมาย โดยมีอัตราการเบิกจ่ายร้อยละ 85.5 (ไม่รวมชำระคืนต้นเงินกู้ เมื่อรวมรายการชำระคืนต้นเงินกู้แล้วอัตราเบิกจ่ายจะเท่ากับร้อยละ 86.1) ในขณะที่รายจ่ายจากเงินกู้ต่างประเทศเบิกจ่ายได้ต่ำมาก โดยเฉพาะรายจ่ายประเภทโครงการเนื่องจากขาดความต่อเนื่องในการบริหารโครงการเงินกู้ต่างๆ เช่น ด้านการศึกษา และความไม่พร้อมของโครงการโดยรวม สำหรับรายจ่ายจากงบประมาณนั้นรายจ่ายลงทุนมีสัดส่วนที่ลดลง เนื่องจากการเบิกจ่ายจากงบประมาณปีก่อนๆ ลดลงอย่างมาก ประกอบกับการจำกัดวงเงินงบประมาณทำให้เหลือวงเงินรายจ่ายสำหรับงบลงทุนลดลงจากปีก่อน อย่างไรก็ตาม มีรายจ่ายจากโครงการมิยาซากิที่เข้ามาช่วยเสริมแรงกระตุ้นด้านการคลัง โดยเบิกจ่ายทั้งปีงบประมาณได้ทั้งสิ้น 33.3 พันล้านบาท แต่รายจ่ายส่วนนี้คาดว่าจะเบิกจ่ายหมดไปในไตรมาสที่ 3 ของปีงบประมาณ 2543 ซึ่งหากไม่มีมาตรการเพิ่มเติม ก็จะทำให้แรงกระตุ้นจากรายจ่ายรัฐบาลลดลง

4/ การคำนวณ Fiscal Stance และ Fiscal Impulse ดู : ทรงธรรม ปิ่นโต, “การวิเคราะห์นโยบายการคลัง โดยการวัดทิศทางการคลังและแรงกระตุ้นด้านการคลัง” ใน รายงานเศรษฐกิจรายเดือน : มกราคม 2541, ธนาคารแห่งประเทศไทย

ภาครัฐวิสาหกิจ ในปีงบประมาณ 2542 รัฐวิสาหกิจมีรายจ่ายลงทุนทั้งสิ้น 201.7 พันล้านบาท ส่วนใหญ่เป็นการลงทุนในสาขาโทรคมนาคมและขนส่ง และสาขาพลังงาน โดยรัฐวิสาหกิจที่ลงทุนรายใหญ่ๆ คือ การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย องค์การรถไฟฟ้ามหานคร การปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย คิดเป็นร้อยละ 14 11.4 และ 9.9 ของรายจ่ายลงทุนของรัฐวิสาหกิจโดยรวมตามลำดับ ทั้งนี้ การลงทุนของรัฐวิสาหกิจใช้แหล่งเงินทุนจากกำไรสะสมและการเพิ่มทุนจากรัฐบาลเพียงร้อยละ 59 เทียบกับเฉลี่ยร้อยละ 75 ในช่วง 5 ปีก่อนหน้า ดังนั้น เงินลงทุนของรัฐวิสาหกิจที่เหลือจึงขาดเซยจากการก่อหนี้ทั้งในและต่างประเทศรวม 82.7 พันล้านบาท เพิ่มขึ้นกว่าร้อยละ 200 จากปีก่อน ซึ่งเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้ภาระหนี้ภาครัฐเพิ่มสูงขึ้นอย่างน่าสังเกต

ฐานะหนี้สินภาครัฐ

ธุรกรรมการก่อหนี้ภาครัฐบาลมีหลายธุรกรรมในปีงบประมาณ 2542 โดยเฉพาะการก่อหนี้ในประเทศที่สำคัญคือ การขาดเซยการขาดดุลเงินสดโดยการออกพันธบัตรออมทรัพย์และตั๋วเงินคลังจำนวน 25 และ 15 พันล้านบาท ตามลำดับ และการใช้เงินคงคลัง จำนวน 59.5 พันล้านบาท ซึ่งมีผลทำให้เงินคงคลังสิ้นปีงบประมาณ 2542 คงเหลือ 79.6 พันล้านบาท สำหรับธุรกรรมอื่นๆ ประกอบด้วย การออกพันธบัตรเพื่อช่วยเหลือและแก้ไขปัญหาสถาบันการเงิน (Tier 1 และ Tier 2) จำนวน 39.3 พันล้านบาท การออกพันธบัตรเพื่อช่วยเหลือกองทุนฟื้นฟู ส่วนที่เหลืออีก 300 พันล้านบาท สุดท้ายคือการปรับโครงสร้างหนี้พันธบัตรเพื่อช่วยเหลือกองทุนฟื้นฟู ที่ครบกำหนดไถ่ถอน ขณะที่การไถ่ถอนพันธบัตรมีทั้งสิ้น 6.7 พันล้านบาท โดยเป็นการไถ่ถอนพันธบัตร Tier 1 จำนวน 0.8 พันล้านบาท

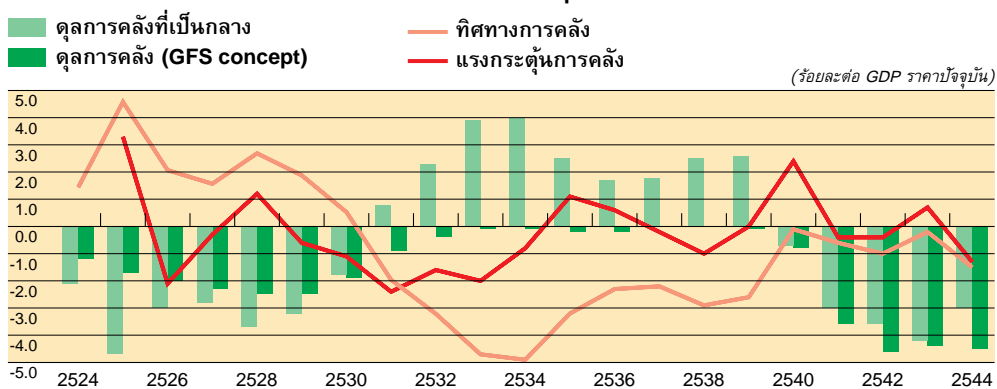
โดยรวมหนี้ในประเทศของรัฐบาลเพิ่มขึ้น 371.5 พันล้านบาท ทำให้มียอดคงค้างหนี้ในประเทศทั้งสิ้น 598.7 พันล้านบาท สำหรับการก่อหนี้ต่างประเทศของรัฐบาล เมื่อรวมผลสุทธิของการชำระคืนต้นเงินกู้ต่างประเทศ ซึ่งมีทั้งสิ้น 12.5 พันล้านบาทแล้ว หนี้ต่างประเทศที่รัฐบาลกู้โดยตรงเพิ่มขึ้นสุทธิ 110.7 พันล้านบาท ทำให้ยอดคงค้างเพิ่มขึ้นเป็น 359.6 พันล้านบาท

สำหรับภาครัฐวิสาหกิจ (ที่ไม่ใช่สถาบันการเงิน) มีธุรกรรมการก่อหนี้ในประเทศและต่างประเทศสุทธิเพิ่มขึ้น 105 และ 116.7 พันล้านบาท เมื่อรวมกับยอดหนี้ของภาครัฐบาลแล้ว ทำให้ยอดหนี้คงค้างของภาครัฐ ณ สิ้นปีงบประมาณ 2542 มีจำนวนทั้งสิ้น 1,732.6 พันล้านบาท หรือประมาณร้อยละ 37.0 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (ปีงบประมาณ)

แนวนโยบายปี 2543

นโยบายการคลังปีงบประมาณ 2543 ยังคงต้องเน้นการขาดดุลเพื่อรักษาแรงกระตุ้นให้เอื้อต่อการฟื้นตัวของเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่องขณะเดียวกันก็เพื่อเสริมสร้างความคล่องตัวของนโยบายการเงินจากการที่อัตราดอกเบี้ยได้ปรับลดไปมากแล้ว นอกจากนี้ ทางการต้องเริ่มเสริมสร้างวินัยการคลัง และเพิ่มขีดความสามารถการบริหารภาระหนี้ รวมทั้งการสร้างวินัยโดยการควบคุมรายจ่ายโดยเฉพาะรายจ่ายประจำด้านเงินเดือน เพื่อให้รัฐบาลสามารถจัดทำงบประมาณรายจ่ายที่เน้นรายจ่ายลงทุนที่เพิ่มขึ้นเอื้อต่อการเพิ่มศักยภาพการแข่งขัน และการเติบโตของการลงทุนและการส่งออกในระยะปานกลาง

ทิศทางและแรงกระตุ้นการคลัง

ดุลการคลังที่เป็นกลาง คือ ดุลเงินสดที่ทำให้เศรษฐกิจมีการใช้ทรัพยากรการผลิตอย่างเต็มที่ ส่งผลให้เศรษฐกิจขยายตัวได้ใกล้เคียงกับผลผลิตตามศักยภาพ
 ทิศทางการคลัง เกิดจากการเปรียบเทียบดุลเงินสดที่เป็นกลางเทียบกับดุลเงินสดที่เกิดขึ้นจริง (+กระตุ้นเศรษฐกิจ, -ชะลอเศรษฐกิจ)
 แรงกระตุ้นการคลัง ใช้พิจารณาเปรียบเทียบทิศทางการคลังของปีปัจจุบันกับปีก่อนหน้า (+ทิศทางขยายตัว, -ทิศทางหดตัว)

ฐานะการคลัง (หน่วย : พันล้านบาท)

	ปีงบประมาณ		
	2540	2541	2542
รายได้	844.2	727.4	709.9
(อัตราเพิ่ม)	(-0.7)	(-13.8)	(-2.4)
รายจ่าย ^{1/}	888.5	835.3	821.5
(อัตราเพิ่ม)	(18.4)	(-6.0)	(-1.7)
รายจ่ายดอกเบี้ยเงินกู้ให้ FIDF	0.0	0.0	33.9
ดุลในงบประมาณ	-44.2	-107.9	-111.6
ดุลนอกงบประมาณ	13.1	-7.1	-22.7
รายจ่ายมิยาซาวา	0.0	0.0	33.3
ดุลเงินสด	-31.1	-115.0	-134.3
(%) ผลิตภัณ์ในประเทศ	(-0.7)	(-2.5)	(-2.9)
รายจ่ายจากเงินกู้ต่างประเทศ ^{2/}	13.4	65.0	21.6
(%) ผลิตภัณ์ในประเทศ	(0.3)	(1.4)	(0.5)
ดุลรัฐวิสาหกิจ	-59.4	-64.3	-90.2
(%) ผลิตภัณ์ในประเทศ	(-1.3)	(-1.4)	(-1.9)
ดุลภาครัฐ	-103.9	-244.3	-246.1
(%) ผลิตภัณ์ในประเทศ	(-2.2)	(-5.2)	(-5.3)

1/ ไม่รวมชำระคืนต้นเงินกู้

2/ ไม่รวมเงินกู้มิยาซาวา

ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย

รายได้ของรัฐบาล
(หน่วย : พันล้านบาท)

ประเภทรายได้	ปีงบประมาณ			อัตราเปลี่ยนแปลง (ร้อยละ)		
	2540	2541	2542	2540	2541	2542
รายได้รวม	844.3	727.4	709.9	-0.7	-13.8	-2.4
รายได้ภาษีอากร	759.9	650.1	620.7	-2.1	-14.5	-4.5
ภาษีจากรฐานรายได้และกำไร	276.2	214.9	213.7	-0.5	-22.2	-0.6
บุคคลธรรมดา	111.6	118.9	101.2	5.9	6.6	-14.8
นิติบุคคล	159.4	90.8	101.3	-5.6	-43.1	11.6
ภาษีเก็บจากทรัพย์สิน	9.5	5.1	4.4	-29.9	-45.9	-14.6
ภาษีจากรฐานการบริโภค	350.2	349.1	316.6	1.2	-0.3	-9.3
ภาษีการค้าและมูลค่าเพิ่ม	139.0	162.7	132.3	-6.3	17.0	-18.7
ภาษีสรรพสามิต	178.1	152.4	163.6	7.8	-14.4	7.3
รายได้จากโรงงานยาสูบ	7.1	1.9	7.7	-	-72.5	297.9
ภาษีจากรฐานการส่งออกและนำเข้า	103.6	66.1	66.6	-17.9	-36.2	0.7
ภาษีจากรฐานการนำเข้า	103.6	66.1	66.5	-17.9	-36.2	0.7
ภาษีจากรฐานการส่งออก	0.0	0.0	0.1	0.0	100.0	200.0
ภาษีลักษณะอนุญาตและภาษีลักษณะอื่น	13.4	12.9	11.7	8.6	-3.6	-9.1
รายได้ที่มีใช้ภาษีอากร	84.4	77.3	89.2	13.6	-8.3	15.4

ที่มา : กรมบัญชีกลาง

ฐานะหนี้สินในประเทศ (แยกตามประเภทตราสาร)
(หน่วย : พันล้านบาท)

	ปีงบประมาณ	2540	2541	2542
รัฐบาล		35.5	227.2	598.8
ตั๋วสัญญาใช้เงิน		20.0	15.0	15.0
ตั๋วเงินคลัง		0.0	0.0	15.0
พันธบัตร		15.5	212.2	568.8
พันธบัตรอื่นๆ		15.5	12.2	31.2
พันธบัตรพิเศษ		0.0	200.0	537.6
รัฐวิสาหกิจ		281.1	297.2	413.3
พันธบัตร		281.1	297.2	327.0
เงินกู้อื่นๆ		0.0	0.0	86.3

ที่มา : ทีมสถิติการคลัง ส่วนพัฒนาระบบข้อมูล สายนโยบายการเงิน ธนาคารแห่งประเทศไทย

ฐานะหนี้สินของภาครัฐ*
(หน่วย : พันล้านบาท)

ปีงบประมาณ	2539	2540	2541	2542
ยอดหนี้คงค้าง ณ สิ้นปีงบประมาณ	644.5	763.3	1,028.7	1,732.6
(สัดส่วนต่อ GDP)	14.3	16.3	22.1	37.0
หนี้ในประเทศ	219.5	218.8	419.6	896.1
รัฐบาล	50.3	35.5	227.2	598.8
รัฐวิสาหกิจ ^{1/และ2/}	169.2	183.3	192.4	297.4
ค้ำประกัน	141.3	145.6	154.7	248.4
ไม่ค้ำประกัน	27.9	37.7	37.7	49.0
หนี้ต่างประเทศ	428.8	544.5	609.1	836.5
รัฐบาลกู้โดยตรง	125.8	183.1	248.9	359.6
รัฐวิสาหกิจ ^{1/}	299.0	361.4	360.2	476.9
ค้ำประกัน ^{3/}	266.0	324.5	325.4	438.9
ไม่ค้ำประกัน	33.0	36.9	34.8	38.0

* ไม่รวมหนี้ของธนาคารแห่งประเทศไทย

1/ เฉพาะรัฐวิสาหกิจที่ไม่ใช่สถาบันการเงิน

2/ รวมพันธบัตรรัฐวิสาหกิจและเงินกู้จากธนาคารออมสิน

3/ เฉพาะปีงบประมาณ 2539 รวมรัฐวิสาหกิจที่ไม่ใช่สถาบันการเงิน

ที่มา : ทีมสถิติการคลัง ส่วนพัฒนาระบบข้อมูล สายนโยบายการเงิน ธนาคารแห่งประเทศไทย

รายจ่ายลงทุนและแหล่งเงินทุนของรัฐวิสาหกิจ
(หน่วย : พันล้านบาท)

ปีงบประมาณ	2540	2541	2542 ^{1/}
รายจ่ายลงทุน	186.1	197.8	201.7
%Δ	35.8	6.3	2.0
แหล่งเงินทุน (1+2)	186.1	197.8	201.7
1. เงินกู้สุทธิ	42.1	27.3	82.7
ต่างประเทศ	6.9	-10.9	59.9
ในประเทศ	35.2	38.2	22.8
2. เงินได้อื่นของรัฐวิสาหกิจ	144.0	170.5	119.0
กำไรสะสม (RI)	126.7	133.5	111.5
ดุลรัฐวิสาหกิจ	-59.4	-64.3	-90.2

1/ ตัวเลขเบื้องต้น

ภาคต่างประเทศ

ภาวะเศรษฐกิจโลก

จากการประมาณการของกองทุนการเงินระหว่างประเทศเมื่อเดือนตุลาคม 2542 คาดว่าเศรษฐกิจโลกจะขยายตัวเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 2.5 ในปี 2541 เป็นร้อยละ 3.0 ในปี 2542 โดยเป็นการขยายตัวทั้งกลุ่มประเทศพัฒนาแล้วและกลุ่มประเทศกำลังพัฒนา

เศรษฐกิจของกลุ่มประเทศพัฒนาแล้ว ขยายตัวจากร้อยละ 2.2 ในปี 2541 เป็นร้อยละ 2.8 ในปี 2542 ตามภาวะเศรษฐกิจสหรัฐอเมริกาที่ยังคงขยายตัวสูงต่อเนื่อง และญี่ปุ่นที่เริ่มฟื้นตัว อย่างไรก็ตาม ประเทศอุตสาหกรรมหลักในกลุ่มยุโรป เช่น เยอรมนี กลับประสบภาวะเศรษฐกิจชะลอตัว สำหรับประเทศอุตสาหกรรมใหม่ในเอเชียคาดว่าจะปรับตัวดีขึ้นมาก หลังจากได้รับผลกระทบอย่างรุนแรงจากวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจและการเงินที่เกิดขึ้นในภูมิภาคเอเชีย โดยอัตราแลกเปลี่ยนเริ่มมีเสถียรภาพมากขึ้น

ปริมาณการค้าโลก ขยายตัวเพิ่มขึ้นจากปีก่อนเล็กน้อย จากร้อยละ 3.6 ในปีก่อน เป็นร้อยละ 3.7 ในปี 2542 ทั้งนี้เป็นผลจากการที่ประเทศในภูมิภาคเอเชียเริ่มฟื้นตัว

อัตราเงินเฟ้อ ในกลุ่มประเทศที่พัฒนาแล้วอยู่ในระดับต่ำที่ร้อยละ 1.4 เป็นผลจากราคาสินค้าขึ้นปฏุมที่ยังคงลดลงต่อเนื่องจากการที่มีอุปทานส่วนเกินในตลาดโลก ในขณะที่ญี่ปุ่นมีอัตรา

ข้อมูลทางเศรษฐกิจของกลุ่มประเทศต่าง ๆ

	การขยายตัวทางเศรษฐกิจ		อัตราเงินเฟ้อ		อัตราการว่างงาน	
	2541	2542	2541	2542	2541	2542
กลุ่มประเทศพัฒนาแล้ว	2.2	2.8	1.5	1.4	6.7	6.5
สหรัฐอเมริกา	3.9	3.7	1.6	2.2	4.5	4.3
ญี่ปุ่น	-2.8	1.0	0.6	-0.4	4.1	5.0
เยอรมนี	2.3	1.4	0.6	0.4	9.4	9.1
กลุ่มประเทศอุตสาหกรรมใหม่	-1.8	5.2			5.4	5.7
เกาหลีใต้	-5.8	6.5	7.5	0.7	6.8	7.0
สิงคโปร์	0.3	4.5	-0.3	0.2	3.2	4.3
ฮ่องกง	-5.1	1.2	2.6	-3.1	4.7	6.1

ที่มา : World Economic Outlook เดือนตุลาคม 2542

เงินเพื่อติดลบร้อยละ 0.4 นอกจากนี้ อัตราเงินเฟ้อของกลุ่มประเทศกำลังพัฒนาก็ยังอยู่ในระดับต่ำ โดยลดลงจากร้อยละ 10.3 ในปี 2541 เหลือร้อยละ 6.7 ในปี 2542 ซึ่งเป็นผลจากการลดลงของอัตราเงินเฟ้อของประเทศกำลังพัฒนาในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ โดยเฉพาะอินโดนีเซีย และไทย เนื่องจากค่าเงินที่เริ่มมีเสถียรภาพมากขึ้น และเศรษฐกิจยังอยู่ในระหว่างฟื้นตัว

อัตราดอกเบี้ย ในช่วงต้นปี 2542 อัตราดอกเบี้ยเงินฝากในสกุลดอลลาร์ สรอ. ลดลงต่อเนื่องจากการที่ประเทศอุตสาหกรรมได้ดำเนินนโยบายการเงินที่ผ่อนปรนโดยปรับลดอัตราดอกเบี้ยลงในช่วงปลายปี 2541 อย่างไรก็ดีตาม ในช่วงครึ่งหลังของปี 2542 อัตราดอกเบี้ยได้ปรับตัวสูงขึ้นตามการขึ้นอัตราดอกเบี้ยอ้างอิงของสหรัฐอเมริกา ในเดือนมิถุนายน สิงหาคม และพฤศจิกายน และคาดว่าในอนาคตอัตราดอกเบี้ยดังกล่าวจะมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น สำหรับสหภาพยุโรปอัตราดอกเบี้ยเงินฝากยูโรอยู่ในระดับร้อยละ 3.0 หลังจากที่เริ่มใช้เงินสกุลยูโรและนโยบายการเงินร่วมกันเป็นปีแรก ส่วนอัตราดอกเบี้ยเงินฝากในสกุลเยนยังอยู่ในระดับต่ำเพียงร้อยละ 0.2 เพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจ

อัตราการว่างงาน ในกลุ่มประเทศที่พัฒนาอยู่ในระดับร้อยละ 6.5 ใกล้เคียงกับปีก่อน อย่างไรก็ตาม แม้ว่าภาวะเศรษฐกิจญี่ปุ่นมีสัญญาณเริ่มฟื้นตัว แต่อัตราการว่างงานยังคงสูงขึ้นจากร้อยละ 4.1 ในปี 2541 เป็นร้อยละ 5.0 ในปี 2542 ในขณะที่อัตราการว่างงานของสหรัฐอเมริกาอยู่ในระดับใกล้เคียงกับปีก่อนประมาณร้อยละ 4.3

การค้าระหว่างประเทศและดุลการชำระเงิน

เสถียรภาพและการขยายตัวทางเศรษฐกิจของไทยและต่างประเทศที่ปรับตัวดีขึ้นในปีนี้ ทำให้ปริมาณการส่งออกและการนำเข้าของไทยขยายตัวค่อนข้างมาก ประกอบกับราคาส่งออกและนำเข้าสินค้าสำคัญมีเสถียรภาพมากขึ้น ทำให้มูลค่าการส่งออกและการนำเข้าเพิ่มขึ้นจากปีก่อนถึงร้อยละ 7.4 และ 17.7 ตามลำดับ จากการนำเข้าที่เร่งตัวมาก ทำให้การเกินดุลการค้าลดลงเหลือ 8.9 พันล้านดอลลาร์ สรอ. ทางด้านดุลบริการและบริจาต เกินดุลเพิ่มขึ้นจากปีก่อนเล็กน้อยเป็น 2.3 พันล้านดอลลาร์ สรอ. ทำให้ดุลบัญชีเดินสะพัดเกินดุลลดลงเหลือ 11.2 พันล้านดอลลาร์ สรอ. หรือคิดเป็นร้อยละ 9.1 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ ส่วนเงินทุนเคลื่อนย้ายสุทธิขาดดุลลดลงจากปีก่อน เนื่องจากเงินทุนไหลออกสุทธิของภาคเอกชน โดยเฉพาะธนาคารพาณิชย์ชะลอตัวลง แม้ว่าเอกชนบางรายยังคงมีการชำระคืนหนี้เงินกู้ต่างประเทศก่อนกำหนดบ้าง ประกอบกับเงินทุนภาครัฐบาล (รวมธนาคารแห่งประเทศไทย) เกินดุลสูงขึ้นจากปีก่อน ส่งผลให้ดุลการชำระเงินเกินดุลสูงถึง 4.6 พันล้านดอลลาร์ สรอ. เทียบกับที่เกินดุล 1.7 พันล้านดอลลาร์ สรอ. ในปีก่อน

สินค้าออก

การส่งออกตามสถิติดุลการชำระเงินในปี 2542 มีมูลค่า 56.8 พันล้านดอลลาร์ สรอ. เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 7.4 เนื่องจากเศรษฐกิจของประเทศในภูมิภาคเริ่มฟื้นตัว ส่งผลให้ปริมาณการส่งออกเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 11.5 ส่วนราคาส่งออกทั้งปีลดลงเพียงร้อยละ 3.7 เทียบกับที่ลดลงมาก

ในปีก่อน เป็นการอ่อนตัวตามภาวะราคาสินค้าขั้นปฐมและสินค้าอุตสาหกรรมในตลาดโลกที่อยู่ในระดับต่ำเป็นสำคัญ ในขณะที่การแข่งขันด้านราคาไม่รุนแรง เพราะค่าเงินของไทยและประเทศในภูมิภาคมีเสถียรภาพ ทั้งนี้มูลค่าการส่งออกในสกุลบาทลดลงร้อยละ 1.5 โดยมีรายละเอียด ดังนี้

หมวดสินค้าเกษตร

สินค้าเกษตรมีมูลค่าการส่งออกลดลงร้อยละ 3.6 เนื่องจากระดับราคาที่ลดลงตามราคาสินค้าเกษตรในตลาดโลก โดยเป็นการลดลงของราคาในสกุลดอลลาร์ สรอ. ส่วนปริมาณการส่งออกยังคงขยายตัวต่อเนื่อง สินค้าสำคัญที่มูลค่าการส่งออกลดลงมาก ได้แก่ ข้าว ลดลงถึงร้อยละ 7.1 เนื่องจากสัดส่วนการส่งออกข้าวคุณภาพต่ำเพิ่มมากขึ้น ประกอบกับราคาในตลาดโลกที่ลดลง โดยเฉพาะในช่วงครึ่งปีหลัง **ยางพารา**มูลค่าการส่งออกลดลงถึงร้อยละ 12.1 ตามการลดลงของราคาในตลาดโลก เนื่องจากภาวะการผลิตของผู้ส่งออกรายใหญ่อย่างอินโดนีเซียและมาเลเซียเริ่มเข้าสู่ภาวะปกติ อย่างไรก็ตามในช่วงไตรมาสสุดท้ายมีการส่งออกเพิ่มขึ้นตามแนวโน้มการผลิตรถยนต์ในตลาดโลก ส่วนมันสำปะหลังมูลค่าการส่งออกเพิ่มขึ้นร้อยละ 15.3 เนื่องจากปริมาณการส่งออกยังคงเพิ่มขึ้นมากตามความต้องการในตลาดสหภาพยุโรป โดยเฉพาะสเปน และเนเธอร์แลนด์ ขณะที่ราคาส่งออกลดลงเล็กน้อย

หมวดสินค้าประมง

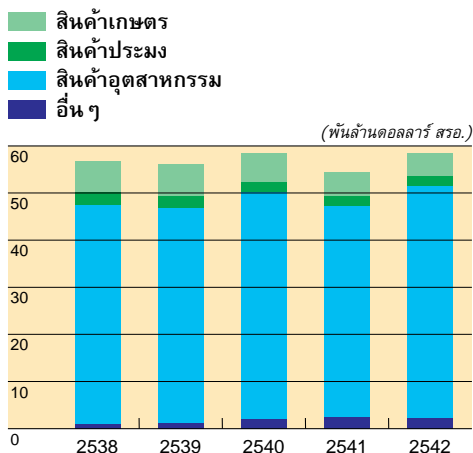
มูลค่าการส่งออกสินค้าประมงลดลงร้อยละ 4.2 ตามการส่งออก**กุ้งสดแช่เย็นแช่แข็ง**ที่ลดลงถึงร้อยละ 10.2 เนื่องจากอุปทานในประเทศลดลงมาก เพราะมีการออกกฎหมายห้ามทำการเพาะเลี้ยงกุ้งในเขตพื้นที่น้ำจืด ประกอบกับราคาส่งออกลดลงมากในช่วงครึ่งปีแรก โดยการส่งออกไปยังตลาดหลักในอาเซียน จีน และสหภาพยุโรป ลดลงมาก

หมวดสินค้าอุตสาหกรรม

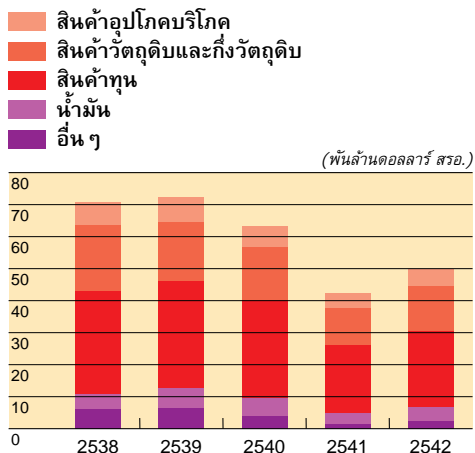
มูลค่าการส่งออกสินค้าอุตสาหกรรมในปี 2542 (มีสัดส่วนสูงกว่าร้อยละ 80 ของมูลค่าการส่งออกทั้งหมด) เพิ่มขึ้นร้อยละ 9.9 เนื่องจากปริมาณการส่งออกขยายตัวมากในขณะที่ราคาส่งออกยังคงอ่อนตัวตามแนวโน้มราคาสินค้าตลาดโลก สินค้าที่มูลค่าการส่งออกเพิ่มขึ้นมาก ได้แก่ สินค้าที่ใช้เทคโนโลยีสูงในการผลิต ส่วนสินค้าที่ใช้แรงงานในการผลิตประสบปัญหาในการแข่งขัน โดยเฉพาะในช่วงที่ค่าเงินบาทแข็ง ทำให้สัดส่วนการส่งออกสินค้าในกลุ่มนี้ลดลง ในขณะที่สินค้าที่ใช้วัตถุดิบภายในประเทศมีอุปทานของวัตถุดิบเพียงพอสำหรับผลิตเพื่อส่งออก รวมทั้งเพิ่มสัดส่วนการส่งออกเพื่อชดเชยอุปสงค์ในประเทศที่ลดลง โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. **สินค้าที่ใช้เทคโนโลยีสูง** มูลค่าการส่งออกเพิ่มขึ้นมากถึงร้อยละ 11.5 โดยเฉพาะในช่วงครึ่งหลังของปี สินค้าสำคัญได้แก่ **รถยนต์และชิ้นส่วน** โดยเฉพาะรถยนต์เพื่อการพาณิชย์ เนื่องจากได้รับความช่วยเหลือด้านการเงินและการตลาดจากบริษัทแม่ โดยตลาดสำคัญ ได้แก่ ออสเตรเลีย **แผงวงจรรวม** มูลค่าการส่งออกเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 30.4 โดยการส่งออกไปยังตลาดหลักในสหรัฐอเมริกา อาเซียน และสหภาพยุโรป ขยายตัวสูงมาก **เครื่องใช้ไฟฟ้า** มูลค่าการส่งออก

มูลค่าการส่งออกแยกตามหมวดต่าง ๆ

มูลค่าการนำเข้าแยกตามหมวดต่าง ๆ

เพิ่มขึ้นเนื่องจากการย้ายฐานการผลิตเครื่องใช้ไฟฟ้าบางประเภทจากญี่ปุ่นมายังไทย ซึ่งมีต้นทุนการผลิตที่ต่ำกว่า เช่น เตาอบไมโครเวฟ และการได้รับความช่วยเหลือจากบริษัทแม่ด้วย เช่น เครื่องปรับอากาศ ส่งผลให้มูลค่าการส่งออกเร่งตัวเพิ่มขึ้นมากในช่วงไตรมาสสุดท้าย

2. **สินค้าที่ใช้แรงงานในการผลิตสูง** มูลค่าการส่งออกเพิ่มขึ้นเพียงเล็กน้อย เนื่องจากเป็นสินค้าที่มีความอ่อนไหวต่ออัตราแลกเปลี่ยนค่อนข้างมาก ดังนั้นในช่วงครึ่งแรกของปีที่มีค่าเงินบาทแข็งขึ้นทำให้การส่งออกสินค้าในกลุ่มนี้ประสบปัญหาในการแข่งขันค่อนข้างมาก โดยเฉพาะ **สิ่งทอ** และ **รองเท้า** อย่างไรก็ตาม การส่งออก **อัญมณีและเพชรพลอย** มีมูลค่าเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 14.0 เนื่องจากการจัดงานแสดงอัญมณีนานาชาติ ทำให้สามารถส่งออกไปตลาดหลักอย่างสหรัฐอเมริกา สหภาพยุโรป และตะวันออกกลาง เพิ่มขึ้นมาก

3. **สินค้าที่ใช้วัตถุดิบภายในประเทศ** มูลค่าการส่งออกเพิ่มขึ้นร้อยละ 12.0 สินค้าสำคัญที่มูลค่าเพิ่มขึ้นมาก ได้แก่ อาหารทะเลกระป๋อง และสับปะรดกระป๋อง เนื่องจากภาวะการผลิตและแหล่งวัตถุดิบอยู่ในเกณฑ์ดี ส่วนซีเมนต์ส่งออกเพิ่มมากขึ้นทั้งปริมาณและราคา เนื่องจากความต้องการในต่างประเทศ โดยเฉพาะสหรัฐอเมริกา เพิ่มขึ้นเนื่องจากการก่อสร้างขยายตัวมาก แต่การผลิตภายในประเทศไม่สามารถตอบสนองได้ส่งผลให้มูลค่าการส่งออกซีเมนต์เพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 56.7

สินค้าเข้า

ในปี 2542 การนำเข้าตามสถิติดุลการชำระเงินมีมูลค่าเพิ่มขึ้นมากถึงร้อยละ 17.7 โดยเร่งตัวตั้งแต่ไตรมาสที่สอง ซึ่งเป็นผลจากความต้องการนำเข้าวัตถุดิบเพื่อใช้ในการผลิตสำหรับการส่งออก การขยายตัวของอุปสงค์ภายในประเทศตามการฟื้นตัวของเศรษฐกิจ และเงินบาทซึ่งมีค่าแข็งขึ้น ประกอบกับมีมาตรการลดภาษีนำเข้าสินค้าสำคัญและวัตถุดิบหลายรายการตามโครงการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตให้แข่งขันกับต่างประเทศได้ ทำให้การนำเข้า **สินค้าที่ไม่ใช่น้ำมัน** ซึ่งมีสัดส่วนร้อยละ 91.4 ของการนำเข้าทั้งหมดในปี 2542 เพิ่มขึ้นในทุกหมวดสินค้า และการนำเข้า

น้ำมันซึ่งมีสัดส่วนร้อยละ 8.6 ของการนำเข้าทั้งหมดในปี 2542 มีมูลค่าเพิ่มขึ้นเช่นกันทั้งน้ำมันดิบและผลิตภัณฑ์น้ำมัน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

สินค้านำเข้าที่ไม่ใช่ น้ำมัน

มูลค่านำเข้าสินค้าที่ไม่ใช่ น้ำมันเพิ่มขึ้นร้อยละ 16.2 ตามการเพิ่มขึ้นทางด้านปริมาณ ขณะที่ราคานำเข้าของสินค้าส่วนใหญ่ยังคงอยู่ในระดับต่ำต่อเนื่องจากปีก่อน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. **สินค้าอุปโภคบริโภค** มูลค่าการนำเข้าเพิ่มขึ้นร้อยละ 13.9 เนื่องจากกำลังซื้อในประเทศที่เพิ่มขึ้นตามการฟื้นตัวของระบบเศรษฐกิจ ประกอบกับค่าเงินบาทแข็งขึ้น ทำให้การนำเข้าสินค้าคงทนสำคัญเพิ่มขึ้นมาก ที่สำคัญได้แก่ เครื่องใช้ไฟฟ้า เครื่องใช้ในบ้านเรือน ทางด้านสินค้าไม่คงทนก็เพิ่มขึ้นเช่นกัน ที่สำคัญได้แก่ อาหารและเครื่องดื่ม เวชภัณฑ์ เสื้อผ้า และรองเท้า

2. **วัตถุดิบและกึ่งวัตถุดิบ** มูลค่าการนำเข้าเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 20 โดยปริมาณการนำเข้าเพิ่มขึ้นร้อยละ 34.1 ขณะที่ราคายังคงอยู่ในระดับต่ำ การนำเข้าที่เพิ่มขึ้นส่วนหนึ่งเนื่องจากการต้องการวัตถุดิบในการผลิตเพื่อส่งออกที่ขยายตัวดีและการผลิตเพื่อตอบสนองความต้องการในประเทศที่เพิ่มขึ้นตามการขยายตัวของเศรษฐกิจ สินค้าสำคัญที่เพิ่มขึ้นมาก ได้แก่ เคมีภัณฑ์ โลหะสามัญไข่มุกที่ทำจากพืชและสัตว์ เครื่องเพชรพลอย อัญมณี เงินแท่ง ทองคำ และเยื่อทำกระดาษและไม้ต่างๆ

3. **สินค้าทุน** มูลค่าการนำเข้าเพิ่มขึ้นร้อยละ 10.2 ตามการขยายตัวของการลงทุนภายในประเทศหลังจากที่หดตัวมากในปีก่อน โดยปริมาณการนำเข้าเพิ่มขึ้นร้อยละ 17.7 ที่สำคัญได้แก่ เครื่องจักรที่ใช้ในอุตสาหกรรม เช่น อุตสาหกรรมประกอบรถยนต์ โลหะ สิ่งทอ และอาหาร รวมทั้งรถไฟและอุปกรณ์ที่ใช้ในการก่อสร้างระบบขนส่งมวลชนในกรุงเทพมหานคร เครื่องจักรที่ใช้ในภาคเกษตรกรรม และเครื่องมือวิทยาศาสตร์ และเครื่องบินของบริษัทการบินไทย

4. **สินค้าอื่น ๆ** มูลค่าเพิ่มขึ้นร้อยละ 57.8 เนื่องจากการนำเข้ายานยนต์และชิ้นส่วนซึ่งมีสัดส่วนมูลค่าการนำเข้าถึงครึ่งหนึ่งของกลุ่มนี้เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยรถยนต์นั่งสำเร็จรูปเพิ่มขึ้น 2.5 เท่า แอสซีสส์และตัวถังเพิ่มขึ้น 1.3 เท่า ตามสัญญาณการฟื้นตัวทางเศรษฐกิจ ในช่วงครึ่งหลังของปี โดยมีการนำเข้ารถโดยสารและรถบรรทุกเพียงเล็กน้อย ซึ่งเพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 71.4

สินค้านำเข้าประเภทน้ำมัน

การนำเข้าน้ำมันดิบในปี 2542 มีมูลค่า 3.9 พันล้านดอลลาร์ สรอ. เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 34.2 เนื่องจากราคาน้ำมันดิบในตลาดโลกเพิ่มขึ้นตั้งแต่ปลายเดือนมีนาคม 2542 ประกอบกับกลุ่มโอเปคได้ลดปริมาณการผลิตร้อยละ 6.9 เหลือ 23.0 ล้านบาเรลต่อวัน ตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน 2542 ทำให้ราคาน้ำมันดิบเฉลี่ยในปี 2542 อยู่ที่ระดับ 17.2 ดอลลาร์ต่อบาเรล เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 25.0 นอกจากนี้ การฟื้นตัวของเศรษฐกิจในประเทศเร่งให้มีความต้องการใช้น้ำมันมากขึ้น และในช่วงปลายปี 2542 เพิ่มปริมาณนำเข้าเพื่อเตรียมรับมือปัญหา Y2K

ทางด้านกรนำเข้าน้ำมันดีเซลหรือน้ำมันสำเร็จรูป รวมทั้งน้ำมันหล่อลื่นต่างๆ ในปี 2542 มีมูลค่า 312.9 ล้านดอลลาร์ สรอ. เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 49.7 ตามอุปสงค์ภายในประเทศ เช่นกัน

ดัชนีราคาสินค้าออก-สินค้าเข้า (ปี 2538=100)

ดัชนีราคาสินค้าออกปี 2542 ปรับตัวดีขึ้น โดยลดลงจากปีก่อนเพียงร้อยละ 3.7 เทียบกับที่ลดลงถึงร้อยละ 13.8 ในปี 2541 เนื่องจากราคาสินค้าอุตสาหกรรมปรับตัวดีขึ้นมาก โดยเฉพาะสินค้าที่ใช้เทคโนโลยีในการผลิต ราคาค่อนข้างทรงตัว นอกจากนี้ราคาสินค้าประเภทที่ใช้แรงงานในการผลิตสูงลดลงไม่มาก โดยมีสาเหตุสำคัญจากค่าเงินของไทยและประเทศในภูมิภาคค่อนข้างมีเสถียรภาพ ทำให้การแข่งขันด้านราคาไม่รุนแรงดังเช่นปีก่อน สำหรับสินค้าเกษตรและประมงราคายังคงอยู่ในระดับต่ำตามภาวะราคาสินค้าโภคภัณฑ์ในตลาดโลก

ทางด้านดัชนีราคาสินค้าเข้าลดลงร้อยละ 4.9 เทียบกับที่ลดลงถึงร้อยละ 8.8 ในปี 2541 โดยเป็นการลดลงในเกือบทุกหมวดสินค้า โดยเฉพาะหมวดสินค้าทุน ขณะที่ราคานำเข้าสินค้าในหมวดอื่นๆ เริ่มปรับตัวในทิศทางที่เพิ่มขึ้น โดยเฉพาะในช่วงครึ่งหลังของปีตามแนวโน้มราคาสินค้าอุตสาหกรรมในตลาดโลก ทำให้อัตราการลดลงของราคานำเข้าต่ำกว่าปีก่อน ยกเว้นราคาน้ำมันและผลิตภัณฑ์เพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 15.5 ตามภาวะราคาน้ำมันในตลาดโลก

ทางด้านอัตรากำไร (สัดส่วนระหว่างราคาสินค้าออกกับราคาสินค้าเข้า) เปรียบเทียบในสกุลดอลลาร์ สรอ. เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 1.3 เนื่องจากราคาสินค้าเข้าอยู่ในระดับต่ำในช่วงครึ่งปีแรก ขณะที่ราคาส่งออกค่อนข้างมีเสถียรภาพ

ทิศทางการค้า

การส่งออก

ในปี 2542 สหรัฐอเมริกา ยังคงเป็นตลาดส่งออกที่มีความสำคัญมากที่สุด โดยมีสัดส่วนสูงถึงร้อยละ 21.6 มีอัตราเพิ่มร้อยละ 4.0 โดยเฉพาะสินค้าอุตสาหกรรมที่ใช้เทคโนโลยีสูง ที่สำคัญได้แก่ เครื่องตัดต่อวงจรไฟฟ้า อย่างไรก็ตามสินค้าที่ใช้แรงงานในการผลิตโดยเฉพาะสิ่งทอ มูลค่าการส่งออกลดลงมาก เนื่องจากประสบปัญหาการแข่งขันกับประเทศคู่แข่งอื่นที่มีต้นทุนการผลิตต่ำกว่า ส่วนการส่งออกไปยังตลาดเอเชียแปซิฟิก (อาเซียน อินเดีย จีน ไต้หวันฮ่องกง และเกาหลีใต้) มีอัตราการขยายตัวสูงถึงร้อยละ 11.0 โดยเป็นผลจากภาวะเศรษฐกิจในภูมิภาคที่เริ่มฟื้นตัว สินค้าส่วนใหญ่เป็นสินค้าอุตสาหกรรม ที่สำคัญได้แก่ คอมพิวเตอร์ และชิ้นส่วน และเครื่องตัดต่อวงจรไฟฟ้า สำหรับการส่งออกไปยังสหภาพยุโรปเพิ่มขึ้นเพียงเล็กน้อย เนื่องจากไทยถูกเพิกถอนสิทธิ GSP ในสินค้าประมง ส่วนมูลค่าการส่งออกไปยังญี่ปุ่นเพิ่มขึ้นร้อยละ 10.3 สินค้าสำคัญได้แก่ เครื่องตัดต่อวงจรไฟฟ้า เครื่องใช้ไฟฟ้า และอาหารทะเลกระป๋อง

การนำเข้า

ไทยยังคงนำเข้าสินค้าจากตลาดญี่ปุ่นเป็นสัดส่วนสูงสุด และมีอัตราการขยายตัวร้อยละ 21.0 โดยขยายตัวในทุกหมวดสินค้า โดยเฉพาะการนำเข้ารถยนต์และชิ้นส่วน โดยส่วนหนึ่งนำเข้ามาเพื่อสนองต่อความต้องการภายในประเทศตามการฟื้นตัวทางเศรษฐกิจ และส่วนหนึ่งนำเข้ามาผลิตเพื่อส่งออก ส่วนการนำเข้าจากสหรัฐอเมริกาขยายตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 4.2 โดยเป็นการเพิ่มขึ้นในทุกหมวดสินค้าเช่นกัน ที่สำคัญได้แก่ แผงวงจรรวมและชิ้นส่วน และคอมพิวเตอร์และชิ้นส่วน สำหรับการนำเข้าจากสหภาพยุโรปขยายตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 11.8 โดยส่วนใหญ่เป็นการนำเข้าเครื่องจักรเพื่อใช้ในโครงการรถไฟฟ้า ส่วนการนำเข้าจากอาเซียนแม้จะมีสัดส่วนไม่มากนัก แต่ก็ขยายตัวเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง สินค้าที่สำคัญได้แก่ เครื่องจักรไฟฟ้า แผงวงจรรวมและชิ้นส่วน และคอมพิวเตอร์และชิ้นส่วน

ดุลบริการและบริจาค

ในปี 2542 ดุลบริการและบริจาคเกินดุลเพิ่มขึ้นจากปีก่อน 0.2 พันล้านดอลลาร์ สหรัฐ เป็นผลจากการเกินดุลของดุลบริการเป็นสำคัญ โดยบริการด้านรับเกินดุลเพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 5.2 เนื่องจากรายรับจากการเดินทางท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น ตามจำนวนนักท่องเที่ยวที่เพิ่มขึ้นเป็นสำคัญ ส่วนบริการด้านจ่ายเพิ่มขึ้นเล็กน้อย ร้อยละ 3.5 เป็นผลจากการเพิ่มขึ้นของรายจ่ายเดินทางและท่องเที่ยวของคนไทย ซึ่งเพิ่มขึ้นอย่างน่าสังเกตถึงร้อยละ 51.0 ตามภาวะการฟื้นตัวของเศรษฐกิจโดยรวม ประกอบกับค่าใช้จ่ายท่องเที่ยวภายในประเทศบางแห่งสูงกว่าประเทศเพื่อนบ้าน ทั้งนี้ ผลประโยชน์จากการลงทุนด้านจ่ายของภาคเอกชนลดลง จากการลดลงของดอกเบี้ยจ่ายเป็นสำคัญ

การเคลื่อนย้ายเงินทุน

ในปี 2542 เงินทุนเคลื่อนย้ายสุทธิขาดดุล 6.1 พันล้านดอลลาร์ สหรัฐ ลดลงมากจากปีก่อน

เงินทุนภาคเอกชน

เงินทุนภาคเอกชนขาดดุลลดลงจากปีก่อนประมาณ 3 พันล้านดอลลาร์ สหรัฐ. แม้ว่ายังมี การชำระคืนเงินกู้ต่างประเทศอย่างต่อเนื่องแต่เนื่องจากการนำเข้าเงินเพิ่มทุนของธนาคารพาณิชย์ (recapitalization) จำนวนสูง ประกอบกับนักลงทุนต่างประเทศมีความเชื่อมั่นในเศรษฐกิจไทยเพิ่มขึ้น จึงนำเงินมาลงทุนในหลักทรัพย์เพิ่มขึ้นมาก อีกทั้งในช่วงปลายปี ธปท. ได้ทำธุรกรรมเงินตราต่างประเทศ เพื่อให้ธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศในไทยมีสภาพคล่องเงินบาทเพียงพอในการรองรับปัญหา Y2K มีผลให้ระบบธนาคารพาณิชย์นำเข้าเงินเพิ่มขึ้นเป็นจำนวน 1.7 พันล้านดอลลาร์ สหรัฐ. สำหรับ**เงินทุนภาคธุรกิจที่ไม่ใช่ธนาคาร** โดยเฉพาะเงินทุนที่ผ่านบัญชีเงินบาทของผู้ที่มีถิ่นที่อยู่นอกประเทศขาดดุลลดลงจากปีก่อนมาก เพราะมีการโอนเงินเข้ามาเพื่อใช้ในการประมูลสินทรัพย์ ปรส. และเพื่อรอลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ รวมทั้งนำเงินเข้ามาเพื่อหาผลประโยชน์จากการทำธุรกรรมเงินตราต่างประเทศอีกด้วย

เงินลงทุนโดยตรง

ในปี 2542 สภาพคล่องทางการเงินของธุรกิจเอกชนดีขึ้น ทำให้ความจำเป็นในการนำเข้าเงินทุนจากบริษัทแม่เพื่อเสริมสภาพคล่องลดลง โดยในปีนี้การนำเข้าเงินลงทุนโดยตรงสุทธิเพียง 5.7 พันล้านดอลลาร์ สรอ. ลดลงจากปีก่อนร้อยละ 20 ส่วนใหญ่เป็นการลดลงของเงินลงทุนในภาคธุรกิจที่ไม่ใช่ธนาคารจากประเทศสหรัฐอเมริกาและญี่ปุ่นในช่วงที่เอกชนกำลังเร่งปรับโครงสร้างหนี้ ทั้งนี้ แม้ว่านักลงทุนต่างชาติบางกลุ่มเพิ่มการลงทุนมากขึ้นก็ตาม ส่วนใหญ่เป็นการเพิ่มทุนบริษัทในเครือและฟื้นฟูกิจการ โดยคาดว่าเศรษฐกิจรวมในปี 2542 จะมีทิศทางที่ดีขึ้น กล่าวคือ การลงทุนจากสิงคโปร์เพิ่มขึ้นจากปีก่อนกว่าเท่าตัว รองลงมา คือ เนเธอร์แลนด์ เพิ่มขึ้นกว่าสามเท่าตัว และฝรั่งเศส เพิ่มขึ้นกว่าสิบสามเท่าตัว สำหรับภาคธนาคารมีการนำเข้ามาเพิ่มทุน (recapitalization) เพื่อให้สอดคล้องกับเกณฑ์การดำรงเงินสำรองตามที่กฎหมายกำหนด และเงินค่าหุ้นของธนาคารภาครัฐ (ธนาคารนครธน และธนาคารรัตนสิน) ที่กองทุนฟื้นฟูฯ ขายให้ต่างชาติเป็นเงินรวม 2.5 พันล้านดอลลาร์ สรอ.

ในปี 2542 เงินลงทุนโดยตรง (รวมภาคธนาคาร) ส่วนใหญ่จะลงทุนในภาคธุรกิจพื้นฐานที่สำคัญๆ ได้แก่ สถาบันการเงิน มีสัดส่วนร้อยละ 48 ของการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศทั้งหมด รองลงมาได้แก่ ภาคอุตสาหกรรม มีสัดส่วนร้อยละ 23 โดยอุตสาหกรรมที่ได้รับเงินลงทุนโดยตรงมากที่สุด ได้แก่ อุตสาหกรรมผลิตอุปกรณ์ไฟฟ้า สำหรับภาคธุรกิจอื่นที่มีการลงทุนโดยตรงเพิ่มขึ้นมาก ได้แก่ ภาคการค้า บริการ และบริษัทโฮลดิ้ง ส่วนเงินลงทุนของคนไทยในต่างประเทศก็เพิ่มขึ้นจากปีก่อน ที่สำคัญคือ การส่งเงินไปลงทุนในธุรกิจการค้าที่ฮ่องกง อุตสาหกรรมอาหารที่สหรัฐอเมริกา และจีน อุตสาหกรรมผลิตเครื่องใช้ไฟฟ้าที่อังกฤษ และ บริษัทโฮลดิ้ง ที่บริติช เวอร์จิน ไออร์แลนด์ เป็นต้น นอกจากนี้ ยังมีการส่งเงินกู้ให้บริษัทในเครือที่ต่างประเทศอีกด้วย

เงินลงทุนในหลักทรัพย์

เงินลงทุนในหลักทรัพย์เปลี่ยนจากยอดชำระคืนสุทธิ 0.2 พันล้านดอลลาร์ สรอ. เป็นการนำเข้าสู่สุทธิ 1.0 พันล้านดอลลาร์ สรอ. โดยส่วนใหญ่เป็นการลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ ตามภาวะตลาดหลักทรัพย์ที่กระเตื้องขึ้นในไตรมาสที่สองและสาม นอกจากนี้ ยังมีการนำเข้าเงินทุนที่ได้จากการไถ่ถอนเงินลงทุนหลักทรัพย์ในต่างประเทศของธนาคารพาณิชย์อีกด้วย

เงินกู้

ภาคเอกชนยังคงชำระคืนเงินกู้ต่างประเทศเพิ่มขึ้นเป็นจำนวน 1.8 พันล้านดอลลาร์ สรอ. คิดเป็นอัตราเพิ่มร้อยละ 12.3 จากปีก่อน โดยร้อยละ 55 เป็นการชำระคืนของกิจการวิเทศธุรกิจ ซึ่งสาเหตุมาจากลูกค้ามีการแปลงเงินกู้เงินตราต่างประเทศเป็นเงินกู้บาท และลูกค้าบางรายหันไปกู้เงินบาทจากตลาดในประเทศแทน เนื่องจากค่าเงินบาทโน้มแข็งขึ้น และอัตราดอกเบี้ยในประเทศลดลงมากจากปีก่อน ส่วนยอดการชำระคืนของธนาคารพาณิชย์เพิ่มขึ้นไม่มากนัก โดยมีการชำระคืนเงินกู้อะยะยาวเพิ่มขึ้น ขณะที่การชำระคืนเงินกู้อะยะสั้นชะลอตัวลงกว่าร้อยละ 50 สำหรับการ

ชำระคืนเงินกู้ของธุรกิจที่ไม่ใช่ธนาคาร ประมาณร้อยละ 60 มาจากภาคอุตสาหกรรม เช่น อุตสาหกรรมปูนซีเมนต์ อุตสาหกรรมผลิตเครื่องใช้ไฟฟ้า อุตสาหกรรมเคมี อุตสาหกรรมอาหาร และอุตสาหกรรมปิโตรเคมี เป็นต้น นอกจากนี้ ยังมีการชำระคืนจากสถาบันการเงิน และธุรกิจ สื่อสารโทรคมนาคม เป็นต้น

เงินทุนเคลื่อนย้ายผ่านบัญชีเงินบาทของผู้มีถิ่นที่อยู่นอกประเทศ

ยอดชำระคืนสุทธิเพียง 0.3 พันล้านดอลลาร์ สรอ. ลดลงจากปีก่อน ซึ่งสูงถึง 2.8 พันล้านดอลลาร์ สรอ. เนื่องจากมีการนำเข้าเงินเพื่อชำระค่าสินทรัพย์ของ ปรส. และรอการลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ รวมทั้งชำระธุรกรรมเงินตราต่างประเทศที่ทำกับธนาคารพาณิชย์ในประเทศอีกด้วย

เงินทุนภาครัฐบาล

เงินทุนภาครัฐบาลเกินดุล 2.1 พันล้านดอลลาร์ สรอ. เพิ่มขึ้นจากปีก่อนเล็กน้อย เนื่องจากรัฐบาลมีการนำเข้าเงินกู้จากต่างประเทศเพิ่มขึ้นมาก เพื่อชดเชยการขาดดุลงบประมาณ โดยกว่าร้อยละ 80 เป็นเงินกู้ระยะยาวที่รัฐบาลกู้โดยตรง ส่วนใหญ่เป็นเงินกู้เพื่อปรับโครงสร้างทางเศรษฐกิจ (Structural Adjustment Loan : SAL) ของธนาคารโลก และธนาคารเพื่อพัฒนาเอเชีย จำนวน 0.6 และ 0.4 พันล้านดอลลาร์ สรอ. ตามลำดับ เงินกู้เพื่อปรับโครงสร้างทางสังคม (Social Investment Project : SIP) 0.1 พันล้านดอลลาร์ สรอ. และเงินกู้จากรัฐบาลญี่ปุ่นภายใต้โครงการ Miyazawa Plan จำนวน 0.9 พันล้านดอลลาร์ สรอ. สำหรับเงินกู้ของรัฐวิสาหกิจที่สำคัญเป็นการเบิกจ่ายเงินกู้ตามโครงการของการไฟฟ้าฝ่ายผลิตฯ และองค์การรถไฟฟ้ามหานคร โดยเฉพาะที่กู้จากธนาคารเพื่อความร่วมมือระหว่างประเทศแห่งญี่ปุ่น (Japan Bank for International Co-operation : JBIC) ซึ่งในปีนี้มียอดเบิกจ่ายรวมแห่งละ 0.5 พันล้านดอลลาร์ สรอ.

เงินทุนธนาคารแห่งประเทศไทย

เงินทุนของธนาคารแห่งประเทศไทยเกินดุลใกล้เคียงกับปีก่อนแม้ว่าการนำเข้าเงินกู้ภายใต้โครงการฟื้นฟูเศรษฐกิจของกองทุนการเงินระหว่างประเทศจะลดลงเหลือเพียง 1.3 พันล้านดอลลาร์ สรอ. เทียบกับ 3.5 พันล้านดอลลาร์ สรอ. ปีก่อนหน้า เนื่องจากประเทศไทยได้งดเบิกจ่ายเงินกู้ตั้งแต่เดือนสิงหาคม 2542 เพราะในช่วงครึ่งปีแรกมีการซื้อเงินตราต่างประเทศเป็นจำนวนมากสูง ทำให้ฐานะเงินสำรองระหว่างประเทศอยู่ในระดับที่มีความมั่นคง

ฐานะเงินสำรองระหว่างประเทศ

ณ สิ้นเดือนธันวาคม 2542 เงินสำรองทางการมีจำนวน 34.8 พันล้านดอลลาร์ สรอ. เพิ่มขึ้นจากสิ้นปีก่อน 5.3 พันล้านดอลลาร์ สรอ. มาจากการเกินดุลการชำระเงิน 4.6 พันล้านดอลลาร์ สรอ. และสินทรัพย์สกุลอื่นเมื่อเทียบค่าเป็นดอลลาร์ สรอ. แล้วเพิ่มขึ้น 0.7 พันล้านดอลลาร์ สรอ.

ฐานะเงินตราต่างประเทศล่วงหน้าสุทธิของธนาคารแห่งประเทศไทย

ณ สิ้นเดือนธันวาคม 2542 ธนาคารแห่งประเทศไทยมีภาระซื้อขายเงินตราต่างประเทศล่วงหน้าสุทธิทั้งสิ้น 4.8 พันล้านดอลลาร์ สรอ. ลดลงจากสิ้นปี 2541 จำนวน 1.8 พันล้านดอลลาร์ สรอ. เนื่องจากธนาคารได้ชำระคืนภาระเงินตราต่างประเทศล่วงหน้าที่ทำกับสถาบันการเงินในประเทศ (onshore swap) มาเกือบตลอดทั้งปี ยกเว้นสองเดือนสุดท้ายที่ธนาคารทำธุรกรรมซื้อเงินตราต่างประเทศเพิ่มขึ้นเพื่อเพิ่มสภาพคล่องให้กับธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศในไทยเพื่อรองรับปัญหา Y2K ในช่วงปลายปี

หนี้ต่างประเทศ

ณ สิ้นปี 2542 หนี้ต่างประเทศมียอดคงค้างทั้งสิ้น 75.6 พันล้านดอลลาร์ สรอ. ลดลงจากปีก่อนร้อยละ 12.3 โดยหนี้ภาคเอกชนลดลงทั้งหนี้ระยะยาวและหนี้ระยะสั้น ส่วนหนี้ต่างประเทศภาคทางการเพิ่มขึ้น รายละเอียดสรุปได้ดังนี้

หนี้ต่างประเทศภาคเอกชน

หนี้ภาคเอกชน ณ สิ้นปี 2542 มียอดคงค้างลดลงจากปีก่อนร้อยละ 28.6 ลดลงมากทั้งภาคธนาคารและภาคธุรกิจที่ไม่ใช่ธนาคาร ส่วนหนึ่งเนื่องจากอัตราดอกเบี้ยในประเทศที่โน้มต่ำลงและค่าเงินบาทอยู่ในระดับที่จูงใจให้มีการชำระคืน ทั้งนี้ก่อนครบกำหนดและที่ครบกำหนดแทนการขอต่ออายุ ประกอบกับสภาพคล่องในระบบธนาคารยังอยู่ในระดับสูง **หนี้ภาคธนาคารจึง**

ยอดหนี้คงค้างต่างประเทศ ณ สิ้นงวด (หน่วย : ล้านดอลลาร์ สรอ.)	P	
	2541	2542
หนี้ภาคทางการ	31,494	36,527
หนี้ระยะยาว	31,344	36,397
หนี้ระยะสั้น	150	130
หนี้ภาคเอกชน	54,666	39,052
หนี้ระยะยาว	31,293	25,506
หนี้ระยะสั้น	23,373	13,546
หนี้ต่างประเทศรวม	86,160	75,579
หนี้ระยะยาว	62,637	61,903
หนี้ระยะสั้น	23,523	13,676

P = ตัวเลขเบื้องต้น

หนี้ภาคเอกชน (หน่วย : ล้านดอลลาร์ สรอ.)	P	
	2541	2542
1. ธุรกิจธนาคาร	28,966	18,067
หนี้ระยะยาว	10,699	8,225
หนี้ระยะสั้น	18,267	9,842
1.1 ธนาคารพาณิชย์	7,074	4,957
หนี้ระยะยาว	3,753	2,988
หนี้ระยะสั้น	3,321	1,969
1.2 กิจการวิเทศธนกิจ	21,892	13,110
หนี้ระยะยาว	6,946	5,237
หนี้ระยะสั้น	14,946	7,873
2. ธุรกิจที่ไม่ใช่ธนาคาร	25,700	20,985
หนี้ระยะยาว	20,594	17,281
หนี้ระยะสั้น	5,106	3,704
3. รวม (1+2)	54,666	39,052
หนี้ระยะยาว	31,293	25,506
หนี้ระยะสั้น	23,373	13,546

P = ตัวเลขเบื้องต้น

ยังคงลดลงในระดับสูงกว่า 10 พันล้านดอลลาร์ สรอ. ต่อเนื่องจากปีก่อน โดยเฉพาะกิจการ วิเทศธนกิจซึ่งลูกหนี้ยังมีการแปลงหนี้เป็น เงินบาทมาก ขณะเดียวกันหนี้ภาคธุรกิจที่ไม่ใช่ ธนาคาร ลดลงร้อยละ 18.3 ตามการเพิ่มขึ้น ของการชำระคืนหนี้ทั้งที่ครบกำหนดและก่อน ครบกำหนด โดยเฉพาะธุรกิจที่สามารถระดมทุน จากการออกหุ้นกู้ภายในประเทศ

หนี้ต่างประเทศภาคทางการ

หนี้ต่างประเทศภาคทางการ ณ สิ้นปี 2542 มียอดคงค้าง 36.5 พันล้านดอลลาร์ สรอ. เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 16.0 จากการเบิกจ่าย เงินกู้เพิ่มขึ้นโดยเฉพาะเงินกู้รัฐบาลญี่ปุ่นภายใต้ แผนงานฟื้นฟูเศรษฐกิจ (Miyazawa) และ เงินกู้เพื่อปรับโครงสร้างทางเศรษฐกิจ (SAL) ประกอบกับค่าเงินเยนแข็งขึ้น ส่งผลให้มูลค่าหนี้ เทียบเป็นดอลลาร์ สรอ. เพิ่มขึ้น

หนี้คงค้างต่างประเทศภาคทางการ ณ สิ้นงวด

(หน่วย : ล้านดอลลาร์ สรอ.)

	2541	2542
หนี้ภาคทางการ	31,494	36,527
หนี้ระยะยาว	31,344	36,397
หนี้ระยะสั้น	150	130
หนี้ภาครัฐบาล	20,290	23,710
หนี้ระยะยาว	20,140	23,580
หนี้ระยะสั้น	150	130
รัฐบาล	7,287	9,307
หนี้ระยะยาว	7,287	9,307
หนี้ระยะสั้น	0	0
รัฐวิสาหกิจ	13,003	14,403
หนี้ระยะยาว	12,853	14,273
หนี้ระยะสั้น	150	130
หนี้ ธปท.*	11,204	12,817

* ทั้งจำนวนเป็นหนี้ระยะยาว

หนี้ต่างประเทศภาครัฐบาล (ไม่รวมธนาคารแห่งประเทศไทย)

หนี้ต่างประเทศภาครัฐบาล ณ สิ้นปี 2542 มียอดคงค้าง 23.7 พันล้านดอลลาร์ สรอ. เพิ่มขึ้นจากสิ้นปีก่อนร้อยละ 16.9 เนื่องจากการเบิกเงินกู้เพื่อปรับโครงสร้างทางเศรษฐกิจ และ เงินกู้สำหรับมาตรการเพิ่มค่าใช้จ่ายภาครัฐเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจ จากธนาคารโลก ธนาคารพัฒนา เอเชีย และรัฐบาลญี่ปุ่น ประกอบกับการที่ค่าเงินเยนแข็งขึ้น ทำให้มูลค่าหนี้สกุลเยนเพิ่มขึ้นเมื่อ เทียบเป็นดอลลาร์ สรอ. โดยหนี้รัฐบาลโดยตรงเพิ่มขึ้นร้อยละ 27.7 เร่งตัวขึ้นจากปีก่อน สำหรับ หนี้รัฐวิสาหกิจเพิ่มขึ้นร้อยละ 10.8 แม้จะมีการชำระคืนเงินกู้ก่อนครบกำหนดเพิ่มขึ้นและมีการ ไถ่ถอนพันธบัตรที่ครบกำหนดมูลค่าสูงในปีนี้ ทั้งนี้ ส่วนใหญ่เป็นผลมาจากค่าเงินเยนที่แข็งขึ้น

ในระหว่างปี 2542 มีการลงนามในสัญญาเงินกู้ใหม่ของภาครัฐบาล รวม 22 โครงการ วงเงินรวม 4.8 พันล้านดอลลาร์ สรอ. ในจำนวนนี้เป็นเงินกู้ของโครงการเพื่อปรับโครงสร้างและ ฟื้นฟูเศรษฐกิจร้อยละ 52 รองลงไปเป็นโครงการในสาขาคมนาคมและขนส่ง และสาขาพลังงาน ในสัดส่วนร้อยละ 19 และร้อยละ 10 ตามลำดับ

หนี้ต่างประเทศของธนาคารแห่งประเทศไทย

ธนาคารแห่งประเทศไทยมีหนี้ต่างประเทศคงค้าง ณ สิ้นปี 2542 จำนวน 12.8 พันล้าน ดอลลาร์ สรอ. เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 14.4 ตามการเบิกจ่ายเงินกู้ภายใต้โครงการฟื้นฟู

เศรษฐกิจของกองทุนการเงินระหว่างประเทศ ประกอบกับค่าเงินสกุลเงินและ SDR แข็งขึ้น ส่งผลให้มูลค่าหนี้เพิ่มขึ้นเมื่อเทียบเป็นดอลลาร์ สรอ. อนึ่ง ตั้งแต่เดือนสิงหาคม 2542 ภายหลังจากการประชุมเพื่อทบทวนเศรษฐกิจไทยกับคณะผู้แทนกองทุนการเงินระหว่างประเทศ ประเทศไทยได้ยกเลิกการเบิกจ่ายเงินกู้สำหรับวงเงินที่เหลืออยู่ประมาณ 2.4 พันล้านดอลลาร์ สรอ.

โครงสร้างหนี้ต่างประเทศ

โครงสร้างหนี้ต่างประเทศ ณ สิ้นปี 2542 ปรับตัวดีขึ้น จากการชำระคืนหนี้ของภาคเอกชนโดยเฉพาะหนี้ระยะสั้นที่ยังอยู่ในระดับสูง ขณะเดียวกันหนี้ภาคทางการ ซึ่งเกือบทั้งหมดเป็นหนี้ระยะยาวเพิ่มขึ้น ส่งผลให้สัดส่วน

หนี้ของธนาคารแห่งประเทศไทย (หน่วย : ล้านดอลลาร์ สรอ.)		
แหล่งเงินทุน	2541	2542
1. IMF	3,239	3,431
2. Bilateral	7,965	9,386
2.1 J-EXIM	3,217	4,048
2.2 Central Banks	4,748	5,338
Total	11,204	12,817

โครงสร้างหนี้ต่างประเทศ ณ สิ้นงวด		
	2541	2542 ^P
สัดส่วน (%)	100.0	100.0
หนี้ระยะยาว	72.7	81.9
หนี้ระยะสั้น	27.3	18.1
สัดส่วน (%)	100.0	100.0
หนี้ภาคทางการ	36.6	48.3
หนี้ภาคเอกชน	63.4	51.7

P = ตัวเลขเบื้องต้น

การชำระหนี้ต่างประเทศ ^{1/} (หน่วย : ล้านดอลลาร์ สรอ.)		
	2541	2542 ^E
ภาระหนี้ภาคทางการ (รัฐบาลรวม ธปท.)	2,191	2,956
เงินต้น	906	1,429
ดอกเบี้ย	1,285	1,527
ภาระหนี้ภาคเอกชน	11,853	11,889
เงินต้น	7,788	8,516
ดอกเบี้ย	4,065	3,373
ภาระหนี้รวม	14,044	14,845
เงินต้น	8,694	9,945
ดอกเบี้ย	5,350	4,900
รายได้เงินตราต่างประเทศ^{2/}	67,513	72,545
สัดส่วนต่อรายได้		
เงินตราต่างประเทศ	20.8	20.5
ภาคทางการ	3.2	4.1
ภาคเอกชน	17.6	16.4

1/ ไม่รวมการชำระคืนก่อนกำหนดและการชำระคืนเงินต้นของหนี้ระยะสั้น
2/ รายได้จาก การส่งออกสินค้าและบริการ (ไม่รวมผลตอบแทนจากการลงทุน)
E = ประมาณการ

หนี้ภาคทางการต่อหนี้ภาคเอกชน ณ สิ้นปี 2542 เพิ่มขึ้นเป็น 48 : 52 เมื่อเทียบกับ 37 : 63 ณ สิ้นปี 2541 และสัดส่วนหนี้ระยะยาวเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 82 ทั้งนี้ สัดส่วนหนี้สกุลเงินเยนเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 33 ในปี 2541 เป็นร้อยละ 39 ในปี 2542 และหนี้สกุลเงินดอลลาร์ สรอ. มีสัดส่วนลดลงจากร้อยละ 62 เป็นร้อยละ 55 ส่วนหนึ่งจากเงินกู้สกุลเงินเยนมากขึ้นของภาครัฐบาล ประกอบกับค่าเงินเยนแข็งขึ้นจาก 115.0 เยนต่อดอลลาร์ สรอ. ณ สิ้นปี 2541 เป็น 102.4 เยนต่อดอลลาร์ สรอ. ณ สิ้นปี 2542 ทำให้มูลค่าหนี้สกุลเงินเยนสูงขึ้นเมื่อเทียบเป็นดอลลาร์ สรอ.

การชำระหนี้ต่างประเทศ

ภาระหนี้ต่างประเทศในปี 2542 มีจำนวน 14.8 พันล้านดอลลาร์ สรอ. ในจำนวนนี้ ร้อยละ 80 เป็นภาระหนี้ภาคเอกชน เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 5.7 โดยเพิ่มขึ้นมากในส่วนของ ภาระหนี้ภาคทางการ ซึ่งการชำระคืนเงินกู้เพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 57.5 ส่วนหนึ่งจากการชำระคืน เพื่อไถ่ถอนพันธบัตรที่ครบกำหนดในปีนี้ และการชำระค่าดอกเบี้ยเพิ่มขึ้นร้อยละ 18.8 จากการ ชำระดอกเบี้ยของเงินกู้ภายใต้โครงการฟื้นฟูเศรษฐกิจของกองทุนการเงินระหว่างประเทศ สำหรับ ภาระหนี้ภาคเอกชนอยู่ในระดับใกล้เคียงกับปีก่อน แม้ว่าการชำระดอกเบี้ยจะลดลงตามการลดลง ของหนี้ต่างประเทศ ประกอบกับอัตราดอกเบี้ยในตลาดโลกโน้มต่ำลง แต่การชำระคืนเงินต้นสูงขึ้น จากหนี้ที่ครบกำหนดชำระคืนในปีใหม่ที่เพิ่มขึ้น ทั้งนี้ เมื่อเทียบกับรายได้เงินตราต่างประเทศจาก การส่งออกสินค้าและบริการ ภาระหนี้รวมมีสัดส่วนร้อยละ 20.5 ใกล้เคียงกับปีก่อน

ประเด็นพิเศษ

NPL ของสถาบันการเงิน

นับตั้งแต่กลางปี 2540 ซึ่งเกิดวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจขึ้นในประเทศไทย ความสามารถในการชำระหนี้ของลูกหนี้ได้ลดลงเป็นลำดับ พิจารณาได้จากตัวเลข Non-performing loans หรือ NPL (เงินให้สินเชื่อที่ค้างชำระเงินต้นและ/หรือดอกเบี้ย เป็นระยะเวลารวมกันเกินกว่า 3 เดือน) ที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดย ณ สิ้นปี 2541 ระบบสถาบันการเงินมียอด NPL คงค้างทั้งสิ้น 2,675 พันล้านบาท หรือร้อยละ 45.02 ของสินเชื่อรวม ทั้งนี้ ยอดคงค้าง NPL ส่วนใหญ่อยู่ในภาคอุตสาหกรรม รองลงไปคือ ธุรกิจการค้าส่งค้าปลีก และธุรกิจเกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์ ตามลำดับ อย่างไรก็ตาม แม้ในช่วงต้นปี 2542 NPL จะยังคงเพิ่มขึ้น แต่เป็นการเพิ่มขึ้นในอัตราที่ชะลอตัวลง ณ สิ้นเดือนพฤษภาคม 2542 NPL ได้เพิ่มขึ้นถึงระดับสูงสุดที่ 2,729 พันล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 47.70 ของสินเชื่อรวม หลังจากนั้น NPL ได้ลดลงเป็นลำดับ จนถึงสิ้นปี 2542 ซึ่งมียอดคงค้างเพียง 2,074 พันล้านบาท หรือร้อยละ 38.54 ของสินเชื่อรวม โดยมียอดเปลี่ยนแปลงลดลงสุทธิ 601 พันล้านบาท เมื่อเทียบกับ NPL ณ สิ้นปีก่อนหน้า และลดลงสุทธิ 655 พันล้านบาท เมื่อเทียบกับระดับสูงสุด เมื่อพิจารณากลุ่มของสถาบันการเงิน ธนาคารพาณิชย์ของเอกชนไทยเป็นกลุ่มที่มี NPL ลดลงสูงสุด ขณะที่ธนาคารพาณิชย์ของรัฐปัจจุบันเป็นกลุ่มที่มี NPL คงค้างสูงที่สุดจำนวนทั้งสิ้น 1,036 พันล้านบาท หรือร้อยละ 49.95 ของ NPL ในระบบสถาบันการเงิน (ส่วนหนึ่งเป็นผลจากการโอนทรัพย์สินของบริษัทเงินทุน 13 แห่งเข้ารวมกับธนาคารในกลุ่มธนาคารพาณิชย์ของรัฐ)

สาเหตุที่ในระหว่างปี 2542 NPL ลดลงได้มาก มีปัจจัยหลักจากกระบวนการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ที่มีผลสำเร็จมากขึ้นเป็นสำคัญ ส่วนหนึ่งเป็นผลจากการที่ทางการได้ดำเนินนโยบายทางด้านภาษี เพื่อจูงใจให้สถาบันการเงินและลูกหนี้ปรับโครงสร้างหนี้เพิ่มขึ้น ประกอบกับได้มีการออกกฎหมายและกฎเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับการจัดตั้งบริษัทบริหารสินทรัพย์ที่รับโอนสินทรัพย์ด้วยคุณภาพจากสถาบันการเงิน และการให้สิทธิประโยชน์แก่บริษัทบริหารสินทรัพย์เช่นเดียวกับที่สถาบันการเงินได้รับ จึงมีการจัดตั้งบริษัทบริหารสินทรัพย์ขึ้นแล้ว 5 แห่ง และได้โอน NPL จากสถาบันการเงินไปบริษัทบริหารสินทรัพย์จำนวน 220 พันล้านบาท นอกจากนี้ มีการตัดหนี้สงสัยจะสูญและหนี้สูญที่กันสำรองครบ 100% แล้วออกจากบัญชีอีกจำนวน 154 พันล้านบาท

หากพิจารณา NPL แยกตามประเภทธุรกิจ ณ สิ้นปี 2542 จะพบว่า ภาคอุตสาหกรรมมี NPL คงค้างสูงสุดที่จำนวน 541 พันล้านบาท รองลงไป คือ ธุรกิจเกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์ 363 พันล้านบาท และธุรกิจการค้าส่ง-ค้าปลีก 328 พันล้านบาท นอกจากนี้ เมื่อเทียบร้อยละของ NPL ต่อสินเชื่อแต่ละประเภทธุรกิจแล้ว ธุรกิจเกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์จะมีสัดส่วนสูงสุดที่ระดับร้อยละ 64.47 รองลงไป คือ ธุรกิจการบริการที่ระดับร้อยละ 50.48

NPL แยกตามประเภทธุรกิจ

ประเภทธุรกิจ	ธันวาคม 2541		ธันวาคม 2542	
	ล้านบาท	% ต่อสินเชื่อรวม	ล้านบาท	% ต่อสินเชื่อรวม
การเกษตร ประมง และป่าไม้	61,316	39.36	45,670	33.09
การเหมืองแร่และย่อยหิน	11,127	32.12	9,516	29.79
การอุตสาหกรรม	711,595	41.56	541,475	34.54
การก่อสร้าง	142,346	49.57	112,950	47.39
การค้าส่งและค้าปลีก	468,115	48.85	328,044	40.28
การนำสินค้าเข้า	69,956	44.31	96,200	47.43
การส่งสินค้าออก	72,390	45.30	59,029	38.40
การธนาคารและธุรกิจการเงิน	110,677	29.72	70,061	15.40
ธุรกิจเกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์	436,024	68.18	362,751	64.47
การสาธารณูปโภค	42,001	20.35	33,480	16.29
การบริการ	259,628	53.41	214,840	50.48
การอุปโภคบริโภคส่วนบุคคล	284,360	37.37	199,709	34.20
ธุรกิจเช่าซื้อ	4,998	50.45	242	19.89
รวม	2,674,533	45.02	2,073,967	38.54

สำหรับการดำเนินการแก้ปัญหา NPL ในปี 2543 ธนาคารแห่งประเทศไทยยังมุ่งเน้นการเร่งรัดกระบวนการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ภายใต้การดูแลของสายปรับปรุงโครงสร้างหนี้ให้เกิดผลสำเร็จเพิ่มขึ้น นอกจากนี้ จะให้การสนับสนุนการจัดตั้งบริษัทบริหารสินทรัพย์แห่งใหม่ๆ เพื่อรับโอนสินทรัพย์ต่อคุณภาพจากสถาบันการเงิน ประกอบกับการที่สถาบันการเงินทุกแห่งต้องกันเงินสำรองให้ครบถ้วนภายในสิ้นปี 2543 และต้องตัดหนี้สงสัยจะสูญและหนี้สูญ ที่กันเงินสำรองครบร้อยละ 100 แล้ว ออกจากบัญชีด้วย ซึ่งแนวทางดังกล่าวนี้จะมีผลช่วยลด NPL ของระบบสถาบันการเงินให้กลับสู่ระดับที่ไม่เป็นภาระต่อการดำเนินงานของสถาบันการเงิน อันจะช่วยให้สถาบันการเงินสามารถปล่อยสินเชื่อใหม่แก่ระบบเศรษฐกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป

มาตรการการฟื้นฟูสถาบันการเงิน

นับตั้งแต่ทางการได้ประกาศแผนฟื้นฟูระบบสถาบันการเงินในวันที่ 14 สิงหาคม 2541 เพื่อฟื้นฟูและปฏิรูปสถาบันการเงินในประเทศให้มีความแข็งแกร่งและมีมาตรฐานสากลเป็นที่ยอมรับของนานาประเทศ ก็ได้เร่งดำเนินมาตรการดังกล่าวอย่างต่อเนื่องเพื่อให้กลไกระบบสถาบันการเงินดำเนินงานได้อย่างเต็มที่และมีประสิทธิภาพเพื่อสนับสนุนต่อการฟื้นตัวทางเศรษฐกิจของประเทศ

การดำเนินมาตรการดังกล่าวที่สำคัญครอบคลุมการให้สถาบันการเงินเพิ่มเงินกองทุนให้เพียงพอรองรับการดำเนินงาน โดยเฉพาะการกันสำรองสินทรัพย์ตามเกณฑ์ของธนาคารแห่งประเทศไทย การเสริมสร้างความมั่นคงของสถาบันการเงิน ด้วยการสนับสนุนการควบรวมกิจการ การดำเนินการจำหน่ายธนาคารที่รัฐเข้าแทรกแซงเพื่อให้ภาคเอกชนเข้าบริหาร รวมถึงการให้สถาบันการเงินให้ความสำคัญต่อการดูแลและบริหารสินทรัพย์ด้วยคุณภาพด้วยการสนับสนุนการจัดตั้งบริษัทบริหารสินทรัพย์ ดังนี้

1. การเพิ่มทุนของสถาบันการเงิน หลังจากที่สถาบันการเงินประสบปัญหาสินทรัพย์ด้วยคุณภาพลดลงอย่างรวดเร็วส่งผลให้ความสามารถในการปล่อยสินเชื่อภาคเศรษฐกิจลดลงนั้น ปัจจุบันสถาบันการเงินหลายแห่งประสบความสำเร็จในการเพิ่มทุน โดยนอกจากจะออกหุ้นเพิ่มทุนและตราสารทางการเงินสมัยใหม่ เช่น SLIPS/CAPS และมีนักลงทุนเอกชนโดยเฉพาะจากต่างประเทศเข้าร่วมลงทุนแล้ว ยังรวมถึงการได้รับความช่วยเหลือจากกระทรวงการคลังในการเพิ่มทุนตามโครงการช่วยเพิ่มเงินกองทุนขั้นที่ 1 และ 2 อีกด้วย ซึ่งในปี 2542 สถาบันการเงินไทยเพิ่มทุนได้ทั้งสิ้น 895.8 พันล้านบาท แบ่งเป็นธนาคารพาณิชย์เอกชนจำนวนเงิน 394.6 พันล้านบาท ธนาคารพาณิชย์ของรัฐ จำนวน 449.6 พันล้านบาท และบริษัทเงินทุน 51.6 พันล้านบาท ทั้งนี้เป็นการเพิ่มเงินกองทุนตามโครงการของกระทรวงการคลังจำนวน 48.8 พันล้านบาท

อนึ่งสำหรับธนาคารพาณิชย์ของรัฐที่ได้จำหน่ายให้นักลงทุนภายใต้เกณฑ์การชดเชยความเสียหายที่เกิดจากลูกหนี้ด้วยคุณภาพจากทางานั้น ไม่มีความจำเป็นต้องเพิ่มเงินกองทุนรองรับสินทรัพย์ด้วยคุณภาพในส่วนที่ได้รับการชดเชย

2. การควบรวมกิจการเพื่อส่งเสริมให้สถาบันการเงินขนาดกลางและเล็กมีความแข็งแกร่งเพียงพอที่จะแข่งขันกับสถาบันการเงินขนาดใหญ่ได้ ทางการสนับสนุนการจัดตั้งธนาคาร จำกัด ขอบเขตการประกอบธุรกิจ และการแก้ไขบทบัญญัติทางกฎหมายหลายด้านเพื่อลดอุปสรรคและขั้นตอนในการควบกิจการ นอกจากนี้ เมื่อวันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2542 บริษัทเงินทุน และเงินทุนหลักทรัพย์ที่ทางการได้เข้าแทรกแซง 12 แห่ง บริษัทเงินทุนหลักทรัพย์กรุงไทยธนกิจ และธนาคารสหธนาคารได้เข้าควบรวมกิจการกัน และต่อมาได้เปลี่ยนชื่อเป็นธนาคาร ไทยธนาคาร จำกัด

3. การดำเนินการขายธนาคารพาณิชย์ที่ทางการเข้าแทรกแซง ด้วยทางการไม่ได้มีวัตถุประสงค์ที่จะดำเนินกิจการของธนาคารพาณิชย์ที่แทรกแซง เพราะนอกจากจะไม่ต้องการทำธุรกิจเพื่อแข่งขันกับเอกชนแล้ว ยังเห็นว่าการดำเนินงานภายใต้กรอบระเบียบของทางการจะขาดความคล่องตัว ประชาชนจะไม่ได้รับผลประโยชน์เต็มที่ นอกจากนี้ ยังอาจต้องลงทุนเพิ่มเติมในอนาคต ซึ่งจะทำให้ทางการมีค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้นอีก ด้วยเหตุนี้ ทางการจึงเลือกแนวทางที่จะหาผู้ร่วมลงทุนให้แก่ธนาคารพาณิชย์ที่เข้าแทรกแซงโดยเร็วที่สุด เพื่อให้ต้นทุนของทางการต่ำที่สุด รวมทั้งธนาคารพาณิชย์ดังกล่าวสามารถให้บริการลูกค้าได้อย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ

การดำเนินการขายธนาคารพาณิชย์ที่แทรกแซงมา ทางการได้ดำเนินการโดยเน้นถึงความโปร่งใสของกระบวนการ รวมทั้งคำนึงถึงผลประโยชน์และค่าใช้จ่ายของทางการเป็นสำคัญ อย่างไรก็ตาม

ธนาคารพาณิชย์ที่ทางการแทรกแซงมามีปัญหาลูกหนี้ด้อยคุณภาพจำนวนมาก ทางกรจึงหลีกเลี่ยงไม่ได้ที่จะต้องชดเชยความเสียหายที่เกิดจากลูกหนี้เหล่านี้ ทั้งนี้ วิธีการชดเชยความเสียหายดังกล่าวได้กำหนดขึ้นในลักษณะที่จะสามารถประวิงเวลาในการชดเชยเพื่อให้มีการเรียกเก็บหนี้ให้มากที่สุดและให้โอกาสลูกหนี้ฟื้นตัวในภาวะเศรษฐกิจที่ดีขึ้น ซึ่งจะทำความเสียหายที่ทางการจะต้องรับผิดชอบน้อยลง

ในช่วงปี 2542 ทางการได้ดำเนินการขายหุ้นข้างมากของธนาคารพาณิชย์ที่แทรกแซงสำเร็จไปแล้ว 2 แห่ง คือ ธนาคารนครธน จำกัด (มหาชน) ซึ่งขายให้แก่ธนาคารสแตนดาร์ดชาร์เตอร์ด จำกัด เมื่อวันที่ 10 กันยายน 2542 และธนาคารรัตนสิน จำกัด (มหาชน) ซึ่งขายให้แก่ธนาคารยูไนเต็ด โอเวอร์ซีส์ จำกัด เมื่อวันที่ 29 พฤศจิกายน 2542 นอกจากนี้ ยังมีอีก 2 ธนาคารพาณิชย์ที่อยู่ระหว่างการดำเนินการขายได้แก่ ธนาคารศรีนคร และธนาคารนครหลวงไทย ซึ่งมีความคืบหน้ามาเป็นลำดับ และคาดว่าจะแล้วเสร็จภายในครึ่งแรกของปี 2543

4. การจัดตั้งบริษัทบริหารสินทรัพย์ (AMC) ปัญหาสินทรัพย์ด้อยคุณภาพที่มีจำนวนมาก ส่งผลต่อความเชื่อมั่นในระบบสถาบันการเงิน และหากไม่เร่งแก้ไขก็จะเป็นผลร้ายแรงและกระทบต่อความเชื่อมั่นโดยรวมทางการจึงสนับสนุนให้สถาบันการเงินแยกสินทรัพย์ด้อยคุณภาพออกมาบริหารด้วยการขายหรือโอนให้กับบริษัทบริหารสินทรัพย์เพื่อนำไปบริหารหรือจำหน่ายจ่ายโอนต่อไป และในการจัดตั้งบริษัทบริหารสินทรัพย์ดังกล่าวบริษัทบริหารสินทรัพย์จะได้รับสิทธิประโยชน์ทางด้านค่าธรรมเนียมและภาษีที่เกิดขึ้นจากการรับโอนสินทรัพย์มาจากสถาบันการเงินตามพระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์

อย่างไรก็ดี การจัดตั้ง AMC ยังมีปัญหาและอุปสรรคอยู่ทำให้สถาบันการเงินไม่จัดตั้ง AMC ขึ้นตามเจตนารมณ์ของทางการ ดังนั้น เพื่อส่งเสริมให้มีการจัดตั้ง AMC ได้อย่างรวดเร็วและเพื่อให้ AMC สามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งจะทำให้การแก้ไขปัญหสินทรัพย์ด้อยคุณภาพบรรลุผลสำเร็จโดยเร็ว ธปท. จึงได้ดำเนินการออกประกาศและหนังสือเวียนฉบับใหม่เมื่อวันที่ 7 มกราคม 2543 เพื่อปรับปรุงประกาศและหนังสือเวียนฉบับเดิม เพื่อให้ AMC มีความคล่องตัวในการบริหารสินทรัพย์ด้อยคุณภาพมากกว่าสถาบันการเงิน โดยสามารถทำธุรกรรมที่เกี่ยวกับหรือเกี่ยวเนื่องในการบริหารหรือฟื้นฟูลูกหนี้ เช่น การให้เช่า ให้เช่าซื้อ ขายลูกหนี้ ตลอดจนพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ที่ได้รับซื้อหรือรับโอนมา และที่ได้รับจากการชำระหนี้ ในขณะที่เดียวกัน ธปท. ก็ได้กำหนดหลักเกณฑ์เพื่อการกำกับดูแล AMC

นอกจากนี้ ยังได้มีการปรับปรุงประเด็นภาษีโดยบริษัทบริหารสินทรัพย์จะได้รับสิทธิประโยชน์ทางด้านภาษีเพิ่มเติม เช่น ภาษีจากการปรับปรุงโครงสร้างหนี้

นับตั้งแต่ต้นปี 2542 สถาบันการเงินได้รับอนุญาตจดทะเบียนจัดตั้งบริษัทบริหารสินทรัพย์แล้ว 5 แห่ง ประกอบด้วย บริษัทบริหารสินทรัพย์กรุงเทพพาณิชย์ จำกัด บริษัทบริหารสินทรัพย์จันทบุรี จำกัด บริษัทบริหารสินทรัพย์ธนบุรี จำกัด บริษัทบริหารสินทรัพย์รัตนสิน จำกัด และบริษัทบริหารสินทรัพย์ทิว จำกัด รายละเอียดดังนี้

ชื่อบริษัทบริหารสินทรัพย์	ผู้ถือหุ้นใหญ่	ทุนจดทะเบียน (ล้านบาท)	จดทะเบียน	เริ่มดำเนินการ	มูลค่าทรัพย์สินที่รับโอน (ล้านบาท)
กรุงเทพพาณิชย์	บริษัทกรุงเทพพาณิชย์การ	13,675	28 ม.ค. 2542	28 ม.ค. 2542	55,204
รัตนสิน	ธนาคารรัตนสิน	25	31 ส.ค. 2542	29 พ.ย. 2542	44,974
ธนบุรี	ธนาคารกสิกรไทย	8,000	13 ต.ค. 2542	13 ต.ค. 2542	28,800
จันทบุรี	ธนาคารกสิกรไทย	5,000	13 ต.ค. 2542	13 ต.ค. 2542	25,361
ทวี	ธนาคารกรุงเทพ	500	30 ธ.ค. 2542	-	-

(ข้อมูล ณ 20 มกราคม 2543)

การดำเนินการข้างต้นแสดงให้เห็นว่า ทางกรได้สร้างเครื่องมือในการแก้ไขปัญหาหนี้โดยคุณภาพอย่างเป็นระบบและชัดเจน อันเป็นสิ่งที่แสดงให้เห็นถึงพัฒนาการในการดำเนินนโยบายของทางการในการแก้ไขปัญหาระบบสถาบันการเงิน

5. การปิดสถาบันการเงิน สำหรับสถาบันการเงินที่ประสบปัญหาทางการเงินอย่างรุนแรงและไม่อยู่ในวิสัยที่จะแก้ไขฐานะได้ ซึ่งหากให้เปิดดำเนินกิจการต่อไปก็จะส่งผลเสียหายต่อประชาชนนั้น กระทรวงการคลังและธนาคารแห่งประเทศไทยจึงได้เห็นชอบให้ปิดสถาบันการเงิน 2 แห่งคือ บริษัทเครดิตฟองซิเอร์ แอล พี เอ็น จำกัด เมื่อวันที่ 12 กุมภาพันธ์ 2542 และบริษัทเงินทุนมหาสมุทร จำกัด เมื่อวันที่ 25 สิงหาคม 2542 โดยที่เจ้าหนี้และผู้ฝากเงินของสถาบันการเงินทั้ง 2 แห่ง ได้รับความคุ้มครองตามข้อบังคับของกองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนา ระบบสถาบันการเงินว่าด้วยการประกันผู้ฝากเงินและเจ้าหนี้ของสถาบันการเงิน พ.ศ. 2540

นอกจากนี้ ธนาคารกรุงเทพพาณิชย์การ จำกัด (มหาชน) ยังได้คืนใบอนุญาตประกอบธุรกิจธนาคารพาณิชย์เมื่อวันที่ 31 สิงหาคม 2542 หลังจากได้ออนสินทรัพย์ดีไปให้ธนาคารกรุงไทย และโอนสินทรัพย์ด้อยคุณภาพไปยังบริษัทบริหารสินทรัพย์ที่ได้จัดตั้งขึ้นแล้ว ทั้งนี้ ผู้ฝากและเจ้าหนี้ ได้รับความคุ้มครองจากกองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนา ระบบสถาบันการเงิน

การดำเนินมาตรการฟื้นฟูสถาบันการเงินดังกล่าว รวมทั้งมาตรการแก้ไขกฎระเบียบและกฎเกณฑ์ของสถาบันการเงินจะส่งผลให้สถาบันการเงินไทยมีแนวปฏิบัติเข้าสู่มาตรฐานสากลและมีความสามารถแข่งขันกับต่างประเทศได้

การปรับปรุงโครงสร้างหนี้

การปรับปรุงโครงสร้างหนี้เป็นแนวทางหนึ่งที่น่ามาใช้เพื่อแก้ไขปัญหา NPL ที่เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วของสถาบันการเงิน อันเป็นผลมาจากการที่ประเทศไทยประสบกับภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจ

ตั้งแต่กลางปี 2540 โดยธนาคารแห่งประเทศไทยได้ออกหลักเกณฑ์การปรับปรุงโครงสร้างหนี้ของสถาบันการเงินเมื่อกลางปี 2541 และจัดตั้งคณะกรรมการเพื่อส่งเสริมการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ (คปน.) เพื่อทำหน้าที่ส่งเสริมการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ให้สำเร็จโดยเร็วยิ่งขึ้น

การปรับปรุงโครงสร้างหนี้ ได้มีส่วนช่วยให้ลูกหนี้ที่เดิมยังเป็นหนี้ปกติ ไม่ต้องเป็น NPL และลูกหนี้ที่เป็น NPL ได้กลับมาเป็นหนี้ปกติและทำให้ธุรกิจดำเนินต่อไปได้ สถาบันการเงินก็จะมีความสามารถในการดำเนินการด้านสินเชื่อได้ดีขึ้น ในรอบปี 2542 ผลของการปรับปรุงโครงสร้างหนี้สำเร็จของสถาบันการเงินได้มีส่วนทำให้ NPL ของระบบสถาบันการเงิน ซึ่งเติบโตอย่างรวดเร็วจนถึงระดับที่สูงมากในเดือนพฤษภาคม 2542 ลดจำนวนลงในเดือนต่อๆ มา โดยลดลงเร็วกว่าการเพิ่มขึ้นของ NPL ที่เกิดขึ้นใหม่ แม้จะมีการกลับมาเป็น NPL ใหม่จากลูกหนี้ที่ได้ปรับปรุงโครงสร้างหนี้สำเร็จไปแล้วบ้าง แต่ยังมีจำนวนไม่มากนัก ลูกหนี้ที่เป็น NPL มีความเข้าใจเรื่องของการปรับปรุงโครงสร้างหนี้มากขึ้น และเข้ามาเจรจากับสถาบันการเงิน ในขณะที่สถาบันการเงินเองได้เร่งรัดการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ รวมทั้ง คปน. ได้กำหนดลูกหนี้กลุ่มเป้าหมายที่ต้องปฏิบัติตามกรอบของเงื่อนไขและเวลา ทำให้การปรับปรุงโครงสร้างหนี้สำเร็จเพิ่มขึ้นตลอดปี 2542

บทบาทของ คปน. ในการส่งเสริมการปรับปรุงโครงสร้างหนี้

คปน. ได้คัดเลือกลูกหนี้กลุ่มเป้าหมายเพื่อเป็นกลุ่มนำร่องให้ทางการทราบถึงปัญหาและอุปสรรคของการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ รวมทั้งเพื่อช่วยเร่งรัดการเจรจาต่อรองให้เร็วขึ้น คปน. สนับสนุนการจัดทำสัญญาระหว่างลูกหนี้และเจ้าหนี้ สัญญาระหว่างเจ้าหนี้ และบันทึกข้อตกลงในการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ เพื่อใช้เป็นกระบวนการในการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ของลูกหนี้กลุ่มเป้าหมายรายใหญ่และรายเล็ก ตามลำดับ โดยสัญญาและข้อตกลงดังกล่าวจะมีการกำหนดกรอบระยะเวลาและการดำเนินการในแต่ละขั้นตอนอย่างชัดเจน นอกจากนี้ คปน. ยังได้มีการประสานงานกับหน่วยงานต่างๆ เพื่อออกมาตรการสนับสนุนการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ เช่น การยกเว้นภาษี การลดหย่อนค่าธรรมเนียมการโอนอสังหาริมทรัพย์และอาคารชุด และการผ่อนผันหลักเกณฑ์การกำกับสถาบันการเงินในกรณีที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ เป็นต้น

ความคืบหน้าในการปรับปรุงโครงสร้างหนี้

1. การปรับปรุงโครงสร้างหนี้ของสถาบันการเงินทั้งระบบ

1) ลูกหนี้ที่ปรับปรุงโครงสร้างหนี้สำเร็จ : ในปี 2542 ยอดหนี้และจำนวนรายลูกหนี้ที่ปรับปรุงโครงสร้างหนี้สำเร็จได้เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง สถาบันการเงินทั้งระบบปรับปรุงโครงสร้างหนี้สำเร็จเพิ่มขึ้นจากจำนวน 164,694 ราย มูลค่า 156,865 ล้านบาท ณ สิ้นปี 2541 เป็น 173,709 ราย มูลค่า 1,072,095 ล้านบาท ณ สิ้นปี 2542 คิดเป็นยอดเฉลี่ยเพิ่มขึ้นประมาณเดือนละ 76,000 ล้านบาท โดยมีระดับสูงสุด 162,132 ล้านบาท ในเดือนธันวาคม 2542

การปรับปรุงโครงสร้างหนี้ที่มีผลสำเร็จเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องนั้น สืบเนื่องจากทางการได้ใช้มาตรการจูงใจทางด้านภาษีเพื่อสนับสนุนการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ผู้เกี่ยวข้องในกระบวนการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ทั้งทางด้านสถาบันการเงินและลูกหนี้ มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการปรับปรุงโครงสร้างหนี้มากขึ้น ประกอบกับอัตราดอกเบี้ยที่อยู่ในระดับต่ำ ได้เอื้ออำนวยให้การเจรจาต่อรองเป็นไปได้ด้วยดี สถาบันที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งธนาคารแห่งประเทศไทยได้จัดให้มีการชี้แจงและการสัมมนาเกี่ยวกับการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ให้แก่ผู้เกี่ยวข้องหลายครั้ง รวมทั้งการจัดทำเอกสารเผยแพร่ต่างๆ เช่น หนังสือสิทธิประโยชน์จากการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ แผ่นพับเผยแพร่เกี่ยวกับกระบวนการของสัญญาาระหว่างลูกหนี้และเจ้าหนี้ และบันทึกข้อตกลงในการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ รวมถึงการให้บริการคำตอบทางโทรศัพท์และโทรสารอัตโนมัติ และการเผยแพร่ข้อมูลผ่านทางระบบเว็บไซต์ของธนาคาร นอกจากนี้ การคัดเลือกลูกหนี้กลุ่มเป้าหมายของ คปน. ทั้งลูกหนี้รายใหญ่ และรายเล็ก ให้เข้าสู่กระบวนการและกรอบเวลาได้เพิ่มขึ้นเป็นระยะๆ ได้กระตุ้นให้สถาบันการเงินและลูกหนี้เร่งเจรจาปรับปรุงโครงสร้างหนี้ ซึ่งทำให้การปรับปรุงโครงสร้างหนี้มีความสำเร็จเพิ่มขึ้นมาก โดยเฉพาะในระยะปลายปี

ก. ลูกหนี้ที่ปรับปรุงโครงสร้างหนี้สำเร็จ จำแนกตามประเภทธุรกิจ :

ในปี 2542 ภาคธุรกิจที่มีการปรับปรุงโครงสร้างหนี้สำเร็จส่วนใหญ่จะอยู่ในภาคอุตสาหกรรม เป็นสัดส่วนประมาณร้อยละ 30 รองลงมาคือ การก่อสร้างและธุรกิจเกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์จำนวนร้อยละ 19 การค้าส่งและการค้าปลีกร้อยละ 13 และการบริการ ร้อยละ 12 ตามลำดับ

ข. ลูกหนี้ที่ปรับปรุงโครงสร้างหนี้สำเร็จ จำแนกตามภูมิภาค :

การปรับปรุงโครงสร้างหนี้ในส่วนภูมิภาคมีความสำเร็จเพิ่มขึ้นเป็นลำดับ โดยช่วงปลายปี 2541 การปรับปรุงโครงสร้างหนี้ในส่วนภูมิภาคมีผลสำเร็จในสัดส่วนประมาณร้อยละ 12 แต่ในช่วงกลางปี 2542 เป็นต้นมา สัดส่วนดังกล่าวปรับเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 23 ณ สิ้นปี 2542 เนื่องจากสถาบันการเงินได้เร่งดำเนินการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ในระดับภูมิภาคมากขึ้น ประกอบกับสำนักงานภาคของธนาคารแห่งประเทศไทยทั้ง 3 สำนักงาน ได้ช่วยให้คำปรึกษาและส่งเสริมการปรับปรุงโครงสร้างหนี้มาโดยตลอด โดยภาคกลางมีการปรับปรุงโครงสร้างหนี้สำเร็จมากที่สุดคิดเป็นประมาณร้อยละ 10 รองลงมาคือ ภาคเหนือ ร้อยละ 5 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคใต้ ร้อยละ 4 เท่ากัน

2) ลูกหนี้ที่อยู่ระหว่างการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ : ณ สิ้นปี 2542 ยอดหนี้ที่อยู่ระหว่างปรับปรุงโครงสร้างหนี้ของสถาบันการเงิน มีจำนวน 26,199 ราย มูลหนี้ 1,120,513 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากจำนวน 18,794 ราย มูลหนี้ 433,033 ล้านบาท ณ สิ้นปี 2541

ดังนั้นเมื่อรวมหนี้ที่ได้มีการปรับปรุงโครงสร้างหนี้สำเร็จ และหนี้ที่อยู่ระหว่างปรับปรุงโครงสร้างหนี้แล้วจะมีจำนวนรวมทั้งสิ้น 199,908 ราย มูลหนี้ 2,192,608 ล้านบาท

2. การปรับปรุงโครงสร้างหนี้ของลูกหนี้กลุ่มเป้าหมาย

สิ้นปี 2542 มีลูกหนี้เป้าหมายที่อยู่ในความดูแลของ คปน. ทั้งสิ้น 5,570 ราย มูลหนี้ประมาณ 2,325,266 ล้านบาท โดยเป็นลูกหนี้รายใหญ่ตาม Debtor-Creditor Agreement (DCA) จำนวน 1,694 ราย มูลหนี้ประมาณ 2,141,179 ล้านบาท และลูกหนี้รายเล็กตาม Simplified Agreement (SA) จำนวน 3,876 ราย มูลหนี้ประมาณ 184,087 ล้านบาท ซึ่งในจำนวนนี้จะมีลูกหนี้กลุ่มเป้าหมายทั้งรายใหญ่และรายเล็กที่ปรับปรุงโครงสร้างหนี้สำเร็จทั้งสิ้น 1,088 ราย มูลหนี้รวม 511,843 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากจำนวน 1,077 ราย มูลหนี้ 464,106 ล้านบาท ในปี 2541

1) **ลูกหนี้กลุ่มเป้าหมายรายใหญ่** : จำนวน 1,694 ราย เป็นลูกหนี้ที่เข้าสู่กระบวนการปรับปรุงโครงสร้างหนี้แล้ว 824 ราย มูลหนี้ 1,584,063 ล้านบาท ที่เหลืออีก 870 ราย มูลหนี้ประมาณ 600,000 ล้านบาท อยู่ในขั้นตอนที่เจ้าหน้าที่กำลังดำเนินการให้ลูกหนี้มาลงนามใน Debtor Accession

ลูกหนี้ที่เข้าสู่กระบวนการปรับปรุงโครงสร้างหนี้จำนวน 824 ราย นั้น ปรับปรุงโครงสร้างหนี้สำเร็จแล้ว 178 ราย มูลหนี้ 495,519 ล้านบาท อยู่ระหว่างปรับปรุงโครงสร้างหนี้ 370 ราย มูลหนี้ 524,419 ล้านบาท อีก 216 ราย มูลหนี้ 404,463 ล้านบาท อยู่ในกระบวนการทางศาล ที่เหลือเป็นหนี้ปกติที่ไม่จำเป็นต้องปรับปรุงโครงสร้างหนี้

ลูกหนี้กลุ่มเป้าหมายที่ปรับปรุงโครงสร้างหนี้สำเร็จจำนวน 178 ราย นั้น เป็นมูลหนี้ในประเทศประมาณ 215,454 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 65 ของมูลหนี้ที่ปรับสำเร็จ เมื่อจำแนกตามภาคธุรกิจ ภาคการอุตสาหกรรม เช่น ผลิตภัณฑ์ปิโตรเคมี สิ่งทอ ปูนซีเมนต์ เหล็ก อาหาร และน้ำตาล ปรับปรุงโครงสร้างหนี้สำเร็จมากที่สุด จำนวน 91 ราย มูลหนี้ 286,140 ล้านบาท เป็นสัดส่วนร้อยละ 57.75 รองลงมาคือ การก่อสร้างและธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ ร้อยละ 16.53 การสาธารณูปโภค เช่น ธุรกิจโทรคมนาคม ร้อยละ 15.12 และการบริการ เช่น ธุรกิจโรงแรม ภัตตาคาร และโรงพยาบาล ร้อยละ 5.84 ตามลำดับ

2) **ลูกหนี้กลุ่มเป้าหมายรายเล็ก** : จำนวน 3,876 ราย นั้น มี 1,948 ราย ที่ลงนามในบันทึกข้อตกลงในการปรับปรุงโครงสร้างหนี้แล้ว และมีลูกหนี้ที่ปรับปรุงโครงสร้างหนี้สำเร็จแล้ว 910 ราย มูลหนี้ 16,324 ล้านบาท ส่วนใหญ่จะอยู่ในธุรกิจการก่อสร้างและอสังหาริมทรัพย์จำนวน 112 ราย มูลหนี้ 4,991 ล้านบาท เป็นสัดส่วนร้อยละ 30.57 รองลงมาเป็น ภาคอุตสาหกรรม ร้อยละ 24 การค้าส่งและค้าปลีก ร้อยละ 19.37 และการบริการ ร้อยละ 13.53 ตามลำดับ

ลูกหนี้อีกจำนวน 884 ราย มูลหนี้ 77,967 ล้านบาท จะต้องถูกดำเนินคดีทางศาล โดยในจำนวนนี้เป็นลูกหนี้ที่ไม่ยอมลงนามในบันทึกข้อตกลงจำนวน 688 ราย มูลหนี้ 73,919 ล้านบาท อีก 196 ราย เป็นลูกหนี้ที่เจรจาปรับปรุงโครงสร้างหนี้ไม่สำเร็จ

มาตรการสำคัญปี 2542

มาตรการการเงิน

ทางการได้ให้ความสำคัญในการดูแลให้สภาพคล่องในระบบการเงินเอื้อต่อการฟื้นตัวของเศรษฐกิจ รวมทั้งออกมาตรการช่วยเหลือปัญหาสถาบันการเงินเพื่อช่วยส่งเสริมให้ระบบสินเชื่อกลับคืนสู่ปกติ โดยได้มีมาตรการปรับลดอัตราดอกเบี้ยมาตรฐานลงถึงสามครั้ง เพื่อช่วยลดต้นทุนการดำเนินงานของสถาบันการเงิน และมาตรการดูแลเสถียรภาพอัตราแลกเปลี่ยน การพัฒนาตลาดการเงิน ตลอดจนการให้ความอนุเคราะห์ทางการเงินแก่ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม สาระสำคัญสรุปได้ ดังนี้

1. มาตรการดอกเบี้ย

1.1 การปรับลดอัตราดอกเบี้ยมาตรฐาน (Bank Rate)

ปี 2542 ธนาคารแห่งประเทศไทยประกาศปรับลดอัตราดอกเบี้ยมาตรฐาน (Bank Rate) สำหรับหน้าต่างเงินกู้ยืมปกติ (Loan Window) ที่ให้แก่ธนาคารพาณิชย์ บริษัทเงินทุนและบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ รวม 3 ครั้ง จากอัตราร้อยละ 12.5 ต่อปี ดังนี้

อัตราดอกเบี้ยมาตรฐาน (ร้อยละ)	มีผลบังคับใช้
7.0	1 กุมภาพันธ์ 2542
5.5	25 มิถุนายน 2542
4.0	9 กรกฎาคม 2542

ทั้งนี้ เพื่อส่งสัญญาณทิศทางการนโยบายการเงินที่ผ่อนคลายลงอย่างต่อเนื่อง และสอดคล้องกับอัตราดอกเบี้ยตลาดเงินที่โน้มลง เป็นช่องทางช่วยเหลือสถาบันการเงินในการปรับสภาพคล่องอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น และช่วยลดต้นทุนของสถาบันการเงิน

1.2 ดอกเบี้ยหรือส่วนลดที่บริษัทเงินทุนอาจจ่ายหรืออาจเรียกได้

ธนาคารแห่งประเทศไทย ได้ออกประกาศเกี่ยวกับดอกเบี้ยหรือส่วนลดที่บริษัทเงินทุนอาจจ่ายหรืออาจเรียกได้จากเงินกู้ยืมหรือได้รับจากประชาชนที่ต้องชำระคืน ดังนี้

1) กรณีชำระคืนเมื่อทวงถาม จ่ายดอกเบี้ยตามอัตราที่บริษัทเงินทุนประกาศ แต่ไม่เกินอัตราดอกเบี้ยเฉลี่ยที่ธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่จ่ายสำหรับเงินฝากประเภทออมทรัพย์ ตามที่ธนาคารแห่งประเทศไทยประกาศ (Benchmark) บวกด้วยอัตราร้อยละ 3 ต่อปี

2) กรณีชำระคืนไม่ถึง 7 วัน จ่ายดอกเบี้ยหรือส่วนลดตามอัตราที่ประกาศ แต่ไม่เกินร้อยละ 5 ต่อปี เว้นแต่เพื่อประโยชน์ของประชาชนและเศรษฐกิจโดยรวม ธนาคารแห่งประเทศไทยอาจผ่อนผันให้จ่ายดอกเบี้ยหรือส่วนลดเกินกว่าร้อยละ 5 ต่อปีได้

3) กรณีชำระคืนตั้งแต่ 7 วัน แต่ไม่ถึง 3 เดือน จ่ายตามอัตราที่ประกาศ แต่ไม่เกินอัตราดอกเบี้ยเฉลี่ยที่ธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่จ่ายสำหรับเงินฝากระยะเวลา 3 เดือน ตามที่ธนาคารแห่งประเทศไทยประกาศ (Benchmark) บวกด้วยอัตราร้อยละ 3 ต่อปี

4) กรณีชำระคืนตั้งแต่ 3 เดือนขึ้นไป จ่ายตามอัตราที่ประกาศ แต่ไม่เกินอัตราดอกเบี้ยเฉลี่ยที่ธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่จ่ายสำหรับเงินฝากระยะเวลาเดียวกัน ตามที่ธนาคารแห่งประเทศไทยประกาศ (Benchmark) บวกด้วยอัตราร้อยละ 3 ต่อปี

(ประกาศวันที่ 18 ตุลาคม 2542 มีผลบังคับใช้วันที่ 20 ตุลาคม 2542 เว้นแต่ข้อ 2 ในส่วนที่ให้อำนาจธนาคารแห่งประเทศไทยผ่อนผันการจ่ายดอกเบี้ยให้ใช้บังคับย้อนหลังไปตั้งแต่วันที่ 14 ตุลาคม 2542)

2. มาตรการสภาพคล่อง

2.1 การผ่อนคลายการดำรงสินทรัพย์สภาพคล่องของสถาบันการเงิน

ธนาคารแห่งประเทศไทยประกาศเปลี่ยนแปลงองค์ประกอบ ฐานะ และวิธีการดำรงสินทรัพย์สภาพคล่องของสถาบันการเงิน ดังนี้

1. กรณีธนาคารพาณิชย์และกิจการวิเทศธนกิจ

1) ปรับองค์ประกอบของสินทรัพย์สภาพคล่อง จากเดิมที่ต้องดำรงเป็นเงินฝากที่ธนาคารแห่งประเทศไทยเฉลี่ยแล้วไม่ต่ำกว่าร้อยละ 2 เป็นร้อยละ 1 ของฐานเงินฝากและเงินกู้ยืมระยะสั้นจากต่างประเทศ ทั้งนี้ เพื่อช่วยลดต้นทุนเงิน (cost of fund) ของธนาคารพาณิชย์และกิจการวิเทศธนกิจ เนื่องจากเงินฝากที่ธนาคารแห่งประเทศไทยไม่มีการจ่ายดอกเบี้ย

2) เปลี่ยนคำจำกัดความของเงินกู้ยืมระยะสั้นจากต่างประเทศและเงินฝากในบัญชีผู้มีถิ่นที่อยู่นอกประเทศระยะสั้นให้หมายถึงเงินกู้ยืมหรือเงินฝากที่มีระยะเวลาต่ำกว่าหรือเท่ากับ 365 วัน นับแต่วันกู้หรือวันฝาก จากเดิมที่คิดเฉพาะระยะเวลาต่ำกว่า 365 วันเท่านั้น ทั้งนี้ เพื่อให้เป็นไปตามหลักสากล

3) เพิ่มเดิมวิธีการในการดำรงสินทรัพย์สภาพคล่องให้ยืดหยุ่นมากขึ้นโดยอนุญาตให้ธนาคารพาณิชย์และกิจการวิเทศธนกิจที่ดำรงเงินฝากไว้ที่ธนาคารแห่งประเทศไทยเกินจำนวนเกณฑ์ขั้นต่ำที่ต้องดำรงในบัญชีหนึ่งสามารถนำส่วนที่เกินไปรวมในบัญชีต่อไปได้แต่ต้องไม่เกินร้อยละ 5 ของเกณฑ์ขั้นต่ำที่ต้องดำรงในบัญชีที่เกิน และถ้าหากดำรงเงินฝากไว้ที่ธนาคารแห่งประเทศไทยไม่ถึงจำนวนเกณฑ์ขั้นต่ำที่ต้องดำรงในบัญชีหนึ่ง ก็สามารถนำเงินฝากที่ดำรงในบัญชีถัดไปมารวมเข้ากับในบัญชีที่ขาดอยู่ได้ แต่ต้องไม่เกินร้อยละ 5 ของเกณฑ์ขั้นต่ำที่ต้องดำรงในบัญชีที่ขาดอยู่

2. กรณีบริษัทเงินทุน

1) เปลี่ยนคำจำกัดความของเงินกู้ยืมระยะสั้นจากต่างประเทศให้หมายถึงเงินที่ได้จากการกู้ยืมหรือได้รับจากต่างประเทศที่มีกำหนดชำระคืนเมื่อสิ้นระยะเวลาใน 365 วัน และเงินที่ได้จากการกู้ยืมหรือได้รับจากต่างประเทศที่มีกำหนดชำระคืนเมื่อทวงถามหรือเมื่อสิ้นระยะเวลาที่มีสิทธิเรียกคืนได้ภายใน 365 วัน นับแต่วันที่กู้ยืมหรือได้รับเงิน จากเดิมที่คิดเฉพาะระยะเวลาต่ำกว่า 365 วันเท่านั้น ทั้งนี้ เพื่อให้เป็นไปตามหลักสากล

(ประกาศวันที่ 1 เมษายน 2542 มีผลบังคับใช้วันที่ 23 เมษายน 2542)

2) การปรับปรุงคำจำกัดความของเงินกู้ยืมระยะสั้นจากต่างประเทศ และเงินฝากระยะสั้นในบัญชีผู้มีถิ่นที่อยู่ต่างประเทศ ธนาคารแห่งประเทศไทยด้วยความเห็นชอบของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังได้ออกประกาศปรับปรุงคำจำกัดความของเงินกู้ยืมระยะสั้นจากต่างประเทศและเงินฝากในบัญชีผู้มีถิ่นที่อยู่ต่างประเทศระยะสั้นตามประกาศฉบับก่อน (ลงวันที่ 1 เมษายน 2542) เพื่อให้การรายงานข้อมูลเงินกู้ยืมระยะสั้นจากต่างประเทศเป็นไปในทิศทางเดียวกับมาตรฐานสากล โดยให้หมายรวมถึง เงินกู้ยืมจากต่างประเทศและเงินฝากในบัญชีผู้มีถิ่นที่อยู่ต่างประเทศที่มีระยะเวลาเท่ากับ 366 วันในช่วงปีอธิกสุรทิน และวันส่งมอบเงินตามสัญญาเป็นวันหยุดทำการของธนาคาร

(ประกาศวันที่ 3 พฤศจิกายน 2542 มีผลบังคับใช้วันที่ 23 พฤศจิกายน 2542)

3. มาตรการสินเชื่อ

3.1 การผ่อนคลายนโยบายการให้เข้าซื้อรถยนต์

ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดให้สถาบันการเงินผ่อนคลายนโยบายการให้กู้ยืมแก่กิจการให้เข้าซื้อรถยนต์นั่งส่วนบุคคลไม่เกินเจ็ดคน โดยให้ผู้ดำเนินกิจการสามารถกำหนดจำนวนเงินดาวน์และระยะเวลาการผ่อนชำระได้เอง รวมทั้งผ่อนคลายนโยบายการยึดรถยนต์และเงินรายงวดที่ผู้เข้าซื้อผ่อนชำระไปแล้ว โดยขยายเวลาการผิหนดชำระเงินจากเดิม 2 งวดติดต่อกัน เป็น 3 งวดติดต่อกัน ตลอดจนเปลี่ยนแปลงวงเงินสูงสุดที่สถาบันการเงินจะให้กู้ยืมแก่กิจการ ซึ่งเดิมกำหนดไว้ไม่เกินร้อยละ 5 ของเงินกองทุน เป็นไม่เกินร้อยละ 5 ของเงินให้กู้ยืมรวมของสถาบันการเงินนั้น

(ประกาศวันที่ 16 มีนาคม 2542 มีผลบังคับใช้วันที่ 19 มีนาคม 2542 สำหรับบริษัทเงินทุนและบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ ประกาศและมีผลบังคับใช้วันที่ 29 มีนาคม 2542 สำหรับธนาคารพาณิชย์และสำนักงานวิเทศธนกิจ)

3.2 หลักเกณฑ์การให้สินเชื่อที่อยู่อาศัย ตามประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย

1) ให้สถาบันการเงินเปิดประกาศอัตราดอกเบี้ยและงวดการชำระเงินอย่างเปิดเผย ณ ที่ทำการทุกแห่ง ในกรณีที่เป็นสินเชื่ออัตราดอกเบี้ยคงที่ในระยะแรกและเป็นอัตราดอกเบี้ยลอยตัว

ในระยะเวลาที่เหลือ จะต้องระบุรายละเอียด ทั้งในส่วนของอัตราคงที่ในระยะแรกและอัตราอ้างอิง บวกด้วยส่วนต่างสูงสุด ในระยะเวลาที่เหลือให้ชัดเจน ตลอดจนให้จัดทำตารางประมาณการเงิน งวดที่ลูกค้าจะต้องผ่อนชำระแจ้งให้ลูกค้าทราบก่อนตัดสินใจใช้บริการสินเชื่อ

2) ให้สถาบันการเงินพิจารณาดำเนินการขยายระยะเวลาการผ่อนชำระแทนการ ปรับเพิ่มเงินงวดเป็นลำดับแรก เว้นแต่ เป็นความประสงค์ของลูกค้าที่ต้องการให้ปรับเพิ่มเงินงวด เนื่องจากมีความสามารถในการผ่อนชำระมากขึ้น และหากจำเป็นต้องปรับเพิ่มเงินงวดก็ให้ พิจารณาตามเกณฑ์ในประกาศ

3) สถาบันการเงินสามารถคิดเบี้ยปรับกรณีได้ถอนสินเชื่อก่อนกำหนดได้เฉพาะ กรณีลูกค้าได้ถอนภายใน 3 ปีแรกนับจากวันทำสัญญา และต้องปิดประกาศเบี้ยปรับให้ชัดเจนและ เปิดเผยเป็นการทั่วไปเช่นเดียวกับการประกาศอัตราดอกเบี้ย

(ประกาศและมีผลบังคับใช้วันที่ 27 กรกฎาคม 2542)

3.3 การยื่นแผนสินเชื่อสำหรับปี 2543

ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดให้ธนาคารพาณิชย์ยื่นแผนการให้สินเชื่อแก่ภาคเศรษฐกิจ ต่างๆ สำหรับปี 2543 ปีละ 2 งวด งวดครึ่งแรกของปี ให้ยื่นต่อธนาคารภายในวันที่ 30 ธันวาคม 2542 และงวดครึ่งหลังของปีให้ยื่นภายในเดือนพฤษภาคม 2543 ตามลำดับ โดยขอให้ธนาคาร พณิชย์พิจารณาสนับสนุนการให้สินเชื่อแก่ภาคอุตสาหกรรมการผลิต การส่งออก การสาธารณสุขไป ภาค ขั้นพื้นฐาน ธุรกิจก่อสร้างงานภาครัฐ การพาณิชย์กรรม และสินเชื่อเพื่อการเคหะ โดยสอดคล้อง กับสภาพคล่องและฐานะเงินกองทุนของตน

(ประกาศวันที่ 17 พฤศจิกายน 2542)

4. มาตรการแก้ไขปัญหาสถาบันการเงิน

ทางการได้ดำเนินมาตรการเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงของสถาบันการเงินที่เปิดดำเนินการ ตลอดจนระงับปัญหาของสถาบันการเงินที่ปิดกิจการหรือถูกเข้าแทรกแซง ดังนี้

การเสริมสร้างความมั่นคงให้แก่สถาบันการเงิน

1. หลักเกณฑ์การจัดชั้นสินทรัพย์และการกันเงินสำรอง

1) ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดให้สถาบันการเงินปรับปรุงแก้ไขหลักเกณฑ์การ จัดชั้นสินทรัพย์และการกันเงินสำรองสำหรับลูกหนี้อันเนื่องมาจากการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ใหม่เช่น ให้เปลี่ยนการจัดชั้นหนี้เป็นหนี้ปกติได้ทันทีโดยไม่ต้องรอเวลา 3 เดือน หรือ 3 งวดชำระเงิน เมื่อ ลูกหนี้ปรับปรุงโครงสร้างหนี้เข้าเงื่อนไขข้อใดข้อหนึ่งตามที่กำหนดไว้ในประกาศ เป็นต้น นอกจากนี้ ยังมีข้อกำหนดนิยามของ

- สินทรัพย์จัดชั้นสูญ หมายถึง สินทรัพย์ที่ไม่มีราคาหรือเรียกคืนไม่ได้

● สินทรัพย์ที่สงสัยว่าจะไม่มีราคาหรือเรียกคืนไม่ได้ หมายถึง สินทรัพย์ (1) จัดชั้นสงสัยจะสูญ (2) จัดชั้นสงสัย (3) จัดชั้นต่ำกว่ามาตรฐาน (4) จัดชั้นกล่าวถึงเป็นพิเศษ และ (5) จัดชั้นปกติ

● เงินสำรอง หมายถึง เงินสำรองที่กันไว้เป็นค่าเผื่อหนี้สูญหรือหนี้สงสัยจะสูญ ค่าเผื่อการลดราคา ค่าเผื่อการด้อยค่า ค่าเผื่อการปรับมูลค่า สำหรับสินทรัพย์ที่สงสัยว่าจะไม่มีราคาหรือเรียกคืนไม่ได้

(ประกาศวันที่ 30 มีนาคม 2542 มีผลบังคับใช้วันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2542)

2) ธนาคารแห่งประเทศไทยได้ประกาศผ่อนคลายนโยบายหลักเกณฑ์การนำมูลค่าหลักประกันมาหักออกจากยอดคงค้างของบัญชีลูกหนี้จัดชั้น เช่น หลักประกันที่มีการประเมินราคาหรือมีการตีราคาไว้ไม่เกิน 12 เดือนให้นำมาหักได้ไม่เกินร้อยละ 90 หากมีการประเมินราคาหรือมีการตีราคาไว้นานกว่า 12 เดือนให้นำมาหักได้ไม่เกินร้อยละ 50 ของมูลค่าที่ได้จากการประเมินราคาหรือการตีสราคานั้น ทั้งนี้เพื่อให้การประเมินราคาหรือการตีราคาหลักประกันในการนำมาหักออกจากราคาตามบัญชีของลูกหนี้สถาบันการเงินมีความเหมาะสมกับภาวะการณ์ในปัจจุบันมากขึ้น

(ประกาศวันที่ 28 มิถุนายน 2542 มีผลบังคับใช้งวดการบัญชีรอบระยะเวลาหกเดือนแรกของปี 2542)

2. หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข สำหรับสถาบันการเงินที่ประสงค์จะขอรับความช่วยเหลือจากกระทรวงการคลังตามโครงการช่วยเพิ่มเงินกองทุนชั้นที่ 1 และชั้นที่ 2

ธนาคารแห่งประเทศไทยได้แจ้งประกาศกระทรวงการคลังเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข สำหรับสถาบันการเงินที่ประสงค์จะขอเข้ารับความช่วยเหลือจากกระทรวงการคลัง ตามโครงการช่วยเพิ่มเงินกองทุนชั้นที่ 1 และโครงการช่วยเพิ่มเงินกองทุนชั้นที่ 2 เพื่อเอื้ออำนวยให้สถาบันการเงินสามารถเพิ่มทุนได้อย่างเพียงพอและมีความแข็งแกร่งขึ้น ดังนี้

1) สถาบันการเงินที่เพิ่มเงินกองทุนด้วยการขาย SLIPS และ CAPS ให้นำ SLIPS และ CAPS เป็นกองทุนชั้นที่ 1 ตั้งแต่วันเริ่มต้นของโครงการช่วยเพิ่มเงินกองทุนชั้นที่ 1 (29 กันยายน 2541) และสามารถยื่นคำขอรับความช่วยเหลือจากกระทรวงการคลังให้ซื้อหุ้นบุริมสิทธิของสถาบันการเงินเป็นจำนวนไม่เกินกว่าเงินกองทุนชั้นที่ 1 ที่เพิ่มขึ้นจากการขาย SLIPS และ CAPS แต่ต้องขายหุ้นบุริมสิทธิแก่ผู้ลงทุนภาคเอกชนประกอบไปอีกจำนวนหนึ่งด้วย

2) กระทรวงการคลังจะไม่ให้สิทธิ์ผู้ถือ SLIPS และ CAPS ซื้อหุ้นบุริมสิทธิของกระทรวงการคลังในราคาต้นทุนที่กระทรวงการคลังจ่ายซื้อ เนื่องจากจะได้รับผลตอบแทนในรูปดอกเบี้ยค่อนข้างสูง ต่างจากผู้ร่วมลงทุนสมทบประเภทที่ซื้อหุ้นบุริมสิทธิร่วมกับกระทรวงการคลัง ซึ่งจะไม่ได้รับผลตอบแทนจนกว่าสถาบันการเงินจะมีกำไรและจ่ายเงินปันผล

3) สถาบันการเงินที่เพิ่มทุนด้วยตราสารทุนประเภทใหม่ๆ เช่น การขายหุ้นบุริมสิทธิควบกับหุ้นกู้ด้อยสิทธิ โดยยึดถือตามมาตรฐานของ BIS ให้นำหุ้นบุริมสิทธิที่ขายควบกับหุ้นกู้

ด้อยสิทธินั้น เข้าเป็นเงินกองทุนชั้นที่ 1 ได้ไม่เกินหนึ่งในสาม (ร้อยละ 33.33) ของเงินกองทุนชั้นที่ 1 ซึ่งต่อมาได้ประกาศปรับลดอัตราส่วนดังกล่าวลงเป็นไม่เกินร้อยละ 25 ของเงินกองทุนชั้นที่ 1 เนื่องจากตลาดหลักทรัพย์ได้ปรับตัวในทิศทางที่ดีขึ้นในระดับหนึ่งทำให้ความจำเป็นในการพึ่งพาตราสารใหม่ๆ เป็นเครื่องมือในการเพิ่มทุนลดลง

4) กระทรวงการคลังจะซื้อหุ้นบุริมสิทธิของสถาบันการเงินในราคายุติธรรม (Fair Value) ที่จะตกลงร่วมกัน ซึ่งอาจแตกต่างจากมูลค่าตามบัญชี เพื่อให้เกิดความยุติธรรมต่อผู้ถือหุ้นเดิมของสถาบันการเงิน เช่น ราคาเฉลี่ยในตลาดหลักทรัพย์ หรือราคาที่ได้จากการประเมินของผู้มีวิชาชีพอิสระที่คณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ยอมรับ เป็นต้น โดยคณะกรรมการที่ปรึกษาเพื่อการปฏิรูประบบสถาบันการเงิน (กปส.) จะเป็นผู้พิจารณาความเหมาะสมในการประเมินราคา

(ประกาศวันที่ 15 มิถุนายน 2542 เพื่อนำส่งประกาศกระทรวงการคลังวันที่ 12 มิถุนายน 2542 มีผลบังคับใช้ 12 มิถุนายน 2542 ข่าวกกระทรวงการคลัง ฉบับที่ 74/2542 ลงวันที่ 8 มิถุนายน 2542 ประกาศและมีผลบังคับใช้ วันที่ 31 มีนาคม 2542 ประกาศวันที่ 15 มิถุนายน 2542 มีผลบังคับใช้วันที่ 1 มกราคม 2543)

3. การดำรงเงินกองทุน

ธนาคารแห่งประเทศไทยปรับปรุงหลักเกณฑ์ให้สถาบันการเงินสามารถนับเงินสำรองสำหรับสินทรัพย์จัดชั้นปกติ เข้าเป็นเงินกองทุนชั้นที่ 2 ได้ทันที โดยไม่ต้องกันเงินสำรองสำหรับสินทรัพย์จัดชั้นสงสัยจะสูญ จัดชั้นสงสัย จัดชั้นต่ำกว่ามาตรฐาน และจัดชั้นกล่าวถึงเป็นพิเศษ ให้ครบถ้วนเต็มจำนวนตามอัตราส่วนที่ต้องกันสำรองในแต่ละประเภทก่อน ทั้งนี้ สถาบันการเงินจะนับเงินสำรองสำหรับสินทรัพย์จัดชั้นปกติเข้าเป็นเงินกองทุนได้ไม่เกินร้อยละ 1.25 ของยอดสินทรัพย์เสี่ยง

นอกจากนี้ ยังได้ผ่อนคลายเป็นเรื่องการดำรงเงินกองทุนของสถาบันการเงิน โดยอนุญาตให้สินเชื่อของสถาบันการเงินที่มีตัวสัญญาใช้เงินที่ออกโดยบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์กรุงเทพธุรกิจ จำกัด (มหาชน) หรือบัตรเงินฝากที่ออกโดยธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) ตามโครงการรับแลกเปลี่ยนตัวของบริษัทเงินทุน 56 แห่ง ที่ถูกระงับการดำเนินกิจการมาเป็นประกัน ให้ถือว่าการให้สินเชื่อดังกล่าวเป็นสินทรัพย์ประเภทที่มีน้ำหนักความเสี่ยงเท่ากับศูนย์

(ประกาศวันที่ 26 กรกฎาคม 2542 มีผลบังคับใช้วันที่ 5 สิงหาคม 2542 ประกาศวันที่ 11 มิถุนายน 2542 มีผลบังคับใช้วันที่ 3 มิถุนายน 2542)

การดำเนินการกับธุรกรรมของสถาบันการเงินที่ปิดกิจการ ถูกแทรกแซงหรือเลือกที่จะระงับกิจการบางส่วนของธุรกิจ

4. ความคืบหน้าในการดำเนินการขายหุ้นธนาคารของรัฐ

1) ธนาคารนครธน จำกัด (มหาชน)

ธนาคารแห่งประเทศไทยสั่งให้ธนาคารนครธนลดทุนจดทะเบียนที่ชำระแล้วจาก 2,016 ล้านบาท เป็น 2 ล้านบาท และให้เพิ่มทุนอีก 7,001 ล้านบาท โดยให้เสนอขายต่อกองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาาระบบสถาบันการเงิน รวมทั้งเปลี่ยนแปลงคณะกรรมการของธนาคาร เพื่อดูแลให้การดำเนินธุรกิจเป็นไปตามปกติ

ธนาคารเปิดโอกาสให้ผู้สนใจรายอื่นๆ สามารถยื่นเสนอราคาที่จะเข้าซื้อหุ้นของธนาคารจากกองทุนเพื่อการฟื้นฟู แข่งกับธนาคารสแตนดาร์ดชาร์เตอร์ดได้ เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ในอันที่จะให้ความเป็นธรรมแก่ผู้สนใจร่วมลงทุนรายอื่นๆ และเพื่อให้ทางการได้รับข้อเสนอสูงสุด ปรากฏว่าธนาคารสแตนดาร์ดชาร์เตอร์ด เป็นผู้เสนอราคาสูงสุด เป็นเงิน 12,377.25 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 75 ส่วนการถือหุ้นของกองทุนเพื่อการฟื้นฟู จะเหลือร้อยละ 24.97 และผู้ถือหุ้นเดิมอื่นๆ ร้อยละ 0.03 พร้อมนี้ได้เปลี่ยนชื่อเป็นธนาคารสแตนดาร์ดชาร์เตอร์ด นครธน จำกัด (มหาชน)

2) ธนาคารรัตนสิน จำกัด (มหาชน)

ธนาคารแห่งประเทศไทยประกาศให้ธนาคารยูไนเต็ด โอเวอร์ซีส์ แห่งประเทศสิงคโปร์ เป็นผู้ชนะการประมูลและเข้าร่วมลงทุนในธนาคารรัตนสิน โดยซื้อหุ้นจากกองทุนเพื่อการฟื้นฟู และพัฒนาระบบสถาบันการเงินประมาณร้อยละ 75.02 จำนวนเงิน 15,089 ล้านบาท และจะได้เจรจาตกลงกันเพื่อลงนามในสัญญาอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องในเดือนพฤศจิกายน 2542 ทั้งนี้ ทางการมีนโยบายที่จะให้ธนาคารรัตนสินคงความเป็นบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ โดยเป็นธนาคารไทยที่มีผู้ถือหุ้นใหญ่เป็นชาวต่างประเทศ

(ประกาศข่าว ธพท. ฉบับที่ 63/2542 ลงวันที่ 6 ตุลาคม 2542 ประกาศและมีผลบังคับใช้วันที่ 12 กรกฎาคม 2542 ประกาศข่าว ธพท. ฉบับที่ 35/2542 ลงวันที่ 12 กรกฎาคม 2542 ข่าว ธพท. ฉบับที่ 52/2542 และข่าว ธพท. ฉบับที่ 56/2542 ลงวันที่ 3 และ 10 กันยายน 2542)

5. การอนุญาตให้สถาบันการเงินประกอบธุรกิจให้เข้าซื้อและให้เข้าแบบลีสซิ่งอันเนื่องมาจากการปรับปรุงโครงสร้างหนี้

ทางการได้อนุญาตให้สถาบันการเงินขยายระยะเวลาการประกอบธุรกิจให้เข้าซื้อและให้เข้าแบบลีสซิ่งสำหรับทรัพย์สินที่ได้รับโอนมาตามสัญญาการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ ออกไปอีก 2 ปี จากวันที่ 31 ธันวาคม 2542 เป็นสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2544 และเพื่อให้สอดคล้องกับมติคณะรัฐมนตรีที่ให้ขยายระยะเวลาการให้สิทธิประโยชน์ทางภาษีอากรและค่าธรรมเนียมในการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ตามหลักเกณฑ์ของธนาคารแห่งประเทศไทย

(ประกาศวันที่ 20 มกราคม 2542 มีผลบังคับใช้วันที่ 20 มกราคม - 31 ธันวาคม 2542 สำหรับธนาคารพาณิชย์ ประกาศกระทรวงการคลังวันที่ 23 เมษายน 2542 มีผลบังคับใช้วันที่ 23 เมษายน - 31 ธันวาคม 2542 สำหรับบริษัทเงินทุน ประกาศเมื่อวันที่ 9 ธันวาคม 2542 มีผลบังคับใช้ 9 ธันวาคม 2542 ถึง 31 ธันวาคม 2544)

6. การขอยกเว้นการดำเนินการชั่วคราว

ภายหลังจากที่ประเทศไทยได้เปลี่ยนมาใช้ระบบอัตราแลกเปลี่ยนลอยตัวแล้วมีการชำระคืนหนี้กิจการวิเทศธุรกิจมาก และธุรกรรมของวิเทศธุรกิจมีแนวโน้มลดลงโดยตลอด ดังนั้น ธนาคารแห่งประเทศไทยจึงอนุญาตให้กิจการวิเทศธุรกิจสาขาต่างจังหวัดที่ประสงค์จะหยุดดำเนินการชั่วคราว สามารถยื่นคำขอปิดสำนักงานได้เป็นระยะเวลาไม่เกิน 2 ปี โดยธนาคารจะพิจารณาเป็นรายกรณี และเมื่อครบกำหนดระยะเวลาที่หยุดดำเนินการแล้ว ให้แจ้งกำหนดวันเปิดทำการใหม่ให้ธนาคารแห่งประเทศไทยทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่า 7 วัน ก่อนวันครบกำหนดหยุดดำเนินการชั่วคราว

(ประกาศวันที่ 20 มกราคม 2542 มีผลบังคับใช้วันที่ 21 มกราคม 2542)

7. ขอบเขตการประกอบกิจการวิเทศธุรกิจ

ธนาคารแห่งประเทศไทยประกาศ เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการประกอบกิจการวิเทศธุรกิจของธนาคารพาณิชย์ โดยแก้ไขเพิ่มเติมจากประกาศฉบับเดิมทั้ง 5 ฉบับ มารวมอยู่ในฉบับเดียวกัน สาระสำคัญดังนี้

1) กิจการวิเทศธุรกิจเพื่อการกักขังในประเทศ (out-in) สามารถปล่อยกู้ได้ครั้งละต่ำกว่า 2 ล้านดอลลาร์ สรอ. ในกรณีการกักขังตามสัญญาที่เดิมอันเนื่องมาจากการปรับโครงสร้างหนี้ตามหลักเกณฑ์ของธนาคารแห่งประเทศไทย

2) กิจการวิเทศธุรกิจที่โอนผลกำไรหรือขาดทุนหลังหักภาษี ณ วันสิ้นงวดการบัญชี ต้องแจ้งการโอนดังกล่าวให้ธนาคารแห่งประเทศไทยทราบภายใน 30 วันนับแต่วันโอน

(ประกาศและมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 9 ธันวาคม 2542)

8. การยกเลิกบริษัทเงินทุนและบริษัทเครดิตฟองซิเอร์

ธนาคารแห่งประเทศไทยประกาศชี้แจงขั้นตอนการให้ความช่วยเหลือทางการเงินผ่านกองทุนเพื่อการฟื้นฟู แก่ผู้ฝากเงิน เจ้าหนี้ ลูกหนี้และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับบริษัทเงินทุนมหาสมุทรและบริษัทเครดิตฟองซิเอร์ แอล พี เอ็น จำกัด ตั้งแต่วันที่ 25 สิงหาคม 2542 และ 12 กันยายน 2542

(ประกาศข่าว สปท. ฉบับที่ 48/2542 ลงวันที่ 25 สิงหาคม 2542 ประกาศและมีผลบังคับใช้วันที่ 12 กุมภาพันธ์ 2542)

5. มาตรการกำกับและพัฒนาสถาบันการเงิน

5.1 เงินสำรองที่กันไว้เป็นค่าเผื่อหนี้สูญสำหรับลูกหนี้เข้าซื้อ

ธนาคารแห่งประเทศไทยอนุญาตให้สถาบันการเงินสามารถนำเงินสำรองที่ได้กันไว้เพื่อเป็นค่าหนี้สูญสำหรับลูกหนี้เข้าซื้อ มาลงเป็นรายจ่ายในการคำนวณกำไรสุทธิเพื่อเสียภาษีเงินได้และ

ในการคำนวณเงินกันสำรองสำหรับลูกหนี้เข้าซื้อให้คิดจากยอดลูกหนี้ตามจำนวนเงินเข้าซื้อคงค้างสุทธิ ซึ่งหักยอดคงเหลือจากดอกผลเข้าซื้อรอการตัดบัญชีออกแล้ว

(ประกาศและมีผลบังคับใช้วันที่ 2 มีนาคม 2542)

5.2 การเป็นกรรมการในบริษัทลูกหนี้ของกรรมการและผู้บริหารระดับสูงธนาคารพาณิชย์

ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดให้ธนาคารพาณิชย์ (ไม่รวมกิจการวิเทศธนกิจ) ปฏิบัติเกี่ยวกับการให้สินเชื่อ และการถือหุ้นในบริษัทลูกหนี้ที่มีกรรมการหรือผู้บริหารระดับสูงของธนาคารพาณิชย์นั้นเป็นกรรมการอยู่ด้วย ดังนี้

1) กำหนดให้ธนาคารพาณิชย์ปล่อยสินเชื่อได้ไม่เกินร้อยละ 50 ของส่วนของผู้ถือหุ้นของบริษัทจำกัดนั้น หรือร้อยละ 25 ของหนี้สินรวมของบริษัทจำกัดนั้น หรือร้อยละ 5 ของเงินกองทุนชั้นที่ 1 ของธนาคารพาณิชย์นั้น แล้วแต่จำนวนใดจะต่ำกว่า

2) กรรมการหรือผู้บริหารระดับสูงของธนาคารพาณิชย์ที่เป็นกรรมการในบริษัทจำกัดจะถือหุ้นในบริษัทดังกล่าวได้ไม่เกินร้อยละ 1.0 ของจำนวนหุ้นที่จำหน่ายได้ทั้งหมดของบริษัทจำกัดนั้น

3) กรรมการหรือผู้บริหารระดับสูงของธนาคารพาณิชย์ควรอุทิศความรู้ความสามารถ และเวลาให้แก่ธนาคารพาณิชย์อย่างเต็มที่ ไม่ควรเป็นกรรมการในบริษัทจำกัดอื่นเกิน 3 แห่ง รวมทั้งไม่ควรเป็นกรรมการที่มีอำนาจโดยเฉพาะในตำแหน่งกรรมการผู้จัดการใหญ่

(ประกาศวันที่ 17 กันยายน 2542 มีผลบังคับใช้วันที่ 24 กันยายน 2542)

5.3 การอนุญาตให้สถาบันการเงินประกอบธุรกิจหลักทรัพย์ประเภทกิจการยืมและให้ยืมหลักทรัพย์ กรณีเป็นตัวแทนหรือนายหน้า

ธนาคารแห่งประเทศไทยออกหนังสือเวียนเพื่อชี้แจงรายละเอียดเพิ่มเติมแก่สถาบันการเงินในการยื่นขอความเห็นชอบในการประกอบธุรกิจหลักทรัพย์ประเภทกิจการยืมและให้ยืมหลักทรัพย์ กรณีเป็นตัวแทนหรือนายหน้า พร้อมทั้งได้นำส่งประกาศกระทรวงการคลัง ลงวันที่ 12 เมษายน 2542 ซึ่งกำหนดให้ธนาคารพาณิชย์ที่ประสงค์จะประกอบธุรกิจหลักทรัพย์ประเภทกิจการยืมและให้ยืมหลักทรัพย์ กรณีเป็นตัวแทนหรือนายหน้า รวมทั้งบริษัทเงินทุนและบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ที่ได้รับอนุญาตให้ประกอบธุรกิจดังกล่าวตามประกาศของกระทรวงการคลัง ยื่นคำขออนุญาตต่อธนาคารแห่งประเทศไทย

กรณีที่สถาบันการเงินประสงค์จะขายหลักทรัพย์ โดยที่ยังไม่มีหลักทรัพย์อยู่ในครอบครอง จะกระทำได้เฉพาะเพื่อป้องกันความเสี่ยงของตน และมีหลักฐานชัดเจนว่าจะได้หลักทรัพย์ดังกล่าวเป็นกรรมสิทธิ์ในอนาคต

(ประกาศและมีผลบังคับใช้ 1 มิถุนายน 2542)

6. มาตรการอัตราแลกเปลี่ยน

6.1 การป้องปรามการเก็งกำไรค่าเงินบาท

ธนาคารแห่งประเทศไทยได้ขอความร่วมมือไปยังธนาคารพาณิชย์ทุกธนาคารผ่านชมรมฟอเร็กซ์ (Thai Forex Club) ให้ระงับการทำธุรกรรมบางประเภทกับผู้มีถิ่นที่อยู่นอกประเทศเพื่อป้องปรามการเก็งกำไรค่าเงินบาท เฉพาะกรณีที่ไม่มีธุรกิจการค้าหรือการลงทุนรองรับ ซึ่งทางชมรมฟอเร็กซ์ได้ออกหนังสือเวียนให้สมาชิกงดการทำธุรกรรมซื้อเงินตราต่างประเทศจากผู้มีถิ่นที่อยู่นอกประเทศซึ่งมีข้อกำหนดส่งมอบสั้นกว่า SPOT (สั้นกว่า 2 วันทำการ) และให้ระงับการกู้ยืมเงินบาทผ่านการทำธุรกรรม Sell-Buy Swap ระยะสั้นกับผู้มีถิ่นที่อยู่นอกประเทศ

(ประกาศและมีผลบังคับใช้วันที่ 9 มีนาคม 2542)

6.2 แนวปฏิบัติตามมาตรการป้องปรามการเก็งกำไรค่าเงินบาท

ธนาคารแห่งประเทศไทยขอความร่วมมือให้สถาบันการเงิน ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย และบริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย จำกัดงดการปล่อยสภาพคล่องเงินบาท หรือสร้างภาระผูกพันใดๆ ที่มีผลให้ต้องจ่ายเงินตราต่างประเทศในอนาคตแก่ผู้มีถิ่นที่อยู่นอกประเทศ โดยไม่มีธุรกิจการค้าหรือการลงทุนในประเทศรองรับ ให้อยู่ในวงเงินคงค้างสูงสุดไม่เกิน 50 ล้านบาทต่อราย และขยายความนิยามบางอย่างให้ชัดเจนขึ้น เช่น คำว่า “ต่อราย” ให้นับรวมธุรกรรมของสำนักงานใหญ่ สำนักงานสาขา สำนักงานตัวแทน และธุรกิจในเครือที่ตั้งอยู่นอกประเทศไทยทุกแห่งของผู้มีถิ่นที่อยู่นอกประเทศเป็นรายเดียว เป็นต้น

นอกจากนี้ ธนาคารยังไม่มียกข้อยกเว้นให้สถาบันการเงินปล่อยกู้เงินบาทโดยตรง (Clean Loan) แก่ผู้มีถิ่นที่อยู่นอกประเทศไม่ว่ากรณีใดๆ

(ประกาศวันที่ 4 ตุลาคม 2542 มีผลบังคับใช้วันที่ 5 ตุลาคม 2542)

7. การให้ความอนุเคราะห์ทางการเงินแก่ภาคเศรษฐกิจสำคัญ

7.1 การให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่โรงสีข้าวเพื่อการส่งออก

ธนาคารแห่งประเทศไทยให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่การค้าข้าวสารเพิ่มขึ้นจากเดิมที่ให้ความช่วยเหลือทางการเงินเฉพาะแก่การค้าข้าวเปลือก เพื่อให้การค้าข้าวภายในและต่างประเทศมีความคล่องตัวยิ่งขึ้น ตามหลักเกณฑ์ดังนี้

1) การให้กู้ยืมแก่ธนาคารพาณิชย์ที่ปล่อยกู้แก่โรงสี โดยมีตัวสัญญาใช้เงินของผู้ส่งออกเป็นประกัน ธนาคารจะรับซื้อตัวสัญญาใช้เงินจากธนาคารพาณิชย์ที่ออกโดยผู้ส่งออกข้าวที่ค้างชำระค่าข้าวสารแก่โรงสีในอัตราร้อยละ 60 ของจำนวนเงินในหน้าตั๋ว คิดอัตราดอกเบี้ยร้อยละ 5 ต่อปี และกำหนดให้ธนาคารพาณิชย์คิดดอกเบี้ยจากโรงสีไม่เกินอัตรา MLR -2.75% ต่อปี ทั้งนี้ จะเริ่มรับซื้อตัวสัญญาใช้เงินจากธนาคารพาณิชย์ ตั้งแต่วันที่ 20 ธันวาคม 2542 ถึงวันที่ 31 มีนาคม 2543

2) การให้กู้ยืมแก่ธนาคารพาณิชย์ที่ปล่อยกู้แก่โรงสีในการขายข้าวสารแก่ผู้ส่งออก โดยมี Domestic Letter of Credit (DLC) ของผู้ส่งออกและใบรับรองการตรวจนับสินค้าของ Surveyor เป็นหลักฐานในการให้กู้ยืม โดยธนาคารจะรับซื้อตั๋วสัญญาใช้เงินหรือตั๋วแลกเงินไม่เกิน 45 วันนับแต่วันที่ออกตั๋วสัญญาใช้เงินจากธนาคารพาณิชย์ในอัตราร้อยละ 60 ของจำนวนเงินหน้าตั๋ว โดยธนาคารพาณิชย์ต้องแนบสำเนา DLC ของผู้ส่งออก พร้อมทั้งแนบสำเนาใบรับรองการตรวจนับข้าวสารของ Surveyor มาเป็นหลักฐานในการขายตั๋ว โดยธนาคารจะคิดดอกเบี้ยจากธนาคารพาณิชย์ในอัตราร้อยละ 3 ต่อปี และให้ธนาคารพาณิชย์คิดดอกเบี้ยจากโรงสีไม่เกินอัตรา MLR -2.75% ต่อปี

(ประกาศและมีผลบังคับใช้วันที่ 20 ธันวาคม 2542)

7.2 การให้ความอนุเคราะห์ทางการเงินแก่ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs)

ธนาคารแห่งประเทศไทยออกประกาศ สรุปผลการให้ความอนุเคราะห์ทางการเงินแก่ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ตามมติคณะกรรมการที่เห็นชอบให้พัฒนาและสนับสนุนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ผ่านทางสถาบันการเงินต่างๆ ดังนี้

สถาบันการเงิน	วงเงิน (ล้านบาท)
บริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย	12,000
บริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมขนาดย่อม (บอย.)	3,000
ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธกส.)	2,000
ธนาคารออมสิน	1,000
ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย (ธสน.)	5,000
ธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.)	12,000
บริษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อม (บสย.)	500 (วงเงินค้ำประกัน)

ธนาคารแห่งประเทศไทยได้แก้ไขระบบการให้สินเชื่อผ่อนปรนแก่ SMEs ตั้งแต่วันที่ 12 มกราคม 2542 เป็นต้นมา ดังนี้

1) เพิ่มอัตราผลตอบแทนแก่สถาบันการเงินผู้ปล่อยสินเชื่อ โดยปรับอัตราดอกเบี้ยที่คิดกับลูกค้าจากอัตรา MLR -2.75% ต่อปี เป็น MLR -1% ต่อปี

2) แก้ไขระบบการจัดส่งเอกสารจากเดิมที่สถาบันการเงินต้องส่งเอกสารให้ธนาคารแห่งประเทศไทย 14 รายการ ให้ลดเหลือเพียง 3 รายการ

3) ต่ออายุระยะเวลาให้ SMEs ที่ได้รับสินเชื่อจากธนาคารแห่งประเทศไทยมาครบ 5 ปี แล้วสามารถใช้บริการต่อไปได้อีก 5 ปี

นอกจากนั้น ธนาคารแห่งประเทศไทยจะเปิดให้ธนาคารพาณิชย์กู้เงินเพื่อนำไปปล่อยกู้ ต่อแก่ SMEs ตามระเบียบการให้กู้ยืมแก่อุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม ปี 2542 ใน วงเงิน 42,463 ล้านบาท ทั้งนี้ ธนาคารพาณิชย์จะต้องปล่อยกู้สมทบอีกร้อยละ 40

(ประกาศข่าว ธปท. ฉบับที่ 85/2542 ลงวันที่ 13 ธันวาคม 2542)

8. มาตรการพัฒนาตลาดเงิน

8.1 มาตรการพัฒนาตลาดพันธบัตร

1) หลักเกณฑ์การทำธุรกรรมซื้อขายพันธบัตรโดยมีสัญญาว่าจะซื้อคืน หรือ ขายคืน ธนาคารแห่งประเทศไทยประกาศให้

(1) สถาบันการเงินสมาชิกจะให้ผู้รับมอบอำนาจโทรศัพท์เข้ามาสั่งซื้อหรือส่งขาย พันธบัตรในตลาดซื้อคืนแต่ละครั้งได้ไม่เกิน 2 รายการๆ ละไม่เกิน 2,000 ล้านบาท

(2) สถาบันการเงินสมาชิกจะสั่งซื้อพันธบัตรในรอบการซื้อขายใดๆ รวมกันได้ ไม่เกินจำนวนเงินที่มีอยู่ในบัญชีกระแสรายวันของสถาบันการเงินนั้นที่ธนาคารแห่งประเทศไทย ณ เวลาที่สั่งซื้อพันธบัตร เว้นแต่จะมีหลักฐานว่าจะได้รับเงินจำนวนที่เกินนั้นเข้ามาในบัญชีของตน ในระยะเวลาอันสั้น

(3) กรณีที่สถาบันการเงินรายใดไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ในข้อ 1) และ/หรือ ข้อ 2) รวมทั้งการปฏิบัติที่ไม่ส่งเสริมประสิทธิภาพการทำธุรกรรมตลาดซื้อคืน ตามระเบียบว่า ด้วยการซื้อขายพันธบัตรรัฐบาลโดยมีสัญญาว่าจะซื้อคืนหรือขายคืน ธนาคารจะถือว่าสถาบันการเงินนั้นมิได้ปฏิบัติตามเจตนารมณ์ของธนาคารในการทำธุรกรรมตลาดซื้อคืน ธนาคารสงวนสิทธิ์ ที่จะไม่รับคำสั่งซื้อ/ขายพันธบัตรของสมาชิกรายนั้นเป็นการชั่วคราว และ/หรือระงับการทำธุรกรรม ในตลาดซื้อคืนของสมาชิกรายนั้นเป็นการถาวร

(ประกาศวันที่ 24 พฤษภาคม 2542 มีผลบังคับใช้วันที่ 14 มิถุนายน 2542)

2) การแต่งตั้งสถาบันการเงินคู่ค้าพันธบัตร

ธนาคารแห่งประเทศไทยประกาศแต่งตั้งสถาบันการเงินเป็นคู่ค้าพันธบัตรของธนาคาร 9 ราย ประกอบด้วย ธนาคารพาณิชย์ไทย 5 ราย ธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศ 3 ราย และบริษัท หลักทรัพย์ 1 ราย โดยมีหลักเกณฑ์ เช่น ต้องเป็นสถาบันการเงินที่ได้รับอนุญาตให้ค้าตราสารหนี้ และต้องเป็นผู้เข้าร่วมประมูลพันธบัตรรัฐบาลอย่างสม่ำเสมอ และประมูลได้ไม่ต่ำกว่าเกณฑ์ที่ ธนาคารกำหนด

อนึ่ง เพื่อกระตุ้นการเพิ่มศักยภาพของสถาบันการเงิน ธนาคารแห่งประเทศไทยจะ ประเมินผลงานของสถาบันการเงินตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด และปรับเปลี่ยนรายชื่อสถาบันการเงิน คู่ค้าเป็นระยะๆ

(ประกาศและมีผลบังคับใช้วันที่ 16 สิงหาคม 2542)

3) การเพิ่มเติมรายชื่อสถาบันที่ธนาคารเห็นชอบให้ธนาคารพาณิชย์นับหุ้นกู้หรือพันธบัตรเข้าเป็นสินทรัพย์สภาพคล่อง

ธนาคารแห่งประเทศไทยประกาศให้ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทยเข้าเป็นองค์การของรัฐหรือรัฐวิสาหกิจที่ธนาคารให้ความเห็นชอบเพิ่มเติม ซึ่งธนาคารพาณิชย์และสำนักงานวิเทศธนกิจสามารถนำหุ้นกู้หรือพันธบัตรที่ออกโดยสถาบันดังกล่าว มาเป็นสินทรัพย์สภาพคล่องได้

(ประกาศและมีผลบังคับใช้วันที่ 20 เมษายน 2542)

4) การรับตัวเงินคลังเข้าซื้อขายในตลาดซื้อคืนพันธบัตรและเป็นหลักประกันการกู้ยืมผ่าน Loan Window

ธนาคารแห่งประเทศไทยประกาศเพิ่มเติมให้นำตัวเงินคลังเข้าซื้อขายในตลาดซื้อคืนพันธบัตรและเป็นหลักประกันการกู้ยืมผ่าน Loan Window ได้ เพื่อปรับสภาพคล่องของสถาบันการเงิน

(ประกาศข่าว ธปท. ฉบับที่ 80/2542 ลงวันที่ 3 ธันวาคม 2542 มีผลบังคับใช้วันที่ 1 ธันวาคม 2542)

8.2 มาตรการปรับปรุงการโอนเงินและการชำระเงิน

1) การปรับปรุงระบบเช็คเรียกเก็บต่างจังหวัด

ธนาคารแห่งประเทศไทยประกาศปรับปรุงระบบเช็คเรียกเก็บต่างจังหวัด ซึ่งจะทำให้ลูกค้าผู้ฝากเช็คสามารถเรียกเก็บได้ภายในไม่เกิน 7 วันทำการ (จากเดิม 15 วันทำการ) นับตั้งแต่วันที่ฝากเช็ค โดยในระยะแรกจะกำหนดใช้กับเช็คต่างจังหวัดที่ส่งจ่ายในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล และในเขตสำนักหักบัญชีที่ได้ยกระดับเป็นสำนักหักบัญชีจังหวัดแล้ว จำนวน 39 จังหวัดก่อน และจะทยอยยกระดับให้ครบทุกจังหวัด

(ประกาศข่าว ธปท. ฉบับที่ 14/2542 ลงวันที่ 3 มีนาคม 2542 มีผลบังคับใช้วันที่ 2 มีนาคม 2542)

2) การกำหนดค่าธรรมเนียมสูงสุดในการโอนเงินเพื่อบุคคลที่สาม ผ่านระบบบาทเนตของธนาคารพาณิชย์ ธนาคารแห่งประเทศไทยประกาศให้

(1) ผู้ส่งโอนและผู้รับโอนแบ่งกันรับภาระค่าธรรมเนียมการโอนโดยผู้ส่งโอนเสียไม่เกิน 150 บาทต่อรายการ และผู้รับโอนเสียไม่เกิน 100 บาทต่อรายการ จากเดิมที่กำหนดให้ผู้ส่งโอนเป็นผู้รับภาระฝ่ายเดียว ในอัตราไม่เกิน 250 บาทต่อรายการ

(2) กรณีโอนเงินระหว่างพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑลกับต่างจังหวัด และระหว่างพื้นที่ต่างจังหวัดด้วยกัน ให้ธนาคารพาณิชย์คิดค่าใช้จ่ายการโอนเงินต่างจังหวัดเพิ่ม

ได้อีกไม่เกิน 10 บาทต่อยอดโอนเงินทุกๆ 10,000 บาท แต่สูงสุดต้องไม่เกิน 750 บาทต่อรายการ ส่วนภาวะค่าใช้จ่ายให้ถือหลักว่าผู้ที่อยู่ในพื้นที่ต่างจังหวัดเป็นผู้รับภาระ หรือหากคู่กรณีอยู่ต่างจังหวัดด้วยกันให้ผู้ส่งโอนเงินเป็นผู้รับภาระ

(ประกาศข่าว ธปท. ฉบับที่ 26/2542 ลงวันที่ 14 พฤษภาคม 2542 มีผลบังคับใช้วันที่ 1 กรกฎาคม 2542)

9. มาตรการตลาดทุน

เรื่อง	หน่วยงาน	สาระสำคัญ	วันประกาศ/ วันที่มีผลใช้ บังคับ
1. เพิ่มประเภทหลักทรัพย์	ก.ล.ต.	กำหนดให้ใบสำคัญแสดงสิทธิอนุพันธ์ (Derivative Warrant) เป็นหลักทรัพย์	4 ม.ค. 42/ 15 ม.ค. 42
2. การกำหนดประเภทหลักทรัพย์เพิ่มเติม	ก.ล.ต.	กำหนดให้ Option เป็นหลักทรัพย์ (โดยไม่ถือเป็นใบสำคัญแสดงสิทธิ)	22 ก.พ. 42/ 17 มี.ค. 42
3. การเปิดเผยข้อมูลของหน่วยงานรัฐที่ออกใบสำคัญแสดงสิทธิอนุพันธ์ (Warrant)	ตลท.	ต้องรายงานข้อมูลและเหตุผลต่อตลาดฯ	23 เม.ย. 42/ 23 เม.ย. 42
4. การกำหนดอัตราส่วนการลงทุนในหลักทรัพย์ของกองทุนรวม	ก.ล.ต.	ทุกกองทุนของบริษัทจัดการ ลงทุนในหุ้นได้ไม่เกินร้อยละ 25 ของจำนวนหุ้นที่จำหน่ายได้ <ul style="list-style-type: none"> • หลักทรัพย์ที่ไม่ใช่ตราสารแห่งทุน, ใบสำคัญแสดงสิทธิ, พันธบัตรของทางการ, ตราสารหนี้ของรัฐวิสาหกิจบางแห่ง, บริษัทจดทะเบียนและธนาคารพาณิชย์สาขาต่างประเทศบางสาขา ได้ไม่เกินร้อยละ 15 ของมูลค่าสินทรัพย์สุทธิ • เงินฝากหรือบัตรเงินฝากที่ ธ.พ., บ.ง., ธนาคารที่มีกฎหมายจัดตั้งได้ไม่เกินร้อยละ 45 ของมูลค่าสินทรัพย์สุทธิ 	29 เม.ย. 42/ 19 พ.ค. 42
5. การซื้อขายใบสำคัญแสดงสิทธิอนุพันธ์	ตลท.	ได้กำหนดหลักเกณฑ์การซื้อขายขึ้น	4 พ.ค. 42/ 4 พ.ค. 42
6. การผ่อนผันการปฏิบัติกรณีบริษัทจดทะเบียนแก้ปัญหาฐานะการเงินด้วยการปรับโครงสร้างหนี้	ตลท.	กรณีที่ บมจ. ปรับโครงสร้างหนี้และได้รับความเห็นชอบจากเจ้าหนี้ฝ่ายที่มีจำนวนหนี้ข้างมาก ตลท. อนุญาตให้ บมจ. ได้รับการผ่อนผันในการยื่นคำขอให้รับหลักทรัพย์ใหม่ จากการเปลี่ยนการประกอบธุรกิจ การควบ และการได้รับทรัพย์สินของบริษัทที่ไม่จดทะเบียนในตลาดฯ	7 พ.ค. 42/ 7 พ.ค. 42
7. การปรับปรุงหลักเกณฑ์เงื่อนไข วิธียื่นและให้กู้ยืม	ก.ล.ต.	กำหนดให้สามารถประกอบธุรกิจการยืมและให้ยืมหลักทรัพย์ (SBL) ได้ เพื่อเพิ่มบทบาทของสถาบันการเงินกองทุนและนิติบุคคลอื่นๆ	26 พ.ค. 42/ 11 มิ.ย. 42

เรื่อง	หน่วยงาน	สาระสำคัญ	วันประกาศ/ วันที่มีผลใช้ บังคับ
8. การเลิกดำเนินกิจการศูนย์ ซื้อขายหลักทรัพย์กรุงเทพ	ก.ล.ต.	ตามมติคณะกรรมการ ก.ล.ต. ตั้งแต่วันที่ 28 พฤษภาคม 2542 เป็นต้นไป	28 พ.ค. 42/ 28 พ.ค. 42
9. การรับหลักทรัพย์จดทะเบียน ในตลาดหลักทรัพย์ใหม่ (Market For Alternative Investment : MAI)	ตลท.	สถานะ : เป็นบริษัทมหาชนจำกัดหรือนิติบุคคล ที่มีกฎหมายจัดตั้งขึ้นโดยเฉพาะ ลักษณะธุรกิจ : เป็นประโยชน์ต่อเศรษฐกิจและสังคม ทุนชำระแล้ว : มากกว่า 40 ล้านบาท การกระจายการ ถือหุ้นรายย่อย : ผู้ถือหุ้นรายย่อยต้องมากกว่า 150 ราย ถือหุ้นรวมกันต้องมากกว่าหรือเท่ากับ ร้อยละ 20 ของทุนชำระแล้ว ผลการดำเนินงาน : มีการดำเนินงานภายใต้การจัดการ ของผู้บริหารส่วนใหญ่ชุดเดียวกัน มากกว่า 2 ปี ก่อนยื่นคำขอ	9 ก.ค. 42/ 9 ก.ค. 42
10. การกำหนดให้ใช้ ระบบ Call Market คำนวณราคาซื้อขาย หลักทรัพย์ในแต่ละวัน	ตลท.	ระบบการสุ่มเลือกเวลา (Random Time) ในการ กำหนดเวลาเปิดหรือปิดทำการซื้อขาย เพื่อลดความ ผันผวนของดัชนีราคาในช่วงต้นและปลายตลาด ทำให้ ตลาดปิดเวลา 16.40 น. (เดิมปิดเวลา 16.30 น.)	31 ส.ค. 42/ 6 ก.ย. 42
11. การรับหุ้นสามัญหรือ หุ้นบุริมสิทธิเป็น หลักทรัพย์จดทะเบียน	ตลท.	สถานะ : เป็นบริษัทมหาชนหรือนิติบุคคล ที่มีกฎหมายจัดตั้ง ลักษณะธุรกิจ : เป็นประโยชน์ต่อเศรษฐกิจและสังคม ทุนชำระแล้ว : เฉพาะหุ้นสามัญไม่น้อยกว่า 200 ล้านบาท การกระจายหุ้น : ผู้ถือหุ้นรายย่อยไม่น้อยกว่า 600 ราย ผลการดำเนินงาน : มีผลการดำเนินงานภายใต้ผู้บริหาร ชุดเดียวกันต่อเนื่องไม่น้อยกว่า 3 ปี และมีผลกำไรสุทธิไม่น้อยกว่า 30 ล้านบาท ติดต่อกัน 2 ปีล่าสุด สำหรับ กรณีรัฐวิสาหกิจที่แปรรูป ให้นับผลการ ดำเนินงานก่อนแปรรูปเป็นผลการ ดำเนินงานต่อเนื่อง	9 ธ.ค. 42/ 16 ธ.ค. 42

มาตรการการคลัง

ปี 2542 รัฐบาลได้ออกมาตรการต่อเนื่องและมาตรการพิเศษเพื่อฟื้นฟูเศรษฐกิจ ที่สำคัญคือ มาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจ อาทิ โดยเพิ่มการใช้จ่ายภาครัฐและการลดภาระภาษี ตลอดจนการ สนับสนุนการลงทุนภาคเอกชน นอกจากนี้ ได้มีมาตรการส่งเสริมการแก้ไขปัญหาสถาบันการเงิน มาตรการส่งเสริมการปรับโครงสร้างหนี้ภาคเอกชน รวมทั้งมีความคืบหน้าในการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ รายละเอียดสำคัญ มีดังนี้

มาตรการที่มีผลต่อภาคเศรษฐกิจจริง

1. มาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจ ประกอบด้วย (1) ยกเว้นการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาสำหรับเงินได้สุทธิในช่วง 50,000 บาทแรก (2) ลดอัตราภาษีมูลค่าเพิ่มจากร้อยละ 10 เหลือร้อยละ 7 เป็นระยะเวลา 2 ปี (2 เมษายน 2542 - 31 มีนาคม 2544) (3) ยกเลิกการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มอัตราร้อยละ 1.5 ของยอดขายรับสำหรับผู้ประกอบการขนาดย่อมที่มีรายรับเกินกว่า 600,000 บาท แต่ไม่เกิน 1,200,000 บาทต่อปี (4) ปรับลดอัตราภาษีสรรพสามิตน้ำมันเตาจากร้อยละ 17.5 เหลือร้อยละ 5 เพื่อลดการบิดเบือนของอัตราภาษีเชื้อเพลิง และลดต้นทุนการผลิตไฟฟ้าและอุตสาหกรรมที่ใช้ น้ำมันเตาเป็นเชื้อเพลิง ปรับลดภาษีน้ำมันดีเซล 50 สตางค์ต่อลิตร เป็นเวลา 3 เดือน ตั้งแต่วันที่ 4 ตุลาคม 2542 ถึง 3 มกราคม 2543 แต่เพื่อไม่ให้รัฐต้องสูญเสียรายได้สูงเกินไป ทางกรจึงปรับเพิ่มอัตราภาษีสรรพสามิตของน้ำมันเบนซินลิตรละ 10 สตางค์ และน้ำมันดีเซลลิตรละ 9 สตางค์ โดยมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน 2542

2. มาตรการเพิ่มการใช้จ่ายภาครัฐด้วยเงินกู้จากโครงการมิยาซาวา เพื่อสนับสนุนมาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจ และบรรเทาผลกระทบทางสังคม รวมทั้งสิ้น 53.4 พันล้านบาท โดยจัดสรรเพื่อ (1) การลงทุนและการสร้างงานเพื่อลดผลกระทบทางสังคมจากวิกฤตเศรษฐกิจ 24.8 พันล้านบาท (2) การพัฒนาคุณภาพชีวิต 9.6 พันล้านบาท (3) การสร้างรากฐานในการพัฒนาประเทศ 7.0 พันล้านบาท (4) การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันและการส่งออก 2.3 พันล้านบาท (5) งานสนับสนุนการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและพัฒนาพื้นที่เฉพาะ 0.9 พันล้านบาท (6) การเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการภาครัฐ 8.8 พันล้านบาท นอกจากนี้ได้เพิ่มการใช้จ่ายภาครัฐเพิ่มเติมจำนวน 884 ล้านบาท จากส่วนที่เหลือของเงินกู้มิยาซาวาที่ยังมิได้จัดสรร ประกอบด้วย โครงการขยายเวลาการทำงานของอาสาสมัครการเรียนรู้รัฐธรรมนูญและการเลือกตั้ง (อสร.) 0.4 พันล้านบาท และมอบหมายให้คณะอนุกรรมการบริหารจัดการเพิ่มค่าใช้จ่ายภาครัฐเป็นผู้พิจารณาสำหรับวงเงินที่เหลือ 521 ล้านบาท

3. มาตรการลดราคาพลังงานเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจโดย (1) ลดค่าไฟฟ้าซึ่งเป็นผลจากการปรับลดค่า Ft. และการปรับลดภาษีสรรพสามิตน้ำมันเตา (2) ลดราคาขายส่งก๊าซปิโตรเลียมเหลว (LPG)

4. มาตรการฟื้นฟูธุรกิจอสังหาริมทรัพย์โดยยกเว้นภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาแก่ดอกเบียเงินกู้ยืมที่จ่ายแก่กองทุนรวมอสังหาริมทรัพย์ และกองทุนรวมเพื่อแก้ไขปัญหาสถาบันการเงิน

5. มาตรการสนับสนุนการลงทุนภาคเอกชนที่ประกอบด้วย 4 กลุ่มมาตรการหลัก ได้แก่ (1) มาตรการด้านภาษี โดยการปรับปรุงพิกัดอัตราศุลกากร เช่น การปรับลดอัตราอากรขาเข้าสินค้าทุน วัตถุดิบ และการยกเลิกการจัดเก็บอากรพิเศษ การหักค่าสึกหรอและค่าเสื่อมราคาทรัพย์สินในอัตราเร่ง การยกเลิกการจัดทะเบียนผู้นำเข้า และ/หรือส่งออก ทองคำ (2) มาตรการสนับสนุนด้านเงินทุน โดยการจัดตั้งกองทุน 3 กองทุน ได้แก่ กองทุนเพื่อการร่วมลงทุน (Equity Fund) วงเงินเบื้องต้น 500 ล้านดอลลาร์ สรอ. กองทุนเงินร่วมทุนในวิสาหกิจขนาดกลาง (Thailand Recovery Fund) วงเงินเบื้องต้น 100 ล้านดอลลาร์ สรอ. และกองทุนรวมเพื่อ

ร่วมลงทุนในวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม วงเงิน 1,000 ล้านบาท (3) มาตรการฟื้นฟูธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ โดยการจัดสรรวงเงินสินเชื่ออัตราดอกเบี้ยคงที่ระยะยาวเพื่อกระตุ้นการซื้อที่อยู่อาศัย ผ่านธนาคารอาคารสงเคราะห์ (ธอส.) และบริษัทตลาดรองสินเชื่อที่อยู่อาศัย (บตท.) การเพิ่มบทบาทการเคหะแห่งชาติในการรับซื้อโครงการที่อยู่อาศัยที่ยังก่อสร้างไม่เสร็จ และการลดค่าจดทะเบียนโอนอสังหาริมทรัพย์ (4) มาตรการปรับโครงสร้างการเงินสำหรับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม โดยการปรับปรุงระบบและเพิ่มศักยภาพการค้าประกันสินเชื่อสำหรับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม การปรับโครงสร้างและเพิ่มศักยภาพของบริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมขนาดย่อม และการสนับสนุนการจัดตั้งศูนย์ให้คำปรึกษาทางการเงินสำหรับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

6. การเปิดตลาดสินค้านำเข้าตามข้อผูกพันกับองค์การการค้าโลก ปี 2542 โดยเปิดตลาดนำเข้านมผงขาดมันเนย น้ำมันดิบ นมพร้อมดื่ม ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ และการปรับปรุงโครงสร้างภาษีอากรอุตสาหกรรมยานยนต์และชิ้นส่วนรถยนต์ โดยลดอากรขาเข้าตามข้อผูกพันกับองค์การการค้าโลกในการยกเลิกการบังคับใช้ชิ้นส่วนในประเทศ สำหรับชิ้นส่วนรถยนต์นั่งรถบรรทุกขนาดเล็ก ตลอดจนเครื่องยนตร์รถจักรยานยนต์ขนาดไม่เกิน 150 ซีซี

7. การขยายเวลาเบิกจ่ายเงินงบประมาณปี พ.ศ. 2540 กรณีที่มีหนี้ผูกพันเฉพาะรายการที่ได้รับอนุมัติให้ต่ออายุสัญญาตามมติคณะรัฐมนตรีเพื่อมิให้เป็นภาระกับงบประมาณรายจ่ายประจำปี พ.ศ. 2543 และเป็นความช่วยเหลือผู้ประกอบการตามมาตรการช่วยเหลือผู้ประกอบการอาชีพก่อสร้างและผู้ประกอบอาชีพอื่น

8. การปรับปรุงภาษีน้ำมัน โดยลดภาษีสรรพสามิตน้ำมันดีเซลลิตรละ 42 สตางค์เป็นการชั่วคราวระยะเวลา 3 เดือน (6 ตุลาคม 2542 - 5 มกราคม 2543) เพื่อเป็นการบรรเทาความเดือดร้อนของประชาชน และลดภาระของผู้ประกอบการในช่วงที่ราคาน้ำมันดิบในตลาดโลกเพิ่มสูงขึ้น

9. การเพิ่มอัตราค่าแอสแตมปียาสูบ สำหรับยาสูบชนิดบุหรีชิกาแรต บุหรีชิการ์ และยาเส้นปรุง เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพทางเศรษฐกิจของประเทศ ซึ่งคาดว่าจะรัฐจะมีรายได้เพิ่มขึ้น 2.2 พันล้านบาทต่อปี

มาตรการรัฐวิสาหกิจ

การแปรรูปรัฐวิสาหกิจ

1. การจัดตั้งกองทุนสำหรับพนักงานที่ได้รับผลกระทบจากการแปรรูปรัฐวิสาหกิจขึ้นที่กระทรวงการคลัง โดยจ่ายเป็นเงินค่าชดเชยหรือเงินบำเหน็จ และมอบหมายให้กระทรวงการคลังกำหนดระเบียบการบริหารและการรับจ่ายเงินกองทุน

2. การจัดตั้งองค์กรกำกับดูแลอิสระ เพื่อประโยชน์ต่อผู้บริโภคและเป็นแนวทางปฏิบัติที่สอดคล้องกับพระราชบัญญัติองค์กรการมหาชน พ.ศ. 2542

3. การแปรรูปองค์การแก้ว องค์การส่งเสริมกิจการโคนม (อ.ส.ค.) บริษัทไทยเดินเรือทะเล การกำหนดแผนแม่บทการปฏิรูปรัฐวิสาหกิจของโรงงานยาสูบ และการเพิ่มบทบาทภาคเอกชนของบริษัทขนส่ง จำกัด (บ.ข.ส.) และองค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.)

มาตรการด้านการก่อหนี้และบริหารหนี้

1. การกู้เงินเพื่อชดเชยการขาดดุลงบประมาณปี 2542 และ 2543 ให้กระทรวงการคลังกู้เงินภายในวงเงินไม่เกิน 40 และ 110 พันล้านบาท ตามลำดับ อายุตราสารเงินกู้ไม่เกิน 15 ปี อัตราดอกเบี้ยตามอัตราตลาด

2. การปรับโครงสร้างหนี้พันธบัตรรัฐบาลที่ออกโดยพระราชกำหนดให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้เงินและจัดการเงินกู้เพื่อช่วยเหลือกองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาระบบสถาบันการเงิน พ.ศ. 2541 โดยการปรับโครงสร้างหนี้ดังกล่าว ใช้วิธีการออกพันธบัตรใหม่แลกเปลี่ยนกับพันธบัตรเดิม (Exchange Offer) และจำหน่ายตรงให้กับสถาบันการเงินเฉพาะกิจของรัฐ (Private Placement) วงเงินไม่เกิน 150 พันล้านบาท อายุระหว่าง 2, 3 และ 5 ปี อัตราดอกเบี้ยตามอัตราตลาด

3. การอนุมัติให้การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย การไฟฟ้านครหลวง การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย และการไฟฟ้าภูมิภาค กู้เงินในประเทศรวม 16 พันล้านบาท เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในส่วนที่เป็นเงินบาทสมทบโครงการเงินกู้จากต่างประเทศประจำปีงบประมาณ 2542 โดยให้กระทรวงการคลังค้ำประกันเงินกู้ดังกล่าว

4. แผนการก่อหนี้จากต่างประเทศ ประจำปีงบประมาณ 2543 วงเงินเทียบเท่าไม่เกิน 5,000 ล้านดอลลาร์ สรอ. ประกอบด้วยโครงการหลัก 31 โครงการ วงเงินเทียบเท่า 3,368 ล้านดอลลาร์ สรอ. และโครงการสำรอง 6 โครงการ วงเงินเทียบเท่า 598.5 ล้านดอลลาร์ สรอ.

มาตรการสนับสนุนการแก้ไขปัญหาในระบบสถาบันการเงิน

1. การออกพันธบัตรรัฐบาลตามโครงการช่วยเพิ่มเงินกองทุนชั้นที่ 1 ปีงบประมาณ 2543 แก่บริษัทเงินทุนและบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ จำนวน 8,884 ล้านบาท และธนาคารพาณิชย์ จำนวน 32,500 ล้านบาท

2. การออกพันธบัตรรัฐบาลเพื่อให้ความช่วยเหลือตามโครงการช่วยเพิ่มเงินกองทุนชั้นที่ 2 แก่บริษัทเงินทุนและบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ จำนวน 849 ล้านบาท และธนาคารพาณิชย์ จำนวน 6,529 ล้านบาท

3. มาตรการสนับสนุนการปรับปรุงโครงสร้างหนี้

1) การยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่ม ภาษีธุรกิจเฉพาะและอากรแสตมป์ แก่บริษัทมหาชน จำกัด และบริษัทจำกัด สำหรับมูลค่าของฐานภาษีรายรับ หรือการกระทำตราสารในการโอนกิจการบางส่วนให้แก่กันภายในวันที่ 31 ธันวาคม 2543

2) การลดหย่อนค่าจดทะเบียนโอนอสังหาริมทรัพย์เหลือร้อยละ 0.01 เป็นพิเศษ สำหรับกรณีปรับปรุงโครงสร้างองค์กร โดยการโอนกิจการบางส่วนระหว่างกันของบริษัทมหาชน จำกัด และบริษัทจำกัด โดยมีระยะเวลาถึงวันที่ 31 ธันวาคม 2543

3) ลดค่าธรรมเนียมการจดทะเบียนสิทธิโอนและจำนองห้องชุดเหลือร้อยละ 0.01 (โปรดดูรายละเอียดเพิ่มเติมในมาตรการอสังหาริมทรัพย์)

4. การยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลสำหรับการทำธุรกรรมซื้อหรือขายหลักทรัพย์ โดยมี สัญญาขายหรือซื้อคืน เพื่อเสริมสภาพคล่องทางการเงิน และพัฒนาตลาดซื้อคืนหลักทรัพย์

5. การใช้เงินจากการขายหุ้นสามัญธนาคารรัตนสิน ในการเพิ่มทุนแก่ธนาคารเพื่อการ เกษตรและสหกรณ์การเกษตร และบรรษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อม จำนวน 1,000 และ 4,000 ล้านบาท ตามลำดับ ตลอดจนจัดสรรเงินกู้เพื่อปรับโครงสร้างทางเศรษฐกิจ ในวงเงิน ไม่เกิน 4,000 ล้านบาท เพื่อเพิ่มทุนแก่ธนาคารอาคารสงเคราะห์

มาตรการอสังหาริมทรัพย์

1. กฎหมายอสังหาริมทรัพย์

ปี 2542 มีการบังคับใช้กฎหมายอสังหาริมทรัพย์รวม 3 ฉบับ คือ

1) พระราชบัญญัติอาคารชุด (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2542 อนุญาตให้คนต่างด้าวถือกรรมสิทธิ์ ในห้องชุดรวมกันได้ไม่เกินอัตราร้อยละ 49 (เดิมร้อยละ 40) ของเนื้อที่ห้องชุดทั้งหมดในอาคาร ชุด ยกเว้นอาคารชุดในเขตกรุงเทพมหานคร เขตเทศบาล หรือเขตราชการส่วนท้องถิ่นที่กำหนด ในกฎกระทรวง คนต่างด้าวสามารถถือกรรมสิทธิ์เกินกว่าอัตราที่กำหนดข้างต้น มีผลบังคับใช้ ตั้งแต่วันที่ 28 เมษายน 2542

2) พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายที่ดิน (ฉบับที่ 8) พ.ศ. 2542 อนุญาต ให้คนต่างด้าวที่นำเงินมาลงทุนไม่ต่ำกว่า 40 ล้านบาท มีที่ดินเพื่อใช้เป็นที่อยู่อาศัยได้ไม่เกิน 1 ไร่ แต่ต้องได้รับอนุญาตจากรัฐมนตรี มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 19 พฤษภาคม 2542

3) พระราชบัญญัติการเช่าอสังหาริมทรัพย์เพื่อพาณิชยกรรมและอุตสาหกรรม พ.ศ. 2542 ผู้เช่าอสังหาริมทรัพย์เพื่อพาณิชยกรรมหรืออุตสาหกรรมที่กำหนดเวลาเช่าไว้เกิน 30 ปี แต่ไม่เกิน 50 ปี และมีการทำเป็นหนังสือและจดทะเบียนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ สามารถนำสิทธิการเช่าไปใช้เป็นหลักประกันการชำระหนี้โดยการจำนองได้ สิทธิการเช่าให้ตกทอดแก่ทายาทได้ และผู้เช่าจะ ให้เช่าช่วงหรือโอนสิทธิการเช่าไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วนแก่บุคคลภายนอกได้ มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 19 พฤษภาคม 2542

2. มาตรการฟื้นฟูธุรกิจอสังหาริมทรัพย์

คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ 10 สิงหาคม 2542 เห็นชอบมาตรการฟื้นฟูธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ตามที่กระทรวงการคลังเสนอ โดยมีสาระสำคัญคือ

1) ให้ธนาคารอาคารสงเคราะห์ (ธอส.) ออกพันธบัตร วงเงิน 46,000 ล้านบาท เพื่อใช้ในการปล่อยสินเชื่อที่อยู่อาศัยของ ธอส. ระยะเวลาผ่อนชำระ 30 ปี อัตราดอกเบี้ยคงที่ทุก 3 หรือ 5 ปี จำนวน 21,000 ล้านบาท ส่วนวงเงินที่เหลือให้ ธอส. ปล่อยกู้แก่สถาบันการเงินอื่นเพื่อนำไปปล่อยสินเชื่อที่อยู่อาศัยในเงื่อนไขเดียวกัน

2) ให้บรรษัทตลาดรองสินเชื่อที่อยู่อาศัยออกพันธบัตรวงเงิน 4,000 ล้านบาท เพื่อนำมาซื้อสินเชื่อที่อยู่อาศัยที่มีเงื่อนไขเช่นเดียวกับข้อ 1) จากสถาบันการเงินอื่น

3) ให้การเคหะแห่งชาติรับซื้อโครงการที่อยู่อาศัยที่ก่อสร้างเกินกว่าร้อยละ 50 แต่ยังไม่เสร็จมาดำเนินการต่อจนแล้วเสร็จ ภายในวงเงินลงทุนไม่เกิน 15,000 ล้านบาท ระยะเวลาการรับซื้อโครงการ 2 ปี (สิ้นสุด 31 ธันวาคม 2544) โครงการที่มีผู้ซื้อเต็มเกินกว่าร้อยละ 60 จะได้รับการพิจารณาเป็นลำดับแรก

4) ให้ลดหย่อนค่าจดทะเบียนโอนอสังหาริมทรัพย์จากร้อยละ 2 เหลือร้อยละ 0.01 ของราคาประเมิน สำหรับการโอนอาคาร หรืออาคารพร้อมที่ดิน ที่เป็นบ้านเดี่ยว บ้านแฝด บ้านแถว อาคารพาณิชย์ หรืออาคารชุดที่จดทะเบียนอาคารชุดทั้งอาคาร และการโอนกรรมสิทธิ์ในห้องชุด โดยให้มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาจนถึงวันที่ 31 ธันวาคม 2543

3. การสนับสนุนการดำเนินงานของบริษัทบริหารสินทรัพย์

คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ 5 ตุลาคม 2542 เห็นชอบให้ลดค่าธรรมเนียมการโอนและการจำนองอสังหาริมทรัพย์จากร้อยละ 2 เหลือร้อยละ 0.01 ของราคาประเมิน (สิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2544) เพื่อจูงใจให้มีการจัดตั้งบริษัทบริหารสินทรัพย์ ในกรณี

1) การโอนอสังหาริมทรัพย์/ห้องชุด ระหว่างบริษัทฯ หรือเจ้าหน้าที่ร่วม และบริษัทฯ กับลูกหนี้ (ผู้จำนอง)

2) การโอนอสังหาริมทรัพย์/ห้องชุดของลูกหนี้แก่บุคคลที่สาม เพื่อชำระหนี้บริษัทฯ

3) การเรียกจดทะเบียนจำนองอสังหาริมทรัพย์/ห้องชุด เพิ่มจากลูกหนี้ (ผู้จำนอง)

4. การขยายระยะเวลาการถือครองอสังหาริมทรัพย์ของสถาบันการเงิน

ธนาคารแห่งประเทศไทยออกหนังสือเวียนลงวันที่ 24 ธันวาคม 2542 อนุญาตให้ธนาคารพาณิชย์ (ไม่รวมกิจการวิเทศธนกิจ) บริษัทเงินทุน บริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ และบริษัทเครดิตฟองซิเอร์ ขยายระยะเวลาการถือครองอสังหาริมทรัพย์เฉพาะที่ได้รับโอนมาตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2540 ถึง วันที่ 31 ธันวาคม 2544 โดยสถาบันการเงินจะต้องทยอยขายอสังหาริมทรัพย์ดังกล่าวหลังจากที่ถือครองกรรมสิทธิ์ครบ 5 ปี และต้องขายให้หมดภายใน 10 ปี นับจากวันที่ได้รับโอน

มาตรการแรงงาน

1. มาตรการเพิ่มการใช้จ่ายภาครัฐเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจ โดยเน้นการจ้างงานและบรรเทาผลกระทบทางสังคม

เพื่อเป็นการกระตุ้นการลงทุนและการสร้างงาน คณะรัฐมนตรีมีมติวงเงิน 24,827.3 ล้านบาท เพื่อใช้ในโครงการจ้างงานทั่วประเทศ โดย (1) เน้นการจ้างงานโดยตรงแก่กลุ่มผู้มีการศึกษาทุกระดับประมาณ 86,000 คน ซึ่งครอบคลุมผู้ตกงานและผู้สำเร็จการศึกษาใหม่ นอกจากนี้เป็นการจ้างงานในกลุ่มผู้ใช้แรงงานประมาณ 400,000 คน ซึ่งส่วนใหญ่เป็นการจ้างงานในชนบท โดยเน้นการสร้างงานในด้านการชลประทาน โครงสร้างพื้นฐานขนาดเล็ก และการสร้างงานผ่านองค์การส่วนท้องถิ่น (2) เน้นการช่วยเหลือผู้ยากจน ทั้งในเมืองและในชนบท โดยการเพิ่มสวัสดิการและงานสงเคราะห์ผู้ยากจนและกลุ่มผู้ด้อยโอกาส อาทิ เพิ่มสวัสดิการแก่ผู้สูงอายุที่ยากจน ขยายโครงการอาหารกลางวันแก่เด็กนักเรียน และจัดหาเครื่องแบบนักเรียนให้แก่เด็กนักเรียนที่ยากจน

2. มาตรการลดผลกระทบทางลบต่อสังคม

มาตรการบรรเทาผลกระทบทางสังคมจากวิกฤตเศรษฐกิจ

1) ขยายระยะเวลาการมีสิทธิรับประโยชน์ทดแทนในกรณีเจ็บป่วย ทูพพลภาพ คลอดบุตร และเสียชีวิต เมื่อผู้ประกันตนสิ้นสภาพการเป็นลูกจ้าง ต่อไปอีก 12 เดือน นับตั้งแต่การสิ้นสภาพการเป็นลูกจ้างภายในวันที่ 1 กรกฎาคม 2542 ถึง 31 ธันวาคม 2542

2) ผ่อนปรนภาวะจากการจ่ายเงินสมทบเข้ากองทุนประกันสังคมโดยกำหนดอัตราเงินสมทบที่รัฐบาล นายจ้าง และผู้ประกันตนออกสมทบเพื่อการจ่ายประโยชน์ทดแทนกรณีสงเคราะห์บุตรและกรณีชราภาพ ดังนี้

<u>ระยะเวลา</u>	<u>อัตราเงินสมทบ</u> (ร้อยละของค่าจ้างรายเดือน)
31 ธ.ค. 41 — 31 ธ.ค. 42	ฝ่ายละร้อยละ 1
1 ม.ค. 43 — 31 ธ.ค. 43	ฝ่ายละร้อยละ 2
1 ม.ค. 44 เป็นต้นไป	ฝ่ายละร้อยละ 3

3) ปรับปรุงสิทธิประโยชน์แก่ผู้ประกันตนให้เหมาะสมยิ่งขึ้น โดยในกรณีสงเคราะห์บุตรให้จ่ายประโยชน์ทดแทนแบบเหมาจ่ายรายเดือนในอัตราเดือนละ 150 บาทต่อบุตร 1 คน โดยบุตรต้องมีอายุไม่เกิน 6 ปีบริบูรณ์ และหากผู้ประกันตนถึงแก่ความตายก็ให้บุตรได้รับประโยชน์ทดแทนจนอายุครบ 6 ปีบริบูรณ์ ทั้งนี้ให้ใช้สิทธิสำหรับบุตรได้คราวละไม่เกิน 2 คน สำหรับกรณีชราภาพ กำหนดให้ผู้ประกันตนที่จ่ายเงินสมทบครบ 180 เดือนให้มีสิทธิรับเงินบำนาญชราภาพตามหลักเกณฑ์และอัตราที่กำหนด และสำหรับผู้ประกันตนที่จ่ายเงินสมทบไม่ครบ 180 เดือนและกรณีถึงแก่ความตายหรือทุพพลภาพให้มีสิทธิรับเงินบำเหน็จชราภาพตามหลักเกณฑ์และอัตราที่กำหนดได้

3. มาตรการส่งเสริมการพัฒนาฝีมือแรงงาน

ภายใต้โครงการเงินกู้ของธนาคารพัฒนาเอเชียเพื่อปรับโครงสร้างทางสังคมได้มีการเน้นให้เอกชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาฝีมือแรงงาน หรือให้จ่ายเงินสมทบเข้ากองทุนพัฒนาฝีมือแรงงาน ในกรณีไม่ฝึกฝีมือแรงงานหรือฝึกอบรมไม่ครบตามสัดส่วนที่กำหนด และเพิ่มสิทธิประโยชน์ในการจูงใจให้นายจ้างเข้าร่วมในการพัฒนาฝีมือแรงงาน อาทิ ยกเว้นอากรขาเข้าสำหรับเครื่องมือเครื่องจักรที่ใช้ในการฝึกสอน หักลดค่าไฟฟ้าและน้ำประปาสองเท่าของค่าใช้จ่ายในการฝึกสอน

4. มาตรการแก้ไขแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมาย

เพื่อสนับสนุนให้คนไทยมีงานทำและลดการใช้และพึ่งพาแรงงานต่างด้าวเข้าเมืองผิดกฎหมาย ได้มีประกาศตั้งแต่วันที่ 4 สิงหาคม 2542 ให้คนต่างด้าวเข้าเมืองผิดกฎหมายในต่างจังหวัดมารายงานตัวภายใน 90 วัน และส่งกลับออกไปจากประเทศ

มาตรการราคา

1. การปรับอัตราค่าไฟฟ้า

โดยปกติ คณะอนุกรรมการกำกับสูตรการปรับอัตราค่าไฟฟ้าอัตโนมัติจะปรับอัตราค่าไฟฟ้าอัตโนมัติตามต้นทุนเชื้อเพลิง 4 เดือนต่อครั้ง ซึ่งในรอบปี 2542 มีการปรับอัตราค่าไฟฟ้า 3 ครั้งดังนี้ (1) ปรับลดลงจากเดิมร้อยละ 3 ในเดือนเมษายน (2) ปรับเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.5 ในเดือนสิงหาคม และ (3) ปรับเพิ่มขึ้นร้อยละ 11 ในเดือนธันวาคม 2542

2. การปรับอัตราค่าน้ำประปา

คณะกรรมการการประปานครหลวง (กปน.) ได้ทยอยปรับขึ้นอัตราค่าน้ำประปาเดือนละ 25 สตางค์ต่อหน่วย เป็นระยะเวลา 6 เดือน ตั้งแต่เดือนกรกฎาคม - ธันวาคม 2542 นอกจากนี้ยังมีการปรับอัตราขั้นต่ำและอัตราขายเหมาดังนี้

- ปรับอัตราค่าน้ำประปาขั้นต่ำประเภทที่พักอาศัย และประเภทธุรกิจจากเดิม 40 และ 80 เป็น 45 และ 90 บาทต่อเดือน ตามลำดับ

- อัตราขายเหมาประเภทที่พักอาศัยและธุรกิจจากเดิมลูกบาศก์เมตรละ 7.50 และ 10 บาท ปรับเพิ่มเป็นลูกบาศก์เมตรละ 9 และ 11.50 บาท ตามลำดับ

มาตรการอุตสาหกรรม

ปี 2542 ทางกรยังคงดำเนินมาตรการที่มุ่งแก้ไขปัญหาโครงสร้างภาคการผลิต และเสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันกับต่างประเทศต่อเนื่องจากปีก่อน เพื่อช่วยให้ภาคอุตสาหกรรมฟื้นตัวได้อย่างมั่นคงต่อไปในระยะยาว โดยมาตรการที่สำคัญได้แก่

1. การจัดทำแผนแม่บทการพัฒนาอุตสาหกรรมเครื่องใช้ไฟฟ้า อิเล็กทรอนิกส์ และเทคโนโลยีสารสนเทศ

คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ 5 มกราคม 2542 อนุมัติให้จัดทำแผนแม่บทการพัฒนา อุตสาหกรรมเครื่องใช้ไฟฟ้า อิเล็กทรอนิกส์ และเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อเพิ่มขีดความสามารถ การแข่งขันในตลาดโลก โดยจะศึกษาปัญหาโครงสร้างการผลิต เทคโนโลยี และการจัดการใน อุตสาหกรรมดังกล่าว

2. การจัดตั้งสถาบันพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ 5 เมษายน 2542 อนุมัติให้จัดตั้ง สถาบันพัฒนาวิสาหกิจ ขนาดกลางและขนาดย่อม เป็นองค์กรอิสระภายใต้มูลนิธิ มีศูนย์เครือข่ายในภูมิภาคทำหน้าที่ถ่ายทอดความรู้ทางวิชาการ ฝึกอบรม รวมทั้งให้บริการสนับสนุนแก่ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อม (SMEs) โดยใช้แหล่งเงินจากงบประมาณประจำปี เงินช่วยเหลือจากกองทุนส่งเสริม วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม และจากองค์การระหว่างประเทศ วงเงิน 2,100 ล้านบาท มาเป็นค่าใช้จ่ายดำเนินการในช่วง 5 ปี (พ.ศ. 2542-2546)

3. การปรับโครงสร้างภาษีอากรอุตสาหกรรมยานยนต์และชิ้นส่วนรถยนต์

คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ 23 กุมภาพันธ์ 2542 อนุมัติการปรับโครงสร้างภาษีอากร อุตสาหกรรมยานยนต์และชิ้นส่วนรถยนต์ ตามที่กระทรวงการคลังเสนอ เพื่อให้โครงสร้างอากร ขาเข้าชิ้นส่วนยานยนต์มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น พร้อมกันนี้ ได้ลดอัตราภาษีสรรพสามิตสำหรับ รถยนต์นั่งประเภทต่างๆ เหลือร้อยละ 29-48 ทั้งนี้ ให้มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2543

มาตรการเกษตร

ปี 2542 รัฐบาลยังคงให้ความสำคัญในการดำเนินมาตรการแก้ไขปัญหาภาคเกษตร เพื่อ รักษาเสถียรภาพราคาและเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตอย่างต่อเนื่อง โดยมีมาตรการที่สำคัญ ดังนี้

1. มาตรการแทรกแซงราคาสินค้าเกษตรและการช่วยเหลือด้านปัจจัยการผลิต

ปี 2542 ทางกรดำเนินการแทรกแซงราคาสินค้าเกษตรตกต่ำ เนื่องจากราคาสินค้าที่ เกษตรกรขายได้ลดลงจากปีก่อนถึงร้อยละ 14.5 โดยอนุมัติวงเงินรวม 12,845.9 ล้านบาท เป็น เงินยืมปลอดดอกเบี้ย 9,470.6 ล้านบาท และเงินจ่ายขาด 3,375.3 ล้านบาท เพื่อใช้แทรกแซง ราคาสินค้าสำคัญ 16 ชนิด ได้แก่ มันสำปะหลัง ข้าว ยางพารา และปาล์มน้ำมัน ในวงเงิน 4,539 3,201 2,000 และ 1,300 ล้านบาท ตามลำดับ ส่วนวงเงินที่เหลือ 1,805.9 ล้านบาท ได้ใช้ในการ แทรกแซงราคาสินค้าเกษตรอื่นๆ อีก 12 ชนิด

นอกจากนั้น ยังได้อนุมัติโครงการเพื่อช่วยเหลือด้านปัจจัยการผลิตวงเงินรวม 2,430.3 ล้านบาท เป็นเงินยืมปลอดดอกเบี้ย 2,427.1 ล้านบาท และเงินจ่ายขาด 3.2 ล้านบาท เพื่อ

เป็นการจัดหาปุ๋ยเคมีช่วยเหลือเกษตรกรวงเงิน 2,010.9 ล้านบาท และโครงการอื่น วงเงิน 419.4 ล้านบาท

2. การจัดตั้งตลาดซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า

รัฐสภาผ่านพระราชบัญญัติตลาดซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้าในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 14 ตุลาคม 2542 โดยกำหนดให้การจัดตั้งตลาดแล้วเสร็จภายในเดือนกันยายน 2543

3. การลาออกจากสมาชิกองค์การยางธรรมชาติระหว่างประเทศ

ประเทศไทยได้แจ้งขอลาออกจากการเป็นสมาชิกองค์การยางธรรมชาติระหว่างประเทศ (International Natural Rubber Organization: INRO) เมื่อวันที่ 26 มีนาคม 2542 ซึ่งจะมีผลภายใน 1 ปี หลังจากวันที่ไทยแจ้งให้ INRO ทราบ เนื่องจากไทยไม่พอใจในการดำเนินงานเพื่อรักษาเสถียรภาพราคายางของ INRO โดยเห็นว่า INRO ดำเนินการเพื่อประโยชน์ของผู้ใช้มากกว่าประเทศผู้ผลิต การลาออกดังกล่าวส่งผลให้ INRO มีมติเมื่อวันที่ 13 ตุลาคม 2542 ล้มเลิกองค์กร ส่งผลให้ต้องมีการระบายยางในสต็อก จำนวน 138,000 เมตริกตัน ที่เก็บไว้ในมูลนิธิกัมพูชยางออกสู่ตลาด และอาจส่งผลต่อราคายางในช่วงดังกล่าว ซึ่งประเทศผู้ผลิตยางธรรมชาติ (Association of Natural Rubber Producing Countries: ANRPC) ได้มีการประชุมเพื่อหารือร่วมกันในการหาแนวทางดำเนินการรักษาเสถียรภาพของราคายางแทน INRO ต่อไป

มาตรการการค้าระหว่างประเทศ

มาตรการการส่งออก

1. มาตรการการลดผลกระทบจากการถูกตัดสิทธิพิเศษทางภาษีศุลกากร (GSP) ของสหภาพยุโรป

1) มาตรการสนับสนุนการส่งออกที่เกี่ยวข้องกับ GSP โดยการลดต้นทุนการผลิต ได้แก่ การลดค่าสาธารณูปโภคต่างๆ การลดค่าขนส่งสำหรับการส่งออกสินค้าเกษตร การพิจารณายกเว้นภาษีนำเข้าวัตถุดิบ การเร่งรัดคืนภาษีมูลค่าเพิ่มให้เร็วขึ้น และการจัดหาแหล่งเงินกู้ดอกเบี้ยต่ำจากต่างประเทศเพื่อปล่อยกู้แก่ผู้ประกอบการและผู้ส่งออก

2) ทบทวนนโยบายการค้าต่างตอบแทนโดยปรับลดวงเงินจัดซื้อจัดจ้างจากต่างประเทศที่ต้องทำการค้าต่างตอบแทน จากเดิมที่กำหนดให้สำหรับโครงการที่มีวงเงินเกิน 50 ล้านบาท ลดเหลือ 300 ล้านบาท และเพิ่มอัตราส่วนการทำการค้าต่างตอบแทนจากร้อยละ 20-50 เป็นไม่ต่ำกว่าร้อยละ 50

3) ผลักดันสินค้าที่ถูกตัดสิทธิ GSP สู่อุตสาหกรรมใหม่ ระยะเวลา 5 ปี (พ.ศ. 2542-2546) ซึ่งรัฐบาลจะมีมาตรการสนับสนุนผู้ส่งออกที่เข้าร่วมโครงการ 3 ด้าน ได้แก่ มาตรการการเงิน มาตรการภาษี และมาตรการส่งเสริมการส่งออก ซึ่งโครงการดังกล่าวได้รับความเห็นชอบ

จากคณะรัฐมนตรีแล้วเมื่อวันที่ 13 มีนาคม 2542 และจนถึงวันที่ 25 กรกฎาคม 2542 มีผู้ส่งออก เข้าร่วมโครงการแล้ว 82 ราย และได้รับอนุมัติ 20 ราย

2. ความร่วมมือด้านยางระหว่างไทยและมาเลเซีย

คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ 8 มิถุนายน 2542 อนุมัติความร่วมมือด้านยางระหว่างไทย และมาเลเซีย คือ (1) ร่วมกันแทรกแซงราคา โดยกำหนดเวลาและราคาขายที่จะแทรกแซง โดยใช้ราคาจาก 4 ตลาด เป็นฐานในการกำหนดราคา คือ ตลาดสิงคโปร์ โตเกียว หาดใหญ่ และ กัวลาลัมเปอร์ (2) กำหนดวิธีการแทรกแซงให้เป็นไปตามความจำเป็นและความเหมาะสมของแต่ละประเทศ (3) จัดการด้านปริมาณการผลิตของทั้ง 2 ประเทศ โดยระยะสั้นจะร่วมกันซื้อขาย โดยตรงจากเกษตรกรเพื่อเก็บสต็อก ระยะกลาง ไทยมีมาตรการเร่งรัดและส่งเสริมการปลูกพืชอื่น ๆ แทนยาง ส่วนระยะยาว มาเลเซียมีมาตรการเร่งรัดการปลูกยางทดแทนป่า เพื่อวัตถุประสงค์ด้านไม้ (4) ตั้งคณะกรรมการร่วมระดับรัฐมนตรี ชื่อ Thailand-Malaysia Ministerial Committee on Rubber (TMMCR)

มาตรการการนำเข้า

1. นโยบายและมาตรการนำเข้าวัตถุดิบอาหารสัตว์

คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ 5 มกราคม 2542 เห็นชอบการกำหนดนโยบายและมาตรการนำเข้าวัตถุดิบอาหารสัตว์จากประเทศในและนอกภาคีองค์การการค้าโลก โดยมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม - 31 ธันวาคม 2542 ดังนี้

1) กากถั่วเหลือง ผู้นำเข้าในโควตารวม 5 สมาคม ได้แก่ สมาคมผู้ผลิตไก่เพื่อส่งออก สมาคมผู้เลี้ยงไก่เนื้อเพื่อการส่งออก สมาคมผู้เลี้ยงเป็ดเพื่อการค้าและการส่งออก สมาคมผู้ผลิตอาหารสัตว์ไทย และสมาคมส่งเสริมผู้ใช้วัตถุดิบอาหารสัตว์ สามารถนำเข้าได้โดยเสรี แต่ต้องรับซื้อกากถั่วเหลืองที่ผลิตจากเมล็ดในประเทศทั้งหมดของโรงงานสกัดน้ำมันพืช ณ ราคาหน้าโรงงานตลาดกรุงเทพฯ ไม่ต่ำกว่ากิโลกรัมละ 9.50 บาท โดยมีอัตราภาษีนำเข้าร้อยละ 5 เท่ากับปีที่ผ่านมา ส่วนผู้นำเข้านอกโควตามีอัตราภาษีนำเข้าร้อยละ 119

2) ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ กำหนดปริมาณนำเข้า 53,253 ตัน และอัตราภาษีนำเข้าในโควตาร้อยละ 20 ช่วงเวลาการนำเข้าในโควตาวันที่ 1 มีนาคม - 30 มิถุนายน 2542 ส่วนการนำเข้านอกโควตาให้นำเข้าได้โดยเสรี อัตราภาษีนำเข้าร้อยละ 77 และค่าธรรมเนียมพิเศษตันละ 180 บาท

2. การเปิดตลาดนำเข้านมผงขาดมันเนย น้านมดิบ และนมพร้อมดื่ม ตามข้อผูกพันภายใต้องค์การการค้าโลก

คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ 19 มกราคม 2542 เรื่อง การเปิดตลาดนำเข้านมผงขาดมันเนย น้านมดิบ และนมพร้อมดื่ม ตามข้อผูกพันภายใต้องค์การการค้าโลก ปี 2542 ดังนี้ (1) เปิดตลาด

นำเข้านมผงขาดมันเนยในโควตา จำนวน 68,500 ตัน อัตราภาษีร้อยละ 5 ส่วนอัตราภาษีนอกโควตาร้อยละ 22.8 (2) เปิดตลาดนำเข้าน้ำมันดิบ และนมพร้อมดื่ม จำนวน 2,336.67 ตัน แบ่งเป็นน้ำมันดิบ 2,310.11 ตัน อัตราภาษีในโควตาร้อยละ 20 นอกโควตาร้อยละ 43.5 และนมพร้อมดื่มปริมาณ 26.56 ตัน อัตราภาษีในโควตาร้อยละ 20 นอกโควตาร้อยละ 88.5

3. การเปิดตลาดนำเข้าเมล็ดถั่วเหลืองตามข้อผูกพันองค์การการค้าโลก

คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ 26 มกราคม 2542 เห็นชอบเรื่องการเปิดตลาดนำเข้าเมล็ดถั่วเหลืองตามข้อผูกพันองค์การการค้าโลก ปี 2542 ให้กระทรวงพาณิชย์เปิดตลาดนำเข้าจากประเทศที่มีใช้สมาชิกองค์การการค้าโลก เพื่อนำเข้าในราคาถูกลง ลดต้นทุนของอุตสาหกรรมต่อเนื่อง และชะลอค่าครองชีพของผู้บริโภคในประเทศโดยไม่กระทบเกษตรกรอื่นทั้งจะได้ประโยชน์จากการที่ประเทศที่ไม่ใช่สมาชิกองค์การการค้าโลกจะพิจารณาซื้อสินค้าอื่น ๆ รวมทั้งการพิจารณาลดอัตราภาษีนำเข้าสินค้าของไทยเพื่อส่งเสริมการค้าระหว่างกันเป็นการตอบแทน

4. การเปิดตลาดมันฝรั่งและเมล็ดพันธุ์หอมหัวใหญ่

คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ 9 มีนาคม 2542 เห็นชอบการเปิดตลาดสินค้าเกษตร ตามข้อผูกพันองค์การการค้าโลก ดังนี้

1) เปิดตลาดมันฝรั่งในโควตาสำหรับปี 2542-2547 โดยไม่จำกัดจำนวนอัตราภาษีร้อยละ 0 ส่วนอัตราภาษีนอกโควตาเป็นไปตามข้อผูกพัน

2) เปิดตลาดเมล็ดพันธุ์หอมหัวใหญ่ กำหนดปริมาณในโควตา 6.311 ตัน อัตราภาษีในโควตาร้อยละ 0 ส่วนอัตราภาษีนอกโควตาให้เป็นไปตามข้อผูกพัน เพื่อให้เกษตรกรได้มีเมล็ดพันธุ์หอมหัวใหญ่เพียงพอสำหรับการเพาะปลูก และช่วยลดต้นทุนการผลิตจากการยกเว้นภาษีนำเข้า

มาตรการการบริการ

1. มาตรการการท่องเที่ยวและพาณิชย์นาวี

คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ 5 มกราคม 2542 อนุมัติแนวทางการพัฒนาท่าอากาศยานภูมิภาคของกรมการบินพาณิชย์ โดยให้เอกชนเข้ามาดำเนินกิจการการทำอากาศยานภูมิภาคทั้งหมดของกรมการบินพาณิชย์

2. มาตรการส่งเสริมรายได้จากการท่องเที่ยว

คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ 25 พฤษภาคม 2542 รับทราบรายงานความคืบหน้าของมาตรการส่งเสริมรายได้จากการท่องเที่ยว อันเป็นผลสืบเนื่องจากมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 20 ตุลาคม 2541 ดังนี้

- 1) ส่งเสริมให้มีการจัดตั้งร้านค้าปลอดอากรในเมืองท่องเที่ยวและเมืองชายแดนสำคัญ โดยไม่กำหนดระยะเวลาสิ้นสุดของการยื่นคำขอจัดตั้งคลังสินค้าทัณฑ์บนประเภทร้านค้าปลอดอากร
- 2) ส่งเสริมให้เอกชนลงทุนก่อสร้างศูนย์ประชุมและจัดแสดงนิทรรศการในเมืองท่องเที่ยวหลัก
- 3) จัดให้มีระบบการคืนภาษีมูลค่าเพิ่มแก่นักท่องเที่ยว มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2542
- 4) การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยของเงินกู้จำนวน 3,602 ล้านบาท จากกองทุนความร่วมมือทางเศรษฐกิจโพ้นทะเลแห่งญี่ปุ่น (OECF) เพื่อนำมาใช้ในการฟื้นฟูปรับปรุงแหล่งท่องเที่ยวและพัฒนาสถาบันฝึกอบรมการโรงแรมและการท่องเที่ยว

รายงานของผู้สอบบัญชี

รายงานของผู้สอบบัญชี

เสนอ คณะกรรมการธนาคารแห่งประเทศไทย

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้ตรวจสอบงบดุล ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2542 และ 2541 บัญชีกำไรขาดทุน สำหรับปีสิ้นสุดวันเดียวกันของแต่ละปีของธนาคารแห่งประเทศไทย (ไม่รวม ฝ่ายออกบัตรธนาคาร) ซึ่งผู้บริหารของธนาคารแห่งประเทศไทยเป็นผู้รับผิดชอบต่อความถูกต้อง และครบถ้วนของข้อมูลในงบการเงินเหล่านี้ ส่วนสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเป็นผู้รับผิดชอบ ในการแสดงความเห็นต่องบการเงินดังกล่าวจากผลการตรวจสอบของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ได้ปฏิบัติงานตรวจสอบตามมาตรฐานการสอบบัญชีที่ รับรองทั่วไป ซึ่งกำหนดให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินต้องวางแผนและปฏิบัติงานเพื่อให้ได้ความ เชื่อมั่นอย่างมีเหตุผลว่า งบการเงินแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญหรือไม่ การ ตรวจสอบรวมถึงการใช้วิธีการทดสอบหลักฐานประกอบรายการทั้งที่เป็นจำนวนเงินและการเปิดเผย ข้อมูลในงบการเงิน การประเมินความเหมาะสมของหลักการบัญชีที่ธนาคารแห่งประเทศไทยใช้ และประมาณการเกี่ยวกับรายการทางการเงินที่เป็นสาระสำคัญ ซึ่งผู้บริหารเป็นผู้จัดทำขึ้นตลอดจน การประเมินถึงความเหมาะสมของการแสดงรายการที่น่าเสนอในงบการเงินโดยรวม สำนักงาน การตรวจเงินแผ่นดินเชื่อว่าการตรวจสอบดังกล่าวให้ข้อสรุปที่เป็นเกณฑ์อย่างเหมาะสมในการแสดง ความเห็นของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

ตามหมายเหตุประกอบงบการเงินข้อ 10 ธนาคารแห่งประเทศไทยบันทึกผลขาดทุนจาก การใช้ระบบอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราแบบลอยตัว ที่เกิดจากการปรับอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราของ สินทรัพย์และหนี้สินต่างประเทศ เป็นรายการรอการตัดบัญชีเป็นสินทรัพย์อื่นและทยอยตัดเป็นเวลา 5 ปี เป็นการตัดสินใจเลือกใช้วิธีการที่ธนาคารกลางของบางประเทศถือปฏิบัติอยู่ ซึ่งนับว่ามีเหตุผล ตามสมควร แต่ถ้านโยบายของประเทศไทยถือปฏิบัติตามหลักการบัญชีที่รับรองทั่วไปแล้ว จะทำให้ สินทรัพย์รวมในงวดปี 2542 และ 2541 ลดลง 33,367.1 ล้านบาท และ 50,050.7 ล้านบาท ตาม ลำดับ และการบันทึกรับรู้ผลขาดทุนดังกล่าวในงวดปี 2540 เป็นค่าใช้จ่ายทั้งจำนวนจะทำให้ ธนาคารแห่งประเทศไทยมีผลขาดทุนจากอัตราแลกเปลี่ยนในปี 2542 ลดลง 16,683.6 ล้านบาท และขาดทุนสุทธิลดลงในจำนวนเดียวกัน ซึ่งทำให้มีกำไรสุทธิ 3,485.1 ล้านบาท และมีผลขาดทุน จากอัตราแลกเปลี่ยนในปี 2541 ลดลง 16,683.6 ล้านบาท และขาดทุนสุทธิลดลงด้วยจำนวน เดียวกัน

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเห็นว่ายกเว้นผลกระทบต่องบการเงินของเรื่องความ เหมาะสมของหลักปฏิบัติทางการบัญชีที่กล่าวในวรรคสาม งบการเงินข้างต้นนี้แสดงฐานะการเงิน

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2542 และ 2541 ผลการดำเนินงานสำหรับปีสิ้นสุดวันเดียวกันของแต่ละปี
ของธนาคารแห่งประเทศไทย (ไม่รวมฝ่ายออกบัตรธนาคาร) โดยถูกต้องตามที่ควรในสาระสำคัญ
ตามหลักการบัญชีที่รับรองทั่วไป

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ขอให้สังเกตหมายเหตุประกอบงบการเงินข้อ 18 เรื่องการ
แก้ไขปัญหาคอมพิวเตอร์ปี ค.ศ. 2000 ซึ่งไม่เป็นเงื่อนไขและไม่รวมอยู่ในความเห็นต่องบการเงิน
ตามรายงานนี้

(ลงชื่อ) นนทพล นิ่มสมบุญ

(นายนนทพล นิ่มสมบุญ)

ผู้อำนวยการสำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน

ปฏิบัติหน้าที่ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน

(ลงชื่อ) วิบูลเพ็ญ หิตะพันธ์

(นางสาววิบูลเพ็ญ หิตะพันธ์)

นักวิชาการตรวจเงินแผ่นดิน 7

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

วันที่ 17 มีนาคม 2543

หมายเหตุประกอบงบการเงินประจำปี 2542

ข้อ 10. ขาดทุนจากการใช้ระบบอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราแบบลอยตัวรอดัตถบัญญัติ

จากการใช้ระบบอัตราแลกเปลี่ยนลอยตัวในปี 2540 ทำให้ธนาคารมีผลขาดทุนจากการปรับอัตรา ซึ่งเป็นผลขาดทุนที่ยังไม่เกิดขึ้นจริง (Unrealized Revaluation) จำนวน 83,417.9 ล้านบาท และธนาคารได้ทยอยตัดเป็นเวลา 5 ปี เริ่มตั้งแต่งวดบัญชีปี 2540 เฉลี่ยปีละ 16,683.6 ล้านบาท ทำให้บัญชี “ขาดทุนจากการใช้ระบบอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราแบบลอยตัวรอดัตถบัญญัติ” ในงบดุล ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2542 มียอดคงเหลือ 33,367.1 ล้านบาท

งบดุล

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2542 และ 2541

	2542 (บาท)	2541 (บาท)
สินทรัพย์		
เงินสดและเงินฝาก		
เงินสด	9,347,062,649.97	4,112,234,491.85
เงินฝากคลังและตัวแทน	29,936,714,750.94	12,601,689,991.71
เงินฝากธนาคารต่างประเทศ	80,970,730,823.64	45,313,363,280.09
	<u>120,254,508,224.55</u>	<u>62,027,287,763.65</u>
สิทธิพิเศษถอนเงิน	<u>9,673,633,988.13</u>	<u>14,353,686,138.18</u>
เงินลงทุนในหลักทรัพย์		
หลักทรัพย์ที่มีกรรมสิทธิ์ถาวร	170,244,384,519.65	153,123,700,632.39
หลักทรัพย์ที่ซื้อโดยมีสัญญาขายคืน	362,409,000,000.00	694,988,000,000.00
หลักทรัพย์ต่างประเทศ	60,207,322,426.45	156,066,783,739.18
	<u>592,860,706,946.10</u>	<u>1,004,178,484,371.57</u>
การให้กู้ยืม		
เงินให้กู้ยืม	3,216,741,733.41	7,875,748,133.41
ตัวสัญญาใช้เงินที่รับซื้อ	6,344,961,920.00	3,625,566,725.00
	<u>9,561,703,653.41</u>	<u>11,501,314,858.41</u>
สินทรัพย์อื่น ๆ		
ขาดทุนจากการใช้ระบบอัตรา		
แลกเปลี่ยนแบบลอยตัวรอดัตตบัญญัติ	33,367,148,165.52	50,050,722,248.27
	<u>33,367,148,165.52</u>	<u>50,050,722,248.27</u>
รวมสินทรัพย์	<u><u>860,358,343,033.99</u></u>	<u><u>1,231,102,928,118.09</u></u>

(ลงชื่อ) **ม.ร.ว. จัตุมงคล โสณกุล**
(ม.ร.ว. จัตุมงคล โสณกุล)
ผู้ว่าการ

(ลงชื่อ) **ธัญญา ติริเวทิน**
(นางธัญญา ติริเวทิน)
รองผู้ว่าการ

	2542 (บาท)	2541 (บาท)
หนี้สินและทุน		
เงินรับฝาก		
เงินรับฝากของรัฐบาล	52,087,755,236.29	85,204,163,113.57
เงินรับฝากของธนาคาร	59,705,748,767.22	101,134,547,264.02
เงินรับฝากอื่น	430,125,746,751.93	402,991,605,939.74
	<u>541,919,250,755.44</u>	<u>589,330,316,317.33</u>
สิทธิพิเศษถอนเงินที่ได้รับจัดสรร	4,354,325,159.84	4,372,927,234.97
ใบสำคัญสิทธิพิเศษถอนเงิน	9,527,851,076.85	9,930,158,795.76
หลักทรัพย์ที่ขายโดยมีสัญญาซื้อคืน	172,877,000,000.00	541,629,000,000.00
พันธบัตรธนาคารแห่งประเทศไทย	5,268,762,410.97	10,706,218,961.16
หนี้สินอื่น ๆ	201,893,596,977.28	137,418,259,258.92
รวมหนี้สิน	<u>935,840,786,380.38</u>	<u>1,293,386,880,568.14</u>
ทุน		
ทุนประเดิม	20,000,000.00	20,000,000.00
ขาดทุนสะสม	(62,928,028,197.58)	(38,056,531,035.88)
เงินสำรองเพื่อรักษาระดับกำไรนำส่งรัฐ	624,075,747.53	624,075,747.53
กำไร (ขาดทุน)	(13,198,490,896.34)	(24,871,497,161.70)
รวมทุน	<u>(75,482,443,346.39)</u>	<u>(62,283,952,450.05)</u>
รวมหนี้สินและทุน	<u><u>860,358,343,033.99</u></u>	<u><u>1,231,102,928,118.09</u></u>

(ลงชื่อ) **นางนาท สนธิสุวรรณ**

(นางนางนาท สนธิสุวรรณ)

ผู้อำนวยการอาวุโส สายการบัญชี

บัญชีกำไรขาดทุน
สำหรับปี สิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2542 และ 2541

	2542 (บาท)	2541 (บาท)
รายได้		
ดอกเบี๋ย	21,376,099,848.12	14,078,264,380.70
ส่วนลด	2,177,233,490.01	6,507,458,411.99
ค่าธรรมเนียม	141,504,610.82	100,438,164.94
รายได้อื่น	5,830,887,063.01	43,006,222,470.92
	<u>29,525,725,011.96</u>	<u>63,692,383,428.55</u>
ค่าใช้จ่าย		
เงินเดือน ค่าจ้างและค่าตอบแทน	2,073,527,716.08	1,823,127,138.63
ค่าใช้จ่ายอื่น	23,645,717,415.73	69,916,324,440.99
เงินสมทบกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ และสำรองจ่ายบำเหน็จบำนาญ	321,396,693.74	140,854,927.88
	<u>26,040,641,825.55</u>	<u>71,880,306,507.50</u>
กำไร (ขาดทุน) จากการดำเนินงาน	3,485,083,186.41	(8,187,923,078.95)
หัก ตัดจ่ายผลขาดทุนจากการใช้ระบบ อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราแบบลอยตัว ในปี 2540	<u>16,683,574,082.75</u>	<u>16,683,574,082.75</u>
กำไร (ขาดทุน) สุทธิ	<u>(13,198,490,896.34)</u>	<u>(24,871,497,161.70)</u>

(ลงชื่อ) **ม.ร.ว. จัตุมงคล โสณกุล**

(ม.ร.ว. จัตุมงคล โสณกุล)

ผู้ว่าการ

(ลงชื่อ) **ธัญญา ศิริเวทิน**

(นางธัญญา ศิริเวทิน)

รองผู้ว่าการ

(ลงชื่อ) **หงนาท สนธิสุวรรณ**

(นางหงนาท สนธิสุวรรณ)

ผู้อำนวยการอาวุโส สายการบัญชี

การบริหารและการพนักงาน

การบริหารและการพนักงาน

โครงสร้างองค์กรและระบบงาน

ในปี 2542 ธนาคารได้ปรับปรุงรูปแบบองค์กรใหม่ มีการจัดโครงสร้าง โดยแบ่งออกเป็น ธุรกิจหลัก 6 ด้าน คือ ด้านเสถียรภาพการเงิน ด้านเสถียรภาพสถาบันการเงิน ด้านบริหาร ด้านฟื้นฟูสถาบันการเงิน ด้านกฎหมาย และด้านวางแผน มีผู้ว่าการ รองผู้ว่าการ 3 ท่าน และผู้ช่วยผู้ว่าการ 8 ท่าน ดูแลบริหารงาน มีการจัดโครงสร้างในลักษณะที่แบนราบมากขึ้น มีสายการบังคับบัญชาที่สั้นลง และมีช่วงการบังคับบัญชาที่กว้างขึ้น เพื่อให้มีการตัดสินใจที่รวดเร็วขึ้น มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลภายในที่ดีขึ้น อีกทั้งมีการจัดกลุ่มงานที่มีความเกี่ยวเนื่องสัมพันธ์กันให้มาอยู่ในสายงานเดียว โครงสร้างภายในของธนาคารแบ่งออกเป็น 21 สายงาน 1 สำนักงาน 3 สำนักงานภาค และ 1 ฝ่าย ทั้งนี้ มีการจัดตั้งสายใหม่ขึ้นมา คือ สายฐานข้อมูล สายสารสนเทศและประชาสัมพันธ์ และสายวางแผน

นอกจากนี้มีการดำเนินการโครงการต่างๆ ที่จะเป็นการส่งเสริมและสนับสนุนซึ่งกันและกัน ในอันที่จะวางรากฐานการปรับปรุงองค์กรที่สำคัญ ได้แก่ การปรับปรุงองค์กรตามโครงสร้างใหม่ การปรับปรุงระบบการจัดการข้อมูลและจัดตั้งสายฐานข้อมูล การจัดตั้งหน่วยงานบริหารโครงการ การปรับปรุงระบบการมอบอำนาจหน้าที่ในการตัดสินใจภายในธนาคาร การริเริ่มปรับเปลี่ยนวัฒนธรรมองค์กร การพัฒนากลยุทธ์การบริหารทรัพยากรบุคคล การศึกษาการกำหนดราคาบริการชำระเงิน การพัฒนาตลาดตราสารหนี้ การปรับปรุงเทคโนโลยีและการบริหารความเสี่ยงของระบบงานด้านการบริหารเงินสำรองทางการ การจัดตั้งโรงเรียนผู้ตรวจสอบ การปรับปรุงระบบการตรวจสอบสถาบันการเงิน และพัฒนาระบบสัญญาณเตือนภัยล่วงหน้าจากรายงานข้อมูลการเงินต่างๆ การปรับปรุงระบบการจัดการข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับสถาบันการเงินและภาคเศรษฐกิจจริง การปรับปรุงระบบการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารทั้งภายในและภายนอกธนาคาร การปรับปรุงระบบงานด้านการบัญชีและงบประมาณ การปรับปรุงระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ การปรับปรุงระบบการบริหารและการตรวจสอบกิจการภายใน และการปรับปรุงระบบการวางแผนพัฒนาอาชีพให้แก่พนักงาน

สถานะด้านกำลังคน

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2542 ธนาคารแห่งประเทศไทยมีจำนวนพนักงานทั้งสิ้น 5,256 คน เป็นพนักงานชายและหญิงในอัตราส่วน 49:51 โดยพนักงานธนาคารร้อยละ 68.53 เป็นผู้มีความรู้ระดับปริญญาตรีขึ้นไป จำแนกเป็นระดับปริญญาตรีร้อยละ 50.95 ปริญญาโทร้อยละ 16.93 และปริญญาเอกร้อยละ 0.6 ทั้งนี้ ในปี 2542 มีพนักงานลาออกทั้งสิ้น 61 คน หรือร้อยละ 1.16 ของจำนวนพนักงานทั้งหมด ไม่นับรวมการขอลาออกจากงานตามโครงการก่อนเกษียณอายุ 6 คน

การบริหารทรัพยากรบุคคล

ในปี 2542 ธนาคารแห่งประเทศไทย ได้มีนโยบายปรับปรุงระบบการบริหารทรัพยากรบุคคลและพัฒนาบุคคลให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ซึ่งประกอบด้วยโครงการต่างๆ เช่น การปรับปรุงระบบการเลื่อนตำแหน่งและแต่งตั้งเป็นพนักงานตำแหน่งผู้บริหารทีม โดยกำหนดให้มีการสอบคัดเลือก การปรับปรุงหลักเกณฑ์การขึ้นเงินเดือนประจำปีโดยนำระบบประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างเป็นทางการมาประกอบการพิจารณา การจัดทำโครงการขอลออกจากงานโดยความเห็นชอบร่วมกัน (Mutual Separation Plan : MSP) เพื่อประโยชน์ในการลดขนาดองค์กร และเพื่อแก้ปัญหากำลังคนบางด้าน (ซึ่งผลจากโครงการดังกล่าวมีพนักงานขอลออกจากงานจำนวน 175 คน โดยธนาคารให้ออกจากงานพร้อมกันตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2543) การปรับปรุงวิธีการจ่ายค่าตอบแทนแก่พนักงาน การจัดให้มีเจ้าหน้าที่รับผิดชอบงานบริหารทรัพยากรบุคคล (HR Manager) และคณะกรรมการพัฒนาบุคคลและบริหารทุกส่วนงาน จัดให้มีคณะกรรมการบริหารทรัพยากรบุคคลของธนาคาร และการปรับปรุงระบบข้อเสนอแนะด้านบุคคลเพื่อการบริหาร เป็นต้น

ในด้านการพัฒนาบุคคล นอกจากจะจัดให้มีหลักสูตรฝึกอบรม/ดูงานและให้ทุนการศึกษา เช่นทุกปีแล้ว ยังได้จัดให้มีระบบการพัฒนาบุคคลที่มีศักยภาพสูงที่จะเป็นผู้บริหารในอนาคต กำหนดแนวทางปฏิบัติในการหมุนเวียนงานเพื่อการพัฒนาบุคคล จัดส่งพนักงานไปปฏิบัติงานที่องค์กรภายนอกเพื่อการพัฒนาบุคคล และรับเจ้าหน้าที่องค์กรภายนอกมาปฏิบัติงานที่ธนาคาร วางระบบการปรับความรู้และประสบการณ์พนักงานสำนักงานภาค และร่วมกับบริษัทที่ปรึกษาในการวางระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานและการประเมินศักยภาพและระบบการพัฒนาบุคคล ตามแผนอาชีพพนักงาน ตลอดจนจัดตั้งโรงเรียนผู้ตรวจสอบ เป็นต้น

คณะกรรมการ

ม.ร.ว. จัตุมงคล โสณกุล	ประธานกรรมการ
นางธัญญา คีรีเวทิน	รองประธานกรรมการ
นายกิตติ พัฒนพงศ์พิบูล	รองประธานกรรมการ
นายวิษณุ เครืองาม	กรรมการ
นายอัษฎราทร จุฬารัตน	กรรมการ
นายสมพล เกียรติไพบูลย์	กรรมการ
นายเอกกมล ศิริวัฒน์	กรรมการ
นายเทียนฉาย กีระนันทน์	กรรมการ
นายเกียรติศักดิ์ จีระธีรนาถ	กรรมการ
นายสรรเสริญ วงศ์ชะอุ่ม	กรรมการ
นายวิสุทธิ์ มนตรีวัต	กรรมการ

คณะผู้บริหาร

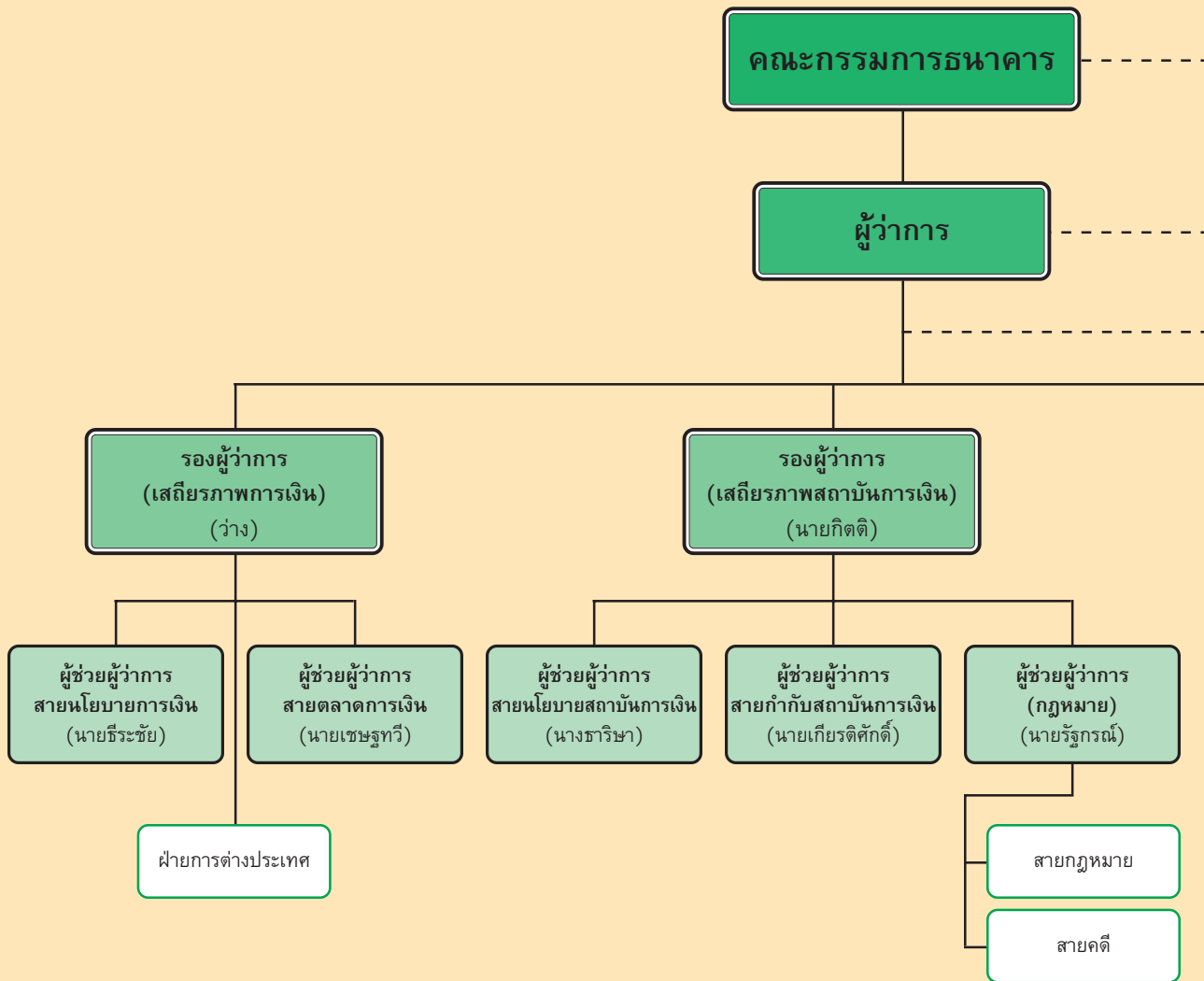
ผู้ว่าการ	ม.ร.ว. จัตุมงคล โสณกุล
รองผู้ว่าการ (บริหาร)	นางชัญญา ศิริเวทิน
รองผู้ว่าการ (เสถียรภาพสถาบันการเงิน)	นายกิตติ พัฒนพงศ์พิบูล
ผู้ช่วยผู้ว่าการ (ปฏิบัติการ)	นายเตชะพีทยี่ แสงสิงแก้ว
ผู้ช่วยผู้ว่าการ (กฎหมาย)	นายรัฐกรณ์ นิมวิวัฒนา
ผู้ช่วยผู้ว่าการสายนโยบายการเงิน	นายธีระชัย ภูวนาถนรานุบาล
ผู้อำนวยการอาวุโสฝ่ายนโยบายเศรษฐกิจในประเทศ	นางอัจฉนา ไวกวมดี
ผู้อำนวยการฝ่ายภาคการผลิต	นางพูนสิน เฉลิมพงศ์
ผู้อำนวยการฝ่ายเศรษฐกิจระหว่างประเทศ	น.ส. นิตยา พิบูลย์รัตนกิจ
ผู้ช่วยผู้ว่าการสายตลาดการเงิน	นายเชษฐทวี เจริญพิทักษ์
ผู้อำนวยการอาวุโสฝ่ายตลาดการเงินฯ	นางทัศนาวรรต รัชตโพธิ์
ผู้อำนวยการฝ่ายบริหารความเสี่ยงฯ	น.ส. ดวงมณี วงศ์ประทีป
ผู้ช่วยผู้ว่าการสายนโยบายสถาบันการเงิน	นางชาริษา วัฒนเกส
ผู้อำนวยการอาวุโสฝ่ายนโยบายสถาบันการเงิน	นายเกียรติชัย โสภากเสถียรพงศ์
ผู้อำนวยการสำนักฟื้นฟูสถาบันการเงิน	นางสาลินี ว่างตาล
ผู้อำนวยการฝ่ายโครงการพิเศษและการวิเคราะห์	นายสามารถ บูรณวัฒนาโชค
ผู้ช่วยผู้ว่าการสายกำกับสถาบันการเงิน	นายเกียรติศักดิ์ มีเจริญ
ผู้อำนวยการฝ่ายกำกับ 1	นายปรีชา ปรมภาพจน์
ผู้อำนวยการอาวุโสฝ่ายกำกับ 2	นายอดุลย์ ดุลยพีรดิศ
ผู้อำนวยการฝ่ายกำกับ 3	นายสมเกียรติ พงษ์ทิพพันธ์
ผู้อำนวยการฝ่ายกำกับ 4	นายสมาน ร่มโพธิ์
ผู้อำนวยการอาวุโสฝ่ายกำกับ 5	นายวีระศักดิ์ วัชรกุล
ผู้อำนวยการฝ่ายกำกับ 6	นายวิเศษ แดงน้อย
ผู้อำนวยการฝ่ายกำกับ 7	นางสุนทร รัตนวานิช
ผู้อำนวยการอาวุโสสายปรับปรุงโครงสร้างหนี้	ร.ต. ยอดชาย ชูศรี
ผู้อำนวยการสำนักงานปรับปรุงโครงสร้างหนี้ 1	นายพิศิษฐ์ สมมาหิโต
ผู้อำนวยการสำนักงานปรับปรุงโครงสร้างหนี้ 2	นางพรทิพย์ คงศักดิ์
ผู้อำนวยการสำนักงานปรับปรุงโครงสร้างหนี้ 3	นายสุมาต นกุลประดิษฐ์
ผู้อำนวยการสำนักงานปรับปรุงโครงสร้างหนี้ 4	นายชุมพล ดอนสกุล
ผู้อำนวยการสำนักงานปรับปรุงโครงสร้างหนี้ 5	น.ส. ปรางทิพย์ บุศยศิริ
ผู้อำนวยการสำนักงานปรับปรุงโครงสร้างหนี้ 6	นายโอบอเอื้อ ครุฑานุก

ผู้อำนวยการสำนักงานปรับปรุงโครงสร้างหนี้ 7	นายทำนอง ดาศรี
ผู้อำนวยการสำนักงานปรับปรุงโครงสร้างหนี้ 8	นายบุญเลิศ เหลืองนาคทองดี
ผู้อำนวยการสำนักงานปรับปรุงโครงสร้างหนี้ 9	น.ส. ประไพ สุวรรณรัฐ
ผู้อำนวยการอาวุโสสายสารสนเทศและประชาสัมพันธ์	นางธัญญา สุรัสวดี
ผู้อำนวยการสำนักประชาสัมพันธ์	นางแจ่มจรัส เบญจานุวัตร
ผู้อำนวยการหอสมุดและศูนย์สารสนเทศ	นางสิริมา ศรีสมวงศ์
ผู้อำนวยการพิพิธภัณฑ์ธนาคารแห่งประเทศไทย	นายธานีินทร์ มุกดาประกร
ผู้อำนวยการสายวางแผน	น.ส. พิมลพรรณ ภโวาท
ผู้อำนวยการอาวุโสสำนักงานโครงการปรับองค์กร	นางนพมาศ มโนลีหกุล
ผู้อำนวยการอาวุโสสายฐานข้อมูล	นางสว่างจิตต์ จัยวัฒน์
ผู้อำนวยการสายรักษาความปลอดภัย	นายกิตติ พิชัยรัฐ
ผู้อำนวยการอาวุโสสายธุรการ	น.ส. อรุณศรี ทิวะกุล
ผู้อำนวยการสำนักงานก่อสร้างและเสริมสร้างปรับปรุง	นางสุวรรณี เจนพานิชการ
ผู้อำนวยการสำนักพัสดุ	นางอัญชนิกร กุลโชติ
ผู้อำนวยการอาวุโสสายระบบการชำระเงิน	นางเสาวณี สุวรรณชีพ
ผู้อำนวยการสำนักปฏิบัติการชำระเงิน	นายสายัณห์ ปรีวัตร
ผู้อำนวยการพิเศษสายทรัพยากรบุคคล	นางเกลิยวทอง เหดระกุล
ผู้อำนวยการอาวุโสสายทรัพยากรบุคคล	นายจิตติพันธ์ สุขกิจ
ผู้อำนวยการสำนักนโยบายและบริหารฯ	ม.ร.ว. นพเกตมณี เต็งนิยม
ผู้อำนวยการสำนักบริหารเงินเดือนและสวัสดิการ	น.ส. พรทิพย์ จุลานุกะ
ผู้อำนวยการสถาบันฝึกอบรม	นางวรสุลีสรี ส่งเจริญ
ผู้อำนวยการอาวุโสสายตรวจสอบกิจการภายใน	น.ส. อุดมทรัพย์ เตชะกำพุช
ผู้อำนวยการสำนักตรวจสอบเทคโนโลยีฯ และกิจการธนบัตร	น.ส. อโณทัย เพิ่มวุฒิวรรณัท
ผู้อำนวยการอาวุโสสายคดี	นายอรรถยา ลิมจำรูญ
ผู้ช่วยผู้อำนวยการอาวุโสสายคดี	นายสมนึก บัวแก้ว
ผู้อำนวยการสำนักดำเนินคดี	นายอรรถบุษย์ ไกรฤกษ์
ผู้อำนวยการอาวุโสสายการบัญชี	นางนงนาท สนธิสุวรรณ
ผู้อำนวยการสำนักฐานะการเงิน	นายเต็มศักดิ์ บัณฑิตธรรม
ผู้อำนวยการอาวุโสสายเงินฝากและตราสารหนี้	นายคำรณ คำแก้ว

ผู้อำนวยการสำนักเงินฝากต่างจังหวัดฯ	นางเพ็ญศรี บุญที่ยุกุล
ผู้อำนวยการฝ่ายการต่างประเทศ	นางวาสนา ขวัญจันทร์
ผู้อำนวยการอาวุโสสายกฎหมาย	นายเกริก วณิชกุล
ผู้อำนวยการสายกฎหมาย	นายไพโรจน์ เสงสกุล
ผู้อำนวยการอาวุโสสายเทคโนโลยีสารสนเทศ	นางนียดา กนิษฐรัตน์
ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาระบบงานธุรกิจการเงินฯ	นายฉิม ตันติยาสวัสดิ์กุล
ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาระบบสารสนเทศฯ	น.ส. นภาพร เหมะจันทร์
ผู้อำนวยการอาวุโสสายออกบัตรธนาคาร	นางอุทัยวรรณ ทารทรงกิจพงษ์
ผู้อำนวยการสำนักเงินตรา	น.ส. สมปอง ยวงวิชัย
ผู้อำนวยการสำนักจัดการธนบัตร	นายอิทธิชัย จันทร์นุกู
ผู้ช่วยผู้ว่าการสายจัดการกองทุน	นายจักรทิพย์ นิตินัน
ผู้อำนวยการฝ่ายบริหารกองทุน	นายวิชาญ อมรโรจนางค์
ผู้อำนวยการอาวุโสสำนักงานภาคใต้	นายนวรรตน์ เลชะกุล
ผู้อำนวยการฝ่ายปฏิบัติการ	นายสมมาต แสงจันทร์มณี
ผู้อำนวยการอาวุโสสำนักงานภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	นายเสริมสิงห์ สิงห์เสนี
ผู้อำนวยการฝ่ายปฏิบัติการ	นายกฤษ ฟอร์ดเลิศ
ผู้อำนวยการอาวุโสสำนักงานภาคเหนือ	นายบัณฑิต นิจถาวร
ผู้อำนวยการฝ่ายปฏิบัติการ	นายสรสิทธิ์ สุนทรเทศ
ผู้อำนวยการสาขาจังหวัดลำปาง	นายจิระพงศ์ ทิพยมณฑล
ผู้อำนวยการอาวุโสโรงพิมพ์ธนบัตร	นายเมธา สุวรรณสาร
ผู้อำนวยการสำนักวิจัยและสนับสนุน	นายนพพร ประโมจניים
ผู้อำนวยการสำนักวิศวกรรมและโครงการ	นายบุญเชาว์ วงศ์เชาวน์วัฒน์
ผู้อำนวยการสำนักการผลิต	นายบุญส่ง ใจสะอาด
ผู้อำนวยการสำนักธุรการ	น.ส. ดวงดาว สมบัติศิริ

ผังการแบ่งส่วนงาน

ผังการแบ่งส่วนงานธนาคารแห่งประเทศไทย

คณะกรรมการตรวจสอบ

สายตรวจสอบ
กิจการภายใน

คณะผู้บริหาร

รองผู้ว่าการ
(บริหาร)
(นางธัญญา)

ที่ปรึกษาผู้ว่าการ

ผู้ช่วยผู้ว่าการ
สายจัดการกองทุน
(นายจักรทิพย์)

ผู้ช่วยผู้ว่าการ
(วางแผน)
(ว่าง)

ผู้ช่วยผู้ว่าการ
(ปฏิบัติการ)
(นายเดชะพิทย์)

สายปรับปรุง
โครงสร้างหนี้

สายสารสนเทศและ
ประชาสัมพันธ์

สำนักงาน
โครงการปรบองค์กร

สายวางแผน

สายทรัพยากรบุคคล

สายระบบการชำระเงิน

สายเงินฝากและ
ตราสารหนี้

สายออกบัตรธนาคาร

สำนักงานภาคใต้

สำนักงานภาค
ตะวันออกเฉียงเหนือ

สำนักงานภาคเหนือ

สายการบัญชี

สายเทคโนโลยี
สารสนเทศ

สายฐานข้อมูล

สายธุรการ

สายรักษา
ความปลอดภัย

โรงพิมพ์ธนบัตร